

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพ
ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ดุษฎีนิพนธ์

ของ

นพพล ศุภวิทยาเจริญกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพ
ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ดุษฎีนิพนธ์

ของ

นพพล ศุภวิทยาเจริญกุล

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

THE CAUSAL RELATIONSHIP MODEL OF ADMINISTRATIVE FACTORS
AFFECTING STUDENT QUALITY IN SMALL SCHOOLS UNDER
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICES
IN THE NORTHEASTERN REGION

BY

NOPPHON SUPHAWITTAYAJARROENKUN

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
The Doctor of Philosophy Degree in Educational Administration
at Sakon Nakhon Rajabhat University

October 2025

All Right by Sakon Nakhon Rajabhat University

ใบรับรองคุณวุฒิ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์ นพพล ศุภวิทยาเจริญกุล

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการสอบ.....กรรมการสอบและ	 และผู้ทรงคุณวุฒิ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์) ประธานที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมเจตน์ นุศรี)	วิทยานิพนธ์
 กรรมการสอบ.....กรรมการสอบและ	 กรรมการที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิกานต์ เพียรชัยบุญธรรม) แต่งตั้งเพิ่มเติม	วิทยานิพนธ์
 กรรมการสอบ.....กรรมการสอบ	 ผู้ทรงคุณวุฒิ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย ไพไธล) แต่งตั้งเพิ่มเติม	

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรรับรองแล้ว

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ แสนทวีสุข)

ประธานหลักสูตร
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เมื่อวันที่ 2 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและแนะนำเป็นอย่างดี
ยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
และดร.สุ่มัทนา หาญสุริย์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำเสนอแนะ
และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัย
จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงและขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความ
ช่วยเหลือด้วยดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สายนต์ บุญใบ รองศาสตราจารย์
ดร.ธวัชชัย ไพโรจน์ ดร.อนุสิทธิ์ นามโยธา ดร.อดุลย์ ไพโรจน์ ดร.นัยนา ฉายวงศ์
ดร.วรารักษ์ ชาเรืองเดช ดร.นิภาพร แสงเมือง นางรักคนา วะลัป ดร.อนุสรณ์ แสงเคน
ดร.ศรีทัศน์ วิรัสวา นางพิมพ์พิมล แสงนาม ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
เครื่องมือและให้แนวทางในการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหาร
ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอขอบคุณนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา รุ่น 14 ทุกท่านที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือให้คำแนะนำเป็นที่ปรึกษาตลอดจน
ให้กำลังใจระหว่างการทำวิจัยด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูตา
แต่บรรพชนที่ล่วงลับและบูรพาจารย์ตลอดถึงผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนจน
ผู้วิจัยสามารถดำรงตนและบรรลุผลสำเร็จในปัจจุบัน ด้วยความเคารพ

นพพล ศุภวิทยาเจริญกุล

ชื่อเรื่อง	โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้วิจัย	นพพล ศุภวิทยาเจริญกุล
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ ดร.สมัทนา หาญสุริย์
ปริญญา	ปร.ด. (การบริหารการศึกษา)
สถาบัน	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์	2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำมาศึกษา 2) ตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) ศึกษาแนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน แล้วสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย มาเป็นแนวทางในการพัฒนาโมเดลและองค์ประกอบ ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย ทำการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2566 จำนวน 360 โรงเรียน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 360 คน และครู จำนวน 360 คน รวมครูและผู้บริหารเป็น 720 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.48 – 0.63 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์เส้นทาง โดยใช้โปรแกรม LISREL ระยะที่ 3 แนวทางพัฒนา ประมวลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการยกระดับปัจจัยคัดสรรที่เชิงลึก จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปสาระสำคัญที่เป็นความสอดคล้องของแนวคิดในภาพรวม ผลการวิจัย พบว่า

1. ระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำมาศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) การเป็นคนดีและการมีทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ย สูงสุด ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา คือ การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร ($\bar{X} = 4.20$) การ มีความสามารถในการคิด ($\bar{X} = 4.71$) และปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำมาศึกษา ภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุดโดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) ด้าน สุขภาพองค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) และด้านกลยุทธ์ขององค์กร กับด้าน ผู้นำทางวิชาการ มีระดับเท่ากันอยู่ที่ ($\bar{X} = 4.70$)

2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียน ที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 66.58 ที่องศาอิสระ (Degree of Freedom: df) เท่ากับ 56 ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.15735 มีค่ามากกว่า .05 แสดงว่ามีความสอดคล้องกันสนิท (Close fit) ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.18 ค่า RMSEA เท่ากับ .016 ค่า Goodness of Fit Index (GFI) เท่ากับ .99 ค่า Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) เท่ากับ .96

3. แนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน ขนาดเล็ก โดยมีปัจจัยที่ส่งผล จำนวน 4 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยกลยุทธ์ขององค์การผู้บริหาร ควรมีภาวะผู้นำก้าวทันสถานการณ์ ร่วมทำงานกับครูผู้สร้างสรรค์เพื่อกำหนดทิศทางที่ ชัดเจนและเป้าหมายร่วมกัน 2) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ การพัฒนาครูสู่การเป็นผู้นำ ทางวิชาการที่เข้มแข็ง ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนควบคู่ ไปกับการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ 3) ปัจจัย สุขภาพองค์การ ผู้บริหารพร้อมรับฟังและยกย่องทุกคน พร้อมทั้งจัดสรรสวัสดิการและ ทรัพยากรอย่างเพียงพอ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และใช้นวัตกรรมในการสอน และ 4) ปัจจัยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพนั้นเน้นผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง โดยครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล สร้างสัมพันธ์ที่ดีและบรรยากาศ ที่ปลอดภัยพร้อมทั้งใช้เทคโนโลยีและเชื่อมโยงเนื้อหากับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

คำสำคัญ: โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ, ปัจจัยการบริหาร, คุณภาพผู้เรียน

TITLE	The Causal Relationship Model of Administrative Factors Affecting Student Quality in Small Schools under Primary Educational Service Area Offices in the Northeastern Region
AUTHOR	Nopphon Suphawittayajaroenkun
ADVISORS	Asst. Prof. Dr. Ploenpit Thummarat Dr. Sumattana Hansuri
DEGREE	Ph.D. (Educational Administration)
INSTITUTION	Sakon Nakhon Rajabhat University
YEAR	2025

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to examine the level of student quality in small schools under Primary Educational Service Area Offices (PESAOs) in the Northeastern Region and the studied causal factors, 2) to validate whether the causal relationship model of administrative factors affecting student quality was consistent with the empirical data, and 3) to establish guidelines for developing the administrative factors that directly affected student quality. The research process comprised three phases: Phase 1 focused on developing the research conceptual framework by analyzing relevant documents and studies, and conducting interviews with eight experts. The resulting data were synthesized to construct the conceptual framework, which served as a guideline for developing the model and its components. Phase 2 focused on the validation of the research hypotheses and the goodness-of-fit between the developed model and the empirical data. The research sample consisted of 360 small schools under PESAOs in the northeastern region, in the 2023 academic year. Two respondents were selected from each school: one school administrator and one teacher, yielding 720 participants, comprising 360 administrators and 360 teachers, obtained through multi-stage sampling. The research instrument included a set of questionnaires with the discrimination power ranging from 0.48 to 0.63 and the reliability of 0.98. Statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation, skewness, kurtosis, Pearson's product-moment correlation coefficient,

confirmatory factor analysis and path analysis using LISREL programs. Phase 3 was related to establishing development guidelines based on the analysis of the structural equation model. Interviews with 10 specialists were conducted to deepen the understanding of the selected factors. The research instrument was an interview form. The data obtained from the interviews were analyzed, interpreted through content analysis, and summarized the key points that reflected the overall consistency of the concepts.

The findings were as follows:

1. The level of student quality in small schools under PESAOs in the Northeastern Region and the examined causal factors were overall at the highest level ($\bar{x} = 4.73$). The highest mean score was for being a good person and having life skills ($\bar{x} = 4.74$), followed by knowledge and ability based on the curriculum ($\bar{x} = 4.20$) and thinking ability ($\bar{x} = 4.71$). The overall level of the studied causal factors was also at the highest level, among these, learning process management had the highest mean score ($\bar{x} = 4.73$), followed by organizational health ($\bar{x} = 4.72$), while both organizational strategy and academic leadership had equal mean scores ($\bar{x} = 4.70$).

2. The causal relationship model of administrative factors affecting student quality was consistent with the empirical data. The chi-square (χ^2) value was 66.58 with degree of freedom (df) of 56, and a probability value (p-value) of 0.15735, which was greater than .05, indicating a close fit. The chi-square/degree of freedom (χ^2/df) was 1.18. The Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) was 0.016, the Goodness of Fit Index (GFI) was 0.99, and the Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) was 0.96.

3. The guidelines for developing administrative factors affecting student quality were proposed with four identified factors: 1) Organizational Strategic Factors: Administrators should possess adaptive leadership skills, work collaboratively with innovative teachers to establish clear direction and shared goals; 2) Academic Leadership Factors: Administrators and teachers collaboratively set clear goals and a shared vision, while fostering a supportive learning environment and promoting the creative use of technology to develop teachers into strong academic leaders; 3)

Organizational Health Factor: Administrators should listen to and value individuals while providing adequate welfare and resources, promoting knowledge sharing, using innovation in teaching, and placing emphasis on creating a supportive and collaborative learning environment; and 4) Learning Process Management Factor: Effective learning management focuses on a learner-centered approach, where teachers consider individual differences, foster positive relationships, and create a safe learning environment. It also involves technological integration and the connection of new content with learners' prior experiences.

Keywords: Causal Relationship Model, Administrative Factors, Student Quality

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	6
ความมุ่งหมายของการวิจัย	7
ความสำคัญของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
กรอบแนวคิดการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
ปัจจัยการบริหาร	22
ความหมายของปัจจัยการบริหาร	22
แนวคิด ทฤษฎีองค์ประกอบทางปัจจัยการบริหาร	22
องค์ประกอบทางปัจจัยการบริหารที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียน	23
องค์ประกอบ นโยบายเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้	34
ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้.....	33
ด้านกลยุทธ์ขององค์การ.....	57
ด้านสภาพองค์กร	74
ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้	93
คุณภาพผู้เรียน	117
ความหมายคุณภาพผู้เรียน	117
ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียน	119
องค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน	121
โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation modeling : SEM)	141
หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล	160

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	169
ระยะที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย	170
ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย.....	172
ระยะที่ 3 ศึกษาแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน	184
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	187
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	188
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหาร ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	191
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	191
ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพผู้เรียน	192
ผลการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหาร	194
ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	203
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาของปัจจัยเชิงสาเหตุของ ประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากผู้เชี่ยวชาญ	228

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	245
สรุปผลการวิจัย	247
อภิปรายผล	250
ข้อเสนอแนะ	264
บรรณานุกรม	267
ภาคผนวก	281
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ.....	283
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	287
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	315
ภาคผนวก ง ค่าคุณภาพเครื่องมือ	349
ภาคผนวก จ ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก	359
ภาคผนวก ฉ ภาพประกอบการทำวิจัย	425
ประวัติย่อของผู้วิจัย	429

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 องค์ประกอบทางปัจจัยการบริหารที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียน	30
2 องค์ประกอบ การจัดการกระบวนการเรียนรู้	39
3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการจัดการกระบวนการเรียนรู้	54
4 องค์ประกอบของกลยุทธ์ขององค์การ	63
5 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลกลยุทธ์ขององค์การ	72
6 การสังเคราะห์องค์ประกอบของสภาพองค์การ	83
7 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัดสภาพ องค์การ	91
8 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ	99
9 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัด ภาวะผู้นำทางวิชาการ	109
10 การสังเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน	125
11 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัด คุณภาพผู้เรียน	138
12 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (item analysis) และค่าความเชื่อมั่นของ แบบสอบถาม (reliability) โดยภาพรวม.....	171
13 ค่าดัชนีที่นิยมใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับ ข้อมูลเชิงประจักษ์	183
14 ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	191
15 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณภาพผู้เรียนของในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	192

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
16 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกลยุทธ์ขององค์การ	194
17 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้นำทางวิชาการ	196
18 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้	199
19 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย $\bar{X}$ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านสุขภาพองค์กร	201
20 ผลการวิเคราะห์ค่าความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปรสังเกตได้ก่อนแปลงคะแนน	203
21 เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้	205
22 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกกลยุทธ์ ขององค์การ ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	207
23 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอก ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	209
24 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในการจัด กระบวนการเรียนรู้ ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	212

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
25 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในสุขภาพ องค์การ เรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	215
26 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในคุณภาพ ผู้เรียน ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	217
27 คาสติวัดความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนปรับ	221
28 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลระหว่างตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผลในภาพรวม	226
29 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียน	237
30 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (item- objective congruence: IOC)	351
31 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (item analysis) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม (reliability) โดยภาพรวม	356
32 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (item analysis) และค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถาม (reliability) แต่ละองค์ประกอบ.....	357

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	12
2 โมเดลการวัดการจัดกระบวนการเรียนรู้	47
3 โมเดลการวัดกลยุทธ์ขององค์การ	66
4 โมเดลการวัดสุขภาพองค์การ	86
5 ภาวะผู้นำทางวิชาการ	101
6 เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนขนาดเล็กในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	116
7 โมเดลการวัดคุณภาพผู้เรียน	132
8 โมเดลสมการโครงสร้าง	143
9 กรอบแนวคิดโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหาร ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	159
10 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกกลยุทธ์ขององค์การที่ได้จาก การตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	208
11 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จาก การตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	211
12 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการตรวจสอบ ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	214
13 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในสุขภาพองค์การที่ได้จากการตรวจสอบ ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	216
14 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในคุณภาพผู้เรียน ได้จากการตรวจสอบ ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์	218
15 ผลการวิเคราะห์รูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนปรับ	219

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ	หน้า
16 ผลการวิเคราะห์รูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนปรับ	220
17 ผลการวิเคราะห์รูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับ	222
18 ผลการวิเคราะห์รูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์	223
19 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	244
20 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	249
21 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาแนวทางพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ ของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	428

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญ ในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาคและของโลก ควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศ ในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ได้จัดทำขึ้นในท่ามกลางปัญหาท้าทายหลากหลายที่เป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศในระยะยาวดังกล่าว ก็เป็นที่ตระหนักร่วมกันในทุกภาคส่วนว่าการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในระยะยาวได้นั้น ประเทศต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้าน ได้แก่ การเพิ่มการลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ซึ่งต้องดำเนินการควบคู่กับการเร่งยกระดับทักษะฝีมือแรงงานกลุ่มที่กำลังจะเข้าสู่ตลาดแรงงานและกลุ่มที่อยู่ในตลาดแรงงานในปัจจุบันให้สอดคล้องกับสาขาการผลิตและบริการเป้าหมาย และการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุกช่วงวัยที่สามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดีโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ และยกระดับคุณภาพบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึงในทุกพื้นที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 1)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้จัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลัก

ของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 ตลอดจนประเด็นการปฏิรูปประเทศ นอกจากนั้นได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนทั้งในระดับกลุ่มอาชีพ ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศรวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมขณะเดียวกัน ยังได้กำหนดแนวคิดและกลไกการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลที่ชัดเจนเพื่อกำกับให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีทิศทางและเกิดประสิทธิภาพนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทย(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559, หน้า 1 – 10)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้นิยามมาตรฐานการศึกษาว่าเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา โดยให้แนวทางการจัดการศึกษาไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษาดังนั้น มาตรฐานการศึกษาสำคัญที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับปัจจัยกระบวนการ และผลผลิตจากการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ และประกันคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาจึงไม่ได้หมายถึงคุณภาพด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น แต่หมายรวมถึงผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดกับตัวผู้เรียนรอบด้าน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูและกระบวนการบริหารจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 9 – 10)

คุณภาพผู้เรียนที่สังคมต้องการ ได้ระบุไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 6 ที่ว่า

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ (หมายถึง สุขกาย สุขใจ) สติปัญญา ความรู้ (หมายถึง เป็นคนเก่ง) และคุณธรรมมี จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมายถึง เป็นคนดีของคนรอบข้างและสังคม และในมาตรา 7 ที่ว่า ในกระบวนการเรียนรู้ ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริม สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ เคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้ง ส่งเสริม ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบ อาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้เพื่อให้ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคที่ความรู้และเทคโนโลยีเจริญขึ้น อย่างรวดเร็ว กระทรวงศึกษาธิการในยุคของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552 - 2561) ได้ประกาศวิสัยทัศน์เกี่ยวกับคนไทยยุคใหม่ว่า คนไทยยุคใหม่ต้องได้เรียนรู้ ตลอดชีวิต มีสติรู้ทัน มีปัญญา รู้คิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศชาติ และเป็นพลเมืองที่ดีของโลก ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ได้มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ดังนั้น ในการกำหนด มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพของผู้เรียน จึงมุ่งเน้นที่การ พัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาย่อย จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ 1 ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 2 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นต้น ในระดับปานกลาง ที่การมี ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ รวมทั้งการมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับดี ดีเลิศ และยอดเยี่ยม จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกันในเรื่อง การมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดและการแก้ปัญหาการมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม การมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการมีความรู้ ทักษะพื้นฐานและเจตคติ ที่ดีต่องานอาชีพ สำหรับด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มุ่งเน้นคุณภาพ

มาตรฐานขั้นพื้นฐานในระดับ ปานกลาง ที่การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด และการมีสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ ดี ดีเลิศ และ ยอดเยี่ยม จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานในระดับที่แตกต่างกันในเรื่อง ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย รวมทั้งการยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย (สำนักทดสอบทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, หน้า 5 – 6) จากข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ ซึ่งให้เห็นค่อนข้างชัดเจนว่า คุณภาพการศึกษาทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะของผู้เรียนยังไม่น่าพอใจ นอกจากนี้ ทักษะของกำลังแรงงานไทย ทั้งในด้านสาขาที่เรียนและระดับการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ยังไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ประกอบการ ส่งผลให้มีผู้ว่างงานจำนวนมากภาคการจัดการศึกษาทั้งในส่วนผู้กำหนดนโยบายและแผนการผลิตและสถาบันผู้ผลิตจึงต้องมีการวิเคราะห์ ทบทวนเป้าหมาย สาขาการผลิต และคุณภาพของกระบวนการจัดการศึกษา ทั้งในด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ส่วนภาคเศรษฐกิจและสังคมต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการพัฒนาและสร้างเสริมทักษะ สมรรถนะให้กับเด็กและเยาวชนของชาติ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า 45)

ปัจจัยทางการบริหารมีหลายปัจจัยและมีความสัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียน (ฉัตรชัย กิตติรุ่งสุวรรณ, 2545, หน้า 78) ผู้นำในองค์กรทางการศึกษามีบทบาทและหน้าที่ในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง ให้คำปรึกษาการเปลี่ยนแปลง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง และลดปัญหาการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงในองค์กร ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ชัดเจนในการเปลี่ยนแปลงองค์กร เป็นผู้ที่มองทิศทางการเปลี่ยนแปลงในอนาคตสามารถกำหนดเป้าหมายและชี้้นำการเปลี่ยนแปลงได้ สนใจที่จะเปลี่ยนแปลงองค์กรให้ดีขึ้น ผู้บริหารต้องมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ ทักษะในการแก้ปัญหา สามารถเป็นผู้ให้คำปรึกษาในการเปลี่ยนแปลงองค์กร และสามารถจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานทุ่มเทการทำงานให้เป็นไปในทิศทางและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2553, หน้า 10 – 66) จากการศึกษาของ สุชีรา จันทพรหม (2554, หน้า 93) ประวิดา มีเปี่ยมสมบูรณ์ (2554, หน้า 95 – 96) และภัคพร บุญเคล้า (2555, หน้า (5) พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโดยภาพรวมส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และปัจจัยด้านผู้บริหารสามารถพยากรณ์คุณภาพผู้เรียนได้ผู้บริหารโรงเรียนที่มีภาวะผู้นำทั้งการมอบหมายงานและกำหนดความสัมพันธ์ พฤติกรรมการสนับสนุนครูและสร้างทิศทาง และ

รักษามาตรฐานการทำงานที่สูง ผู้บริหารมีอิทธิพลต่อผู้บังคับบัญชาทั้งต่อความเป็นอิสระในการทำงานการคิดและการแสดงออก ครูในโรงเรียนที่มีสุขภาพดีถูกมอบหมายการสอนและการเรียนรู้ครูตั้งเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ที่นักเรียนไว้สูง ครูรักษามาตรฐานการทำงานสูง และสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้มีแบบแผนและจริงจัง นอกจากนี้นักเรียน เรียนหนัก แรงจูงใจสูง และครูเอาใจ คุณภาพผู้เรียน ส่วนวัฒนธรรมองค์การเป็นแบบแผนการประพฤติปฏิบัติ ในองค์กรที่มุ่งผลสำเร็จหรือความสำเร็จในการปฏิบัติงาน วัฒนธรรมองค์การที่ดีมีการปฏิบัติมานานได้รับความร่วมมือร่วมใจในการสร้างงานที่มีคุณภาพจะช่วยให้พฤติกรรมของบุคลากรในองค์กรสอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์การและทำให้องค์การมีประสิทธิภาพมากขึ้น

โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กมีแนวโน้มสูงขึ้น เนื่องจากประชากรวัยเรียนมีจำนวนลดลง ซึ่งในปี พ.ศ. 2562 มีจำนวน 15,705 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 51.13 ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ที่ผ่านมาระบบการศึกษาไทยประสบปัญหาด้านคุณภาพอย่างมาก แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีพันธกิจที่มุ่งส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรและค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ และพัฒนาระบบบริหารจัดการที่เน้นการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อคุณภาพการศึกษา และบูรณาการการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, บทคัดย่อ) ซึ่งโรงเรียนในฐานะสถาบันหลักในการจัดการศึกษาจะถูกกล่าวหาว่าเป็นต้นเหตุของการด้อยประสิทธิภาพและประสิทธิผล แต่จากการศึกษาของ จันทรจิรา จุมพลหล้า พงษ์นิมิตร พงษ์ภิญญูและ พรทิพา หล้าศักดิ์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จของโรงเรียนขนาดเล็กต้นแบบ 4 แห่ง พบจุดร่วมแห่งความสำเร็จของโรงเรียน ด้านปัจจัยนำเข้า ได้แก่ 1) ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ มีความรู้ความสามารถและมีทัศนคติเชิงบวกต่อการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก 2) ครูดี มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความรู้ความสามารถมีประสิทธิภาพ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) ชุมชนและผู้ปกครอง มีศักยภาพในการสนับสนุนการจัดการและการพัฒนาการศึกษา และ 4) ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และชุมชน ทำงานขับเคลื่อนร่วมกันอย่างเป็นระบบ ส่วนปัจจัยด้านกระบวนการ ได้แก่ 1) การบริหารจัดการที่ดี ใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน 2) มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น 3) การจัดการชั้นเรียนโดยเน้นการจัดแบบคละชั้นแยกชั้นตามบริบทของโรงเรียน 4) กระบวนการ

เรียนรู้โดยเน้นการอ่านออกเขียนได้ พัฒนาทักษะกระบวนการ คุณธรรม เรียนรู้ผ่านประสบการณ์และเน้นบูรณาการการเรียนรู้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) วัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยวิธีที่หลากหลาย 6) นิเทศการสอนเป็นประจำ 7) ใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น 8) มีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้และ 9) มีงบประมาณที่เพียงพอ ในด้านผลผลิตและผลลัพธ์ นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขสามารถเรียนต่อในระดับที่สูงและประกอบอาชีพต่อไป รวมถึงโรงเรียนได้เป็นที่ชื่นชมของชุมชน และเป็นแบบอย่างตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่น

ปัญหาด้านคุณภาพผู้เรียนเป็นปัญหาที่สำคัญและจำเป็นต้องแก้ไขด้วยการใช้ปัจจัยทางการบริหาร จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่สัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนมีหลายปัจจัยแต่ที่เป็นปัจจัยสำคัญ 4 ปัจจัยแรก คือ ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ ปัจจัยกลยุทธ์ขององค์กร ปัจจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้ และปัจจัยของสภาพองค์กร ทั้งนี้จากแนวคิดเชิงระบบจัดเส้นทางอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม เพื่อใช้เป็นโมเดลการวิจัยหรือโมเดลสมมติฐานที่จะนำไปทดสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยคาดหวังว่าโมเดลที่สร้างขึ้นจะมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตามเกณฑ์ที่กำหนด และโมเดลดังกล่าวสามารถที่จะนำไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ โดยมีผลการวิจัยเป็นตัวสนับสนุนยืนยัน ประกอบกับผู้วิจัยปฏิบัติงานในสถานศึกษา สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เป็นกรอบในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไป

คำถามของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย ดังนี้

1. คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำมาศึกษา มีค่าอยู่ในระดับใด

2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ อย่างไร
3. แนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำมาศึกษา
2. เพื่อตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความสำคัญของการวิจัย ดังนี้

1. ได้ทราบระดับปัจจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการบริหารที่ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อยู่ในระดับใด
2. ได้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการสร้างโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนงานการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,464 โรงเรียน แยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2,464 คน ครู จำนวน 52,875 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565, ออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 360 แห่ง ปีการศึกษา 2566 โดยใช้เกณฑ์สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างประมาณ 20 แห่งต่อ 1 ตัวแปรสังเกตได้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2548, หน้า 53) โดยมีบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน ดังนั้นผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 360 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 360 คน และครู จำนวน 360 คน รวมครูและผู้บริหารเป็น 720 คน โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

เนื่องจากการเป็นกรศึกษาแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นซึ่งเป็นรูปแบบที่อธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุแบบเส้นตรงระหว่างตัวแปรที่เป็นสาเหตุหรือเรียกว่า ตัวแปรแฝงภายนอก (exogenous latent variable) ตัวแปรแฝงคั่นกลาง (intervening latent variable) หรือตัวแปรแฝงส่งผ่าน (mediating latent variable) และตัวแปรแฝงภายใน (endogenous latent variable) แต่ด้วยข้อกำหนดของโปรแกรมลิสเรลได้กำหนดให้ตัวแปรคั่นกลางและตัวแปรภายในรวมเรียกว่า ตัวแปรภายในและการศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจัดกลุ่มตัวแปรแฝงที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

2.1 ตัวแปรเหตุ จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

2.1.1 ตัวแปรแฝงภายนอก ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 2 ตัวแปร ได้แก่

2.1.1.1 กลยุทธ์ขององค์การ วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ 1) แผนกลยุทธ์ 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน 3) การนิเทศการศึกษา

2.1.1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปร คือ 1) การสร้างบรรยากาศ 2) ด้านการเรียนรู้ 3) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) การพัฒนาครู 5) การพัฒนาหลักสูตร

2.1.2 ตัวแปรแฝงภายใน ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 2 ตัวแปร ได้แก่

2.1.2.1 สุขภาพองค์การ วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ 1) การสนับสนุนทรัพยากร 2) ขวัญในการปฏิบัติงาน 3) การมุ่งเน้นวิชาการ

2.1.2.2 การจัดกระบวนการเรียนรู้ วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ 1) การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การจัดการความรู้ของครู 3) การวัดและประเมินผล

2.2 ตัวแปรผล ได้แก่ คุณภาพผู้เรียน วัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร คือ 1) การเป็นคนดี 2) การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร 3) การมีความสามารถในการคิด 4) การมีทักษะชีวิต

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน 2 องค์ประกอบหลัก ประกอบด้วย 1) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และ 2) องค์ประกอบด้านคุณภาพผู้เรียน

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการศึกษาและสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามแนวคิด ทฤษฎีของ นักวิชาการที่นำมาศึกษา ได้แก่ของ Peter and Waterman (1982 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ, 2562); พิลิชฐ์ คงพดุง (2556); อรัญญา ชนะเพีย (2558); อังสนา เข้มไคร (2559); วิมล ศรีขาว (2560); ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ (2562); ภาณุพงษ์ คำภษา (2562); สุริโย ปุริโส (2562); วิไลลักษณ์ โกคาพานิชย์ (2562); นพรัตน์ ศรีสุวรรณ (2562) สุตาพร ทองสวัสดิ์ และ สุจิตรา จรจิตร (2556); สุรัชดา จิงสุทธีวงษ์ (2560); งามทิพย์ มิตรสุภาพ (2560); เพ็ญจันทร์ อุปพงษ์ (2559); ศิริลักษณ์ ทิพน้อม (2559); อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ (2562) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรแฝง 4 ด้านดังนี้

1.1 กลยุทธ์ขององค์การ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ กลยุทธ์ขององค์การ ของ สัมฤทธิ์ ต้นสุวรรณ (2558); พิชิต โกพล (2559); ภูมิภัทร กลางโคตร (2560); สุรศักดิ์ ลดาชนศักดิ์ (2561); นงศ์รักษ์ เคนไชยวงศ์ (2561); วัฒนา สายเชื้อ (2561); วาลิกา อัครนิตย (2562); อภินันท์ชัย แกระหัน (2562); บุญธรรม อ้วนกันยา (2563) ซึ่งเป็นปัจจัยองค์ประกอบด้านกลยุทธ์ ขององค์การ ผู้วิจัยกำหนดเป็นปัจจัยภายนอกสามารถวัดได้จากปัจจัยที่ศึกษาได้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) แผนกลยุทธ์ 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน 3) การนิเทศการศึกษา

1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ ของ พิศุทธิ์ กิตติศรีวรพันธุ์ (2555) ; วันเพ็ญ นันทะศรี (2555) ; ชวนะ ทวีอุทิศ (2558) ; เจริญพร คำจารย์ (2558) ; ชวัลลักษณ์ รติวรภัทรกุล (2559) ; ไชยา ภาวะบุตร (2560) ; วัฒนา สายเชื้อ (2561) ; จิระศักดิ์ สร้อย คำ (2561) ; จำรัส กุลพันธ์ (2563) ซึ่งเป็นปัจจัยองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้วิจัยกำหนดเป็นปัจจัยภายนอกสามารถวัดได้จากปัจจัยที่ศึกษาได้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศ 2) การเรียนรู้ 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) การพัฒนาครู 5) การพัฒนาหลักสูตร

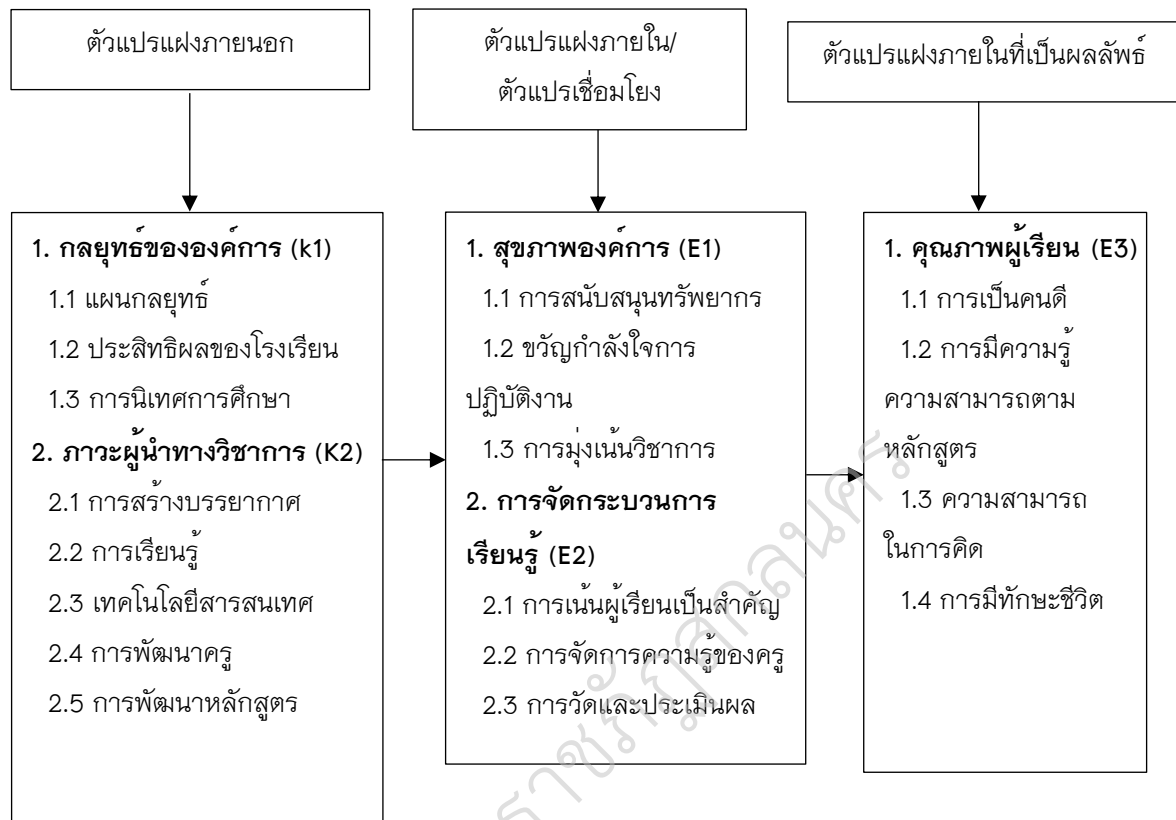
1.3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ของ Miles (1965); Hoy and Forsyth (1986); Hoy and Feldman (1987); Webb (1987) ; Hoy, Tarter and Kottkamp (1990); Podgurski (1990); Owen (1991); Hoy and Sabo (1997); แก้วขวัญ

เอียดศิริพันธ์(2552); กมลลาศน์ ศรประสิทธิ์ (2553)ซึ่งเป็นปัจจัยองค์ประกอบด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้วิจัยกำหนดเป็นปัจจัยภายในสามารถวัดได้จากปัจจัยที่ศึกษาได้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การสนับสนุนทรัพยากร 2) ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน 3) การมุ่งเน้นวิชาการ

1.4 สุขภาพองค์การ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับของสุขภาพองค์การของ Sahin (2009); สัมฤทธิ์ ทางเพ็ง (2551); มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (2552); สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553); มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553); พัฒนะ สีหาม (2553); สุริยา กลิ่นบานชื่น (2558); ประไพสิน จันทน์หอม (2559) ซึ่งเป็นปัจจัยองค์ประกอบด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ผู้วิจัยกำหนดเป็นปัจจัยภายในสามารถวัดได้จากปัจจัยที่ศึกษาได้ 3 ปัจจัย ได้แก่ 1) การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การจัดการความรู้ของครู 3) การวัดและประเมินผล

2. คุณภาพผู้เรียน ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นตัวแปรผลด้านคุณภาพผู้เรียนของ ภูมิพัฒน์ บุญมา (2554); สุชีรา จันทพรหม (2554); สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554); ภัคพร บุญเคล้า (2555); สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555); สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558); อรัญญา ชนะเพีย (2558); พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ (2558); วิจารย์ พานิช (2559); สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) สามารถวัดได้จากปัจจัยผล 4 ปัจจัย ได้แก่ 1)การเป็นคนดี 2)การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร 3) การมีความสามารถในการคิด 4) การมีทักษะชีวิต

จากผลการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำเสนอร่างกรอบแนวคิดโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังภาพประกอบ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ไว้ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหาร หมายถึง องค์ประกอบทางการบริหารทรัพยากรพื้นฐานสำคัญที่นำมาใช้ในการบริหารและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนประกอบด้วย กลยุทธ์ขององค์กร ภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้านสุขภาพองค์กร โดยมีรายละเอียดในแต่ละปัจจัย ที่ครอบคลุมถึงการจัดโครงสร้างของงาน การจัดสายงาน บังคับบัญชา การจัดกลุ่มงาน การจัดความสัมพันธ์ระหว่างโครงงาน การวางแผนการสั่งการ การควบคุมการปฏิบัติงาน การจัดทรัพยากรงบประมาณการเงิน การติดตามกำกับดูแลปฏิบัติงานและ การประเมินผลการปฏิบัติงาน

1.1 กลยุทธ์ขององค์กร หมายถึง แผนงานสำคัญที่องค์กรกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบรรลุเป้าหมายหลักขององค์กร โดยใช้กระบวนการอย่างรอบคอบ ชาญฉลาด มีลักษณะเป็นขั้นตอน มีความยืดหยุ่น พลิกแพลงได้ตามสถานการณ์

ที่เปลี่ยนแปลงไป จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ สามารถวัดได้จากการแสดงออกของผู้บริหารในตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร ดังนี้ แผนกลยุทธ์ ประสิทธิภาพของโรงเรียน และการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1.1 แผนกลยุทธ์ หมายถึง การแสดงออกถึงควมมีทิศทางอนาคตขององค์การ กำหนดเป้าหมาย ภาระงานวัตถุประสงค์ของงาน กำหนดวิธีการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพสูงในการนำไปสู่เป้าหมาย และทิศทางที่กำหนดจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ประสพผลสำเร็จตามแนวทางที่วางไว้

1.1.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ที่มีการควบคุม กำกับดูแล ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย จนมีผลให้โรงเรียนมีคุณภาพและประสพผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

1.1.3 การนิเทศการศึกษา หมายถึง การร่วมมือทำงานของ บุคลากรทางการศึกษาในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนโดยการช่วยเหลือแนะนำการวางแผน การปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอนให้ดีขึ้นอันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดที่สถานศึกษาจัดขึ้นอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ปรัชญา และเป้าหมายของกรศึกษาและหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถวัดได้จากการแสดงออกของผู้บริหารในตัวแปรสังเกตได้ 5 ตัวแปรดังนี้ คือ การสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาครู การพัฒนาหลักสูตร และการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1 การสร้างบรรยากาศ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการสร้างแรงจูงใจและสร้างเสริมบรรยากาศองค์การที่มุ่งความสำเร็จ โดยการพัฒนาบรรยากาศของโรงเรียนที่ทำให้ทั้งครูและนักเรียนมีความเอาใจใส่ต่อการทำงานหนักและต่อความสำเร็จทางวิชาการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ดีแก่ครูและนักเรียน และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียนที่มีความก้าวหน้าหรือประสพผลสำเร็จ

1.2.2 การเรียนรู้ หมายถึง การแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะต้องใช้กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ของครูและผู้นเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ให้บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังส่งเสริมให้โรงเรียนบรรลุตามเป้าหมายในการจัดการศึกษา

1.2.3 เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง ความสามารถในการแสวงหาสารสนเทศและความสามารถในการกำหนดสารสนเทศที่ต้องใช้ รวมทั้งการเข้าถึงสารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่หลากหลายตลอดจนสามารถประเมินสารสนเทศที่ค้นมาได้ และนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.4 การพัฒนาครู หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้บุคลากรครูในสถานศึกษามีความมั่นคงก้าวหน้าในอาชีพ และมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้นด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.2.5 การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การประชุมชี้แจงให้ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากับคณะครู ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ทุกด้าน ส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการสอนแบบใหม่

1.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการอย่างมีขั้นตอนหรือการใช้วิธีการที่มีระบบช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ สร้างความเข้าใจ สร้างองค์ความรู้ และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และศักยภาพตามความมุ่งหวัง สามารถวัดได้จากการแสดงออกของผู้บริหารในตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร คือ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการความรู้ของครู และการวัดและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ สามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลสื่อและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ผู้เรียนทุกคนได้มีบทบาทในการทำงาน และเรียนรู้ร่วมกันกับคนอื่นบรรยากาศในการเรียนเป็นแบบร่วมมือที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและเต็มตามศักยภาพ โดยครูทำหน้าที่ช่วยเหลือให้กำลังใจ และอำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน

1.3.2 การจัดการความรู้ของครู หมายถึง กระบวนการที่ครูแสวงหา ค้นคว้ารวบรวม และสร้างความรู้แล้วนำมาจัดระบบ สร้างวิธีการเข้าถึงได้โดยง่าย มี กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอเพื่อให้ได้ความรู้ที่ ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัด กระบวนการเรียนรู้

1.3.3 การวัดและประเมินผล หมายถึง พฤติกรรมของครูในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยวิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลายเพื่อใช้ผล การประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และ ความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิด การพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ

1.4 สุขภาพองค์กร หมายถึง สภาพที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามภารกิจ ในองค์กร และการตอบสนองต่อการทำหน้าที่ของระบบสังคม ด้านการปรับตัว การทำให้ บรรลุเป้าหมาย การบูรณาการ และการรักษาระเบียบแบบแผนขององค์กร ทำให้องค์กร มีความพร้อม ในการคงอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมและสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้อย่าง เหมาะสม รวมทั้งสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์กรให้มีพัฒนาการก้าวหน้าอย่าง ต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน สามารถวัดได้จากการแสดงออกของผู้บริหารในตัวแปรสังเกต ได้ 3 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทรัพยากร ขวัญในการปฏิบัติงาน และการมุ่งเน้นวิชาการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.4.1 การสนับสนุนทรัพยากร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร ในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน ในเรื่อง การทำงานประมาณการกำหนดกิจกรรม การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน และแนวคิดโปรแกรม เชิงเส้นตรง มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา รวมทั้ง ติดตามดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

1.4.2 ขวัญกำลังใจการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกไว้วางใจ ความเชื่อมั่น ความกระตือรือร้นของบุคลากรที่มีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน มีความพึงพอใจ และ มีความผูกพันต่อองค์กร และมีความภาคภูมิใจในองค์กรรวมทั้งความสำเร็จ จากงาน

1.4.3 การมุ่งเน้นวิชาการ หมายถึง ความพยายามของโรงเรียนที่จะทำให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการ การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนมุ่งเน้นให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยการกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการจัดสภาพการเรียนการสอนที่ดี สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นระบบและจริงจังและนักเรียนเรียนหนักเอาใจใส่ต่อการเรียน และการบรรลุผลสำเร็จทางวิชาการมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ตลอดจนให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2. คุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผลการพัฒนาผู้เรียนและมุ่งประโยชน์สูงสุดให้เกิดแก่ผู้เรียนคุณภาพการศึกษาเป็นภาพรวมของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้น คุณภาพผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมาย และผลของการจัดการศึกษาคุณลักษณะของผู้เรียนที่เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร มีความสามารถในการคิดและมีทักษะชีวิต โดยมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 การเป็นคนดี หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เห็นใจผู้อื่นไม่เห็นแก่ตัว มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อม มีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

2.2 การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษากำหนดรวมทั้งผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถสื่อความคิด ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้ได้

2.3 การมีความสามารถในการคิด หมายถึง ผู้เรียนสามารถสรุปตีความ ในประเด็นที่อ่านและเขียนได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่าง มีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดเป็นระบบ คิดแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรม

2.4 การมีทักษะชีวิต หมายถึง ผู้เรียนรู้จักดูแลตนเองและออกกำลังกายสม่ำเสมอ รู้จักดูแลให้มีน้ำหนักร่างกายสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน รู้จักดูแลตนเองให้ปลอดภัยมีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้เหมาะสม มีสุนทรียภาพ มีความซื่อสัตย์ เห็นคุณค่าในศิลปะหรือสิ่งดีงาม ผู้เรียนสนใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ รอบตัว มีทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ และทักษะการเปลี่ยนแปลง

3. โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 120 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2566

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้ที่ปฏิบัติงานแทนผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

5. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2566 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. ตัวแปรแฝง หมายถึง ตัวแปรที่ไม่สามารถวัดค่าของตัวแปรได้โดยตรง แต่มีโครงสร้างตามทฤษฎีที่แสดงผลออกมาในรูปของพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรแฝง 2 ตัวแปร ประกอบด้วย

6.1 ตัวแปรแฝงภายนอก หมายถึง ตัวแปรที่ผู้วิจัยไม่สนใจศึกษาสาเหตุของตัวแปรเหล่านี้ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่ง คือ สาเหตุของตัวแปรภายนอกไม่ปรากฏอยู่ในตัวแบบซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ กลยุทธ์ขององค์การ ภาวะผู้นำทางวิชาการ

6.2 ตัวแปรแฝงภายใน หมายถึง ตัวแปรที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่าได้รับอิทธิพลจากตัวแปรใด สาเหตุของตัวแปรแฝงภายในจะแสดงไว้ในตัวแบบอย่างชัดเจน ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่ สุขภาพองค์กร การจัดการกระบวนการเรียนรู้

7. ตัวแปรสังเกต หมายถึง ตัวแปรพฤติกรรมที่สังเกตและวัดได้ของตัวแปรแฝงนั้น ๆ ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกต จำนวน 18 ตัวแปร โดยจำแนกตามตัวแปรแฝงดังนี้ คือ

7.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกต 5 ตัวแปร ได้แก่ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาครู การพัฒนาหลักสูตร การนิเทศการศึกษา

7.2 กลยุทธ์ขององค์การ ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกต 3 ตัวแปร ได้แก่ แผนกลยุทธ์ ประสิทธิภาพของโรงเรียน การนิเทศการศึกษา

7.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกต 3 ตัวแปร ได้แก่ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการความรู้ของครู การวัดและประเมินผล

7.4 สุขภาพองค์กร ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกต 3 ตัวแปร ได้แก่ การสนับสนุนทรัพยากร ขวัญในการปฏิบัติงาน การมุ่งเน้นวิชาการ

7.5 คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย ตัวแปรสังเกต 4 ตัวแปร ได้แก่ การเป็นคนดี การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร การมีความสามารถในการคิด การมีทักษะชีวิต

8. แนวทางในการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง แนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่เหมาะสมในการพัฒนาปัจจัยเชิงสาเหตุของคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่

8.1 แนวทางการพัฒนากลยุทธ์ขององค์การ การพัฒนากลยุทธ์ขององค์การ สถานศึกษาต้องเริ่มที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่ทันต่อสถานการณ์ ร่วมกับครูในการกำหนดทิศทางที่ชัดเจน มีเป้าหมาย ข้อตกลงร่วมกัน และวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โดยวางแผนกลยุทธ์และวิธีปฏิบัติที่นำไปสู่การปฏิบัติจริงผ่านโครงการที่ชัดเจน พร้อมทั้งใช้จุดแข็งและพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อความสำเร็จขององค์กร

8.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ การพัฒนาครูให้เป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง ผ่านการจัดโครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับธรรมชาติวิชาและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยผู้บริหารต้องร่วมกับครูกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แรงจูงใจ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง และสร้างขวัญกำลังใจเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

8.3 แนวทางการพัฒนาสุขภาพองค์กร ผู้บริหารควรสร้างความผูกพันในองค์กรผ่านการรับฟัง ยกย่อง จัดสวัสดิการ และจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ ผู้บริหารและครูควรร่วมมือปฏิบัติงาน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาตนเอง สนับสนุนการ

สอนด้วยนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับความรู้สึคนักเรียน เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม สร้างบรรยากาศเป็นทีม เชื่อมมั่น และภาคภูมิใจร่วมกัน รวมถึงการสื่อสารที่เปิดกว้างและรับฟังความคิดเห็น

8.4 แนวทางการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ครูต้องจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ ใช้เทคโนโลยี และเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม ครูควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ออกแบบหลักสูตรยืดหยุ่น สร้างบรรยากาศปลอดภัย มีระบบจัดการความรู้ นิเทศภายใน พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่งเสริมสุขภาพะ สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน บริหารจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างแรงจูงใจ และวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนใน
โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือโดยสามารถสรุปสาระสำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหาร

- 1.1 ความหมายของปัจจัยการบริหาร
- 1.2 แนวคิด ทฤษฎีองค์ประกอบปัจจัยการบริหาร
- 1.3 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียน
- 1.4 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบปัจจัยการบริหาร

2. คุณภาพผู้เรียน

- 2.1 ความหมายคุณภาพผู้เรียน
- 2.2 ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียน
- 2.3 องค์ประกอบถึงคุณภาพผู้เรียน
- 2.4 เส้นทางอิทธิพล
- 2.5 องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ของแต่ละปัจจัยที่
ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

3. โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling : SEM)

- 3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสมการโครงสร้าง
- 3.2 ตัวแปรสังเกตของโมเดลโครงสร้าง
- 3.3 ประเภทของโมเดลสมการโครงสร้าง

4. กำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเพื่อเป็นโมเดลสมมติฐานของการวิจัย

5. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

- 5.1 ความหมายของการประเมินผล
- 5.2 รูปแบบการประเมินผล
- 5.3 มาตรฐานการประเมินผล

ปัจจัยการบริหาร

การบริหาร (Administration) หรือการจัดการ (Management) มีพื้นฐานความคิดมาจากการดำเนินการทางด้านธุรกิจอุตสาหกรรม ที่มีลักษณะเป็นศาสตร์ คือ มีทฤษฎีซึ่งหมายถึง หลักของเหตุและผลที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด ความเชื่อ หลักการที่จะนำมาอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่ถูกนำเสนอขึ้น และสามารถนำไปใช้ให้บังเกิดผลตามทฤษฎีที่กำหนด รองรับการปฏิบัติงาน โดยมีวิวัฒนาการนับตั้งแต่ทฤษฎีการบริหารยุคดั้งเดิม ทฤษฎีการบริหารแบบทฤษฎีหลัก ทฤษฎีการบริหารแนวมนุษยสัมพันธ์ ทฤษฎีบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์และวิทยาการจัดการ ทฤษฎีการบริหารเชิงระบบ ทฤษฎีการบริหารเชิงสถานการณ์ ทฤษฎีการบริหารเชิงกลยุทธ์ และทฤษฎีการบริหารแนวโลกาภิวัตน์ และเป็นศิลปะ โดยเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพโดยใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นลำดับขั้นตอนการดำเนินงานที่ต่อเนื่องเป็นวัฏจักรที่หมุนเวียนตลอดเวลา และมีปฏิสัมพันธ์ต่อการทุกทิศทาง แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน การวางแผน การจัดการองค์กร การจัดบุคลากร การอำนวยการ และการควบคุม นอกจากนี้การบริหารเป็นวิชาชีพชั้นสูงเนื่องจากมีองค์ความรู้ที่มีระบบ มีจริยธรรมในวิชาชีพมาตรฐานการปฏิบัติงานและมีองค์วิชาชีพ (สัมมา รณิธย์, 2560, หน้า 64)

1. ความหมายของปัจจัยการบริหาร

ความหมายของปัจจัยบริหารนั้น ไม่มีกรอบมโนทัศน์ที่เป็นสากล เนื่องจากนักวิชาการต่างก็ให้ความหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกันผู้วิจัยจึงได้ศึกษาและรวบรวมความหมายของการบริหาร ดังนี้

เปรมชัย สโรบล (2550, หน้า 12) ได้ให้ความหมายของปัจจัยทางการบริหารไว้ว่า หมายถึง ทรัพยากรพื้นฐานที่สำคัญที่นำมาใช้เป็นปัจจัยในการจัดการศึกษาให้ดำเนินไปได้ด้วยดี บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทั้งในแง่ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์และภารกิจที่กำหนดไว้ ภัคพร บุญเคล้า (2555, หน้า 11) ให้ความหมายของปัจจัยทางการบริหารไว้ว่า หมายถึง ภาวะผู้นำ การจูงใจในการทำงานการพัฒนาบุคลากร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ งบประมาณ การประกันคุณภาพการศึกษาการสนับสนุนจากชุมชนและอาคารสถานที่ เป็นกระบวนการด้านการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และวุฒิพร

ประพุท (2556, หน้า 5 – 6) ให้ความหมายปัจจัยทางการบริหารไว้ว่า หมายถึง องค์ประกอบทางการบริหารที่ทำให้เกิดความเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิผล ประกอบด้วย การจูงใจ บรรยาภาคและวัฒนธรรมองค์การ การมีภาวะผู้นำการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โครงสร้างการบริหาร ทรัพยากร ชนะเพีย (2558, หน้า 56) ให้ความหมายไว้ว่าปัจจัยทางการบริหารหมายถึง องค์ประกอบทางการบริหาร ทรัพยากรพื้นฐานสำคัญที่นำมาใช้เป็นปัจจัยในการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์การ การบริหาร เชิงกลยุทธ์ สุขภาพองค์การ และพฤติกรรมการสอนของครู อังสนา เข้มไคร (2559, หน้า 45) ให้ความหมายไว้ว่า องค์ประกอบทางการบริหารทรัพยากรพื้นฐานสำคัญ ที่จะนำมาใช้เป็นปัจจัยด้านการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วย ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยบุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ปัจจัยพลังอำนาจปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์ (2562, หน้า 48) ให้ความหมายไว้ว่า ปัจจัยการบริหารความเลิศของโรงเรียน คือ แนวทางและวิธีการในการบริหารจัดการองค์การ เพื่อพัฒนาองค์การไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพโดยมีการ กำหนดวิสัยทัศน์ขององค์การ การมีภาวะผู้นำ มีความมุ่งมั่น มีความรู้ความสามารถมี ประสบการณ์และมีทักษะในการแก้ไขปัญหาเพื่อนำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จ

สรุปได้ว่า การบริหารที่ครอบคลุมถึงการจัดโครงสร้างของงาน การจัดสายงาน บังคับบัญชา การจัดกลุ่มงาน การจัดความสัมพันธ์ระหว่างโครงงาน การวางแผนการสั่ง การ การควบคุมการปฏิบัติงาน การจัดทรัพยากรงบประมาณการเงิน การติดตามกำกับ ดูแลปฏิบัติงานและ การประเมินผลการปฏิบัติงาน

2. แนวคิด ทฤษฎีองค์ประกอบทางปัจจัยการบริหาร

Steers (1991) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารไว้ดังนี้

- 1) บรรยาภาคและวัฒนธรรมองค์การ 2) โครงสร้างการบริหารที่เหมาะสม 3) เทคโนโลยี และระบบงาน 4) การติดต่อสื่อสาร 5) ระบบสารสนเทศ 6) การจูงใจ 7) ภาวะผู้นำ
- 8) การสร้างวิสัยทัศน์และพันธกิจร่วม 9) การบริหารจัดการ 10) การมีส่วนร่วม และ
- 11) การพัฒนาบุคลากร ส่วน Mortimore (1988) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหาร 12 ปัจจัย ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) การมีส่วนร่วมของหัวหน้าฝ่าย 3) การมีส่วนร่วมของครู ในการวางแผนพัฒนาและตัดสินใจ 4) ความสามัคคีของครู 5) เน้นการเรียนรู้ 6) มีการ สอนที่ท้าทาย 7) สภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการทำงาน 8) เน้นการเรียนการสอน

9) ความสัมพันธ์ระหว่างครู 10) มีบรรยากาศทางบวก 11) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และ 12) การบันทึกข้อมูลเพื่อวางแผนและประเมินผล และ Smith & Tomlison (1989 อ้างถึงใน Woods and Orlik, 1994) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่สำคัญที่ทำให้โรงเรียน ประสบผลสำเร็จ ประกอบด้วย 1) การมีภาวะผู้นำและการบริหาร 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) มีบรรยากาศยอมรับซึ่งกันและกัน 4) มีการสอนและข้อมูลย้อนกลับในทางบวกต่อนักเรียน ส่วนศักดิ์ชัย ทองนุ้ม (2548, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหาร และสรุปว่า ปัจจัยทางการบริหารประกอบด้วย 1) การวางแผนปฏิบัติการ 2) การประสานงาน 3) การควบคุมและติดตาม 4) การประเมินผล 5) การมีส่วนร่วม

ปัจจัยทางการบริหารมีหลากหลายแนวคิด ดังที่กล่าวไว้ ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ได้สังเคราะห์แนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

3. องค์ประกอบทางปัจจัยการบริหารที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียน

3.1 การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร(2556, บทคัดย่อ) ได้สังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วยปัจจัย 4 ปัจจัย และแต่ละปัจจัยมีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ลักษณะผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษา เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และ มีความเป็นมืออาชีพในการบริหาร และใช้กระบวนการบริหารที่ดี 5 รูปแบบ ได้แก่ 1.1) การสร้างบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมเชิงวิชาการ 1.2) กลยุทธ์ขององค์การ 1.3) ความรู้ความสามารถขององค์การ 1.4) การมีโครงสร้างที่ดี และ 1.5) ประกันคุณภาพมาใช้ในการบริหาร 2) ปัจจัยด้านกระบวนการบริหาร กระบวนการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการบริหารประกอบด้วย 6 รูปแบบ ได้แก่ 2.1) การสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมเชิงวิชาการ 2.2) การสร้างทีมงานหรือบริหารด้วยทีมงานที่ดี 2.3) ดำเนินการบริหารอย่างมีระบบที่ดี 2.4) บริหารจัดการและสร้างองค์กรแห่ง การเรียนรู้ 2.5) มีพฤติกรรมกรบริหารที่ดี และ 2.6) นำระบบประกันคุณภาพมาใช้ในการบริหาร 3. ปัจจัยด้านครูที่มีประสิทธิภาพ และเอื้อต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาที่ดีจะต้องมีชีวสังคมที่ดี และมีความเป็นมืออาชีพในด้านการสอน รวมทั้งมีการบริหารการสอนที่ดีด้วยการจัดกระบวนการเรียน

การสอนที่มุ่งเน้นการสอน และการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนการสอนผู้เรียน และกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอน 4. ปัจจัยด้านกระบวนการเรียนการสอน การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน และตั้งผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนบริหารจัดการและสร้างองค์กรแห่ง การเรียนรู้ มีพฤติกรรมการบริหารที่ดี และนำระบบประกันคุณภาพมาใช้ในการบริหาร

3.2 พิสิษฐ์ คงพดุง (2556, หน้า 24) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของโรงเรียนได้แก่ 1) กลยุทธ์ขององค์กร 2) โครงสร้างทางการศึกษา 3) ความสามารถในการผลิต 4) ความสามารถในการปรับตัว

3.3 อรัญญา ชนะเพีย (2558, หน้า 69) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน จากทัศนะของนักวิชาการและผลการวิจัย 5 ปัจจัยเรียงตามลำดับ ประกอบด้วย ปัจจัยพฤติกรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ ปัจจัยการบริหารเชิงกลยุทธ์ ปัจจัยภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ และปัจจัยสุขภาพองค์กร

3.4 เพ็ญจันทร์ อุปพงษ์ (2559, บทคัดย่อ) รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนอนุบาลเอกชนสู่ความเป็นเลิศ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ 1) การนำองค์กร 2) กลยุทธ์ขององค์กร 3) การดำเนินงานขององค์กร 4) การจัดกระบวนการความรู้ 5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล 6) การจัดการกระบวนการ และ 7) คุณภาพทางการศึกษา

3.5 อังสนา เข้มไคร (2559, หน้า 46) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยทางการบริหารของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปัจจัยทางการบริหารของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ปัจจัยได้แก่ 1) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) ปัจจัยบุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ 3) ปัจจัยพลังอำนาจ และ 4) ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

3.6 ศิริลักษณ์ ทิพน้อม (2559, บทคัดย่อ) รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ มี 5 ด้าน ประกอบด้วย (1) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (2) การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (3) บรรยากาศขององค์กร (4) การพัฒนาบุคลากร และ (5) ทรัพยากรทางการบริหาร 2) กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) การบริหารจัดการ (2) การกำหนดกลยุทธ์ (3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ (4) กลยุทธ์ขององค์กร 3) ประสิทธิภาพของโรงเรียน มี 3 ด้าน ประกอบด้วย (1) คุณภาพทางการศึกษา (2) คุณภาพของผู้เรียน และ 3) การสร้างโอกาสทางการศึกษา

3.7 วิมล ศรีขาว (2560, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระราชรัษฎ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ระดับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระราชรัษฎ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนมีอยู่ 5 ปัจจัยได้แก่ 1) ด้านบุคลากร 2) ด้านทักษะความรู้ 3) ด้านโครงสร้างองค์กร 4) ด้านวัฒนธรรม 5) ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ

3.8 สุรัชดา จิงสุทวิชช์ (2560, บทคัดย่อ) องค์ประกอบของการบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 6 องค์ประกอบคือ ด้านการกำหนดระเบียบปฏิบัติในชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการจัดบรรยากาศที่ดีในชั้นเรียน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการจัดทำข้อมูลสารสนเทศด้านการออกแบบการเรียนรู้และนวัตกรรมจัดการห้องเรียน

3.9 งามทิพย์ มิตรสุภาพ (2560, หน้า 398) รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่องค์ประกอบที่ 1 ขอบข่ายการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มี 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารบุคลากร 4) ด้านการบริหารวิชาการ 5) ด้านการบริหารอาคารสถานที่ และ 6) ด้านการบริหารความสัมพันธ์กับชุมชน องค์ประกอบที่ 2 กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ มี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) โครงสร้างองค์กร 2) กลยุทธ์ขององค์กร 3) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 4) การควบคุมกลยุทธ์ องค์ประกอบที่ 3 ประสิทธิภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มี 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ประสิทธิภาพด้านการบริหารจัดการ 2) ประสิทธิภาพด้านบุคลากร 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 4) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 5) ประสิทธิภาพด้านอาคารสถานที่ และ 6) ประสิทธิภาพด้านชุมชน

3.10 ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์ (2562, หน้า 61) ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 ปัจจัย คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการ กลยุทธ์องค์การ การจัดการกระบวนการ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ และคุณภาพทางการศึกษา

3.11 ภาณุพงษ์ คำภูษา (2562, หน้า 105) ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) กลยุทธ์ขององค์การ 2) ปัจจัยด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) ปัจจัยด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และ 4) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ

3.12 สุริโย ปุริโส (2562 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติเป็นเลิศเขตตรวจราชการที่ 12 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติเป็นเลิศ พบว่า มี 3 ด้านคือ 1) ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ พบว่า ในการจัดการศึกษาเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการสร้างเครือข่ายในการทำงานเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีทักษะการดำรงชีวิตได้เต็มศักยภาพ เพื่อให้เกิดคุณภาพ สร้างความศรัทธาในการบริหารโรงเรียนให้เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ สร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา 2) ด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษา พบว่า งบประมาณและทรัพยากรมีอย่างเพียงพอเพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิต นักเรียนได้เลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจตามความสามารถที่หลากหลายและแตกต่างกัน ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางเรียนในระดับสูงขึ้น ใช้เทคโนโลยีวิเคราะห์ให้นักเรียนเป็นรายบุคคล มีการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่สม่ำเสมอเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้ครูในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเลิศเพื่อคุณภาพนักเรียน และ 3) ด้านคุณภาพการศึกษา พบว่า การนำแผนไปใช้พัฒนามีความครอบคลุมอย่างเป็นระบบในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน นักเรียนได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริงด้วยวิธีการที่หลากหลายทั้งด้านวิชาการและทักษะอาชีพ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับและพึงพอใจ จนทำให้โรงเรียนมีเอกลักษณ์โดดเด่นเป็นโรงเรียนที่มีผลจากการปฏิบัติ

เป็นเลิศและเกิดคุณภาพอย่างยั่งยืน

3.13 วิไลลักษณ์ โกคาพานิชย์ (2562, หน้า 56) ได้ศึกษาเรื่องโมเดลความสัมพันธซึ่งสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนได้อิทธิพลทางตรง 4 ปัจจัย คือ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ 3) สภาพแวดล้อม และ 4) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

3.14 นพรัตน์ ศรีสุวรรณ (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในประเทศไทย ปัจจัยทางตรงที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ได้แก่ สมรรถนะโรงเรียนภาวะผู้นำทางวิชาการ การจัดการเรียนการสอน บรรยากาศโรงเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ปัจจัยที่ส่งผลทางอ้อม ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศโรงเรียน สมรรถนะโรงเรียน ปัจจัยที่มีอิทธิพลรวม ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการ สมรรถนะโรงเรียน การจัดการเรียนการสอน บรรยากาศโรงเรียน ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

3.15 อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ (2562, หน้า 350) การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสิทธิผลสังกัดส ำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นโครงสร้างที่แสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่มีผลต่อการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (2) ด้านสมรรถนะ (3) ด้านการดำเนินงาน (4) ด้านกลยุทธ์ขององค์การ และ (5) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนและองค์ประกอบด้านกระบวนการบริหารโรงเรียนจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านวิธีการบริหาร (2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (3) ด้านการจัดการเรียนการสอนและ (4) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์และเกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นระบบส่งผลให้การบริหารเกิดประสิทธิผล

3.16 Peter and Waterman (1982 อ้างถึงใน ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์, 2562, หน้า 49) ได้นำเสนอแนวคิดในการสร้างความเป็นเลิศให้กับองค์การในหนังสือเกี่ยวกับการบริหารที่มีชื่อเสียง คือ “In Search of Excellence” ซึ่งเผยแพร่ผลการวิจัยการเทียบเคียงข้อมูลขององค์การที่ประสบความสำเร็จกว่า 60 แห่ง ด้วยเกณฑ์การประเมิน

เดียวกัน โดยกรอบแนวคิดพื้นฐานที่นำมาใช้ในการคัดสรรองค์การโดยเน้น บุคลากร การประชาสัมพันธ์ กระบวนการจัดการเรียนการสอน และสมรรถนะ

3.17 Campbell (1998, pp. 78 – 79) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึงการดำเนินงานร่วมกับกลุ่มบุคคลมีอาชีพและชุมชนในท้องถิ่นเพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาได้แก่ 1) บุคลากร 2) หลักสูตร 3) การประชาสัมพันธ์ 4) การดำเนินโครงการ 5) สื่อการเรียนการสอน 6) การจัดการเรียนการสอน 7) การวัดและประเมินผล 8) การนิเทศและการติดตามผล 9) อาคารสถานที่ 10) สถานประกอบการ 11) สมรรถนะ

3.18 Schroeder (2009, pp. 65 – 66) ได้กล่าวว่า การบริหาร เป็น กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนดโดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบ และให้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 1) บุคลากร 2) หลักสูตร 3) การดำเนินโครงการ 4) การประชาสัมพันธ์ 5) สื่อการเรียนการสอนและอาคารสถานที่ 6) การจัดการเรียนการสอน 7) การวัดและประเมินผล 8) การนิเทศและการติดตามผล 9) สถานประกอบการและชุมชนและ 10) สมรรถนะต่าง ๆ นั้น เรียกว่า McKinsey 7 – S Framework ประกอบด้วยปัจจัย 7 ประการได้แก่ 1) โครงสร้างองค์การ (Structure) 2) กลยุทธ์ขององค์การ (Strategy) 3) ระบบในการดำเนินงานขององค์การ (System) 4) สไตล์การบริหาร (Style) 5) สมาชิกในองค์การ (Staff) 6) ทักษะความรู้ความสามารถขององค์การ (Skills) และ 7) ค่านิยมร่วมของสมาชิกในองค์การ (Shared values)

ตาราง 1 องค์ประกอบทางปัจจัยการบริหารที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียน

องค์ประกอบทางปัจจัยการบริหารที่ ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียน	สุดาพร ทองสวัสดิ์ (2556)	พิสิษฐ์ คงพุดง (2556)	อริญญา ชนะเพีย (2558)	อังสนา เข้มไทร (2559)	เพ็ญจันทร์ อุพงษ์ (2559)	ศิริลักษณ์ ทิพนอม(2559)	สุรัชดา จิ่งสุทธิวงษ์(2560)	งามทิพย์ มิตรสุภาพ(2560)	กิมล ศรีขาว (2560)	ชัยวัฒน์ วาพะวัฒน์ (2562)	ภาณุพงษ์ คำภาษา (2562)	สุริโย ปุริโส(2562)	วิไลลักษณ์ โศคาพานิชย์ (2562)	นพรัตน์ ศรีสุวรรณ (2562)	อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ (2562)	Campbell (1998)	Peter and Waterman (1982)	Schroeder (2009)	รวม (18 คน)	ร้อยละ
1. โครงสร้างองค์การ	/							/	/										3	16.67
2. กลยุทธ์ขององค์การ	/	/	/		/	/		/		/	/				/				9	50.00
3. ระบบในการดำเนินงานของ องค์การ					/										/				2	11.11
4. สไตล์การบริหาร										/									1	5.56
5. สมาชิกในองค์การ									/							/	/	/	4	22.22
6.ทักษะความรู้ความสามารถของ องค์การ	/								/										2	11.11

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบทางปัจจัยการบริหารที่ ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียน	สุดาพร ทองสวัสดิ์ (2556)	พิสิษฐ์ คงพุด (2556)	อรัญญา ชนะเพีย (2558)	อังสนา เข้มไคร (2559)	เพ็ญจันทร์ อุปพงษ์ (2559)	ศิริลักษณ์ ทิพนอม(2559)	สุรัชดา จิงสุทวิงษ์(2560)	งามทิพย์ มิตรสุภาพ(2560)	กิมล ศรีขาว (2560)	ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ (2562)	ภาณุพงษ์ คำภูษา (2562)	สุริโย บุรีโส(2562)	วิไลลักษณ์ โกคาพานิชย์ (2562)	นพรัตน์ ศรีสุวรรณ (2562)	อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ (2562)	Campbell (1998)	Peter and Waterman (1982)	Schroeder (2009)	รวม (18 คน)	ร้อยละ
7. สุขภาพองค์กร	/		/	/			/	/		/	/		/	/					9	50.00
8.ความสามารถในการผลิต		/																	1	5.56
9. ความสามารถในการปรับตัว		/																	1	5.56
10.ปัจจัยพฤติกรรม			/												/				2	11.11
11.ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง			/	/															2	11.11
12. ปัจจัยพลังอำนาจ				/															1	5.56
13. ปัจจัยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์		/		/															2	11.11

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบทางปัจจัยการบริหารที่ ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียน	สุภาพร ทองสวัสดิ์ (2556)	พิสิษฐ์ คงพดุง (2556)	อรัญญา ชนะเพีย (2558)	อัสสนา เหมใคร (2559)	เพ็ญจันทร์ อุพงษ์ (2559)	ศิริลักษณ์ ทิพนอม(2559)	สุรัชดา จิ่งสุทธีวงษ์(2560)	งามทิพย์ มิตรสุภาพ(2560)	กมล ศรีขาว (2560)	ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ	ภาณุพงษ์ คำภาว (2562)	สุริเย ปรีโส(2562)	กัญญาภรณ์ โมตาพานิชย์	นพรัตน์ ศรีสุวรรณ (2562)	อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ	Campbell (1998)	Peter and Waterman (1982)	Schroeder (2009)	รวม (18 คน)	
14. ด้านการสื่อสาร	/															/	/	/	4	22.22
15. ด้านวัฒนธรรม									/										1	5.56
16. ภาวะผู้นำทางวิชาการ	/		/	/				/	/	/	/	/	/	/					9	50.00
17.การจัดกระบวนการเรียนรู้	/		/		/		/	/		/	/	/	/	/	/		/	/	13	72.22
18.ด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษา		/				/						/							3	16.67
19. ด้านคุณภาพทางการศึกษา					/	/				/		/							4	22.22

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบทางปัจจัยการบริหารที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียน	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์																			
	สุดาพร ทองสวัสดิ์ (2556)	พิสิษฐ์ คงพดุง (2556)	อรัญญา ชนะเพีย (2558)	อังสนา เข้มไคร (2559)	เพ็ญจันทร์ อุบพงษ์ (2559)	ศิริลักษณ์ ทิพนอม(2559)	สุรัชดา จิ่งสุทธีวงษ์(2560)	งามทิพย์ มิตรสุภาพ(2560)	กิมล ศรีขาว (2560)	ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ (2562)	ภาณุพงษ์ คำภาษา (2562)	สุริโย ปรีโส(2562)	วิไลลักษณ์ โศคาพนิชย์ (2562)	นพรัตน์ ศรีสุวรรณ (2562)	อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ (2562)	Campbell (1998)	Peter and Waterman (1982)	Schroeder (2009)	รวม (18 คน)	ร้อยละ
20.ภาวะผู้นำของผู้บริหาร			/										/		/				3	16.67
21. สมรรถนะโรงเรียน														/	/	/	/	/	5	27.78
22. ด้านการบริหารจัดการ						/		/											2	11.11

จากตาราง 1 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบทางปัจจัยการบริหารที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียน จากทัศนะของนักวิชาการและผลการวิจัย จำนวน 22 ปัจจัย และมีจำนวน 4 ปัจจัย ที่มีความถี่มากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไปโดยเรียงจากความถี่มากไปหาน้อยได้แก่

1. การจัดการกระบวนการเรียนรู้
 2. กลยุทธ์ขององค์การ
 3. สุขภาพองค์กร
 4. ภาวะผู้นำทางวิชาการ
- โดยในแต่ละปัจจัยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบ นิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ของแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

จากผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดองค์ประกอบนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ของแต่ละโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้

1.1 ความหมายของการจัดการกระบวนการเรียนรู้

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ไว้ดังนี้ จุฑารัตน์ เนียมกลาง (2558, หน้า 70) กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนหรือการใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา สำนักวิชาการและมาตรฐาน (2553 ก, หน้า 24) นิยามว่า กระบวนการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ผู้เรียนใช้ในการแสวงหาความรู้สร้างความเข้าใจ สร้างองค์ความรู้ และพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ และศักยภาพตามที่มุ่งหวังในหลักสูตร ส่วนพิชาน บุญยะมาน (2549, หน้า 13) ให้ความหมายของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ไว้ว่า หมายถึง การกำหนดจุดมุ่งหมายสาระ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียน และการวัดผล ประเมินผลที่มุ่งพัฒนาคนให้เกิดประสบการณ์การเรียนรู้เต็มความสามารถ สอดคล้องกับ ความถนัด ความสนใจและความต้องการของผู้เรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึง

ความแตกต่างระหว่างบุคคลสอดคล้องกับพัฒนา สีสาน (2553, หน้า 87 ให้ความหมายไว้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดเนื้อหาสาระการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยวิธีการที่เหมาะสม และสอดคล้องกับสัมฤทธิ์ กางเพ็ง(2551, หน้า 111) สรุปว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดเนื้อหาสาระการเรียนการสอนเพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยวิธีการที่เหมาะสม ประกอบด้วยการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย การเน้นกระบวนการคิด การจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

สรุปได้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการอย่างมีขั้นตอนหรือการใช้วิธีการที่มีระบบช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ สร้างความเข้าใจ สร้างองค์ความรู้ และพัฒนาตนเองให้มีมีความรู้ความสามารถ และศักยภาพตามความมุ่งหวัง

1.2 ความสำคัญการจัดกระบวนการเรียนรู้

การเรียนรู้เป็นกิจกรรมที่สำคัญอย่างหนึ่งของชีวิตและแสดงว่าบุคคลผู้นั้นมีความเจริญก้าวหน้า การเรียนรู้จึงเป็นหัวใจของการศึกษา ซึ่งบทบาทและหน้าที่หลักของสถานศึกษาทุกแห่งก็คือ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้คนได้เกิดการเรียนรู้ (พัฒนา สีสาน, 2553, หน้า 83) กระบวนการเรียนรู้เป็นปัจจัยด้านกระบวนการที่ส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียน กิจกรรมการเรียนรู้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้กิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม จะมีผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับสัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551, หน้า 162) กล่าวว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่จัดขึ้นสำหรับนักเรียนโดยตรง นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมมากที่สุด และถือเป็นกิจกรรมสำคัญที่จะทำให้การเรียนรู้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553, หน้า 33 – 34) ที่กล่าวว่า ระบบการจัดการเรียนรู้ช่วยให้การจัดการเรียนรู้บรรลุสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบ มีระเบียบ ไม่สับสนกระบวนการต่าง ๆ ดำเนินไปตามลำดับขั้น สามารถตรวจสอบได้ว่ามีจุดบกพร่องที่ใดบ้างเมื่อเกิดปัญหาที่สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด สามารถตรวจสอบได้ว่าการจัดการเรียนรู้ได้ผลเพียงใด เป็นวิธีหนึ่งในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของการจัดการเรียนรู้ของผู้สอน ทำให้ผู้สอนต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้ ต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ตาม

แผนที่วางไว้และต้องวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนด เป็นการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนไปในตัวเอง การจัดกระบวนการการเรียนรู้ทำให้องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันและมีความสำคัญต่อกันและกันอย่างใกล้ชิดและชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ที่บัญญัติแนวทางการจัดการศึกษาไว้โดยกล่าวถึงหลักการสำคัญของการจัดกระบวนการเรียนรู้ในมาตรา 22 ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 24 ระบุว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้ 1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา 3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง 4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา 5) ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ 6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 7 – 8)

ดังนั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้จึงมีความสำคัญต่อคุณภาพของโรงเรียนด้วยช่วยให้การจัดการเรียนรู้บรรลุสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบ มีระเบียบ ไม่สับสน ทำให้องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้มีความสอดคล้องสัมพันธ์กันและมีความสำคัญต่อกันและกัน ซึ่งจะช่วยให้การจัดการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

1.3 องค์ประกอบ การจัดการกระบวนการเรียนรู้

1.3.1 องค์ประกอบตามทัศนะของ Sahin (2009, หน้า 42) ให้ทัศนะว่าการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อจัดความพร้อมแก่ผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1 การจัดให้มีเนื้อหาสาระแกนกลาง และทักษะการเรียนรู้ 2) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในศตวรรษที่ 21 3) การสอน และการเรียนรู้ในบริบท และประเด็นในศตวรรษที่ 21 4) การวัดและประเมินผลทักษะแบบศตวรรษที่ 21

1.3.2 องค์ประกอบตามทัศนะของสัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551, หน้า 117) ที่เสนอองค์ประกอบของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ว่าประกอบด้วย 1) การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลาย 3) การเน้นการคิด 4) การจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 5) การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

1.3.3 องค์ประกอบตามทัศนะของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (2552, หน้า 8) ได้กล่าวถึงการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ 1) การสำรวจความต้องการความสนใจของผู้เรียน 2) การเตรียมการของครูเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนการสอนและองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ 4) การประเมินผล และ 5) การสรุปและนำไปประยุกต์ใช้

1.3.4 องค์ประกอบตามทัศนะของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา(2553 ค, หน้า 24) ที่กล่าวถึงภาพความสำเร็จของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ในการนำจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสู่ความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมในระยะที่ 5 ซึ่งเป็นการปรับวิถีการเรียนรู้สู่วัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีความสุข มีความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะตามจุดเน้น 2) มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ 3) ครูเป็นครูมืออาชีพ 4) โรงเรียนมีการจัดการความรู้ 5) มีเครือข่ายร่วมพัฒนาที่เข้มแข็ง และ 6) สาธารณชนยอมรับและมีความพึงพอใจ

1.3.5 องค์ประกอบตามทัศนะของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 ค, หน้า 23) ที่เสนอยุทธศาสตร์การจัดการเรียนรู้โดยมีจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังนี้ 1) เพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ 2) กระตุ้น เร่งรัดส่งเสริมสนับสนุนการนำจุดเน้นไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมทุกรูปแบบ 3) สร้างความพร้อมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนในการนำจุดเน้นสู่การปฏิบัติและ

4) สร้างความเข้มแข็งของการกำกับ ติดตาม และประเมินผลให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น

1.3.6 องค์ประกอบตามทัศนะของมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย

อลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553, หน้า 5) ที่กล่าวถึงหลักการพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 1) การเตรียมความพร้อมพื้นฐานของผู้สอน ได้แก่ การเตรียมตัวผู้สอนด้านความรู้ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และด้านการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ 2) การวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การเตรียมเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อ เตรียมแบบทดสอบและข้อสอบ 3) การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ เช่น หลักความแตกต่างระหว่างบุคคล หลักการเร้าความสนใจ หลักการเสริมแรง และ 4) หลักการประเมินผลและรายงานผล

1.3.7 องค์ประกอบตามทัศนะของพัฒนา สีหามู (2553, หน้า 93)

สรุปว่าองค์ประกอบของการจัดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การจัดสิ่งแวดล้อมและสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และ 3) การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

1.3.8 องค์ประกอบตามทัศนะของสุริยา กลิ่นบานชื่น (2558, หน้า 84 – 86)

ได้สรุปองค์ประกอบพื้นฐานสำคัญ 5 ประการ ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุดดังนี้ 1) การวิเคราะห์ (Analysis) การกำหนดรายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ ในการสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้ 2) การออกแบบ (Design) เลือกแนวคิด ทฤษฎี หลักการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ 3) การพัฒนา (Development) ได้แก่ การสร้างวัสดุ การเลือกใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4) การนำไปประยุกต์ใช้ (Implementation) คือ การนำสิ่งที่สร้างขึ้นนั้นไปใช้เรียนจริง และ 5) การประเมิน (Evaluation) เป็นการประเมินว่าการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่

1.3.9 องค์ประกอบตามทัศนะของประไพสิน จันทน์หอม (2559, หน้า 21)

ได้สรุปหลักการพื้นฐานที่ควรคำนึงถึงเพื่อช่วยให้การออกแบบการเรียนการสอนมีคุณภาพ ประกอบด้วย 1) การคำนึงถึงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ 2) คำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ได้แก่ การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เวลาที่ใช้คุณภาพการสอน เจตคติและความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) รู้จักประยุกต์ใช้หลักการเรียนการสอน วิธีสอน รูปแบบการเรียนการสอน ให้เหมาะสม

ตาราง 2 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบ การจัดกระบวนการ การเรียนรู้	Sahin (2009)	สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ (2552)	สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา (2553 ค)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2553 ค)	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553)	พัฒนา สิหน (2553)	สุริยา กลิ่นบานชื่น (2558)	ประไพลิ้น จันทน์หอม (2559)	ความถี่	ร้อยละ
7. การเน้นการคิด		/								1	11.11
8. การจัดบรรยากาศให้ เอื้อต่อการเรียนรู้		/					/			2	22.22
9. การมีส่วนร่วมของ ผู้เกี่ยวข้อง		/								1	11.11
10. การสำรวจความ ต้องการ ความสนใจของ ผู้เรียน			/							1	11.11
11. การเตรียมการของครู เกี่ยวกับการวางแผนการ เรียนการสอน และ องค์ประกอบอื่น ๆ ที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้			/							1	11.11
12. การดำเนินกิจกรรม การเรียนรู้			/							1	11.11
13. การวัดและประเมินผล			/							1	11.11
14. การสรุปและนำไป ประยุกต์ใช้			/							1	11.11
15. ผู้เรียนมีความสุขมี ความสามารถ ทักษะ และ คุณลักษณะตามจุดเน้น				/						1	11.11
16. มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ ใหม่				/						1	11.11
17. ครูเป็นครูมืออาชีพ				/						1	11.11

ตาราง 2 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบ การจัดกระบวนการเรียนรู้	Sahin (2009)	ดัชนียูนิท กางเพ้ง (2551)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ (2552)	สำนักงานคณะกรรมการและมาตรฐาน การศึกษา (2553 ค)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2553 ค)	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553)	พัฒนาะ สีหามู (2553)	สุริยา กลิ่นบานชื่น (2558)	ประไพลิ้น จันทน์หอม (2559)	ความถี่	ร้อยละ
18. โรงเรียนมีการจัดการ ความรู้				/						1	11.11
19. มีเครือข่ายร่วมพัฒนา ที่เข้มแข็ง				/						1	11.11
20. สาธารณชนยอมรับ และมีความพึงพอใจ				/						1	11.11
21. เพิ่มขีดความสามารถ ในการเรียนรู้					/					1	11.11
22. กระตุ้น เร่งรัด ส่งเสริม สนับสนุนการนำจุดเน้น ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็น รูปธรรมทุกรูปแบบ					/					1	11.11
23. สร้างความพร้อมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ในการ นำจุดเน้นสู่การปฏิบัติ					/					1	11.11
24. สร้างความเข้มแข็งของ การกำกับ ติดตาม และ ประเมินผลให้เป็น เครื่องมือสำคัญในการ พัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น					/					1	11.11

ตาราง 2 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบ การจัดกระบวนการ การเรียนรู้	Sahin (2009)	ดัมยัท กางเพ็ง (2551)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ (2552)	สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา (2553 ค)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2553 ค)	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553)	พัฒนาะ สีหาม (2553)	สุริยา กลิ่นบานชื่น (2558)	ประไพลิ้น จันทน์หอม (2559)	ความถี่	ร้อยละ
25. การเตรียมความพร้อม พื้นฐานของผู้สอน ได้แก่ การเตรียมตัวผู้สอน ด้าน ความรู้ ด้านทักษะการ จัดการเรียนรู้และด้านการ แก้ปัญหาการจัดการ เรียนรู้						/				1	11.11
26. การวางแผนและ เตรียมการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ การเตรียมเขียน แผนการจัดการเรียนรู้ การ ผลิตสื่อ เตรียม แบบทดสอบและซ่อมสอน						/				1	11.11
27. การใช้จิตวิทยาการ เรียนรู้ เช่น หลักความ แตกต่างระหว่าง บุคคล หลักการเร้าความ สนใจ หลักการเสริมแรง						/				1	11.11
28. หลักการประเมินผล และรายงานผล						/				1	11.11

ตาราง 2 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบ การจัดกระบวนการ การเรียนรู้	Sahin (2009)	ดัมยัท กางเพ็ง (2551)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ (2552)	สำนักงานการศึกษาและมาตรฐาน การศึกษา (2553 ค)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2553 ค)	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553)	พัฒนา สีหาม (2553)	สุริยา กลิ่นบานชื่น (2558)	ประไพลิ้น จันทน์หอม (2559)	ความถี่ ร้อยละ
29. การวิเคราะห์ (Analysis) การกำหนด รายละเอียดของ องค์ประกอบต่าง ๆ ในการ สร้างกระบวนการการ จัดการเรียนรู้								/	1	11.11
30. การออกแบบ (Design) เลือกแนวคิด ทฤษฎี หลักการที่ใช้ในการจัดการ เรียนรู้								/	1	11.11
31. การพัฒนา (Development) ได้แก่ การ สร้างวัสดุ การเลือกใช้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์								/	1	11.11
33. การประเมิน (Evaluation) เป็นการ ประเมินว่าการเรียนการ สอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้หรือไม่								/	1	11.11
34. การคำนึงถึงผลการ เรียนรู้ของผู้เรียนเป็น เป้าหมายสำคัญ								/	1	11.11

ตาราง 2 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบ การจัดกระบวนการ การเรียนรู้	Sahin (2009)	สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551)	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล สุวรรณภูมิ (2552)	สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา (2553 ค)	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (2553 ค)	มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (2553)	พัฒนาะ สีหาม (2553)	สุริยา กลิ่นบานชื่น (2558)	ประไพสิน จันทน์หอม (2559)	ความถี่	ร้อยละ
35. รู้จักประยุกต์ใช้ หลักการเรียนการสอน วิธี สอน รูปแบบการเรียนการ สอน ให้เหมาะสมกับระดับ วัยของผู้เรียนและเนื้อหา สาระ									/	1	11.11
36. ใช้วิธีการและสื่อที่ หลากหลาย									/	1	11.11
37. มีการพัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง									/	1	11.11
38. มีการประเมินผล ครอบคลุมทั้งกระบวนการ เรียนการสอนและการ ประเมินผลผู้เรียน									/	1	11.11
39. องค์ประกอบการเรียนรู้ การสอนมีความสัมพันธ์กัน									/	1	11.11

จากผลการสังเคราะห์องค์ประกอบกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในตาราง 2 พบว่า มีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 40 องค์ประกอบ แต่เนื่องจากบางองค์ประกอบมีความหมายเหมือนกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกัน ดังนี้

1. การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ องค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้ การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในศตวรรษที่ 21 (Sahin, 2009) การมุ่งเน้นผู้เรียน (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2551) การสำรวจความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน

(มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, 2552) ผู้เรียนมีความสุข มีความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะตามจุดเน้น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553 ค) เพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) การวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนรู้ การใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553) การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พัฒนา สีหาม, 2553) การวิเคราะห์ (Analysis) การกำหนดรายละเอียดขององค์ประกอบต่าง ๆ ในการสร้างกระบวนการจัดการเรียนรู้ การออกแบบ (Design) เลือกแนวคิด ทฤษฎีหลักการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ (สุริยา กลิ่นบานชื่น, 2558) การคำนึงถึงผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นเป้าหมายสำคัญ คำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ (ประไพสิน จันทน์หอม, 2559) รวมความถี่เท่ากับ 9 คิดเป็นร้อยละ 100

2. การจัดการความรู้ของครู องค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้ การสอนและการเรียนรู้ในบริบท และประเด็นในศตวรรษที่ 21 (Sahin, 2009) การเตรียมการของครูเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนการสอน และองค์ประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, 2552) ครูเป็นครูมืออาชีพ อาชีพโรงเรียนมีการจัดการความรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) สร้างความพร้อมให้ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชนในการนำจุดเน้นสู่การปฏิบัติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 ค) การเตรียมความพร้อมพื้นฐานของผู้สอน ได้แก่ การเตรียมตัวผู้สอนด้านความรู้ ด้านทักษะการจัดการเรียนรู้และด้านการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553) รู้จักประยุกต์ใช้หลักการเรียนการสอน วิธีสอน รูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับระดับวัยของผู้เรียนและเนื้อหาสาระ ใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลาย (ประไพสิน จันทน์หอม, 2559) รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 66.67

3. การวัดและประเมินผล องค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้ การวัดและประเมินผลทักษะแบบศตวรรษที่ 21 (Sahin, 2009) การประเมินผล(มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, 2552) สร้างความเข้มแข็งของการกำกับติดตาม และประเมินผลให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 ค) หลักการประเมินผลและรายงานผล (มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553) การประเมิน (Evaluation) (สุริยา กลิ่นบานชื่น, 2558) การประเมินผลครอบคลุมทั้ง กระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผล

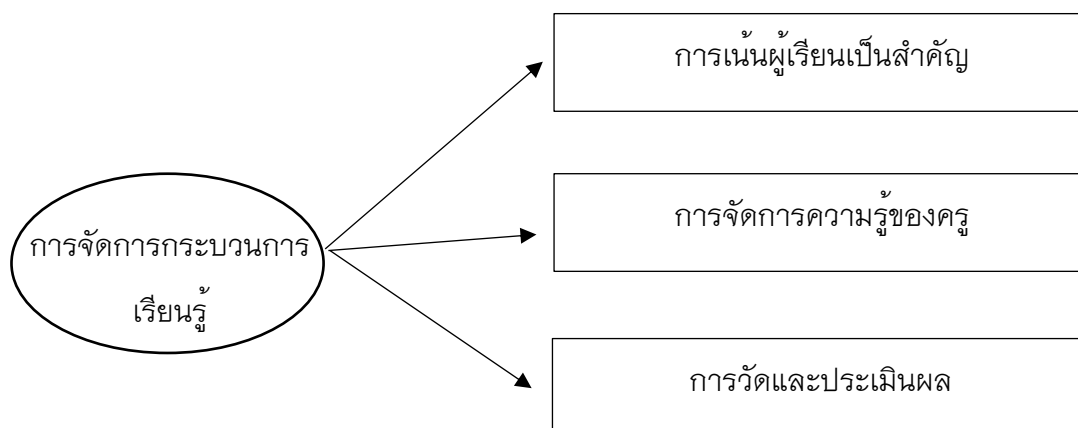
ผู้เรียน (ประไพสิน จันทน์หอม, 2559) รวมความถี่เท่ากับ 6 คิดเป็นร้อยละ 66.67

4. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง องค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้ การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2551) มีเครือข่ายร่วมพัฒนาที่เข้มแข็ง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553 ค) การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง (พัฒนา สีหาม, 2553) รวมความถี่เท่ากับ 3 คิดเป็นร้อยละ 33.33

5. การจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ องค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้ การจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (สัมฤทธิ์ กางเพ็ง, 2551) การจัดสิ่งแวดล้อมและสร้างบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (พัฒนา สีหาม, 2553) รวมความถี่เท่ากับ 2 คิดเป็นร้อยละ 22.22 จากการสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกันข้างต้น ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของการจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้ 3 องค์ประกอบ คือ

1. การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การจัดการความรู้ของครู
3. การวัดและประเมินผล

จากองค์ประกอบเบื้องต้น สามารถสร้างโมเดลการวัดการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อใช้ในการวิจัยดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 โมเดลการวัดการจัดการกระบวนการเรียนรู้

1.4 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้

1.4.1 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พัตนีย์ นันทา และคณะ (2556, หน้า 5) ให้นิยามการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ว่า หมายถึง วิธีการสำคัญที่สามารถสร้างและพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองเรียนในเรื่องที่สอดคล้องกับความสามารถ และความต้องการของตนเอง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาเป็นโดยการพัฒนาความรู้ ความสามารถเต็มศักยภาพด้วยตนเองเป็นสำคัญ ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะและช่วยเหลือให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐาน (2553 ก, หน้า 26) นิยามว่า การจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้ บทบาทของครูจะเปลี่ยนแปลงจากการเป็นผู้ชี้แนะ หรือผู้ถ่ายทอดความรู้ไปเป็นผู้ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก ส่งเสริมสนับสนุนผู้เรียนในการแสวงหาความรู้และลงมือปฏิบัติและสร้างสรรค์ความรู้โดยใช้วิธีการต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความความถนัด ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการสร้างสรรค์ความรู้ และนำความรู้ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ (2552, หน้า 8) กล่าวว่า

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ การเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากที่สุด วิธีดำเนินการ คือ ให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนในการบรรลุเป็นผู้มีปัญญาด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผ่านประสบการณ์ตรง เช่น ประสบการณ์ในการแก้ปัญหา การเรียนการสอนต้องมีการพัฒนาและกระตุ้นสติปัญญาให้มีความสามารถในการใช้เหตุผล รู้จักคิดวิเคราะห์ และใช้ศักยภาพของตนได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับสำนักวิชาการและประมวลผล มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด(2556, หน้า 1) กล่าวว่า การจัดการศึกษามีเป้าหมายสำคัญที่สุด คือ การจัดการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาตนเองสูงสุด ตามกำลังหรือศักยภาพของแต่ละคน แต่เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งด้านความต้องการ ความสนใจความถนัดและยังมีทักษะพื้นฐานอันเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้ อันได้แก่ความสามารถในการฟัง พูด อ่าน เขียน ความสามารถทางสมอง ระดับสติปัญญา และการแสดงผลของการเรียนรู้ออกมาในลักษณะที่ต่างกัน จึงควรมีการจัดการที่เหมาะสมในลักษณะที่แตกต่างกันตามเหตุปัจจัยของผู้เรียนแต่ละคน สอดคล้องกับพิมพันธ์ เดชะคุปต์และเพียว ยินดีสุข (2550, หน้า 26 – 29) ที่กล่าวถึงการพิจารณาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนว่ามีตัวบ่งชี้คือ 1) ผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่เอง 2) ผู้สอนให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการ คือ กระบวนการคิดกระบวนการกลุ่ม และสร้างความรู้ด้วยตนเอง 3) ผู้สอนให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน คือมีส่วนร่วมทั้งด้านปัญญา กาย อารมณ์ และสังคม รวมทั้งให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับทั้งสิ่งมีชีวิตและกับสิ่งที่ไม่มีชีวิต เช่น หนังสือ สถานที่ต่าง ๆ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น 4) ผู้สอนสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งบรรยากาศทางกายภาพและจิตใจเพื่อให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความสุข 5) ผู้สอนมีการวัดและประเมินผลทั้งทักษะ กระบวนการ ขีดความสามารถศักยภาพของผู้เรียน และผลผลิตจากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริง 6) ผู้สอนพัฒนาให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และ 7) ผู้สอนเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) คือ เป็นผู้จัดประสบการณ์ รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนใช้เป็นแนวทางสร้างความรู้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับ สัมฤทธิ์ กางเพ็ง (2551, หน้า 113) นิยามว่าการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้นเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดเนื้อหาสาระที่สอนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนแต่ละคน เพื่อที่จะสามารถจัดกิจกรรมและเนื้อหาสาระการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง สร้างนิสัยในการเรียนที่สามารถแสวงหาความรู้

และเรียนรู้ด้วยตนเอง ปกป้องคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม มีการจัดสภาพการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

ดังนั้นสามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการองค์ประกอบ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ว่าหมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ สามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลสื่อและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ผู้เรียนทุกคนได้มีบทบาทในการทำงาน และเรียนรู้ร่วมกันกับคนอื่น บรรยากาศในการเรียนเป็นแบบร่วมมือที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข และเต็มตามศักยภาพ โดยครูทำหน้าที่ช่วยเหลือให้กำลังใจ และอำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน จากนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1) ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตัวเอง 3) ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และเรียนรู้ร่วมกัน 4) ครูจัดสภาพการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข 5) ครูส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และ 6) ครูเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

1.4.2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ การจัดการความรู้ของครู

การจัดการความรู้เป็นการสร้าง การแสวงหา การค้นคว้ารวบรวม การจำแนกประเภทหรือหมวดหมู่ การจัดระบบ การแบ่งปัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ทุกประเภท จากทุกแหล่งโดยอาศัยเครื่องมือสำคัญคือ คนและเทคโนโลยี ด้วยกลยุทธ์และกระบวนการต่าง ๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล หรือองค์กรในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง และองค์กรโดยรวม (อัญญาณี คล้ายสุบรรณ, 2550, หน้า 89) O' Dell & Grayson (1998, pp. 154 – 174) กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นกลยุทธ์หนึ่งที่จะทำให้คนได้รับความรู้ที่ต้องการภายในเวลาที่เหมาะสม รวมทั้งช่วยทำให้เกิดการถ่ายโอนความรู้ที่ถูกต้องไปยังผู้ที่เหมาะสมเป็นผลให้เกิดความช่วยเหลือ ร่วมมือกันและมีการใช้ข้อมูลที่จะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อยกระดับและการปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร สอดคล้องกับมุสตีศิริ วัฒนา (2552, หน้า 28) นิยามว่าการจัดการความรู้ หมายถึง กระบวนการหรือกิจกรรม

ใด ๆ ที่รวบรวมความรู้ที่อยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) ซึ่งเกิดจากประสบการณ์การทำงานทัศนคติ และพฤติกรรมการทำงานของแต่ละบุคคลในองค์กรและความรู้ที่ปรากฏชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) ที่กระจัดกระจายอยู่ภายในองค์กร มาจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบให้เป็นความรู้ขององค์กร เพื่อให้สามารถนำมาใช้ หรือถ่ายทอดไปยังบุคคลต่าง ๆ ที่เหมาะสม ในเวลาที่เหมาะสมภายในองค์กร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน สร้างความได้เปรียบด้านการแข่งขันในเชิงวิชาการหรือเชิงการบริหารจัดการองค์กร และเพื่อพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไป สอดคล้องกับปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2551, หน้า 26) กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นการจัดระบบการทำงาน ในองค์กรโดยให้ความสำคัญกับความรู้ โดยเชื่อมั่นว่าความรู้คือสิ่งที่จะทำให้คนและองค์กรมีคุณภาพมากขึ้น ซึ่งผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ มีวิสัยทัศน์ในการบริหารองค์กรที่จะสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรสร้างความรู้โดยการแลกเปลี่ยนความรู้ โดยที่ทุกคนสามารถนำมาใช้ในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากขึ้นสอดคล้อง Marquardt (1996, p. 130) กล่าวถึงกระบวนการจัดการความรู้ว่าประกอบด้วย 1) การแสวงหาความรู้ 2) การสร้างความรู้ เป็นการสร้างความรู้ของบุคคล ทีมงาน และองค์กร เพื่อนำมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน 3) การจัดเก็บความรู้และการค้นคืนความรู้เป็นการนำความรู้ที่สร้างขึ้นหรือที่ได้ นำมาจัดเก็บเพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วในการใช้ครั้งต่อ ๆ ไป และ 4) การถ่ายโอนและการใช้ประโยชน์จากความรู้ สอดคล้องกับปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2551, หน้า 54) กล่าวการเตรียมการตามกระบวนการจัดการความรู้ โดยใช้รูปแบบการจัดการความรู้ในองค์กร เพื่อพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ดังนี้ 1) การค้นหาความรู้ 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ 3) การจัดความรู้ให้เป็นระบบ 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ 5) การเข้าถึงความรู้ 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ และ 7) การเรียนรู้ และสอดคล้องกับประภากร แก้ววรรณ (2551, หน้า 77 – 80) กล่าวว่า กระบวนการจัดการความรู้แบ่งเป็นขั้นตอน ต่าง ๆ ตามลำดับ ดังนี้ 1) การแสวงหาความรู้ เป็นการแสวงหาความรู้ที่มีประโยชน์และมีผลต่อการดำเนินงานจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร 2) การสร้างความรู้เป็นกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความรู้ใหม่ขึ้น โดยทุกคนสามารถเป็นผู้สร้างความรู้และได้รับประโยชน์จากความรู้ที่เกิดขึ้นอย่างเต็มที่ 3) การจัดเก็บและค้นคืนความรู้ในการจัดเก็บความรู้เป็นการกำหนดสิ่งสำคัญที่จะเก็บไว้เป็นองค์ความรู้ รวมถึงการพิจารณาถึงวิธีการในการจัดเก็บที่เป็นระบบหรือเป็นหมวดหมู่ให้เกิดความง่ายในการจัดการการเข้าถึง และการนำกลับมาใช้

ใหม่ และ 4) การถ่ายทอดความรู้และการใช้ประโยชน์

ดังนั้นสามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการองค์ประกอบ "การจัดการความรู้ของครู" ได้ว่า หมายถึง กระบวนการที่ครูแสวงหา ค้นคว้ารวบรวม และสร้างความรู้แล้วนำมาจัดระบบ สร้างวิธีการเข้าถึงได้โดยง่าย มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับรู้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ จากนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ ได้ดังนี้ 1) ครูแสวงหาความรู้ที่มีประโยชน์และมีผลต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร 2) ครูสามารถพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ขึ้นได้ด้วยวิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย 3) ครูมีการจัดความรู้ไว้เป็นหมวดหมู่อย่างเหมาะสม เป็นระบบและทันสมัยอยู่เสมอ 4) ครูจัดช่องทางการเข้าถึงคลังความรู้ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และตรงตามความต้องการ 5) ครูมีการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ต่อกัน 6) ครูนำความรู้ไปใช้จนเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่ และหมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง

1.4.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ การวัดและประเมินผล

สำนักวิชาการและมาตรฐาน (2553 ก, หน้า 30) นิยามว่า การวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย หลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพการวัดและประเมินผลการเรียนรู้สามารถจัดให้มีขึ้นทั้งระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 28) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียนในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกๆระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

โดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐาน (2557, หน้า 2) ที่กล่าวว่าการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนจุดมุ่งหมายพื้นฐานสองประการ ประการแรก คือ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้การสอนอย่างต่อเนื่อง บันทึก วิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูล แล้วนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือปรับปรุงแก้ไขการเรียนรู้ของผู้เรียนและการสอนของครู การวัดและประเมินผลกับการสอนจึงเป็นเรื่องที่สัมพันธ์กัน หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดการเรียนการสอนก็ขาดประสิทธิภาพ การประเมินระหว่างการเรียนรู้การสอนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เป็นการวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา (Formative Assessment) ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทุกวัน เป็นการประเมินเพื่อให้รู้จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง จึงเป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาในการเก็บข้อมูล ผู้สอนต้องใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การซักถามการระดมความคิดเห็นเพื่อให้ได้มติข้อสรุปของประเด็นที่กำหนด การใช้แฟ้มสะสมงาน การใช้ภาระงานที่เน้นการปฏิบัติ การประเมินความรู้เดิม การให้ผู้เรียนประเมินตนเอง การให้เพื่อนประเมินเพื่อน และการใช้เกณฑ์การให้คะแนน (Ribrics) สิ่งสำคัญที่สุดในการประเมินเพื่อพัฒนา คือ การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนในลักษณะคำแนะนำที่เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ทำให้การเรียนรู้พอกพูน แก้ไขความคิด ความเข้าใจเดิมที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนการให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายและพัฒนาตนได้ จุดมุ่งหมายประการที่สอง คือ การวัดและประเมินผลเพื่อตัดสินผลการเรียน เป็นการประเมินสรุปผลการเรียนรู้ (Summative Assessment) ซึ่งมีหลายระดับ ได้แก่ เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนรู้ จบรายวิชาเพื่อตัดสินให้คะแนน หรือให้ระดับผลการเรียน ให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้เรียนว่าผ่านรายวิชาหรือไม่ ควรได้รับการเลื่อนชั้นหรือไม่ หรือสามารถจบหลักสูตรหรือไม่ ในการประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียนที่ดีต้องให้ออกาสผู้เรียนแสดงความรู้ความสามารถด้วยวิธีการที่หลากหลายและพิจารณาตัดสินบนพื้นฐานของเกณฑ์ผลการปฏิบัติมากกว่าใช้เปรียบเทียบระหว่างผู้เรียน สอดคล้องกับศศิธร บัวทอง (2560, หน้า 186) กล่าวถึงการวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่าจะต้องเป็นการประเมินผลเชิงคุณภาพ เน้นการปฏิบัติจริง บูรณาการวิธีการประเมิน และใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลายสร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงานของผู้เรียน นำเทคโนโลยี

มาใช้ในการวัดและประเมินผล และนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียน มาปรับปรุงแก้ไขงานที่วัดถึง มณีโชติ (2549, หน้า 7 - 8) กล่าวถึงหลักการประเมินทางการศึกษาโดยทั่วไปมีรายละเอียด ดังนี้ 1) ขอบเขตการประเมินต้องตรงและครอบคลุม หลักสูตร 2) ใช้ข้อมูลจากผลการวัดที่ครอบคลุมจากการวัดหลายแหล่ง หลายวิธี และ 3) เกณฑ์ที่ใช้ตัดสินผลการประเมินมีความชัดเจนเป็นไปได้ มีความยุติธรรมตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและรสนิยม พหลเทพ (2554, หน้า 47) ได้ให้ความหมายการวัดและประเมินผลไว้ว่าหมายถึง กระบวนการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ ตีความ บันทึกข้อมูลที่ได้จากการวัดและประเมินทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยในการดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีความสอดคล้องเหมาะสมกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด นำผลที่ได้มาตีค่า เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดในตัวชี้วัดของมาตรฐานสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรข้อมูลที่ได้ก็นำไปใช้ในการให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับความก้าวหน้า จุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุงให้แก่ผู้เรียน การตัดสินผลการเรียนรู้อย่างรอบคอบในเรื่องหรือหน่วยการเรียนรู้หรือในรายวิชาและการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนการสอนของครู

ดังนั้นสามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ การวัดผล ประเมินผล ได้ว่า หมายถึง พฤติกรรมของครูในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียน และการเรียนรู้ของผู้เรียนในระหว่างการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยวิธีการและเครื่องมือการประเมินที่หลากหลายเพื่อใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพ ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ ได้ดังนี้ 1) ครูกำหนดขอบเขตการประเมินให้สอดคล้องและครอบคลุมมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดในหลักสูตร 2) ครูมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย พัฒนาการ ความก้าวหน้าของผู้เรียน และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ 3) ครูใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย 4) ครูกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินผลการประเมินอย่างชัดเจน เป็นไปได้ และตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และ 5) ครูให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน พร้อมคำแนะนำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการความรู้ และการวัดและการวิเคราะห์ผู้เรียน ในโมเดลการวัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังตาราง 3

ตาราง 3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการจัดกระบวนการเรียนรู้

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	พฤติกรรมของครูที่มีการจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ สามารถสร้างความรู้ด้วยตนเอง มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล สื่อ และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ผู้เรียนทุกคนได้มีบทบาทในการทำงาน และเรียนรู้ร่วมกันกับคนอื่นบรรยากาศในการเรียนเป็นแบบร่วมมือที่เอื้อให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขและเต็มตามศักยภาพ โดยครูทำหน้าที่ช่วยเหลือให้กำลังใจ และอำนวยความสะดวกในกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน	1. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 2. ครูจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตัวเอง 3. ครูจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และเรียนรู้ร่วมกัน 4. ครูจัดสภาพการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข 5. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ 6. ครูเปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การจัดการ ความรู้ของครู	กระบวนการที่ครูแสวงหา คนควรรวบรวมและสร้างความรู้ แล้วนำมาจัดระบบ สร้างวิธีการเข้าถึงได้โดยง่าย มีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และปรับปรุงความรู้ให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้ได้ความรู้ที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการในการนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้	1. ครูสามารถพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ขึ้นได้ด้วยวิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย 2. ครูมีการจัดความรู้ไว้เป็นหมวดหมู่อย่างเหมาะสม เป็นระบบ และทันสมัยอยู่เสมอ 3. ครูจัดช่องทางการเข้าถึงคลังความรู้ได้อย่างสะดวก รวดเร็วและตรงตามความต้องการ 4. ครูมีการแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ต่อกัน 5. ครูนำความรู้ไปใช้จนเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่และหมุนเวียนต่อไปอย่างต่อเนื่อง

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การวัดและ ประเมินผล	พฤติกรรมของครูในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการ เรียนและการเรียนรู้ของผู้เรียนใน ระหว่างการเรียนรู้การสอนอย่าง ต่อเนื่องและเป็นระบบโดยวิธีการ และเครื่องมือการประเมิน ที่หลากหลาย เพื่อใช้ผลการ ประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศ ที่แสดงถึงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จ ทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ	1. ครูกำหนดขอบเขตการ ประเมินให้สอดคล้องและ ครอบคลุมมาตรฐานการ เรียนรู้/ตัวชี้วัดในหลักสูตร 2. ครูมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย พัฒนาการ ความก้าวหน้าของผู้เรียน และ ความสำเร็จทางการเรียนของ ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ 3. ครูใช้วิธีการและเครื่องมือ การประเมินอย่างหลากหลาย 4. ครูกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ตัดสิน ผลการประเมินอย่างชัดเจน เป็นไปได้ และตรงตาม วัตถุประสงค์ของหลักสูตร และ 5. ครูให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ ผู้เรียน พร้อมคำแนะนำให้ ผู้เรียนเกิดการพัฒนา

2. กลยุทธ์ขององค์การ

2.1 ความหมายกลยุทธ์ขององค์การ

อรัญญา ชนะเพีย (2558, หน้า 21) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กลยุทธ์ขององค์การ กระบวนการของการกำหนดทิศทางระยะยาวและการดำเนินงานต่อเนื่องกัน โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การ แล้วนำมากำหนดกลวิธีที่เหมาะสม ปฏิบัติงานตามกลวิธีที่กำหนดไว้ และการติดตามกำกับ ควบคุม และประเมินผลการดำเนินการตามกลยุทธ์เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ งามทิพย์ มิตรสุภาพ (2559, หน้า 23) ได้ให้ความหมายว่า กระบวนการวางแผนและการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ ทิพนอม (2559, หน้า 107) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กระบวนการบริหารที่มีการกำหนดแนวทางและปฏิบัติตามด้วยชั้นเชิงที่เหนือกว่าเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ สมฤทธิ์ ต้นสวรรค์ (2559, หน้า 34) ได้ให้ความหมายไว้ว่าคือ วิธีการที่มั่นใจได้ว่าองค์การจะสามารถการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่องค์การตั้งไว้ ชัยวัฒน์ วะวัฒนนะ (2562, หน้า 42) กล่าวว่าแผนงานสำคัญที่องค์การกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบรรลุเป้าหมายหลักขององค์การ โดยใช้กระบวนการอย่างรอบคอบ ชาญฉลาด มีลักษณะเป็นขั้นตอน มีความยืดหยุ่น พลิกแพลงได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า กลยุทธ์ขององค์การ หมายถึง แผนงานสำคัญที่องค์การกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบรรลุเป้าหมายหลักขององค์การ โดยใช้กระบวนการอย่างรอบคอบ ชาญฉลาด มีลักษณะเป็นขั้นตอน มีความยืดหยุ่น พลิกแพลงได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

2.2 ความสำคัญของกลยุทธ์ขององค์การ

สมมา รณิธย์ (2560, หน้า 353) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นการวางแผนระยะยาวที่จะเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การโดยการแก้ปัญหาหรือปรับปรุงการดำเนินงานในองค์กรด้วยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ใช้ความรู้ทางพฤติกรรมศาสตร์และการวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นหลักในการพัฒนา มีความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์การ การแก้ปัญหาขององค์การ และความสามารถในการปรับตัวขององค์การอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการ

ดำเนินงานขององค์การที่จะต้องเพิ่มพูนสมรรถนะ ความตื่นตัว และความร่วมมือเพื่อประสานจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของบุคคลกับเป้าหมายขององค์การเข้าด้วยกัน โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ ๆ ได้แก่การวินิจฉัยองค์การ การกำหนดกลยุทธ์ และการวางแผนพัฒนาองค์การ การดำเนินงานพัฒนาองค์การและการประเมินการพัฒนาองค์การ

เทคนิคการพัฒนาองค์การ แบ่งออกเป็น 3 ระดับคือ ระดับบุคคล ประกอบด้วย การฝึกอบรม การวิเคราะห์บทบาท การให้คำปรึกษาระดับบุคคล การฝึกอบรมในห้องปฏิบัติการ ระดับกลุ่ม ประกอบด้วย การสร้างและพัฒนาทีมงาน การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การให้คำปรึกษากระบวนการ เทคนิคการพัฒนาองค์การระหว่างกลุ่ม ระดับโครงการ ประกอบด้วยโครงสร้างการบริหาร การสำรวจข้อมูลย้อนกลับ การประชุมแบบเผชิญหน้า การจัดการโดยกำหนดวัตถุประสงค์ การปรับโครงสร้างองค์การ การรื้อปรับระบบ การพัฒนาองค์การก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงองค์การที่สำคัญ ๆ คือ การเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ การเปลี่ยนโครงสร้าง การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงบุคคล และการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม โดยมีการเปลี่ยนแปลงใน 3 ลักษณะ คือ การเปลี่ยนแปลงแบบปฏิวัติ การเปลี่ยนแปลงแบบวิวัฒนาการ การเปลี่ยนแปลงแบบวางแผน

การวางแผนการเปลี่ยนแปลงจะดำเนินการตามลำดับใน 3 ขั้นตอน คือ การสร้างการรับรู้และตระหนักถึงความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงองค์การ ให้ความสำคัญและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลง และการสื่อสารการสร้างความเข้าใจกับผู้เกี่ยวข้องแรงต่อต้านการเปลี่ยนแปลง เป็นพฤติกรรมต่อต้านหรือขัดขึ้นที่เกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นภายในองค์การ แบ่งออกเป็นแรงต่อต้านจากตัวบุคคล และแรงต่อต้านที่มาจากองค์การ การจัดการกับแรงต่อต้านการเปลี่ยนแปลง สามารถดำเนินการได้โดยการสื่อสารให้ความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแก่พนักงาน การคำนึงถึงความต้องการ ทัศนคติ และความเชื่อของแต่ละบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องและเป็นพลังภายในองค์การ โดยผู้บริหารจะต้องแสดงให้เห็นถึง ข้อดี และประโยชน์ที่เขาจะได้รับการเปลี่ยนแปลง ความเข้าใจที่มาของแรงต่อต้านการเปลี่ยนแปลง การรับฟังและใส่ใจในเรื่องที่เกิดขึ้น ทำความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น วิเคราะห์ และหาทางแก้ไขปัญหาย่างมีเหตุผล ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ ตำแหน่งงานหรือใช้ทิวในการดำเนินงาน การทำให้กลุ่มผู้ที่ถูกเปลี่ยนแปลงกับกลุ่มที่ทำการเปลี่ยนแปลงมีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกันไม่แยกพวกเขาพวกเรา

การพัฒนาองค์การหรือการเปลี่ยนแปลงใดๆ ย่อมมีทางผู้ไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยเป็นธรรมดา การเปลี่ยนแปลงที่จะประสบสำเร็จต้องเกิดจากความเข้าใจร่วมกันจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย เห็นถึงความจำเป็นที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ต้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการพัฒนา การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและเกิดผลประโยชน์ตอบแทนที่ดีกว่าร่วมกันในที่สุด

2.3 องค์ประกอบของกลยุทธ์ขององค์การ

2.3.1 องค์ประกอบตามทัศนะของ สัมฤทธิ์ ตันสุวรรณ (2558, หน้า 183) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และได้องค์ประกอบหลักองค์ประกอบย่อย และตัวบ่งชี้ ดังนี้ 1) องค์ประกอบหลักด้านการดำเนินกลยุทธ์ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ 1) วางแผนกลยุทธ์ 2) นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 3) ควบคุมเชิงกลยุทธ์ และมีตัวบ่งชี้ 52 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบหลักด้านวัฒนธรรมองค์การ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ความเชื่อ มี 2 ตัวบ่งชี้ 2) ค่านิยม มี 2 ตัวบ่งชี้ 3) บรรทัดฐาน มี 9 ตัวบ่งชี้ รวมทั้งหมดมีตัวบ่งชี้ 13 ตัวบ่งชี้

2.3.2 องค์ประกอบตามทัศนะของ พิชิต โกพล (2559, หน้า 276) ได้ศึกษา ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง พบว่า ได้ 6 องค์ประกอบ 1) การกำหนดกลยุทธ์ 2) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 3) การดำเนินตามกลยุทธ์ 4) การกำหนดทิศทางขององค์การ 5) ทักษะกระบวนการคิด 6) ประสิทธิผลของโรงเรียน

2.3.3 องค์ประกอบตามทัศนะของ ภูมิภัทร กลางโคตร (2560, หน้า 206) ได้ศึกษา กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้แบบมีอาชีพ สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมี 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าประสงค์ 4) กลยุทธ์

2.3.4 องค์ประกอบตามทัศนะของ สุรศักดิ์ ลดาธนศักดิ์ (2561, หน้า 217) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนผลิตเสื้อสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร มี 5 องค์ประกอบหลัก 49 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) การสร้างจุดเน้น พันธกิจและ

ทิศทางการ 2) การมีวิสัยทัศน์ และการพยากรณ์ 3) การกำหนดกลยุทธ์ 4) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ 5) การควบคุมกลยุทธ์

2.3.5 องค์ประกอบตามทัศนะของ นางค์รักษ์ เคนไชยวงศ์ (2561, หน้า 246) ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้
กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 6 กลยุทธ์ ประกอบด้วย

กลยุทธ์ที่ 1 การจัดการเรียนการสอน มี 5 กิจกรรม ได้แก่
1.1 การจัดทำแผนจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนพิการเฉพาะบุคคล 1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 1.3 การสอนเสริมนักเรียนพิการ 1.4 การจัดกิจกรรมเสริมนักเรียนพิการ 1.5 การวัดและประเมินผลนักเรียนพิการ

กลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากร มี 3 กิจกรรม ได้แก่ 2.1 การสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรวม 2.2 การสร้างเจตคติเชิงบวกในการจัดการเรียนรวมแก่ครู 2.3 การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรวมแก่ครู

กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนานักเรียน มี 2 กิจกรรม ได้แก่ 3.1 การเตรียมความพร้อมนักเรียน 3.2 การส่งเสริมความสามารถพิเศษของนักเรียนพิการ

กลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาเครื่องมือ มี 2 กิจกรรม ได้แก่ 4.1 การพัฒนาเครื่องมือ อุปกรณ์และนวัตกรรมสำหรับนักเรียนพิการ 4.2 การให้บริการนักเรียนพิการ

กลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาสภาพแวดล้อม มี 2 กิจกรรม ได้แก่
5.1 การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ 5.2 การพัฒนาบุคคลที่เกี่ยวข้องในสภาพแวดล้อมของนักเรียนพิการ

กลยุทธ์ที่ 6 การบริหารจัดการ มี 6 กิจกรรม ได้แก่ 6.1 การกำหนดนโยบายและวางแผนการจัดการเรียนรวม 6.2 การประชาสัมพันธ์การจัดการเรียนรวม 6.3 การสร้างเครือข่ายการเรียนรวม 6.4 การจัดสรรงบประมาณเพื่อการจัดการเรียนรวม 6.5 การคัดกรองนักเรียน 6.6 การนิเทศ ติดตามและประเมินผล
การจัดการเรียนรวม

2.3.6 องค์ประกอบตามทัศนะของ วัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 188)

ผลการวิจัย เรื่องกลยุทธ์การใช้หลักธรรมาภิบาลในงานวิชาการของโรงเรียนใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปได้ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นว่าการกลยุทธ์มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณากลยุทธ์เป็นรายด้าน เรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามลำดับ

2.3.7 องค์ประกอบตามทัศนะของ วาลิกา อัครนิตย (2562, หน้า 351)

ได้ศึกษา องค์ประกอบการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ เพื่อพัฒนาโรงเรียน ประกอบด้วย คือ 1) ด้านการกำหนดสมาชิกเครือข่าย 2) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน 4) ด้านการมีทักษะภาวะผู้นำ 5) ด้านการประสานงานของเครือข่าย 6) ด้านการติดตาม ประเมินผล 7) ด้านวัฒนธรรมองค์กร 8) ด้านทรัพยากรท้องถิ่น 9) ด้านนโยบายทางการศึกษา 10) ด้านเทคโนโลยี

2.3.8 องค์ประกอบตามทัศนะของ อภินันท์ชัย แกระหัน (2562, หน้า 247)

ได้ศึกษา เรื่องกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) มีองค์ประกอบกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ประกอบด้วย 1) การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจองค์กร 2) การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ 3) การวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการขององค์กร 4) การกำหนดทางเลือก 5) การกำหนดกลยุทธ์ 6) การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติและมีขั้นตอนการวิจัย

2.3.9 องค์ประกอบตามทัศนะของ บุญธรรม อ้วนกันยา (2563, หน้า 196 – 197) ได้ศึกษา เรื่องกลยุทธ์การบริหารงานการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้ กลยุทธ์การบริหารงานการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 กลยุทธ์ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและบุคลากร กลยุทธ์ที่ 2 การนำผลการประเมินงานการประกันคุณภาพมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนา กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาครูและบุคลากร กลยุทธ์ที่ 4 การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ

ตาราง 4 องค์ประกอบของกลยุทธ์ขององค์การ

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบของ กลยุทธ์ของ	สัมฤทธิ์ ๓๕๕๘	พิชิต โภพ (๒๕๕๙)	ภักดิ์ กลางโคตร (๒๕๖๐)	สรศักดิ์ สดาศนศักดิ์ (๒๕๖๑)	ณรงค์ชัย เคนไชยวงศ์ (๒๕๖๑)	วัฒนา สายเชื้อ (๒๕๖๑)	วาลิกา อัครนิตย (๒๕๖๒)	อภิรักษ์ชัย แกะระหัน (๒๕๖๒)	ปณรธรรม อ้วนกันยา (๒๕๖๓)	ความถี่	ร้อยละ
1. แผนกลยุทธ์	/			/						2	22.22
2. นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ	/	/		/				/		3	33.33
3. ควบคุมเชิงกลยุทธ์	/	/		/						3	33.33
4. ความเชื่อ	/									1	11.11
5. ค่านิยม	/									1	11.11
6. บรรทัดฐาน	/									1	11.11
7. การกำหนดทิศทางองค์การ		/		/				/		3	33.33
8. กระบวนการคิดในระดับสูง		/								1	11.11
9. การกำหนดกลยุทธ์		/	/					/		3	33.33
10. ประสิทธิภาพของโรงเรียน		/								1	11.11
11. วิสัยทัศน์			/	/				/		3	33.33
12. พันธกิจ			/					/		2	22.22
13. เป้าประสงค์			/				/	/		3	33.33
14. การจัดการเรียนการสอน					/	/				2	22.22
15. การพัฒนาบุคลากร					/				/	2	22.22
16. การพัฒนานักเรียน					/					1	11.11
17. การพัฒนาเครื่องมือ					/					1	11.11
18. การพัฒนาสภาพแวดล้อม					/					1	11.11
19. การบริหารจัดการ					/					1	11.11
20. การส่งเสริมชุมชนให้มีความ เข้มแข็งทางวิชาการ						/				1	11.11

ตาราง 4 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบของ กลยุทธ์ของ	สัมฤทธิ์ ๓๓๓๓๓๓ (2558)	พิชิต โภพล (2559)	ภูมิภัทร กลางโคตร (2560)	สุรศักดิ์ ลดาธนาดี (2561)	นงศกรชัย เคนไชยวงศ์ (2561)	วัฒนา สายเชื้อ (2561)	วาลิกา อัครินตย (2562)	อภิมหิชัย แกะระหัน (2562)	บุญธรรม อ้วนกันยา (2563)	ความถี่	ร้อยละ
21. การนิเทศการศึกษา						/				1	11.11
22. การวัดผล						/	/			2	22.22
23. การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยี ทางการศึกษา						/	/		/	3	33.33
24. การพัฒนาระบบประกัน คุณภาพภายในและมาตรฐาน การศึกษา						/				1	11.11
25. การพัฒนาหลักสูตร						/				1	11.11
26. การกำหนดสมาชิกเครือข่าย							/			1	11.11
27. การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงาน							/		/	2	22.22
28. การมีทักษะภาวะผู้นำ							/			1	11.11
29. การประสานงานของเครือข่าย							/			1	11.11
30. วัฒนธรรมองค์กร							/			1	11.11
31. ทรัพยากรท้องถิ่น							/			1	11.11
32. นโยบายทางการศึกษา							/			1	11.11
33. การวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการขององค์กร								/		1	11.11
34. การนำผลการประเมินงาน การประกันคุณภาพ มาปรับปรุง แก้ไข									/	1	11.11

จากผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์ขององค์การในตาราง 4 พบว่า มีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 34 องค์ประกอบ แต่เนื่องจากบางองค์ประกอบมีความหมายคล้ายคลึงกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายเหมือนกันเข้าไว้ด้วยกัน ดังนี้

1. แผนกลยุทธ์ องค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน มีดังนี้ การกำหนดกลยุทธ์ พิชิต โภผล (2559), ภูมิภัทร กลางโคตร (2560), อภินันท์ชัย แกะหั่น (2562) การกำหนดทิศทางองค์การ สุรศักดิ์ ลดาธนศักดิ์ (2561), อภินันท์ชัย แกะหั่น (2562) รวมความถี่เท่ากับ 7 คิดเป็นร้อยละ 77.77

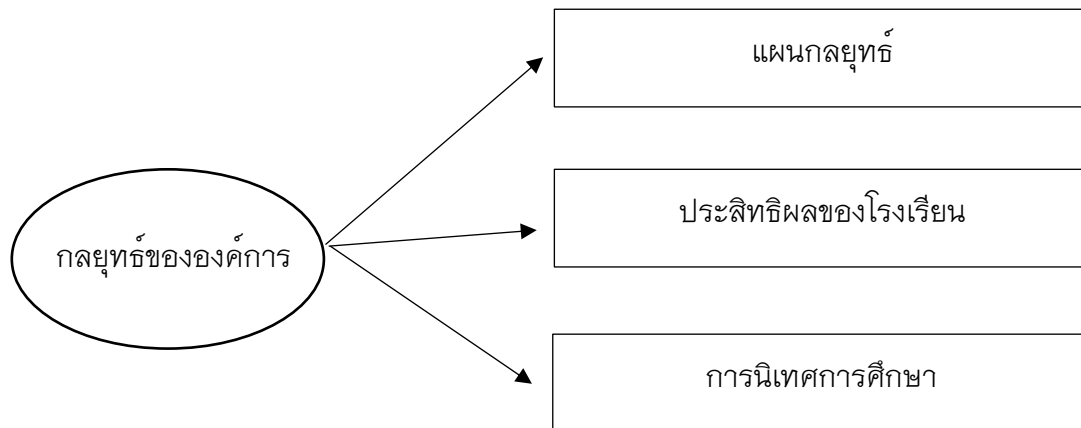
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียนองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน มีดังนี้ การจัดการเรียนการสอน นงครักษ์ เคนไชยวงศ์ (2561), วัฒนา สายเชื้อ (2561) การพัฒนาบุคลากร, บุญธรรม อ้วนกันยา (2563) การพัฒนานักเรียน นงครักษ์ เคนไชยวงศ์ (2561) การพัฒนาสภาพแวดล้อม นงครักษ์ เคนไชยวงศ์ (2561) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ วัฒนา สายเชื้อ (2561) ด้านการวัดผล วาสิกา อัครนิตย์ (2562) รวมความถี่ 7 คิดเป็นร้อยละ 77.77

3. การนิเทศการศึกษา องค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน มีดังนี้ ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา วัฒนา สายเชื้อ (2561), วาสิกา อัครนิตย์ (2562), บุญธรรม อ้วนกันยา (2563) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา วัฒนา สายเชื้อ (2561) ด้านการพัฒนาหลักสูตร วัฒนา สายเชื้อ (2561), การพัฒนาเครื่องมือ นงครักษ์ เคนไชยวงศ์ (2561) การนำผลการประเมินงานการประกันคุณภาพ มาปรับปรุงแก้ไข บุญธรรม อ้วนกันยา (2563) รวมความถี่ 7 คิดเป็นร้อยละ 77.77

จากการสังเคราะห์องค์ประกอบที่มีความหมายคล้ายคลึงกันเข้าไว้ด้วยกันข้างต้น ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปเพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของกลยุทธ์ขององค์การ ได้ 3 องค์ประกอบ คือ

1. แผนกลยุทธ์
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน
3. การนิเทศการศึกษา

จากองค์ประกอบข้างต้น สามารถสร้างโมเดลการวัดกลยุทธ์ขององค์การ เพื่อใช้ในการวิจัย ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 โมเดลการวัดกลยุทธ์ขององค์การ

2.4 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบกลยุทธ์ของ องค์การ

2.4.1 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของ แผนกลยุทธ์

ณรงค์รักษ์ เคนไชยวงศ์ (2561, หน้า 11) ได้ให้ความหมายว่า คือวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งขององค์กรเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่กำหนดขึ้น โดยคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมตามบริบทขององค์กรโดยมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการคือ 1) องค์ประกอบที่เป็นวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ ได้แก่ เป้าหมายและพันธกิจ 2) องค์ประกอบที่เป็นแนวทางในการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และการประเมินกลยุทธ์

วัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 16) ได้ให้ความหมายว่า วิธีการ การดำเนินงาน และแนวทางปฏิบัติที่สำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้มี 6 องค์ประกอบ คือ

1.1 วิสัยทัศน์ หมายถึง สิ่งมุ่งหวังจะมีหรือให้เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางของภารกิจให้เป็นไปตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้

1.2 พันธกิจ หมายถึง การกำหนดกรอบหรือขอบเขตการดำเนินงานให้ครอบคลุมหน้าที่ของการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545

1.3 เป้าประสงค์ หมายถึง สิ่งที่เราคาดหวังว่าให้บรรลุผลสำเร็จจากการปฏิบัติตามภารกิจ ในทุกหน้าที่ของการบริหาร การจัดการ การสั่งการ การบริหารบุคคล การกำกับควบคุม การวางแผน และการติดตามประเมินผลงานของสถานศึกษา

1.4 วิธีปฏิบัติกลยุทธ์ หมายถึง วิธีการหรือแผนงานการดำเนินงาน สถานศึกษาที่กำหนดขึ้นมาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยผ่านการวิเคราะห์จากบริบทของสถานศึกษา ผ่านการคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบและคัดเลือกอย่างเหมาะสม

1.5 โครงการหรือกิจกรรม หมายถึง กลุ่มของกิจกรรมแผนงานที่มีรายละเอียดในการปฏิบัติงานชัดเจน โดยมีวิธีการดำเนินงานอย่างมีระบบระเบียบ มีงบประมาณและระยะเวลาดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

1.6 ตัวชี้วัด หมายถึง การกำหนดตัวบ่งบอกหรือหน่วยวัดที่สะท้อนความสำเร็จของการปฏิบัติงานซึ่งกำหนดไว้ในแผนกลยุทธ์

บุญธรรม อ้วนกันยา (2563, หน้า 85) ได้ให้ความหมายว่า ความสำคัญของกลยุทธ์สรุปได้ ดังนี้ 1) เป็นการกำหนดกรอบหรือทิศทางการทำงานขององค์กรให้ชัดเจน โดยการเขียนวัตถุประสงค์ของ องค์กรไว้อย่างเป็นระบบ ซึ่งจะช่วยให้เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม 2) ช่วยให้ผู้บริหารตื่นตัวและปรับตัวตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบและสามารถปรับทิศทางการดำเนินงานได้สอดคล้องกับสภาวะความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น 3) สร้างความพร้อมให้กับองค์กร การจัดการเชิงกลยุทธ์ทำให้องค์กรมีการวิเคราะห์และประเมิน ปัจจัยต่าง ๆ ภายในองค์กรอย่างสม่ำเสมอเป็นการพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการรับกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้ 4) ช่วยสร้างประสิทธิภาพและศักยภาพด้านการแข่งขันให้กับองค์กร เสริมสร้างการพัฒนาความสามารถส่งผลให้เกิดความได้เปรียบทางด้านการแข่งขัน 5) ช่วยให้การดำเนินงานสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันเนื่องจากการกำหนดกลยุทธ์และการควบคุมตรวจสอบไว้อย่างชัดเจน และ6) ทำให้องค์กรมีมุมมองการบริหารอย่างครอบคลุม เนื่องจากการบริหารเชิงกลยุทธ์ให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการบริหารองค์กรทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของ “กลยุทธ์ขององค์กร” ได้ว่า หมายถึง การแสดงออกถึงความมีทิศทางอนาคตขององค์กร กำหนดเป้าหมายภาระงานวัตถุประสงค์ของงาน กำหนดวิธีการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพสูงในการนำไปสู่เป้าหมาย และทิศทางที่กำหนดจนบรรลุตามวัตถุประสงค์

ประสบผลสำเร็จตามแนวทางที่วางไว้ ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1) การสร้างจุดเน้น พันธกิจ และทิศทางองค์กร 2) การมีวิสัยทัศน์ และการพยากรณ์ 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) การกำหนดกลยุทธ์ 5) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 6) การปฏิบัติตามกลยุทธ์

2.4.2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของ ประสิทธิภาพของโรงเรียน

พิชิต โกพล (2558, หน้า 12) ได้ให้ความหมายว่าประสิทธิภาพโรงเรียน หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยพิจารณาจากความสามารถ 4 ประการ ดังนี้

2.4.2.1 ความสามารถในการพัฒนานักเรียน หมายถึง ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนสามารถร่วมกันจัดการบริหาร และจัดการเรียนสอน จนทำให้นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับหนึ่งเป็นที่พอใจ นักเรียนมีเจตคติที่ดี เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม

2.4.2.2 บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ จัดให้บริการด้านสาธารณูปโภค และอุปโภคภายในโรงเรียนด้วยความสะอาด มีระเบียบ เรียบร้อย มีความปลอดภัยต่อชีวิต และทรัพย์สิน แก่ นักเรียน ครู รวมทั้งบุคลากรในโรงเรียน

2.4.2.3 การแก้ปัญหาภายในโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนที่ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีระบบ ตลอดจนการปรับปรุงและพัฒนาเพื่อให้เกิดผลดี ทั้งด้านการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน และงานรับผิดชอบอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้จนบรรลุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

2.4.2.4 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง บุคลากรมีความรู้สึกพอใจชอบและอยากทำงานในโรงเรียน มีความทุ่มเท และเสียสละในการทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

ศิริลักษณ์ ทิพนม (2559, หน้า 13) ได้ให้ความหมายว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน หมายถึง ผลที่ได้จากการดำเนินงานของโรงเรียนตามกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. ผลสำเร็จของการบริหาร หมายถึง ผลสำเร็จที่ได้จากการบริหารงานโรงเรียนผ่านกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ที่มีการควบคุม กำกับดูแล

ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย

- 1.1 การบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน
- 1.2 ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของ
- 1.3 ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาของโรงเรียน
- 1.4 ความสามารถในการแก้ปัญหาของโรงเรียน

2. คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนที่เกิดจากการบริหารโรงเรียนผ่านกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย

- 2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
- 2.2 ทักษะคิดทางบวกของนักเรียน

3. ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโรงเรียน ประกอบด้วย

- 3.1 ความพึงพอใจของครู
- 3.2 ความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ (2562, หน้า 14) ได้ให้ความหมายว่า โรงเรียนที่มีประสิทธิผล หมายถึง โรงเรียนที่มีความสามารถในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ จนมีผลให้โรงเรียนมีคุณภาพและประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ภายใต้องค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ด้านการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน (3) ด้านสมรรถนะของครู (4) ด้านวิธีการบริหาร (5) ด้านวัฒนธรรมองค์กร (6) ด้านภาวะผู้นำของผู้บริหาร (7) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน (8) ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และ (9) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามเป้าหมายของโรงเรียนและความคาดหวังของชุมชน

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของ “ประสิทธิผลของโรงเรียน” ได้ว่า หมายถึง ความสำเร็จในการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ที่มีการควบคุม กำกับดูแล ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย จนมีผลให้โรงเรียนมีคุณภาพและประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอนของครูได้คุณภาพมีสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม 2) ด้านวัฒนธรรมองค์กรบุคลากรมีความรู้สึกพอใจชอบและอยากทำงานในโรงเรียน มีความทุ่มเท และเสียสละในการทำงาน ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ 3) การจัด

สภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ 4) ความสามารถของผู้บริหาร
บริหารงานโรงเรียนผ่านกระบวนการแนวทางการปฏิบัติที่สำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของ
องค์กรบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

2.4.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของ การนิเทศการศึกษา

วัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 17) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศ
การศึกษา หมายถึง การสร้างความตระหนักให้กับครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจกระบวนการ
นิเทศภายในว่าเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันที่ใช้เหตุผลการนิเทศเป็นการพัฒนาปรับปรุง
วิธีการทำงานของแต่ละบุคคลให้มีคุณภาพ การนิเทศเป็นกระบวนการส่วนหนึ่งของการ
บริหารเพื่อให้ทุกคนเกิดความเชื่อมั่นว่าได้ปฏิบัติถูกต้องก้าวหน้าเกิดประโยชน์สูงสุดต่อ
ผู้เรียนและตัวครูเอง โดยการจัดระบบการนิเทศให้มีคุณภาพ ทั้งถึง และต่อเนื่องอย่างเป็น
ระบบเชื่อมโยงกับระบบการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

วิชัญญ์ ทศตะ (2561, หน้า 21 – 28) ได้ให้ความหมายว่า การนิเทศ
ภายในโรงเรียน หมายถึง การให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างผู้บริหาร
โรงเรียนครูและบุคลากรในโรงเรียน ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเพื่อ
พัฒนาการเรียนการสอน ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาชีพท่ามกลางบรรยากาศแห่งความ
ร่วมมืออย่างสร้างสรรค์แบบประชาธิปไตยเพื่อให้นักเรียนและครูมีคุณภาพสูงสุดในทุก ๆ
ด้าน ทั้งพัฒนาคน พัฒนางาน ประสานความสัมพันธ์และสร้างขวัญกำลังใจ หลักของการ
นิเทศภายในโรงเรียนเป็นการปฏิบัติงานร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนครูผู้สอนและผู้มี
ส่วนเกี่ยวข้องโดยอาศัยการร่วมมือกันการทำงานเป็นทีม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การ
เคารพความแตกต่างระหว่างบุคคลมีการวางแผน มีความยืดหยุ่น ยืดความต้องการของครู
เป็นหลักซึ่งจะทำให้ครูสามารถนำประโยชน์ที่ได้รับจากการนิเทศไปใช้ปรับปรุงและ
พัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาตนเอง จุดมุ่งหมายของการนิเทศภายในโรงเรียน คือ
การช่วยเหลือครูให้มีความรู้ความสามารถในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน
เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามแก่นักเรียนทั้งยังสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
ของครูอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาช่วยให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ
และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน

ฉัตรชัย จูมวงศ์ (2558, หน้า 11) ได้ให้ความหมายว่า รูปแบบการ
นิเทศ หมายถึง แนวทางวิธีการ ช่วยเหลือครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
คุณภาพนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีขั้นตอนการสร้าง ความเข้าใจตรงกัน

การแบ่งปันความรู้ การมุ่งสู่การแก้ไข การใส่ใจวางแผน การสร้างแกนนำสู่การปฏิบัติ การเร่งรัดส่งเสริม และการต่อเติมตอบสนอง การนิเทศการจัดการเรียนรู้คุณภาพ หมายถึง การดำเนินการให้ความช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก กระตุ้น แนะนำ ให้คำปรึกษา กับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจัดการเรียนรู้คุณภาพ ซึ่งส่งผลทางตรงกับกระบวนการเรียนการสอนและมีผลต่อการเรียนรู้คุณภาพผู้เรียนโดยอาศัยรูปแบบการนิเทศที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของ “การนิเทศการศึกษา” ได้ว่า หมายถึง การร่วมมือทำงานของ บุคลากรทางการศึกษาในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนโดยการช่วยเหลือแนะนำการวางแผน การปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนา การเรียนการสอนให้ดีขึ้นอันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารร่วมกับผู้เกี่ยวข้องกำหนดนโยบายแผนการนิเทศและประเมินผลด้านการสอน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักสูตร 2) ผู้บริหารส่งเสริมให้มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลายและเป็นกัลยาณมิตร 3) ผู้บริหารจัดให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะครู เพื่อช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไปในเป้าหมายและทิศทางเดียวกัน

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ แผนกลยุทธ์ ประสิทธิภาพของโรงเรียน การนิเทศการศึกษา ในโมเดลกลยุทธ์ขององค์การ ดังตาราง 5

ตาราง 5 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลกลยุทธ์ขององค์การ

องค์ประกอบ	นิยามปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
แผนกลยุทธ์	การแสดงออกถึงความมีทิศทาง อนาคตขององค์การ กำหนด เป้าหมาย ภาระงาน วัตถุประสงค์ของงาน กำหนด วิธีการดำเนินงานตามแผนกล ยุทธ์ที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพสูง ในการนำไปสู่เป้าหมาย และ ทิศทางที่กำหนดจนบรรลุตาม วัตถุประสงค์ประสบผลสำเร็จ ตามแนวทางที่วางไว้	1) การสร้างจุดเน้น พันธกิจ และทิศทางขององค์การ 2) ใช้ กระบวนการอย่างรอบคอบ ชาญฉลาด มีลักษณะเป็น ขั้นตอน 3) มีความยืดหยุ่น พลิกแพลงได้สถานการณ์ 4) การดำเนินงานสถานศึกษา ที่กำหนดขึ้นเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายที่วางไว้ 5) การ กำหนดกรอบหรือขอบเขตการ ดำเนินงานให้ครอบคลุม
ประสิทธิผลของ โรงเรียน	ความสำเร็จในการดำเนินงาน ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ที่มี การควบคุม กำกับดูแล ให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือ เป้าหมาย จนมีผลให้โรงเรียนมี คุณภาพและประสบผลสำเร็จ ตามวัตถุประสงค์	1) การจัดการเรียนการสอน ของครูได้คุณภาพมีสื่อการ เรียนรู้ที่เหมาะสม 2) ด้านวัฒนธรรมองค์กร บุคลากรมีความรู้สึกพอใจ ชอบและอยากทำงานใน โรงเรียน มีความทุ่มเท และ เสียสละในการทำงาน ตาม หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วย ความเต็มใจ 3) การจัดสภาพแวดล้อมของ โรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการ เรียนรู้ 4) ความสามารถของผู้บริหาร บริหารงาน

ตาราง 5 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
		โรงเรียนผ่านกระบวนการ แนวทางปฏิบัติที่สำคัญที่จะ ทำให้การดำเนินงานของ องค์กรบรรลุเป้าหมายที่ กำหนดไว้
การนิเทศการศึกษา	การร่วมมือทำงานของ บุคลากรทางการศึกษาใน การปรับปรุงและ พัฒนาการเรียนการสอน โดยการช่วยเหลือแนะนำ การวางแผน การ ปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อ หาแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา การเรียนการสอน ให้ดีขึ้นอันจะส่งผลให้ ผู้เรียนเกิดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนที่สูงขึ้น	1) ผู้บริหารร่วมกับ ผู้เกี่ยวข้องกำหนดนโยบาย แผนการนิเทศและ ประเมินผลด้านการสอน เพื่อให้กระบวนการเรียน การสอนเป็นไปตาม หลักสูตร 2) ผู้บริหารส่งเสริมให้มี การนิเทศการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการนิเทศที่ หลากหลายและเป็น กัลยาณมิตร 3) ผู้บริหารจัดให้มีการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ระหว่างคณะครู เพื่อช่วยให้ ครูจัดกิจกรรมการเรียน การสอนไปในเป้าหมาย และทิศทางเดียวกัน

3. ด้านสุขภาพองค์การ

3.1 ความหมายสุขภาพองค์การ

สุขภาพองค์การเป็นสิ่งที่เกี่ยวกับเทคนิค การจัดการและระดับองค์การ เป็นการประสานองค์การ เป็นทั้งการรวมกลุ่ม องค์การต้องการปรับตัวให้ประสบผลสำเร็จ ต่อความยุ่งเหยิงข้างนอก ขณะที่มุ่งพลังไปยังพันธกิจขององค์การ (Hoy and Miskel, 2008, p.203) Mile (1972, cited in Hoy and Forsyth, 1986, p.156) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพองค์การไว้ว่า หมายถึง การศึกษาองค์การเพื่อให้เกิดกระบวนการเปลี่ยนแปลง อย่างมีแบบแผน โดยให้ความสำคัญต่อการพิจารณาขอบเขตของกิจกรรมที่กระทำร่วมกัน ในองค์การด้วยการศึกษาวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความหมายเกี่ยวกับความพยายามในการ หาแนวทางปรับปรุงองค์การให้เป็นสถานที่ที่น่าอยู่ น่าทำงานและน่าเรียนรู้ หรืออย่างน้อย มีการดำเนินการในส่วนต่าง ๆ ขององค์การอย่างเป็นระบบในวันหนึ่ง ๆ ส่วน Hoy and Forsyth (1986, p.156) ให้ความหมายสุขภาพองค์การไว้ว่า หมายถึง สภาวะการปฏิบัติงาน ในองค์การตามภารกิจ และการตอบสนองต่อการทำหน้าที่สำคัญของระบบสังคม ด้านการ ปรับตัว การทำให้บรรลุเป้าหมาย การบูรณาการและการรักษาระเบียบแบบแผนของ องค์การทำให้องค์การมีความพร้อมในการคงอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมและสภาพการณ์ ต่าง ๆ ในระบบสังคมได้อย่างเหมาะสม และปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์การให้มีพัฒนาการ ก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน สอดคล้องกับที่ Hoy and Otheis (2002, pp. 67 – 68) ให้ความหมายสุขภาพองค์การไว้ว่า หมายถึง สภาวะการปฏิบัติงานในองค์การ ตามภารกิจและการได้ตอบสนองการทำหน้าที่ของระบบสังคม มีการปรับตัวทำให้ บรรลุเป้าหมาย เกิดการบูรณาการและระเบียบแบบแผนในองค์การทำให้องค์การมีความ พร้อมที่จะคงอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมและสภาวะต่างๆได้อย่างเหมาะสม และพรณี สุวดี (2537, หน้า 23) ให้ความหมายสุขภาพองค์การไว้ว่า หมายถึง สภาพขององค์การที่ เกิดจากสภาวะการปฏิบัติงานปกติตามภารกิจและความรับผิดชอบขององค์การซึ่งสามารถ ตอบสนองตามหน้าที่สำคัญของระบบสังคม 4 ประการ คือ การปรับตัวการบรรลุ เป้าหมาย การบูรณาการสร้างสรรค์ และการรักษาระเบียบแบบแผนองค์การทำให้องค์การมีความพร้อมที่จะคงอยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อม และสภาวะการณ์ต่าง ๆ ในระบบ สังคมได้อย่างเหมาะสม ส่วนพัชรวิวรรณ กิจมี (2549, หน้า 14) ได้นิยามสุขภาพองค์การไว้ ว่า หมายถึง สภาพขององค์การที่เกิดจากสภาวะการปฏิบัติงานตามภารกิจ และความ รับผิดชอบขององค์การ ทำให้องค์การมีความพร้อมที่จะคงอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อม

และสภาวะการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมสามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้โรงเรียนมีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน สอดคล้องกับ กมลาศน์ สอนประสิทธิ์ (2553, หน้า 18) ให้ความหมายของสุขภาพองค์การไว้ว่า หมายถึง สภาพของโรงเรียนที่เกิดจากสภาวะการปฏิบัติงานตามภารกิจ และความรับผิดชอบของโรงเรียนทำให้โรงเรียนมีความพร้อมที่จะอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมและสภาวะการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้โรงเรียนมีการพัฒนาก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน และอรุณญา สารีโพธิ์ (2553, หน้า 16) ให้ความหมายของสุขภาพองค์การไว้ว่า หมายถึง สภาพขององค์การที่มีความพร้อมในการปฏิบัติงานได้อย่างมั่นคงท่ามกลางสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ และมีความสามารถในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ที่เข้ามาคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงให้องค์การมีการพัฒนาเจริญก้าวหน้าดำรงอยู่ต่อไป องค์การที่มีสุขภาพดี คือ องค์การที่สามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดีในขณะที่สมาชิกในองค์การสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ สุขภาพองค์การเป็นตัวบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์การ

จากนิยามและความหมายดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า สุขภาพองค์การ หมายถึง สภาพที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามภารกิจในองค์การ และการตอบสนองต่อการทำหน้าที่ของระบบสังคม ด้านการปรับตัว การทำให้บรรลุเป้าหมาย การบูรณาการ และการรักษาระเบียบแบบแผนขององค์การ ทำให้องค์การมีความพร้อม ในการคงอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมและสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงองค์การให้มีพัฒนาการก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน

3.2 ความสำคัญสุขภาพองค์การ

องค์การที่มีคุณภาพมีประสิทธิภาพในการทำงานนั้นขึ้นอยู่กับสุขภาพขององค์การเป็นสำคัญ เพราะองค์การที่มีสุขภาพสมบูรณ์จะมีผลผลิตดีทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ องค์การจะมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในสังคม สมาชิกในองค์การมีความสุขมีความพึงพอใจในการทำงาน มีความผูกพันต่อหน่วยงาน ร่วมมือร่วมใจปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย มีการตัดสินใจที่เหมาะสม (Daft, 1986, p.105) สุขภาพองค์การเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์การ องค์การใดมีสุขภาพดีจะทำให้การบริหารองค์การมีประสิทธิภาพ (จิรประภา อัครบวร, 2549, หน้า 100) โรงเรียนเป็นองค์การทางการศึกษาที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา เนื่องจากโรงเรียนมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัด

การศึกษาให้กับเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ โดยมีจุดเน้นสำคัญมุ่งจัดการศึกษาและส่งเสริมให้มีคุณธรรมนำความรู้ มีคุณภาพในการพัฒนาตนเอง เสริมสร้างคุณธรรม พัฒนาสังคมฐานความรู้และยืนหยัดในเวทีโลกบนพื้นฐานของความเป็นไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, บทสรุป) การที่โรงเรียนจะมีผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพนั้น สุขภาพองค์การเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งที่จะต้องพัฒนาให้สมบูรณ์แข็งแรง สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเต็มศักยภาพส่งผลต่อผลผลิตที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (กมลასน์ ศรประสิทธิ์, 2553, หน้า 7) Hoy and Miskel (2008, p. 206) กล่าวว่า ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีสุขภาพสร้างมิตินำทั้งการมอบหมายงานและกำหนดความล้มพันธ์ พฤติกรรมการสนับสนุนครูและสร้างทิศทาง และรักษามาตรฐานการทำงานที่สูง มากไปกว่านั้นผู้บริหารมีอิทธิพลต่อผู้บังคับบัญชาที่เหนือกว่ามากเท่ากับความสามารถต่อความเป็นอิสระในการทำงาน การคิดและการแสดงออก ครูในโรงเรียนที่มีสุขภาพถูกมอบหมายการสอนและการเรียนรู้ ครูตั้งเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ที่นักเรียนไว้สูงครูรักษามาตรฐานการทำงานสูง และการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมอย่างมีแบบแผนและจริงจัง นอกจากนี้ที่นักเรียนเรียนหนัก แรงจูงใจสูง และครูเอาใจใส่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงจากที่กล่าวมา จะเห็นว่า โรงเรียนมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพ สุขภาพองค์การเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ เป็นตัวชี้วัดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล หากสุขภาพองค์การดีย่อมส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

3.3 องค์ประกอบ สุขภาพองค์การ

3.3.1 องค์ประกอบตามทัศนะของ Miles (1965, pp. 378 – 380)

ได้ทำการศึกษาโดยการเข้าไปสังเกตและศึกษาการทำงานของคนงานในโรงงานผลิตยาแห่งหนึ่งของประเทศอังกฤษ ทำให้ได้ข้อคิดในการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงองค์การอย่างมีแบบแผน และได้กำหนดลักษณะของสุขภาพองค์การในมิติต่าง ๆ รวม 10 มิติ ดังนี้

- 1) เป้าหมาย (Goal Focus) ต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นที่ยอมรับของสมาชิกทุกคนในองค์การ และนอกจากนั้นเป้าหมายที่มีอยู่ในองค์การจะต้องเข้าถึงได้ โดยอาศัยการใช้ทรัพยากรที่องค์การมีอยู่และเป็นเป้าหมายที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมสามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จได้
- 2) มีการติดต่อสื่อสารอย่างเหมาะสม (Communication Adequacy) การสื่อสารภายในเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก เนื่องจากองค์การประกอบด้วยคนจำนวนมากอยู่ร่วมกัน ข่าวสารอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้ทั้งระบบ ข่าวสารในแกนตั้งและแกนนอน ตลอดจนการเกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมภายนอก สำหรับ

องค์การที่มีสุขภาพดีการเดินทางของข่าวสารต้องมีการแปรเปลี่ยนน้อยที่สุด คือจะต้องมีวิธีการที่ดี และรับรู้ได้อย่างฉับพลันโดยการติดต่อสื่อสารภายใน 3) ความเป็นธรรมในการใช้อำนาจ (Optimal Power Equalization) ในองค์การที่มีสุขภาพดี การกระจายอำนาจจำเป็นต้องมีความยุติธรรม หมายถึง ผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาควรจะต้องมีอิทธิพล คือ มีการใช้อำนาจในทางที่ดีโดยกระจายอำนาจอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง

4) มีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม (Resource Utilization) ในองค์การที่มีสุขภาพดีจะต้องสามารถใช้วัตถุที่เป็นปัจจัยนำเข้า (Input) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรในองค์การหนึ่ง ๆ จะต้องไม่มีใครทำงานหนักจนเกินไป และยังมีบางคนไม่ได้ทำอะไรเลย การเฉลี่ยปริมาณงานจะต้องให้ได้เท่าเทียมกันในองค์การที่มีสุขภาพดีนั้นแม้บุคลากรจะทำงานหนักกันทุกคน ก็ไม่ควรรู้สึกว่าตนต้องทำงานหนักกว่าคนอื่น ๆ จะทำงานด้วยใจจดจ่อกับการทำงาน และพยายามสร้างสรรค์งานเพื่อความเจริญขององค์การ

5) ความสามัคคี (Cohesiveness) องค์การที่มีสุขภาพดีสมาชิกมีความยึดเหนี่ยวต่อกันภายในกลุ่ม รักใคร่สนิทสนมและปรองดองกันเป็นอย่างดี คนที่มีสุขภาพดีมีภาพชัดเกี่ยวกับตนเองนั่นคือ รู้ว่าตนเองคือใคร ดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้สำหรับตนนอกจากนี้คนที่มีสุขภาพดีจะรักตนเอง ไม่ทำลายตนเอง องค์การที่มีสุขภาพดีเช่นกันจำเป็นต้องเข้าใจในตัวเอง สมาชิกมีความรู้สึกอยากรู้ในองค์การต้องการได้รับอิทธิพลจากองค์การแต่เป็นอิทธิพลในรูปแบบความร่วมมือซึ่งกันและกัน 6) ขวัญ (Morale) เป็นสภาพของความพอใจ ที่มีอยู่ในตัวบุคคล แต่มีแค่ความพอใจยังไม่เพียงพอ ดังนั้นขวัญภายในองค์การจึงรวมถึงผลรวมของอารมณ์ ซึ่งรวมถึงความรู้สึก ความพอใจและความปิติยินดี ซึ่งมีลักษณะตรงกันข้ามกับความรู้สึกไม่สบาย ไม่พอใจ ขวัญขององค์การจะเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความสุข ความพึงพอใจของบุคคลภายในองค์การ 7) นวัตกรรม (Innovativeness) องค์การที่มีสุขภาพดีจะต้องมีแนวโน้มที่จะใช้กระบวนการใหม่ ๆ ในการทำงานเคลื่อนสู่เป้าหมายใหม่ ๆ ผลผลิตใหม่ ๆ ออกมา และขยายตัวให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ลักษณะของระบบเช่นนี้จะสามารถสร้างความเจริญของงานพัฒนาและเปลี่ยนแปลงมากกว่าที่จะอยู่คงที่ และยุ่งยากกับงานที่เป็นแค่กิจวัตรประจำวัน และมาตรฐานกำหนด 8) ความอิสระ (Autonomy) คนที่มีสุขภาพดีโดยปกติพฤติกรรมจะแสดงออกมาจากภายในตัวเองไปสู่ภายนอก ซึ่งจะเป็นคนที่มีอิสระในตัวเอง ไม่เอาตัวเองไปพึ่งพิงคนอื่นหรือกับคนที่มีความสูงส่งกว่า หรือไปยุ่งกับความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงอะไร องค์การที่มีสุขภาพดีเช่นเดียวกัน นอกจากนี้จะต้องรู้สึกว่าองค์การเป็นเครื่องมือของสิ่งแวดล้อม และขณะเดียวกันไม่ควรเป็นตัวทำลายต่อ

ความรู้สึกของคนภายนอกด้วย และองค์การนั้นต้องรู้สึกมีอิสระจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมเช่นเดียวกับบุคคล นั้นหมายความว่า องค์การจะแสดงพฤติกรรมใด ๆ ออกมาต้องมีเสรีภาพในการแสดงไม่ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม 9) การปรับตัว (Adaptation) มีความสามารถในการปรับตัว เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่จะทำให้พัฒนาได้ มีลักษณะของการมีอิสระเสรี ที่จะทำการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับองค์การหรือบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ในกรณีที่มีความต้องการของสิ่งแวดล้อมจะต้องเกิดขึ้นแน่นอนในการปรับตัวให้เข้ากัน องค์การจะต้องมีความมั่นคงและอดทนตามสภาพแวดล้อม และ 10) ความสามารถในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม (Problem – solving Adequacy) การได้รับความกดดัน ความยุ่งยาก และความไม่สำเร็จในการแก้ปัญหาที่ยุ่งยาก ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่า องค์การหรือบุคคลที่มีสุขภาพดีนั้นจะปราศจากซึ่งปัญหาและความยุ่งยากแต่อยู่ที่ว่าบุคคลเหล่านั้นสามารถแก้ปัญหาโดยใช้พลังงานน้อยที่สุด และยังคงมีปัญหที่ต้องแก้ โดยที่กระบวนการแก้ปัญหานั้นไม่ทำให้องค์การอ่อนแอลงไป แต่อาจจะสามารถคงสภาพหรือเข้มแข็งยิ่งขึ้น ดังนั้น องค์การที่มีสุขภาพดีต้องมีโครงสร้างและขบวนการที่พัฒนาแล้วอย่างดี เพื่อรับทราบปัญหาที่มีอยู่เพื่อแสวงหาวิธีแก้ปัญหา ตลอดจนเพื่อใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของการแก้ปัญหาด้วย

3.3.2 องค์ประกอบตามทัศนะของ Hoy and Forsyth (1986, p. 158)

ได้นำแนวคิดจากทฤษฎีระบบสังคมของ Parsons มาเป็นกรอบความคิดพื้นฐานเพื่ออธิบายเกี่ยวกับการสร้างมิติสุขภาพองค์การระดับโรงเรียน โดยชี้ให้เห็นว่า การศึกษาเกี่ยวกับสุขภาพองค์การ เป็นการวิเคราะห์สภาวะการทำงานตามธรรมชาติขององค์การ หรือเป็นการศึกษาบรรยากาศองค์การในอีกแง่มุมหนึ่ง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ระดับ 7 มิติ ดังนี้ ระดับสถาบัน (Institutional level) เกี่ยวข้องระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและสิ่งแวดล้อม กฎหมายระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ โดยโรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากชุมชน และกลุ่มสังคมที่มีอิทธิพลต่าง ๆ อย่างเป็นธรรมโดยปราศจากแรงกดดันใด ๆ มีจำนวน 1 มิติ คือ

1) ความเข้มแข็งขององค์การ (Istitutional Integrity) หมายถึง ความสามารถของโรงเรียนในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนไว้ได้ ผู้บริหารปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเผชิญปัญหาและความยุ่งยากของสังคมได้ ระดับการจัดการ (Managerial) เป็นระดับที่ควบคุมหน้าที่ทางการบริหารภายในโรงเรียน โดยผู้บริหารต้องมีบทบาทและพฤติกรรมที่สนับสนุนการจัดหาทรัพยากรให้เพียงพอับความต้องการของโรงเรียน มีภาวะผู้นำที่มีอิทธิพลสามารถจูงใจให้ผู้ร่วมงานมีความ

จรรักษ์กิติไว้วางใจในตัวผู้บริหาร มีจำนวน 4 มิติ ดังนี้ 2) อิทธิพลของผู้บริหาร (Principal Influence) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถโน้มน้าวให้ ผู้บังคับบัญชาเห็นพ้องต้องกันในข้อเสนอแนะและข้อพิจารณายอมรับความคิดเห็นของผู้บริหาร และผู้บริหารมีอิสระจากอิทธิพลของผู้บังคับบัญชา ตลอดจนรู้จักใช้กลวิธีที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดอิทธิพลผลักดันให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำงานอย่างที่คุณบริหารต้องการ 3) ภาวะผู้นำด้านมิตรสัมพันธ์ (Consideration) หมายถึง พฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนที่มุ่งสร้างความเป็นมิตร ใจกว้าง เป็นที่พึ่ง เปิดเผย และสนับสนุน โดยแสดงตนเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดี และมีความสามารถในการจัดสวัสดิการแก่ครูในโรงเรียนได้ รับฟัง และเคารพความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาและเพื่อนครู ให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน 4) ภาวะผู้นำด้านกิจสัมพันธ์ (Initiating Structure) หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่มุ่งเน้นทั้งงานและความสำเร็จของงานโดยสร้างความเข้าใจเรื่องเป้าหมาย ภารกิจ กฎ ระเบียบต่าง ๆ และวิธีปฏิบัติ มีทัศนคติและความคาดหวังที่ชัดเจนต่อผู้ใต้บังคับบัญชา มีการควบคุมมาตรฐานการทำงานและมีระเบียบวิธีการปฏิบัติงานที่ชัดเจน 5) การสนับสนุนทรัพยากร (Resource Support) หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน ระดับปฏิบัติการ (Technical Level) เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งมีหน้าที่หลักของโรงเรียน โดยทั้งผู้บริหารและครูจะต้องทำหน้าที่ร่วมกันในการส่งเสริมให้การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรครูจะต้องมีขวัญและกำลังใจในการทำงานที่ดี มุ่งเน้นด้านวิชาการ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในระดับที่น่าพอใจ มีจำนวน 2 มิติ ดังนี้ 6) ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน (Morale) หมายถึง ความรู้สึกในจิตใจที่บุคลากรมีความรู้สึกที่ดีต่อองค์การมีความพึงพอใจ และมีความภาคภูมิใจในองค์การรวมทั้งความสำเร็จ ซึ่งตรงกันข้ามกับความรู้สึกไม่มีความสุข มีความตึงเครียดและไม่พึงพอใจ 7) การมุ่งเน้นด้านวิชาการ (Academic Emphasis) หมายถึง ความพยายามของโรงเรียนที่จะทำให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการโดยการกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการจัดสภาพการเรียนการสอนที่ดี เป็นระบบ และเคร่งครัด

3.3.3 องค์ประกอบในทัศนะของ Web et al. (1987, p. 55) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ตัวชี้วัดเกี่ยวกับมิติสุขภาพองค์การ ดังนี้ 1) องค์ประกอบสุขภาพองค์การที่เน้นภารกิจ (The Task – centered Component) 2) องค์ประกอบสุขภาพ

องค์การภายในองค์การ (The Internal State Component) และ 3) องค์ประกอบสุขภาพองค์การที่เน้นความเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลง (Growth and Changefulness)

3.3.4 องค์ประกอบสุขภาพองค์การในทัศนะของ Owen (1991, p. 222)

ได้เสนอแนวคิดหลักเกณฑ์ตัวชี้วัดเกี่ยวกับมิติสุขภาพองค์การ ดังนี้ 1) การติดต่อสื่อสารอย่างเพียงพอ (Communication Adequacy) 2) การใช้อำนาจที่เป็นธรรม (Optimal Power Equalization) 3) การมุ่งเน้นเป้าหมาย (Goal Focus) 4) การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การเงินและวัสดุอุปกรณ์และทรัพยากร ที่ผู้บริหารโรงเรียนได้ใช้ประโยชน์เพื่อการบริหารงานโรงเรียนมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ของผู้บริหารโรงเรียน ในการใช้ทรัพยากรทางการบริหารที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและบรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจทำได้โดย “การลด” “การเพิ่ม” หรือ “การทำให้เท่าเทียม” เพื่อให้การจัดการทรัพยากรให้ได้ประโยชน์มากที่สุดในเวลาอันรวดเร็ว

4. มิติด้านความผูกพันของครู (Teacher Affiliation) หมายถึง ความรู้สึกเป็นมิตรและความผูกพันกันเป็นอย่างดีทั้งต่อโรงเรียนและครู โดยเป็นความรู้สึกที่แสดงออกมาให้เห็นได้ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความเป็นมิตรที่ดี ระหว่างครูด้วยกันหรือระหว่างครูกับนักเรียนหรือเป็นความผูกพันที่ดีต่อกลุ่มเพื่อนครู ทั้งนี้จากความรู้สึกเหล่านี้ถือว่าการเพิ่มขวัญ กำลังใจในการทำงานในโรงเรียนด้วยความรักและศรัทธาต่ออาชีพและทำงานในหน้าที่ด้วยความเหมาะสมและภาวะแวดล้อมที่ดีขึ้นในองค์การนั่นเอง

5. มิติด้านการมุ่งเน้นวิชาการ (Academic Emphasis) เป็นการเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ตั้งเป้าหมายไว้สูง ซึ่งนักเรียนต้องขยัน เอาใจใส่ในการเรียน และมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตลอดจนให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน ในการบริหารสถานศึกษานั้น ถือว่างานวิชาการเป็นงานหลักที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้เพราะมาตรฐานและคุณภาพของการศึกษานั้นสามารถพิจารณาได้จากผลงานวิชาการ จากการศึกษาสุขภาพองค์การในมิติการมุ่งเน้นวิชาการนี้ ได้มุ่งความสนใจไปที่นักเรียน และการจัดการเรียนการสอนของครูด้วย โดยที่คาดหวังถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตลอดจนความเอาใจใส่ในด้านการเรียนของนักเรียนเช่น การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมของนักเรียน การช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนด้วยกันในเรื่องการเรียน

3.3.6 องค์ประกอบในทัศนะของ Hoy and Feldman (1987, 1999

cited in Hoy and Miskel, 2008, p. 204) ให้คำจำกัดความสุขภาพองค์การของโรงเรียนมัธยมศึกษา ใน 3 ระดับ 7 มิติ ดังนี้ ระดับสถาบัน ประกอบด้วยความเชื่อตรงต่อสถาบัน

ระดับการจัดการ ประกอบด้วย อิทธิพลผู้บริหาร การเห็นอกเห็นใจ การตั้งโครงสร้างและการสนับสนุนทรัพยากร ระดับปฏิบัติ ประกอบด้วย ขวัญ และการมุ่งเน้นวิชาการ

3.3.7 องค์ประกอบในทัศนะของ Tarter, Hoy and Kottkamp (1990, P.236) ได้กำหนดองค์ประกอบของสภาพองค์การไว้ 5 มิติคือ 1) มิติภาวะผู้นำฉันเพื่อนร่วมงาน คือ พฤติกรรมของผู้บริหารองค์การที่มุ่งเน้นทั้งการสร้างมิตรสัมพันธ์และกิจสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับสมาชิกในองค์การ สามารถกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานเป็นระบบ และกระตุ้นให้สมาชิกขององค์การร่วมมือกันปฏิบัติงานให้บรรลุจุดประสงค์หลักขององค์การได้ 2) มิติการสนับสนุนทรัพยากร คือ พฤติกรรมปฏิบัติงานของผู้บริหารองค์การที่มุ่งเน้นการสนับสนุนทรัพยากรทางการบริหารให้เพียงพอแก่ความต้องการ เพื่อกระตุ้นให้สมาชิกขององค์การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ 3) มิติขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน คือความรู้สึกที่แสดงออกถึงการยอมรับ ศรัทธาต่ออาชีพความพึงพอใจในงานและการได้รับการยอมรับ 4) มิติการติดต่อสื่อสาร คือการมีปฏิสัมพันธ์ในการแลกเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิดเจตคติ อารมณ์และการกระทำอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในกลุ่มสมาชิกสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น 5) ความสามัคคี คือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสมาชิกในองค์การ การยอมรับนับถือ ไว้วางใจ การสนับสนุน และการร่วมมือกันปฏิบัติงานหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน

3.3.8 องค์ประกอบจากผลการศึกษาของ Hoy and Sabo (1997, p. 65) ได้ศึกษาพบว่า สภาพองค์การของโรงเรียน ประกอบด้วย 6 มิติ ดังนี้ 1) เกียรติศักดิ์ศรี 2) ความเป็นผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน 3) อิทธิพลของผู้บริหารโรงเรียน (Principal influence) 4) การสนับสนุนทรัพยากร (Resource Support) 5) การอยู่ร่วมกันของครู (Teacher Affiliation) และ 6) การมุ่งเน้นวิชาการ (Academic Emphasis)

3.3.9 องค์ประกอบจากผลการวิจัยของพรณี สุวตถิ (2537, หน้า 249) ได้ศึกษาองค์ประกอบสภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทยโดยใช้แนวคิดของ Miles พบว่า องค์ประกอบสภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษาในประเทศไทย มี 8 ด้าน ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำฉันเพื่อนร่วมงาน 2) ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน 3) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ 4) การกำหนดเป้าหมาย 5) การมุ่งเน้นวิชาการ 6) บุรณภาพของสถาบัน 7) การจัดกิจกรรมสนับสนุนการเรียนการสอน และ 8) การติดต่อสื่อสาร

3.3.10 องค์ประกอบจากผลการวิจัยของแก้วขวัญ เขียตศิริพันธ์ (2552, บทคัดย่อ) พบว่า องค์ประกอบตัวบ่งชี้สุขภาพองค์การของสถานศึกษา พิจารณาจาก 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน 2) การมุ่งเน้นวิชาการ 3) ความเข้มแข็งขององค์การ 4) การสนับสนุนทางทรัพยากร 5) การบริหารแบบกิจสัมพันธ์ 6) อิทธิพลของผู้บริหาร และ 7) การบริหารแบบมิตรสัมพันธ์

3.3.11 องค์ประกอบจากผลการวิจัยของกมลลาศน์ ศรีประสิทธิ์ (2553, หน้า ง) ได้ศึกษาพบว่า องค์ประกอบสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ คือ 1) บุคลากรของสถาบัน 2) ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์ 3) ขวัญกำลังใจในการ 4) การสนับสนุนทรัพยากร 5) ความสามารถในการแก้ปัญหา 6) ภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์ 7) การอยู่ร่วมกันของบุคลากร และ 8) การวางแผน การสังเคราะห์องค์ประกอบของสุขภาพองค์การ ดังตาราง 6

ตาราง 6 การสังเคราะห์องค์ประกอบของสุขภาพองค์การ

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบของ สุขภาพองค์การ	พรณี สุวดี (2537)	แก้วขวัญ เขียตศิริพันธ์ (2552)	กมลรัตน์ ศรีประสิทธิ์ (2553)	Miles (1965)	Hoy and Forsyth (1986)	Hoy and Feldman (1987)	Webb (1987)	Hoy, Tarter and Kottkamp (1990)	Podgurski (1990)	Owen (1991)	Hoy and Sabo (1997)	ความถี่	ร้อยละ
1. เป้าหมายชัดเจน	/			/						/		3	27.27
2. การติดต่อสื่อสารรวดเร็ว ทั่วถึง	/			/						/		3	27.27
3. ความเสมอภาคทางอำนาจ				/						/		2	18.18
4. การใช้ทรัพยากรที่เป็นประโยชน์/การสนับสนุน ทรัพยากร/อิทธิพลการจัดสรรทรัพยากร	/	/	/	/	/	/		/	/	/	/	10	90.90
5. ความผูกพันกัน/การยึดมั่นสิ่งใดสิ่งหนึ่ง/มิติความ ผูกพันของครู				/					/	/		3	27.27
6. ขวัญ/ขวัญกำลังใจในการ	/	/	/	/	/	/		/		/		8	72.72
7. การมีนวัตกรรม	/			/						/		3	27.27
8. ความมีอิสระในการทำงาน				/						/		2	18.18

ตาราง 6 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบของ สุขภาพองค์การ	พรรัตน์ สุวดี (2537)	แก้วขวัญ เอียดศิริพันธ์ (2552)	กมลดา ศรประสิทธิ์ (2553)	Miles (1965)	Hoy and Forsyth (1986)	Hoy and Feldman (1987)	Webb (1987)	Hoy, Tarter and Kotkamp (1990)	Podgurski (1990)	Owen (1991)	Hoy and Sabo (1997)	ความถี่	ร้อยละ
9. การปรับตัว				/						/		2	18.18
10. การแก้ปัญหาโดยใช้ทีมงาน				/								1	9.09
11. ความเข้มแข็งขององค์การ		/			/	/		/				4	36.36
12. อิทธิพลของผู้บริหาร		/			/	/		/			/	5	45.45
13. การบริหารแบบกิจสัมพันธ์/ภาวะผู้นำแบบกิจสัมพันธ์		/	/		/	/		/				5	45.45
14. การบริหารแบบมิตรสัมพันธ์/ภาวะผู้นำแบบมิตรสัมพันธ์		/	/		/	/		/				5	45.45
15. มิติด้านการมุ่งเน้นวิชาการ	/	/			/	/		/	/		/	7	63.63
16. มิติด้านบูรณาการสถาบัน	/		/						/			3	27.27

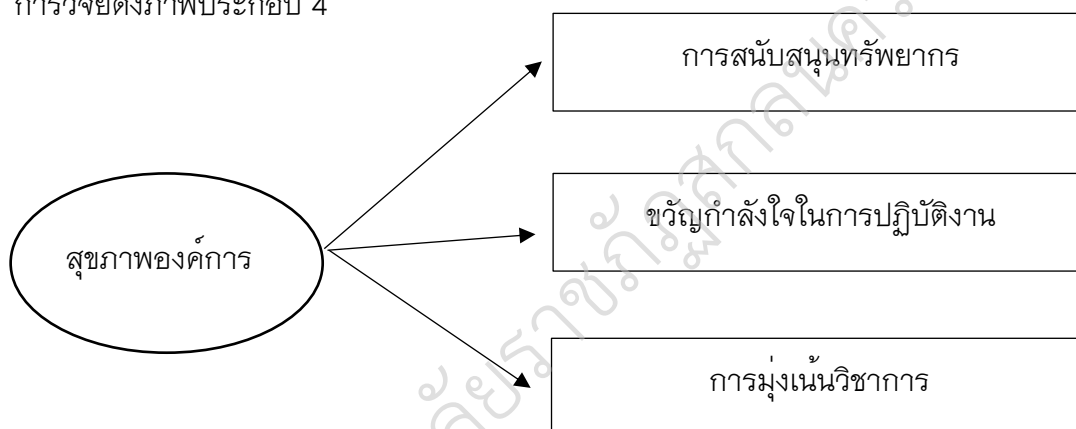
ตาราง 6 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบของ สุขภาพองค์การ	พรรัตน์ สุวดี (2537)	แก้วขวัญ เอียดศิริพันธ์ (2552)	กมลศันต์ ศรประสิทธิ์ (2553)	Miles (1965)	Hoy and Forsyth (1986)	Hoy and Feldman (1987)	Webb (1987)	Hoy, Tarter and Kottkamp (1990)	Podgurski (1990)	Owen (1991)	Hoy and Sabo (1997)	ความถี่	ร้อยละ
17. มิติภาวะผู้นำอันดีเพื่อนร่วมงาน									/			1	9.09
18. ความสามารถในการแก้ปัญหา	/		/							/		3	27.27
19. การวางแผน			/									1	9.09
20. การอยู่ร่วมกันของบุคลากร			/								/	2	18.18
21. ความสามัคคี								/				1	9.09
22. เกียรติศักดิ์ศรี											/	1	9.09
23. ความเป็นผู้นำของผู้บริหาร											/	1	9.09
24. เน้นภารกิจ							/					1	9.09
25. ภายในองค์การ							/					1	9.09
26. เน้นการเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลง							/					1	9.09

จากผลการสังเคราะห์องค์ประกอบสุขภาพองค์การในตาราง 6 พบว่า มีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 26 องค์ประกอบ ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณา องค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป เพื่อกำหนดเป็นองค์ประกอบของสุขภาพ องค์การได้ 3 องค์ประกอบ คือ

1. การสนับสนุนทรัพยากร
2. ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน
3. การมุ่งเน้นวิชาการ

จากองค์ประกอบข้างต้น สามารถสร้างโมเดลการวัดสุขภาพองค์การเพื่อใช้ในการวิจัยดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 โมเดลการวัดสุขภาพองค์การ

3.4 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบของสุขภาพองค์การ

3.4.1 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ การสนับสนุนทรัพยากร ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการที่จะทำให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา เพราะเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบผู้บริหารโรงเรียนที่จะต้องมีการจัดระบบการจัดการให้ชัดเจน ส่วนบุคลากรนั้นต้องกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจนเช่นกัน โดยยึดหลักความรู้ ความสามารถ ความสนใจ รวมทั้งภารกิจของโรงเรียน มีการติดตามดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากรและให้ความช่วยเหลือสนับสนุนหรือร่วมกันแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและมีการประเมินในการทำงาน สำหรับงบประมาณต้องมีการวางแผนใช้เงินโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นหลัก ใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า มีการจัดระบบเก็บและบำรุงรักษาอย่างดี (พรรณี สุวดี, 2537, หน้า 81) Hoy and Forsyth

(1986, p. 158)ให้ความหมาย การสนับสนุนทรัพยากรไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของ
 ผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน
 และรอบบินส์ สตีเน พี และ เคาล์เตอร์ (2550, หน้า 110 – 115) ให้ความหมาย การ
 สนับสนุนทรัพยากรไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากรให้
 เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน และกล่าวถึงเทคนิคในการจัดสรร
 ทรัพยากรไว้ว่า เมื่อองค์การกำหนดเป้าหมายขึ้นแล้ว ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจว่าจะทำ
 อย่างไรหรือจะมีวิธีการใด คือ เน้นที่จะทำให้องค์การไปสู่เป้าหมายให้ได้องค์การจำเป็นต้อง
 ใช้ทรัพยากรทั้งหลายร่วมกันซึ่งประกอบด้วย คน เงิน วัสดุ คน สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตนต่าง ๆ
 เช่น ชื่อตราสินค้า สิทธิบัตร ชื่อเสียง ฐานข้อมูลรวมทั้งโครงสร้างและวัฒนธรรมองค์การ
 เทคนิคที่จะจัดสรรทรัพยากรขององค์การ มี 4 วิธี คือ 1) การทำงานประมาณ คือ แผนที่เป็น
 ตัวเลขสำหรับจัดสรรทรัพยากรให้กับกิจกรรมต่าง ๆ ผู้บริหารมักจัดทำประมาณเกี่ยวกับ
 รายได้รายจ่าย และงบประมาณรายจ่ายสำหรับอุปกรณ์เครื่องจักรที่มีราคาสูง การใช้
 งบประมาณทางการเงินได้รับความนิยมในทุกองค์การ เพราะสังคมปัจจุบันล้นด้วยสิ่งต่าง ๆ
 ในรูปตัวเงินทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นราคาสินค้าและบริการต่าง ๆ เงินเดือนพนักงาน กำไร
 ต้นทุน ค่าเช่า ดอกเบี้ย เป็นต้น องค์การจึงสามารถจัดสรรงบประมาณให้กับฝ่าย แผนก
 และหน่วยงานรวมทั้งกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การที่จะเป็นการดำเนินการสู่ความสำเร็จตาม
 เป้าหมายขององค์การ 2) การกำหนดกิจกรรม คือ การกำหนดหรือมอบหมายกิจกรรมให้
 หน่วยงานต่าง ๆ ปฏิบัติอาจมีรายละเอียดของงานบุคลากรที่รับผิดชอบปฏิบัติและเงื่อนไข
 เวลาในการปฏิบัติจนเสร็จงาน เครื่องมือที่ใช้ในการกำหนดกิจกรรมประกอบด้วย Gantt
 Chart ซึ่งแกนตั้งเป็นกิจกรรมที่ปฏิบัติ แกนนอนเป็นเวลา แท่งกิจกรรมแต่ละอย่างแสดง
 เป้าหมายหรือแผนซึ่งกำหนดไว้กับการปฏิบัติจริง Load Chart เป็นเครื่องมือที่พัฒนามาจาก
 Gantt Chart จะช่วยให้ผู้บริหารทราบว่าได้มอบหมายงานให้แต่ละคนทำงานมากน้อยแค่ไหน
 พนักงานคนใดจะเสร็จงานและมีช่วงเวลาว่างเมื่อใด ควรมอบหมายงานเมื่อใด และ PERT
 Network Analysis ในกรณีที่เป็นโครงการใหญ่ ๆ ผู้บริหารจะใช้ PERT (Program Evaluation
 and Review Technique) เป็นเครื่องมือที่จะช่วยผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากร PERT มี
 ลักษณะเป็นรูป ซึ่งแสดงลำดับก่อนหลังของกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ โดยมีเวลาหรือค่าใช้จ่าย
 ของแต่ละกิจกรรมกำกับ PERT จะช่วยให้ผู้บริหารตรวจสอบความก้าวหน้าของงานมองเห็น
 ปัญหาในลำดับงานต่าง ๆ และสามารถโยกย้ายทรัพยากรมาเสริมกิจกรรมที่มีปัญหาหรือ
 ล่าช้า เพื่อให้งานของโครงการดำเนินไปได้ตามกำหนดการและบรรลุเป้าหมายขององค์การ

3) การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Breakeven Analysis) คือ เครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรขององค์การที่จะช่วยให้ผู้บริหารกำหนดจุดคุ้มทุน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนเป็นเทคนิคที่จะกำหนดจุดที่รายได้รวม (Total Revenue) เท่ากับต้นทุนรวม (Total Cost) และโปรแกรมเชิงเส้นตรง (Linear Programming) คือ เทคนิคทางคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการแก้ไขปัญหาการจัดสรรทรัพยากร ปัญหาที่อาจใช้โปรแกรมเชิงเส้นตรงแก้ไข เช่น การจัดสรรบุคลากรให้กับโครงการต่าง ๆ ขององค์การ และ 4) แนวคิดโปรแกรมเชิงเส้นตรง คือ ทรัพยากรขององค์การมีอยู่อย่างจำกัด (Limited Resources) ในขณะที่เป้าหมายหรือผลที่ต้องการต้องดีที่สุด (Optimization) สอดคล้องกับที่ พัชรวิพรรณ กิจมี (2549, หน้า 68) และกมลาศน์ ศรประสิทธิ์ (2553, หน้า 93) ให้ความหมาย การสนับสนุนทรัพยากรไว้ สอดคล้องกันว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากรขององค์การในเรื่องการจัดทำงบประมาณ การกำหนดกิจกรรม การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา รวมทั้งการติดตามดูแลช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ไขปัญหาที่พบ

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ การสนับสนุนทรัพยากร ได้ว่า หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน ในเรื่องการทำงานงบประมาณการกำหนดกิจกรรม การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน และแนวคิดโปรแกรมเชิงเส้นตรง มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา รวมทั้งติดตามดูแล ช่วยเหลือสนับสนุนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ ได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน 2) ผู้บริหารมีการจัดทำงบประมาณให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน 3) ผู้บริหารการกำหนดกิจกรรม มอบหมายกิจกรรมให้หน่วยงานต่าง ๆ ปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดของงานที่รับผิดชอบปฏิบัติและเงื่อนไขเวลาในการปฏิบัติจนเสร็จงาน 4) ผู้บริหารมีการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน โดยการจัดสรรบุคลากรให้กับโครงการต่าง ๆ ขององค์การอย่างเหมาะสม 5) ผู้บริหารมีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา และ 6) ผู้บริหารมีการติดตามดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

3.4.2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน เป็นความรู้สึกในจิตใจของบุคลากรที่มีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน มีความพึงพอใจและมีความผูกพันต่อองค์การ การสร้างขวัญให้เกิดแก่บุคลากรนับเป็น

สิ่งสำคัญที่ผู้บริหารไม่ควรมองข้าม ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาที่สืบเนื่องมาจากการวางแผน นโยบาย ระเบียบปฏิบัติ การบังคับบัญชาและการจัดสวัสดิการ (กมลาคัน ศรประสิทธิ์, 2553, หน้า 100 – 101) Hoy and Forsyth (1986, p. 158) ให้ความหมายขวัญกำลังใจในการ (Morale) หมายถึง ความรู้สึกในจิตใจที่บุคลากรมีความรู้สึกที่ดีต่อองค์การ มีความพึงพอใจ และมีความภาคภูมิใจในองค์การรวมทั้งความสำเร็จ ซึ่งตรงกันข้ามกับความรู้สึกไม่มีความสุข มีความตึงเครียดและไม่พึงพอใจ สอดคล้องกับที่ Hoy and Miske (2008, p. 204) ได้นิยามความหมายขวัญกำลังใจในการไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกไว้วางใจ ความเชื่อมั่น ความกระตือรือร้นและความมิตรของครู ครูรู้สึกดีเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ และในขณะเดียวกันก็รับรู้ความรู้สึกของผลสำเร็จจากงาน และพัชรีวรรณ กิจมี (2549, หน้า 14) ได้นิยาม ขวัญกำลังใจในการไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกในจิตใจของบุคลากรที่มีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน มีความพึงพอใจและมีความผูกพันต่อองค์การ การสร้างขวัญให้เกิดแก่บุคลากรนับเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารไม่ควรมองข้าม ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการพัฒนาที่สืบเนื่องมาจากการวางแผนนโยบาย ระเบียบปฏิบัติ การบังคับบัญชา และการจัดสวัสดิการ

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “ขวัญกำลังใจในการ” ได้ว่า หมายถึง ความรู้สึกไว้วางใจ ความเชื่อมั่น ความกระตือรือร้นของบุคลากรที่มีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน มีความพึงพอใจและมีความผูกพันต่อองค์การ และมีความภาคภูมิใจในองค์การรวมทั้งความสำเร็จจากงาน ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้

- 1) ครูมีความรู้สึกไว้วางใจในการทำงาน
- 2) ครูมีความเชื่อมั่นในการทำงาน
- 3) ครูมีความกระตือรือร้นในการทำงาน
- 4) ครูมีความพึงพอใจและมีความผูกพันต่อโรงเรียนและ
- 5) ครูมีความภาคภูมิใจในโรงเรียนรวมทั้งความสำเร็จจากงาน

3.4.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ การมุ่งเน้นวิชาการ Hoy and Forsyth (1986, หน้า 158) พัชรีวรรณ กิจมี (2549, หน้า 14 – 15) และกมลาคัน ศรประสิทธิ์ (2553, หน้า 102) ให้ความหมาย การมุ่งเน้นด้านวิชาการ (Academic emphasis) ไว้อย่างสอดคล้องกันว่า หมายถึง ความพยายามของโรงเรียนที่จะทำให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยการกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการจัดสภาพการเรียนการสอนที่ดี เป็นระบบ และเคร่งครัด สอดคล้องกับที่ Hoy and Miskel (2008, หน้า 204) นิยามความหมาย การมุ่งเน้นวิชาการ ไว้ว่า หมายถึง การเน้นความสำเร็จของโรงเรียน ตั้งเป้าหมายทางวิชาการสูงสำหรับนักเรียนสิ่งแวดล้อม

ทางการเรียนรู้เป็นระเบียบเรียบร้อย และจริงจัง ครูเชื่อในความสามารถของนักเรียนที่จะประสบความสำเร็จ และนักเรียนเรียนหนักและเอาใจใส่ต่อ การบรรลุผลสำเร็จทางวิชาการ ส่วน Podgurski (1990, หน้า 49) ให้ความหมาย การมุ่งเน้นวิชาการ (Academic Emphasis) ไว้ว่า เป็นการเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ตั้งเป้าหมายไว้สูง ซึ่งนักเรียนต้องขยัน เอาใจใส่ในการเรียนและมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตลอดจนให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน สอดคล้องกับ ทวีศักดิ์ เดชสองชั้น (2546, หน้า 33) กล่าวว่า การมุ่งเน้นวิชาการ คือ การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนที่มุ่งเน้นให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีระบบการบริหารหลักสูตร การจัดบรรยากาศห้องเรียน การจัดกิจกรรมสื่ออุปกรณ์ การนิเทศภายใน การวัดและประเมินผลที่เอื้อต่อการเรียนการสอน และนักเรียนตั้งใจเรียนความนับถือและยอมรับในความเก่งในด้านการเรียนของเพื่อน

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบการมุ่งเน้นวิชาการ ได้ว่า หมายถึง ความพยายามของโรงเรียนที่จะทำให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการ การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนมุ่งเน้นให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยการกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการจัดสภาพการเรียนการสอนที่ดี สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นระบบและจริงจังและนักเรียนเรียนหนักเอาใจใส่ต่อการเรียน และการบรรลุผลสำเร็จทางวิชาการมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตลอดจนให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1) การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนมุ่งเน้นให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) โรงเรียนการกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 3) โรงเรียนมีการจัดสภาพการเรียนการสอน และบรรยากาศที่ดี 4) สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นระบบและจริงจัง 5) นักเรียนเรียนหนักเอาใจใส่ต่อการเรียน และการบรรลุผลสำเร็จทางวิชาการ 6) นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมตลอดจนให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียน

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ การสนับสนุนทรัพยากร ขวัญกำลังใจในการมุ่งเน้นวิชาการ ในโมเดลการวัดสุขภาพองค์การ ดังตาราง 7

ตาราง 7 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัดสุขภาพองค์การ

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การสนับสนุน ทรัพยากร	ความสามารถของผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน ในเรื่องการทำงบประมาณการกำหนดกิจกรรมการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน และแนวคิดโปรแกรมเชิงเส้นตรง มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา รวมทั้งติดตามดูแลช่วยเหลือ สนับสนุน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น 6. ผู้บริหารมีการติดตามดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น	1. ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคลากรและนักเรียน 2. ผู้บริหารการกำหนดกิจกรรม /มอบหมายกิจกรรมให้หน่วยงานต่าง ๆ ปฏิบัติ โดยมีรายละเอียดของงานที่รับผิดชอบปฏิบัติและเงื่อนไขเวลาในการปฏิบัติจนเสร็จงาน 3. ผู้บริหารมีการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนโดยการจัดสรรบุคลากรให้กับโครงการต่าง ๆ ขององค์การอย่างเหมาะสม 4. ผู้บริหาร มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา 5. ผู้บริหารมีการติดตามดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน	ความรู้สึกไว้วางใจ ความเชื่อมั่น ความกระตือรือร้น ของบุคลากรที่มีความรู้สึกที่ดีต่อโรงเรียน มีความพึงพอใจและมีความผูกพันต่อองค์การและมีความภาคภูมิใจในองค์การรวมทั้งความสำเร็จจากงาน	1. ครูมีความรู้สึกไว้วางใจในการทำงาน 2. ครูมีความเชื่อมั่นในการทำงาน 3. ครูมีความกระตือรือร้นในการทำงาน 4. ครูมีความพึงพอใจและมีความผูกพันต่อโรงเรียน 5. ครูมีความภาคภูมิใจในโรงเรียนรวมทั้งความสำเร็จจากงาน
การมุ่งเน้นวิชาการ	ความพยายามของโรงเรียนที่จะทำให้เกิดความเป็นเลิศทางวิชาการ การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนมุ่งเน้นให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ โดยการกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีการจัดสภาพการเรียนรู้ที่ดี สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นระบบและจริงจัง และนักเรียนเรียนหนักเอาใจใส่ต่อการเรียน และการบรรลุผลสำเร็จทางวิชาการ มีความกระตือรือร้น	1. การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนมุ่งเน้นให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ 2. โรงเรียนการกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 3. โรงเรียนมีการจัดสภาพการเรียนรู้ที่ดี และการเรียนการสอน และบรรยากาศที่ดี 4. สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นระบบและจริงจัง

ตาราง 7 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
	ที่จะค้นหาหาความรู้เพิ่มเติม ตลอดจนให้ความช่วยเหลือซึ่งกัน และกันในการเรียน	5. นักเรียนมีความ กระตือรือร้นที่จะ ค้นหาหาความรู้ เพิ่มเติมตลอดจนให้ ความช่วยเหลือซึ่งกัน และกันในการเรียน

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการ

4.1 ความหมายภาวะผู้นำทางวิชาการ

Owen (1991, p. 263) ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำเป็นผู้นำพาองค์การหรือกลุ่มคนที่มาอยู่รวมกันให้ได้รับผลสำเร็จในการทำงาน ผู้นำเป็นผู้รับใช้ขององค์การเป็นผู้รับใช้บุคคลต่าง ๆ ที่รวมกันเป็นองค์การและยังรับใช้ลูกค้าที่องค์การนั้นให้บริการอยู่อีกด้วย สอดคล้องกับฉันทนา เวชญาลักษณ์ (2564, หน้า 4) บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากองค์การให้มีบทบาทในการตัดสินใจ มีบุคลิกภาพ ความสามารถเหนือบุคคลทั่วไป มีความสามารถชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติตามที่ต้องการได้ และได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้า มีอิทธิพลต่อหน้าที่และกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม มีบทบาทสำคัญในการนำกลุ่ม ให้สามารถดำเนินงานจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการบังคับบัญชาผู้อื่น โดยได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคคลอื่น สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์ (2562, หน้า 67) พฤติกรรมของผู้บริหารที่ชี้แนะ ส่งเสริม สนับสนุน และโน้มน้าวใจครูและบุคลากร ให้เกิดความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนางานวิชาการ โดยการสร้างเสริมบรรยากาศขององค์การที่มุ่งความสำเร็จ สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ดีแก่ครูและนักเรียน และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียนที่มีความก้าวหน้าหรือประสบผลสำเร็จ วิไลลักษณ์ โกคาพานิชย์ (2562, หน้า 8) พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้นำ ที่มีในการบริหารตนเองและผู้อื่นสามารถครองใจผู้ใต้บังคับบัญชา สร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุน โน้มน้าวจิตใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมมือในการปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานให้สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่มีการกำหนดไว้สอดคล้องกับ จำรัส กุลพันธ์ (2563, หน้า 14)

พฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการนำและสั่งการ ตลอดจนการปรับปรุงและส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษาปฏิบัติงานจนบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย พิศุทธิ์ กิตติศรีวรพันธ์ (2555, หน้า 21) บทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารโรงเรียนต้องแสดงออก ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยการนำเอาความรู้ความสามารถ แนวคิด เทคนิควิธีการที่มีประสิทธิภาพต่อการศึกษา มาใช้ในการบริหารจัดการด้านวิชาการให้เจริญก้าวหน้า และมีการส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน เจริญพร คำจารย์ (2558, หน้า 24) การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งการจัดการนั้น ๆ จะต้องครอบคลุมถึงการศึกษาหลักสูตรหรือแนวการจัดประสบการณ์ การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน การนิเทศ และการประเมินความพร้อม

สรุปได้ว่า งานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมทุกชนิดที่สถานศึกษาจัดขึ้นอย่างสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ปรัชญา และเป้าหมายของกรศึกษาและหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

4.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ

การดี อนันตนาวิ (2555, หน้า 77 – 78) กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำของผู้บริหารไว้ว่า องค์การควรจะมีภาวะผู้นำ เพราะภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งที่มีส่วนในการกำหนดความอยู่รอดและความเจริญเติบโตขององค์การ โดยทั่วไปภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อหน่วยงาน ดังนี้

1. เป็นส่วนที่ดึงความรู้ความสามารถต่าง ๆ ในตัวผู้บริหารออกมาใช้ กล่าวขยายความก็คือ แม้ผู้บริหารมีความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องงานมากมายเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าหากขาดภาวะผู้นำแล้วความรู้ความสามารถดังกล่าวก็จะไม่ได้ถูกนำมาใช้หรือไม่มีโอกาสใช้อย่างเต็มที่เพราะไม่สามารถกระตุ้นหรือชักจูงให้ผู้อื่นคล้อยตามและปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2. ช่วยประสานความขัดแย้งต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน หน่วยงานประกอบด้วยบุคคลจำนวนหนึ่งมารวมกันซึ่งจะมากหรือน้อยแล้วแต่ขนาดของหน่วยงาน บุคคลต่าง ๆ เหล่านี้มีความแตกต่างกันในหลาย ๆ เรื่อง เช่น การศึกษา ประสบการณ์

ความเชื่อ ฯลฯ การที่บุคคลซึ่งมีข้อแตกต่างในเรื่องดังกล่าวมาอยู่ร่วมกันในองค์การสิ่งหนึ่ง มักจะหลีกเลี่ยงไม่พ้นคือความขัดแย้งแต่ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งในรูปใด ถ้าผู้บริหารในหน่วยงานมีภาวะผู้นำที่มีคนยอมรับนับถือแล้วก็มักจะสามารประสานหรือช่วยบรรเทาความขัดแย้งระหว่างบุคคลในหน่วยงานได้โดยการชักจูงประนีประนอมหรือประสานประโยชน์เพื่อให้บุคคลต่าง ๆ ในหน่วยงานมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและร่วมกันฟันฝ่าอุปสรรคเพื่อให้หน่วยงานมีความเจริญก้าวหน้า กล่าวโดยสรุปคือภาวะผู้นำช่วยผูกมัดเชื่อมโยงให้สมาชิกของหน่วยงานมีเอกภาพนั่นเอง

3. ช่วยโน้มน้าวชักจูงใจให้บุคคลากรทุ่มเทความรู้ความสามารถให้แก่องค์การ องค์การจะต้องมีปัจจัยเอื้ออำนวยหลายอย่างเพื่อที่จะทำให้สมาชิกตั้งใจและทุ่มเทงานให้เช่น บุคคลได้ทำงานตรงตามความถนัดและความสามารถผู้บังคับบัญชาต้องรู้จักรับฟังความคิดเห็นการประเมินผลการปฏิบัติงานก็ต้องมีความยุติธรรมและสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ขาดเสียมิได้คือ ผู้บริหารขององค์การจะมีภาวะผู้นำในตัวผู้บริหารจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความยอมรับ เกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นว่าผู้บริหารไม่เพียงแต่นำองค์การให้อยู่รอดเท่านั้นแต่จะนำความเจริญก้าวหน้า ความภาคภูมิใจ เกียรติยศชื่อเสียง และความสำเร็จมาสู่องค์การด้วย

4. เป็นหลักยึดให้แก่บุคลากรเมื่อหน่วยงานเผชิญสภาวะคับขัน เมื่อใดก็ตามที่หน่วยงานต้องเผชิญสภาวะคับขันหรือสภาวะที่อาจกระทบถึงความอยู่รอด ภาวะผู้นำของผู้บริหารจะยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้น เพราะในสภาวะเช่นนั้นผู้บริหารจะต้องเพิ่มความระมัดระวังความรอบคอบ ความเข้มแข็ง และกล้าตัดสินใจที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพต่าง ๆ ภายในหน่วยงานที่ขาดประสิทธิภาพต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยงานรอดพ้นจากสภาวะคับขัน

พิศุทธิ์ กิตติศรีวรพันธ์ (2555, หน้า 26) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นที่จะต้องสร้างให้เกิดขึ้นกับผู้บริหารโรงเรียน ทั้งนี้ เพราะจะส่งผลต่อการวางแผนพัฒนาคุณภาพงานวิชาการและนำไปสู่การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมมีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ให้บรรลุตามภารกิจและเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

เจริญพร คำจารย์ (2558, หน้า 26) ได้ให้ความหมายไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับชั้น งานวิชาการช่วยพัฒนา

สติปัญญาความนึกคิดของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนมีคุณค่าในสังคม การบริหารงานวิชาการจะ
 ตีมีคุณค่าหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้บริหารและครู

สรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งเป็นงานหลัก
 ของสถานศึกษาถือเป็นการกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา การปฏิบัติงานวิชาการ
 อย่างมีคุณภาพของบุคลากรแสดงให้เห็นถึงผลของงานที่มีประสิทธิภาพของการ
 บริหารงานในสถานศึกษา และเป็นบ่งบอกถึงการมีมาตรฐานและคุณภาพของการจัด
 การศึกษา ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารจะต้องตระหนักถึงและรับผิดชอบในงานวิชาการ
 เป็นสำคัญที่สุดเพื่อให้เกิดประโยชน์กับนักเรียนให้มากที่สุด

4.3 องค์ประกอบ ภาวะผู้นำทางวิชาการ

4.3.1 องค์ประกอบตามทัศนะของ พิศุทธิ์ กิตติศิริวัฒน์ (2555,
 บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการเป็น
 องค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน ประกอบด้วย การบริหารจัดการ การสร้าง
 บรรยากาศ การพัฒนาตนเองและทีมงาน และการบริหารการสอนและการเรียนรู้
 โดยรูปแบบของ การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน มีองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ
 ด้านองค์การด้านบุคคล ด้านการเรียนรู้ ด้านกระบวนการจัดการ และด้านเทคโนโลยี
 สารสนเทศ

4.3.2 องค์ประกอบตามทัศนะของ วันเพ็ญ นันทะสร(2555, หน้า 264)
 ได้ศึกษาเรื่อง ผลการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครูปฐมวัย สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่าได้องค์ประกอบ
 ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครูปฐมวัย จำนวน 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วย การบริหาร
 จัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาครู และการพัฒนานักเรียน ตัวบ่งชี้

4.3.3 องค์ประกอบตามทัศนะของ นายชวนะ ทวีอุทิศ (2558, บทคัดย่อ)
 ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับ
 มัธยมศึกษา มี 5 องค์ประกอบ คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายการเรียนรู้
 การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครู และการจัด
 บรรยากาศในสถานศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาระดับ
 มัธยมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ
 ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายการเรียนรู้ ด้านการจัดบรรยากาศของ
 สถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู ด้านพัฒนาหลักสูตรและการสอน และด้านการพัฒนา

นักเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายการเรียนรู้ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการพัฒนานักเรียน

4.3.4 องค์ประกอบตามทัศนะของ เจริญพร คำจารย์ (2558, หน้า 288)

ได้ศึกษาเรื่อง องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศ จำนวน 6 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การกระจายอำนาจให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ การมีโครงสร้าง การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง และการส่งเสริมด้านการวิจัยเกี่ยวกับการ

4.3.5 องค์ประกอบตามทัศนะของ ชวัลักษณ์ รติวรภัทรกุล (2559, หน้า 242)

ได้ศึกษาเรื่อง ผลการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ารูปแบบมี 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบหลักที่ 1 ขอบข่ายงานวิชาการที่ต้องพัฒนามี 5 ด้าน ประกอบด้วย (1) การบริหารหลักสูตร (2) การจัดกระบวนการเรียนรู้ (3) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (4) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ (5) การนิเทศการศึกษา องค์ประกอบหลักที่ 2 กระบวนการบริหารงานวิชาการ มี 3 ขั้นตอน ประกอบด้วย (1) การวางแผน (2) การดำเนินงาน และ (3) การประเมินผล

4.3.6 องค์ประกอบตามทัศนะของ ไชยา ภาวะบุตร (2560, หน้า 275)

ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนคือ 1) การทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมวิชาการ 4) การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ 5) การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา

4.3.7 องค์ประกอบตามทัศนะของ วัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 188)

ได้ศึกษาเรื่อง เรื่องกลยุทธ์การใช้หลักธรรมาภิบาลในงานวิชาการของโรงเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขอบข่ายงานวิชาการ มี 7 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในและมาตรฐานการศึกษา 4) ด้านการวัดผลประเมิน ผลและดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ 7) ด้านการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

4.3.8 องค์ประกอบตามทัศนะของ จิระศักดิ์ สร้อยคำ (2561, หน้า 271 – 272) จากการวิเคราะห์เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและการศึกษาสถานศึกษาเอกชนดีเด่น พบว่า รูปแบบการจัดการเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. องค์ประกอบด้านปัจจัย ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่
 - 1) วิสัยทัศน์/เป้าหมาย/วัตถุประสงค์ 2) การมีส่วนร่วม 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการติดต่อสื่อสาร 4) โครงสร้างการบริหาร และ 5) การระดมทรัพยากร
2. องค์ประกอบด้านกระบวนการ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่

2.1 ขอบเขตการจัดการเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตร 2) การจัดการเรียนรู้ 3) สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 4) การวัดผลประเมินผล 5) การนิเทศการศึกษา และ 6) การพัฒนาบุคลากร

2.2 ขั้นตอนและวิธีการจัดการเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ ประกอบด้วย 1) ขั้นตอนวิเคราะห์ปัญหา ระบุปัญหาและตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย 2) ขั้นตอนติดต่อกับผู้มีส่วนได้เสียและองค์กรที่จะเป็นเครือข่าย 3) ขั้นตอนกำหนดวิสัยทัศน์และพันธสัญญาสู่เป้าหมายร่วมกัน 4) ขั้นตอนพัฒนาความสัมพันธ์และความร่วมมือ 5) ขั้นตอนพัฒนายุทธศาสตร์ความร่วมมือและขยายกิจกรรมหรือขยายกลุ่ม และ 6) ขั้นตอนติดตามและประเมินผล

3. องค์ประกอบด้านผลลัพธ์ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การประหยัด 2) การเกิดองค์ความรู้ 3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ความร่วมมือ และ 5) คุณภาพการศึกษา

4.3.9 องค์ประกอบตามทัศนะของ จำรัส กุลพันธ์ (2563, หน้า 254) ได้ทำการวิเคราะห์เอกสารตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ 6 ตัวแปรคือ 1) การส่งเสริมบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ 2) การบริหารและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) การกำหนดภารกิจของสถานศึกษา 4) การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการและวิชาชีพ 5) การนิเทศภายใน และ 6) การวางแผนงานวิชาการ

ตาราง 8 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบของ ภาวะผู้นำทางวิชาการ	พิศุทธิ์ กิตติวีรพันธุ์ (2555)	วันเพ็ญ นันทะศร (2555)	นายชนะ ทวีอุทิศ (2558)	เจริญพร คำจารย์ (2558)	ชวลลักษ์ รัตนทรัพย์ (2559)	โชยา ภาวะบุตร (2560)	วัฒนา สายเชื้อ (2561)	จิระศักดิ์ สร้อยคำ (2561)	จำรัส กุลพันธ์ (2563)	ความถี่	ร้อยละ
1. การบริหารจัดการ	/	/								2	22.22
2. การสร้างบรรยากาศ	/		/			/			/	4	44.44
3. การพัฒนาตนเองและทีมงาน	/									1	11.11
4. การบริหารการสอนและการเรียนรู้	/		/							2	22.22
5. ด้านองค์การ	/									1	11.11
6. ด้านบุคคล	/									1	11.11
7. ด้านการเรียนรู้	/				/		/	/		4	44.44
8. ด้านกระบวนการจัดการ	/									1	11.11
9. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	/				/		/	/		4	44.44
10. การกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายการเรียนรู้			/						/	2	22.22
11. การพัฒนานักเรียน			/							1	11.11
12. การพัฒนาครู			/			/		/	/	4	44.44
13. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร				/						1	11.11
14. การกระจายอำนาจ				/						1	11.11
15. การให้บริการทางวิชาการอย่างมืออาชีพ				/						1	11.11
16. การมีโครงสร้าง				/						1	11.11
17. การมุ่งเน้นคุณภาพนักเรียน				/						1	11.11
18. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง				/						1	11.11
19. การส่งเสริมด้านการวิจัย				/	/					2	22.22

ตาราง 8 (ต่อ)

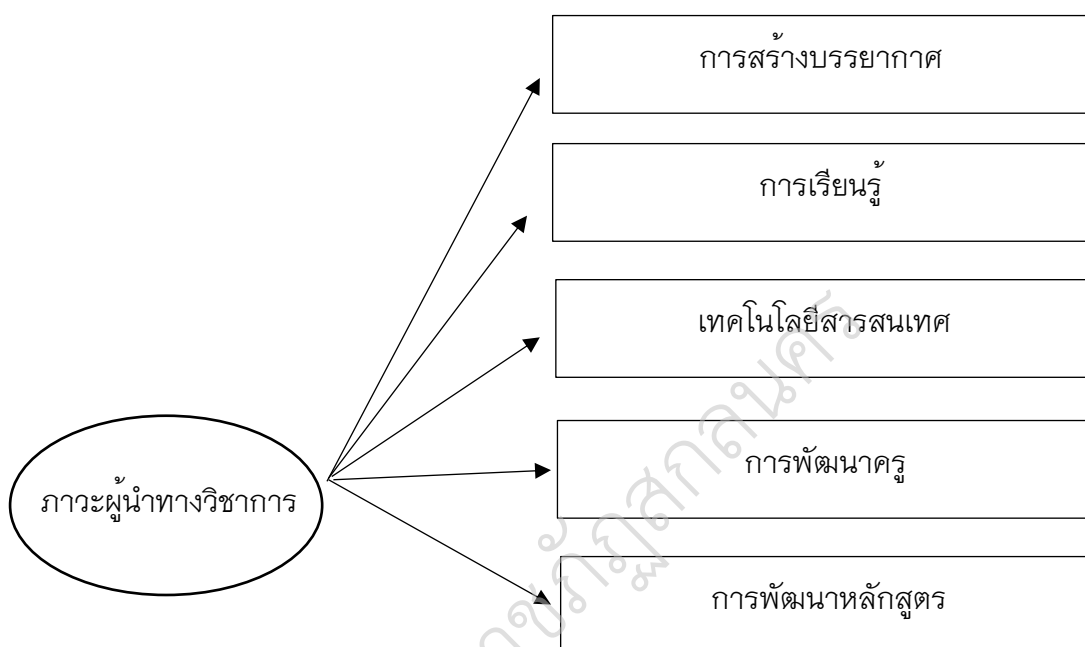
แหล่งข้อมูล องค์ประกอบของ ภาวะผู้นำทางวิชาการ	พิศุทธิ์ กิตติวีรพันธุ์ (2555)	วันเพ็ญ นันทะศร(2555)	นายชวณะ ทวีอุทิศ (2558)	เจริญพร คำจารย์ (2558)	ชวัลลักษณ์ รัตนทรัพย์กุล(2559)	ไชยา ภวະบุตร (2560)	วัฒนา สายเชื้อ (2561)	จิระศักดิ์ สร้อยคำ(2561)	จักรัส กุลพันธ์(2563)	ความถี่	ร้อยละ
20. การพัฒนาหลักสูตร					/	/	/	/	/	5	55.55
21. การนิเทศการศึกษา					/		/	/	/	4	44.44
22. การวางแผน					/				/	2	22.22
23. การดำเนินงาน						/				1	11.11
24.การประเมินผล						/	/	/		3	33.33

จากผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการตาราง 8 พบว่า มีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 26 องค์ประกอบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสังเคราะห์ดังนี้

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกองค์ประกอบที่มีความถี่สูงสุดจึงได้ องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่มีความถี่สูงสุด ซึ่งมีความถี่ 4,4,4 และ 5 ตามลำดับเมื่อเทียบกับองค์ประกอบอื่นที่มีความถี่เท่ากับ 1 และ 2 จึงได้ 5 องค์ประกอบดังนี้

1. การสร้างบรรยากาศ
2. การเรียนรู้
3. เทคโนโลยีสารสนเทศ
4. การพัฒนาครู
5. การพัฒนาหลักสูตร

จากองค์ประกอบข้างต้น สามารถสร้างโมเดลการวัดภาวะผู้นำทางวิชาการ
เพื่อใช้ในการวิจัยดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 โมเดลการวัดภาวะผู้นำทางวิชาการ

4.4 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบภาวะผู้นำ

ทางวิชาการ

4.4.1 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของ การสร้างบรรยากาศ

สมทรง สรรพสาร (2557, หน้า 125 – 132) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ส่งผลด้านสังคมและจิตใจ ทำให้เกิดความสนใจในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ และการเรียนภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความสุข ทำให้เกิดพัฒนาการด้านการปรับตัวของนักเรียนเกิด การปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน สอดคล้องกับ McClland (1969, p. 104) กล่าวว่า บรรยากาศภายในองค์การมีความสำคัญต่อองค์การเป็นอย่างมาก ในอันที่จะทำให้องค์การประสบความสำเร็จ ผู้บริหารจึงควรสร้างเสริมบรรยากาศขององค์การที่มุ่งความสำเร็จ โดยการตั้งเป้าหมายขององค์การให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ขององค์การ เพื่อให้ผลการปฏิบัติงานนั้น ๆ สำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ Hoy & Hoy

(2003) ที่กล่าวว่า การพัฒนาบรรยากาศของโรงเรียนมีความสำคัญเช่นเดียวกับการนำด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจถึงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับความเป็นเลิศทางวิชาการ และการพัฒนาอาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ผู้นำทางวิชาการควรสร้างความมั่นใจที่จะให้มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เป็นระเบียบ จริงจังและเน้นเป้าหมายทางวิชาการที่สูงแต่สามารถบรรลุผลได้ ผู้บริหารโรงเรียนต้องแสดงให้เห็นถึงความเชื่อซึ่งทำได้ทั้งด้วยวาจาและการกระทำว่า นักเรียนทุกคนสามารถบรรลุถึงผลสำเร็จได้ โดยการพัฒนาบรรยากาศของโรงเรียนที่ทำให้ทั้งครูและนักเรียนมีความเอาใจใส่ต่อการทำงานหนักและต่อความสำเร็จทางวิชาการ สอดคล้องกับKrug (1992) กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างบรรยากาศที่จะช่วยดึงพลังงานของนักเรียนและครูออกมาด้วยบรรยากาศที่แสดงว่าเห็นคุณค่าของการเรียนรู้และบรรยากาศที่ส่งเสริมให้บรรลุผลสำเร็จได้ ซึ่งมีหลายวิธีการที่จะทำให้บังเกิดผล เช่น การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเป็นระเบียบ การจัดกิจกรรมที่ให้นักเรียนเป็นสำคัญ และการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันว่าสิ่งที่สุดยอด คือ การที่แต่ละคนได้ทำในส่วนของตนเองให้ดีที่สุด สอดคล้องกับวิภาวี ส่วนธเนศ ขำเกิด (2555) กล่าวว่า บรรยากาศของโรงเรียนเป็นสภาวะอันเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน แล้วส่งผลถึงความรู้สึกของบุคคล สิ่งสำคัญที่สุดที่จะส่งผลให้เกิดสภาพบรรยากาศที่ดีก็คือ การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ 1) สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบห้องเรียน ห้องประกอบครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง (สิ่งชี้วัดถึงลักษณะสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี ได้แก่ ความชุ่มชื้น การถูกสุขลักษณะ ความร่มรื่น ความสวยงาม ความสะอาด ความเป็นระเบียบ ความสะดวก ฯลฯ) 2) สภาพแวดล้อมทางวิชาการ ได้แก่ การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่าง ๆ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา แจ่มใส น่าเรียนรู้ สอนสนุก เรียนสนุก ครูรักเด็ก เด็กรักครูรักเพื่อน ไม่มีบรรยากาศแห่งความกลัว หวาดผวา วิตกกังวล และ 3) สภาพแวดล้อมทางการบริหาร การจัดการ ได้แก่ การดำเนินการใด ๆ ภายในโรงเรียนให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจของบุคลากร ซึ่งสังเกตได้จากการดำเนินงานอย่างมีระบบ

ดังนั้นสามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของ การจัดบรรยากาศได้ว่า หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการสร้างแรงจูงใจและสร้างเสริมบรรยากาศองค์การที่มุ่ง

ความสำเร็จ โดยการพัฒนาบรรยากาศของโรงเรียนที่ทำให้ทั้งครูและนักเรียนมีความเอาใจใส่ต่อการทำงานหนักและต่อความสำเร็จทางวิชาการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ดีแก่ครูและนักเรียน และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียนที่มีความก้าวหน้าหรือประสบความสำเร็จ ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1) ผู้บริหารสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจถึงเป้าหมายและความคาดหวังที่ชัดเจนต่อความสำเร็จของนักเรียน 2) ผู้บริหารร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ 3) ผู้บริหารให้การสนับสนุนและช่วยเหลือบุคลากรในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน 4) ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการจัดบริการเสริมทางวิชาการที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ และประสบการณ์มากที่สุด และ 5) ผู้บริหารให้ขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียนที่มีความก้าวหน้าหรือประสบความสำเร็จทางวิชาการ

4.4.2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของ การเรียนรู้

องค์ประกอบด้านการบริหารการสอนและการเรียนรู้ตามทัศนะของ Hallinger and Murphy (1985, p.114) ได้อธิบายว่า เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดูแลส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครู การเรียนของผู้เรียน และการประสานการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจำแนกเป็น 3 องค์ประกอบดังนี้ 1) การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน 2) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 3) การตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน องค์ประกอบด้านการบริหารการสอนและการเรียนรู้ตามทัศนะของ Weber (1996, p. 98) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการบริหารการสอนและการเรียนรู้ในโรงเรียนว่า จะต้องมีความสอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนประกอบด้วย การให้คำปรึกษาการนิเทศในชั้นเรียน มีการกำกับติดตามการเรียนการสอนให้เป็นไปตามพันธกิจของโรงเรียนการจัดหาและสนับสนุนให้มีการนำนวัตกรรม และวิธีการหรือกระบวนการปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practices) ในการเรียนการสอนตลอดจนการจัดหา การสนับสนุนให้มีการนำข้อมูลสถิติมาใช้ในการพัฒนาผลการเรียนการสอน องค์ประกอบด้านการบริหารการสอนและการเรียนรู้ตามทัศนะของ Kaiser (2000, p. 74) กล่าวว่า ผู้นำทางวิชาการด้านการบริหารการสอนและการเรียนรู้ในโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี ปรัชญาของหลักสูตรต่าง ๆ ที่ใช้ในโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการสอนแบบต่าง ๆ สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมการสอนเป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

นิเทศกำกับให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้

ดังนั้นสามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของ ด้านการเรียนรู้ว่า การแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะต้องใช้กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ให้บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังส่งเสริมให้โรงเรียนบรรลุตามเป้าหมายในการจัดการศึกษา ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้

- 1) การบริหารการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) การตรวจสอบการเรียนการสอนในโรงเรียน
- 4) การส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

4.4.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของ เทคโนโลยีสารสนเทศ

Breivik & Gee (1989, p. 24) กล่าวว่า การรู้สารสนเทศเป็นความสามารถในการเข้าถึงและประเมินสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการผสมผสานทักษะเทคนิค วิธีการในการค้นคว้าและประเมินสารสนเทศ มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือและแหล่งสารสนเทศ สอดคล้องกับ Doyle (1992, Online) ได้สรุปความหมายของการรู้สารสนเทศ ไว้ว่าการรู้สารสนเทศ หมายถึง ความสามารถในการเข้าถึง ประเมิน และใช้สารสนเทศจากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลาย โดยสามารถตระหนักได้ว่าสารสนเทศมีความสมบูรณ์และมีความถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานของการตัดสินใจที่ชาญฉลาด ตระหนักถึงความต้องการสารสนเทศ สามารถตั้งคำถามพื้นฐานเกี่ยวกับสารสนเทศที่ต้องการ กำหนดแหล่งสารสนเทศที่มีประโยชน์ พัฒนารูปแบบการสืบค้น เข้าถึงแหล่งข้อมูล ทั้งที่เป็นสิ่งพิมพ์และเทคโนโลยีอื่น ๆ ประเมินสารสนเทศ จัดการสารสนเทศเพื่อนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์และใช้สารสนเทศในการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา Lenox & Walker (1993, p. 312) กล่าวถึง การรู้สารสนเทศโดยความหมายกว้าง ๆ หมายถึง ความสามารถของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในการเข้าถึงและเข้าใจแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่หลากหลาย โดยสามารถสรุปความสามารถของการรู้สารสนเทศได้ 3 ประการ ดังนี้ 1. ความสามารถในการรู้ความต้องการของตัวเอง ซึ่งจะต้องใช้ทักษะในการคิดวิเคราะห์เพื่อตั้งคำถามที่เกี่ยวกับความต้องการสารสนเทศ สามารถแยกแยะวิธี

การศึกษาค้นคว้าและทักษะอย่างมีวิจารณญาณเพื่อวิเคราะห์ ประเมินผลให้ตรงกับความต้องการของตนเอง 2. ความสามารถในการสืบค้นเพื่อแสวงหาคำตอบ โดยรู้แหล่งที่ใช้สำหรับการสืบค้น เช่น ฐานข้อมูล แหล่งข้อมูลออนไลน์ เว็บไซต์ เป็นต้น 3. ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ จากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย เพื่อให้ได้สารสนเทศที่ต้องการต่อมาสมาคมห้องสมุดวิทยาลัยและวิจัย แห่งสหรัฐอเมริกา ได้กล่าวถึงว่าการรู้สารสนเทศเป็นพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต บุคคลที่รู้สารสนเทศ คือ บุคคลที่สามารถในการกำหนดสารสนเทศที่จำเป็นต้องใช้ได้ เข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการคิดอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้วิจารณญาณในการประเมินสารสนเทศ เชื่อมโยงสารสนเทศที่ได้กับความรู้ที่มีอยู่เดิม อินทิตรา ชูศรีทอง (2563, หน้า 86) กล่าวว่า การประยุกต์ใช้ ICT เพื่อการศึกษาจะช่วยลดข้อจำกัดต่าง ๆ ของการจัดการศึกษาเช่น ข้อจำกัดด้านระยะทางที่จะช่วยให้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ทุกที่ทุกเวลา ข้อจำกัดด้านค่าใช้จ่ายหากมีการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศที่ดีจะเป็นการประหยัดเวลาในการสร้าง ใช้งานและการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการสร้างเนื้อหาดิจิทัลลดลง ทำให้ปริมาณของเนื้อหาดิจิทัลเพิ่มขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการลดข้อจำกัดของการศึกษาสถาบันการศึกษามัยใหม่จึงได้พยายามจะพัฒนา ICT ใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดการเรียนรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ยกกระดับการศึกษาให้แก่ผู้เรียน เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่สูงขึ้น อติศร ก้อนคำ (2563, หน้า 25) กล่าวว่า เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาจัดเก็บ การบันทึก การประมวลผล และแปลงข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ รวมถึงการกระจายหรือเผยแพร่สารสนเทศนั้นด้วยระบบ หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว ทันต่อการใช้งานและทันต่อการนำไปใช้ประโยชน์สอดคล้องกับ รุ่งทิศา ปุณะตุง (2560, หน้า 25) การรู้สารสนเทศมีความสำคัญมากและเป็นทักษะชีวิตที่จำเป็นในสังคมแห่งการเรียนรู้ สามารถปรับตัวได้กับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองได้ และความสามารถในการนำสารสนเทศมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยังช่วยเสริมสร้างบุคคลให้มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมและประเทศชาติ

ดังนั้นสามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้ว่าคือ ความสามารถในการแสวงหาสารสนเทศและความสามารถในการกำหนดสารสนเทศที่ต้องใช้ รวมทั้งการเข้าถึงสารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่หลากหลายตลอดจนสามารถ

ประเมินสารสนเทศที่ค้นมาได้ และนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1) ความสามารถในการตระหนักว่าเมื่อใดจำเป็นต้องใช้สารสนเทศ 2) ความสามารถในการตระหนักว่าเมื่อใดจำเป็นต้องใช้สารสนเทศ 3) การประเมินสารสนเทศ โดยพิจารณาการประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ จากความน่าเชื่อถือ ความเที่ยงตรง ความถูกต้อง และความทันสมัย 4) ความสามารถในการใช้สารสนเทศที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถใช้การวางแผนและสร้างผลงาน

4.4.4 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของการพัฒนาครู

Nigro (1959 , P. 37) ได้แบ่งขอบข่ายภารกิจของการบริหารงานบุคคลดังนี้ การพัฒนาโครงสร้างองค์การให้เหมาะสมเพื่อปฏิบัติหน้าที่บริหารงานบุคคลมี การจำแนกตำแหน่งที่ยืดหยุ่นและเป็นระบบ มีการกำหนดแผนอัตราเงินเดือน มีการจัดทำแผนบรรจุแต่งตั้งที่ชัดเจน และสนใจผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม มีการกำหนดระบบการคัดเลือกที่น่าเชื่อถือ และเป็นหลักประกันความมั่นใจให้ผู้ที่มีคุณลักษณะที่สุดจะได้รับแต่งตั้งและบรรจุในตำแหน่งงานที่เขามีความเหมาะสมมากที่สุด มีโปรแกรมการฝึกอบรมในระหว่างประจำการอย่างกว้างขวางโดยมุ่งพัฒนาทักษะของบุคลากร ยกกระดับขวัญและกำลังใจ รวมไปถึงการเตรียมบุคลากรเพื่อตำแหน่งที่สูงขึ้น มีแผนการประเมินประสิทธิภาพของบุคลากรที่เหมาะสม เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานและสามารถจำแนก ศักยภาพของบุคลากรได้ มีแผนการเลื่อนตำแหน่งโดยยึดหลักคุณธรรม ซึ่งเป็นการวางแผนระบบความก้าวหน้าในอาชีพโดยมุ่งหวังให้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมได้รับการบรรจุ และจากผลงานที่มีคุณภาพของเขาจะต้องได้รับการพิจารณาเข้าสู่ตำแหน่งสูงขึ้นจนกระทั่งถึงตำแหน่งสูงสุดที่เขาพึงได้รับ มีความพยายามสม่ำเสมอที่จะปรับปรุงทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์ของหัวหน้างานและบุคคลอื่น ๆ เพื่อให้เกิดความเอาใจใส่ ในเรื่องมนุษยสัมพันธ์และ มีโปรแกรมที่สมบูรณ์ในด้านการบำรุงรักษาขวัญและกำลังใจและวินัยของบุคลากร

ทิวากร คนสันต์ (2554, หน้า 10) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนอำนวยการ ความสะดวกให้ครูประชุมวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ จัดทำโครงการพัฒนาครูเพื่อฝึกทักษะความผู้นำทางวิชาการในหลายรูปแบบ ส่งเสริมให้ครูทำงานร่วมกัน ช่วยการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรและงานวิชาการในโรงเรียน ให้โอกาสครูได้เปลี่ยนกันเป็นผู้นำและผู้ตามในกิจกรรมทางวิชาการ นันทนา เทพิน (2556,

หน้า 16) กล่าวว่า เป็นการดำเนินงานเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้น ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การอบรม ฝึกฝน การพัฒนาด้านวิชาการและส่งเสริม สนับสนุน ให้มีความก้าวหน้าด้านวิชาชีพ พัฒนพร ศิลาวงษ์ (2556, หน้า 7) กล่าวว่า ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูได้นำความรู้ ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ที่นำการเปลี่ยนแปลง ใหม่ ๆ มาสู่โรงเรียน ซึ่งจะส่งผลต่อการยอมรับและความร่วมมือแก่ผู้ร่วมงานในการ ปฏิบัติงาน รัชดาพร วรรณจันทร์ (2557, หน้า 15) กล่าวว่า การส่งเสริมให้ครูในการ ดำเนินโครงการและกิจกรรม เพื่อการสนับสนุนความเป็นครูมืออาชีพในการปฏิบัติงาน

ไชยา ภาวะบุตร (2560, หน้า 217) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการพัฒนา บุคลากร หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้น ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การฝึกอบรมปฏิบัติการและนิเทศติดตามผลงานของคณะ กรรมการบริหารโรงเรียน เพื่อให้บุคลากรเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงาน โดยนำ หลักการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนา

ดังนั้นสามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของการพัฒนาบุคลากรด้าน วิชาการและวิชาชีพ หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้บุคลากรครูในสถานศึกษามีความ มั่นคงก้าวหน้าในอาชีพ และมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้น ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1) การแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กรที่มีต่อความสำเร็จของบุคลากร 2) การยกย่องชมเชย บุคลากรที่มากกว่าการให้ค่าตอบแทนตามปกติ 3) การสนับสนุนการพัฒนาและความก้าวหน้าของบุคลากร 4) การแบ่งปันความรู้ขององค์กรเพื่อให้บุคลากรสามารถ ให้บริการกับผู้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น และสนับสนุนให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ 5) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้บุคลากรกล้าคิดกล้าทำและมีนวัตกรรม

4.4.5 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของการพัฒนาการพัฒนา

หลักสูตร

การบริหารและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พชรินทร์ พันธุ์โตดี (2556, หน้า 7) กล่าวว่า ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงให้ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษากับคณะครู ส่งเสริม สนับสนุนให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการสอนที่

4.4.5 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของการพัฒนาการพัฒนาหลักสูตร

การบริหารและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พัชรินทร์ พันธุ์โตดี (2556, หน้า 7) กล่าวว่า ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงให้ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากับคณะครู ส่งเสริม สนับสนุนให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นันทนา เทพิน (2556, หน้า 16) กล่าวว่า เป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล และท้องถิ่นเกิดผลดีแก่ผู้เรียน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด และมีการประเมินหลักสูตร พัฒนพร ศิวาวงศ์ (2556, หน้า 7) กล่าวว่า ความสำเร็จของการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน รัชดาพร วรธนจันทร์ (2557, หน้า 18) กล่าวว่า การบริหารที่เกี่ยวกับการประสานงานกับครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยมีการตรวจสอบ ประเมินผล ติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ สิริญาพร มุกดา (2558, หน้า 8) กล่าวว่า การที่ผู้บริหารได้กำหนดแนวทาง ในการจัดการบริหารหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ การวางแผน จัดบุคลากร การจัดทำประมวลการสอนหรือแผนการสอน การจัดตารางเวลา การเลือกกิจกรรม การจัดสื่อ อุปกรณ์ การจัดสถานที่ และการประเมินผล

ดังนั้นสามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการของการพัฒนาหลักสูตร ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงให้ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากับคณะครู ส่งเสริม สนับสนุน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนทุกด้าน ส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการสอนแบบใหม่ ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4) การดำเนินการบริหารหลักสูตร 5) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผล 6) การสรุปผลการดำเนินการและเขียนรายงาน และ 7) การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการ และตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาครู การพัฒนาหลักสูตร ในโมเดลการวัดภาวะผู้นำทางวิชาการ ดังตาราง 9

ตาราง 9 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัดภาวะผู้นำทางวิชาการ

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การสร้างบรรยากาศ	พฤติกรรมของผู้บริหารในการสร้างแรงจูงใจและสร้างเสริมบรรยากาศองค์การที่มุ่งความสำเร็จ โดยการพัฒนาบรรยากาศของโรงเรียนที่ทำให้ทั้งครูและนักเรียนมีความเอาใจใส่ต่อการทำงานหนักและต่อความสำเร็จทางวิชาการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ดีแก่ครูและนักเรียน และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียนที่มีความก้าวหน้าหรือประสบผลสำเร็จ	1) ผู้บริหารสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจถึงเป้าหมายและความคาดหวังที่ชัดเจนต่อความสำเร็จของนักเรียน 2) ผู้บริหารร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ 3) ผู้บริหารให้การสนับสนุนและช่วยเหลือบุคลากรในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน 4) ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนการจัดบริการเสริมทางวิชาการที่จะทำให้ให้นักเรียนได้รับความรู้และประสบการณ์มากที่สุด และ 5) ผู้บริหารให้ขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียนที่มีความก้าวหน้าหรือประสบผลสำเร็จทางวิชาการ

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การเรียนรู้	การแสดงผลออกซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะต้องใช้กระบวนการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู และผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม ให้บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นกระบวนการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียนและผู้เกี่ยวข้องสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังส่งเสริมให้โรงเรียนบรรลุตามเป้าหมายในการจัดการศึกษา	1) การบริหารการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 3) การตรวจสอบการเรียนการสอนในโรงเรียน 4) การส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
เทคโนโลยีสารสนเทศ	ความสามารถที่ใช้ในการแสวงหาสารสนเทศและความสามารถในการกำหนดสารสนเทศที่ต้องใช้ รวมทั้งการเข้าถึงสารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยีที่มีอยู่หลากหลาย ตลอดจนสามารถประเมินสารสนเทศที่ค้นมาได้ และนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1) ความสามารถในการตระหนักว่าเมื่อใดจำเป็นต้องใช้สารสนเทศ 2) ความสามารถในการตระหนักว่าเมื่อใดจำเป็นต้องใช้สารสนเทศ 3) การประเมินสารสนเทศ โดยพิจารณาการประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ จากความน่าเชื่อถือ ความเที่ยงตรง ความถูกต้อง และความทันสมัย 4) ความสามารถในการใช้สารสนเทศที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถใช้การวางแผนและสร้างผลงาน

ตาราง 9 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การพัฒนาครู	การดำเนินงานเพื่อให้บุคลากรครูในสถานศึกษามีความมั่นคงก้าวหน้าในอาชีพ และมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้นด้วยวิธีการที่หลากหลาย	1) การแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กรที่มีต่อความสำเร็จของบุคลากร 2) การยกย่องชมเชยบุคลากรที่มากกว่าการให้ค่าตอบแทนตามปกติ 3) การสนับสนุนการพัฒนาและความก้าวหน้าของบุคลากร 4) การแบ่งปันความรู้ขององค์กรเพื่อให้บุคลากรสามารถให้บริการกับผู้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น และสนับสนุนให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ 5) การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้บุคลากรกล้าคิดกล้าทำและมีนวัตกรรม
การพัฒนาหลักสูตร	ผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงให้ความรู้ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษากับคณะครู ส่งเสริมสนับสนุน ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่มุ่งเน้นพัฒนาการเรียนรู้ทุกด้าน ส่งเสริมให้ครูนำเทคนิคการสอนแบบใหม่	1) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษา 2) การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร 4) การดำเนินการบริหารหลักสูตร 5) การนิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผล 6) การสรุปผลการดำเนินการและเขียนรายงาน และ 7) การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร

5. เส้นทางการอิทธิพลของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

ผู้วิจัยศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเพื่อนำมาสนับสนุนว่าปัจจัยที่กำหนดในข้อ 3 นั้น ปัจจัยใดเป็นตัวแปรภายนอก ปัจจัยใดเป็นตัวแปรภายใน หากพิจารณาการจัดลำดับเส้นทางการอิทธิพลของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ตามแนวคิดเชิงระบบรวมทั้งผลการสังเคราะห์จากตาราง 1 สามารถกำหนดให้ กลยุทธ์ขององค์การ และ ภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นตัวแปรแฝงภายนอกเนื่องจากเป็นปัจจัยในกลุ่มปัจจัยป้อนเข้า (Input) ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่เป็นปัจจัยป้อนออก (Output) สำหรับงานวิจัยนี้ ผ่านตัวแปรคั่นกลาง 2 ปัจจัย คือ ด้านสุขภาพองค์กร และด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งทั้ง 2 ปัจจัยนี้ต่างเป็นปัจจัยในกลุ่มกระบวนการ (Process) ทั้งนี้ตามทฤษฎีระบบกลยุทธ์ขององค์การ และ ภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นปัจจัยในกลุ่มปัจจัยป้อนเข้า ถือว่ามีอิทธิพลทั้งต่อ ด้านสุขภาพองค์กร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ขณะเดียวกันก็มีอิทธิพลทางตรงต่อปัจจัยคุณภาพผู้เรียนด้วย สำหรับปัจจัย ด้านสุขภาพองค์กร และด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นปัจจัยในกลุ่มกระบวนการ (Process) ต่างก็มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียนด้วย ตามหลักของทฤษฎีระบบ และสามารถสรุปเส้นทางการอิทธิพลของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนได้ดังนี้

5.1 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้อาศัย แนวคิดและผลการศึกษาของ อรรถญา ชนะเพีย (2558), ภาณุพงษ์ คำภูษา (2562), สุริโย ปุริโส (2562), วิไลลักษณ์ โภคาพานิชย์ (2562), นพรัตน์ ศรีสุวรรณ (2562), สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร (2556), สุรัชดา จิงสุทธีวงษ์ (2560), อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ (2562)

นอกจากนี้จากผลการวิจัยของ ทิพวรรณ มีบุญ (2560) พบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านพฤติกรรมการสอนส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียน และ พงศกร โม่งขุนทด (2560) พบว่า ปัจจัยด้านการจัดการจัดการเรียนสอน ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียน สอดคล้องกับ จุฑามณี ไกรคุณาศัย, กุลชลี จงเจริญ, สังวรรณ ังดกระโทก, และพรอัญชลี พุกชาญคำ (2560) พบว่าคุณภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียน และสการิยา แวโซะ, อับดุลลาเตะ มามะ, ทัศนีย เจะเมาะ, นูรอัญชีมา สะมะแอ (2560) พบว่า คุณภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพการศึกษา สอดคล้องกับ ฐิติฉัตรน สวรรณโนบล (2556) พบว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพการศึกษา

จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยการจัดกระบวนการเรียนรู้ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียน

5.2 กลยุทธ์ขององค์การ ได้อาศัย แนวคิดและผลการศึกษาของ อรัญญา ชนะเพีย (2558), ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ (2562), ภาณุพงษ์ คำภูษา (2562), สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร (2556), เพ็ญจันทร์ อุปพงษ์ (2559), ศิริลักษณ์ ทิพนอม (2559) , Peter and Waterman (1982)

นอกจากนี้จากผลการวิจัยของ อรสา จรุงธรรม (2562) พบว่า การกำหนดนโยบาย กลยุทธ์และการวางแผนการวิจัยในชั้นเรียนส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียน ผ่านทางด้านสุขภาพองค์กร สอดคล้องกับ สรวิชัย เรือนแก้ว และสุนทรี ดวงทิพย์ (2560) พบว่า กลยุทธ์ขององค์การส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านทางด้าน สุขภาพองค์กร และด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และ จิตติมารัตน์ สุวรรณโนบล (2556) พบว่า การบริหารสถานศึกษาเชิงกลยุทธ์ ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียน

จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยกลยุทธ์ขององค์การ มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียน โดยส่งผ่านมาทาง ด้านสุขภาพองค์กร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

5.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการ ได้อาศัย แนวคิดและผลการศึกษาของ ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ (2562), สุริโย ปุริโส (2562), นพรัตน์ ศรีสุวรรณ (2562), สุรัชดา จิงสุทธีวงษ์ (2560), เพ็ญจันทร์ อุปพงษ์ (2559), ศิริลักษณ์ ทิพนอม (2559), อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ (2562), งามทิพย์ มิตรสุภาพ (2560)

นอกจากนี้จากผลการวิจัยของ วัชรวิ ชูชาติ (2560) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้และด้านสุขภาพองค์กร สอดคล้องกับ สุวัฒน์ วิวัฒน์นันท์ (2550) และ ชัยศักดิ์ ลีลาจรัสกุล (2556) พบว่าผู้นำทางวิชาการส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียน และ จิตติมารัตน์ สุวรรณโนบล (2556) พบว่า การสนับสนุนทางวิชาการ ส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียน

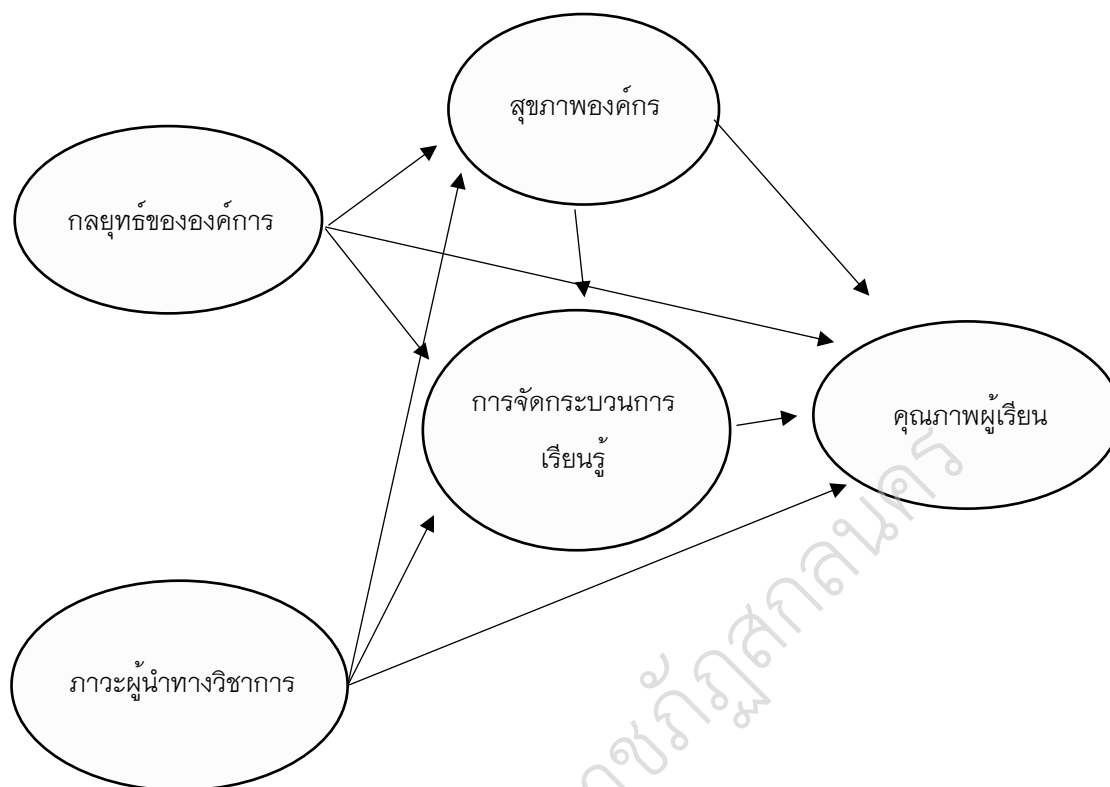
จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการ มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียน โดยส่งผ่านมาทาง ด้านสุขภาพองค์กร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

5.4 ด้านสุขภาพองค์กร ได้อาศัย แนวคิดและผลการศึกษาของ พิสิษฐ์ คงพดุง (2556), อรัญญา ชนะเพีย (2558), วิไลลักษณ์ โกคาพานิชย์ (2562), สุตาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร (2556), สุรัชดา จีงสุทธีวงษ์ (2560), เพ็ญจันทร์ อุปพงษ์ (2559), ศิริลักษณ์ ทิพน้อม (2559), อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ (2562), งามทิพย์ มิตรสุภาพ (2560)

นอกจากนี้จากผลการวิจัยของ ปรมาภรณ์ อ่อนนุช (2560) พบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านสุขภาวะและสุนทรียภาพส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียน และ ทิพวรรณ มีบุญ (2560) พบว่าด้านสุขภาพองค์กรส่งผลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียน และ พาโชค สาพูเมือง (2556) พบว่า สุขภาพองค์กรส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพ ผู้เรียนผ่านทางด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และ สวันท ชัยวร (2559) พบว่าสุขภาพ องค์กรส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียนผ่านทางด้านการจัดกระบวนการ เรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

จากแนวคิด และผลการวิจัยดังกล่าวจึงกำหนดให้ปัจจัยด้านสุขภาพ องค์กร มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียน โดยส่งผ่านมาทาง ด้านการจัด กระบวนการเรียนรู้

ดังนั้น ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยที่ผู้วิจัยสังเคราะห์จากเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องจึงประกอบด้วย 1) ตัวแปรเหตุ ซึ่งเป็นตัวแปรแฝงภายนอกมี 2 ตัวแปร คือ กลยุทธ์ขององค์กร และ ภาวะผู้นำทางวิชาการ และตัวแปรแฝงภายในมี 2 ตัว ด้าน สุขภาพองค์กร ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2) ตัวแปรผล คือคุณภาพผู้เรียน โดยมี เส้นทางอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียน ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 เส้นทางอิทธิพลของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
 ในโรงเรียนขนาดเล็กในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
 การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณภาพผู้เรียน

1. ความหมายคุณภาพผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับ เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้อย่างแท้จริงโดยกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ได้แก่ 1) ความสามารถในการอ่าน เขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ของแต่ละระดับชั้น 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ วิจารณ์ อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา 3) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร 4) ความก้าวหน้าทางการเรียนตามหลักสูตร 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการจากผลการสอบวัดระดับชาติ 6) ความพร้อมในการศึกษาต่อ การฝึกงาน หรือการทำงาน และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ได้แก่ 1) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม 2) ความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย 3) ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและความหลากหลาย 4) สุขภาวะทางร่างกาย และลักษณะจิตสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, หน้า 2) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตดี มีความสามารถแข่งขันในเวทีโลกโดยกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานดังนี้ 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและมีทักษะชีวิต 3) มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี มีสุนทรีย์ และรักการออกกำลังกาย 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลกยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์ และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 5)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2556, หน้า 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีคุณลักษณะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้ง

ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับที่ ช่อทิพย์ สายแก้ว (2556, หน้า 2 – 3) กล่าวว่า คุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ความสามารถในการสื่อสาร คือ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรอง เพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลัก เหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึง ผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม 2) ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คัดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลการจัดการ ปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น และ 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงานการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสมและมีคุณธรรม และสฤทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558, หน้า 23) ให้ ความหมายไว้ว่า คุณภาพผู้เรียนของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง การที่ผู้เรียนเกิด คุณลักษณะต่าง ๆ คือ การมีความรู้ตามหลักสูตรและการประยุกต์ใช้ความรู้ การมี คุณธรรมและจริยธรรม การมีทักษะทางการคิด การมีทักษะทางสังคม และการมีทักษะ การใช้เทคโนโลยี

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า คุณภาพผู้เรียน หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนและมุ่งประโยชน์สูงสุดให้เกิดแก่ผู้เรียนคุณภาพการศึกษาเป็นภาพรวมของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้น คุณภาพผู้เรียนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมาย และผลของการจัดการศึกษาคุณลักษณะของผู้เรียนที่เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร มีความสามารถในการคิดและมีทักษะชีวิต

2. ความสำคัญของคุณภาพผู้เรียน

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) เป็นแผนระยะยาวภายใต้บทบัญญัติของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ยังยึด "คน" เป็นศูนย์กลางการพัฒนา และมีหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง (Inclusive Education) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) และหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม (All for Education) อีกทั้งยึดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs 2030) มีวิสัยทัศน์ คือ คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดีมีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และยุทธศาสตร์ชาติ 3) เพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และคุณธรรมจริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังมุ่งสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และ 4) เพื่อนำประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง และความเหลื่อมล้ำภายในประเทศลดลงเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาดังกล่าวข้างต้นแผนการศึกษาแห่งชาติได้วางเป้าหมายไว้ 2 ด้าน คือ 1) เป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3RS8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะต่อไปนี้ (1) 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) (2) 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem

Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560, หน้า จ – ฉ) สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือ การพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดให้เกิดแก่ผู้เรียน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552, หน้า 3 – 4) ซึ่งในการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด คุณภาพการศึกษาเป็นภาพรวมของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนจากการเรียนรู้ตามหลักสูตร ทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะปฏิบัติ และคุณธรรมจริยธรรมตามที่คุณเรียนแต่ละระดับได้รับการพัฒนา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553, หน้า 1) และดังที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการเรียนต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 4)

จะเห็นได้ว่า จากแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) ที่มุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย โดยยึด คน เป็นศูนย์กลางการพัฒนามุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับเป้าหมายการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือการพัฒนาผู้เรียนและมุ่งประโยชน์สูงสุดให้เกิดแก่ผู้เรียน คุณภาพการศึกษาเป็นภาพรวมของผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่ง

พัฒนาผู้เรียนทุกคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังนั้น คุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นสิ่งสำคัญที่สะท้อนการบรรลุเป้าหมาย และผลของการจัดการศึกษา

3. องค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน

นักการศึกษาได้ศึกษาหรือให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียนไว้ดังนี้

3.1 องค์ประกอบตามแนวคิดของกริพัฒน์ บุญมา (2554, หน้า 124) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้ศึกษาคุณภาพผู้เรียนจากบทสรุปผู้บริหาร การประเมินคุณภาพภายนอกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบที่สอง จำนวน 7 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้(มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะ ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และ มาตรฐานที่ 8 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

3.2 องค์ประกอบตามแนวคิดของ สุชีรา จันทพรหม (2554, หน้า 6) ได้ศึกษาอิทธิพลภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธรได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนจากตัวบ่งชี้ของมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียนจากมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 ด้าน คือ 1) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม 3) ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ 5) ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 6) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 7) ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี 8) ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา

3.3 องค์ประกอบตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน (2554, หน้า 11 – 12) ตามแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มาตรฐานด้าน
คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียน
มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ
แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผลมาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตาม
หลักสูตร มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับ
ผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

3.4 องค์ประกอบตามแนวคิดของภักพร บุญเคล้า (2555, หน้า 13)
ได้ศึกษายุทธวิธีการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อ
คุณภาพผู้เรียน ในเขตตรวจราชการที่ 13 ได้นิยามคุณภาพผู้เรียนไว้ว่า หมายถึง คุณธรรม
จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ทักษะสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี
สุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะดนตรีและกีฬา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ความรู้
และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้
และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับ
ผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต

3.5 องค์ประกอบตามแนวคิดของสำนักงานรับรองมาตรฐานและ
ประเมินคุณภาพการศึกษา (2555, หน้า 17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า องค์ประกอบด้วยตัว
บ่งชี้พื้นฐาน 5 ตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่ ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ตัว
บ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความ
ใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของผู้เรียน

3.6 องค์ประกอบตามสุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558, หน้า 14 – 15)
ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคุณภาพครูที่ส่งผลต่อคุณลักษณะ
ของนักเรียนในช่วงต้นของศตวรรษที่ 21 ได้นิยามคุณลักษณะของนักเรียนในช่วงต้นของ

ศตวรรษที่ 21 ไว้ว่า หมายถึง ลักษณะ ที่เหมาะสมในด้านต่าง ๆ ของนักเรียนซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังในช่วงต้นของศตวรรษที่ 21ระหว่าง พ.ศ. 2544 – 2573 ซึ่งประกอบด้วย

1) การมีความรู้ตามหลักสูตรและการประยุกต์ใช้ 2) คุณธรรมและจริยธรรม 3) ทักษะทางความคิด 4) ทักษะทางสังคม และ 5) ทักษะการใช้เทคโนโลยี

3.7 องค์ประกอบตามแนวคิดของอรัญญา ชนะเพีย (2558, หน้า 17) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้นิยามคุณภาพผู้เรียนไว้ว่าหมายถึง คุณลักษณะของผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์มีความรู้ ทักษะการคิด และทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ผู้เรียนมีทักษะการคิดและทักษะการทำงาน 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และ 5) ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

3.8 องค์ประกอบตามแนวคิดของพิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2558, หน้า 1 – 3) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ ทักษะศตวรรษที่ 21 ของเด็กไทย คือ เด็กไทยต้องเป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลโลกที่มีคุณภาพ และต้องมีทักษะสำคัญที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกยุคปัจจุบันอย่างมีความสุขด้วยความมีคุณธรรมและจริยธรรม เป็น Ethical Person ด้วยทักษะ 2 กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ 1) กลุ่ม 4R เมื่อมีการจัดกลุ่มย่อย จะแบ่งเป็น 3 ทักษะหลักที่ควรเน้น คือ (1) การรู้หนังสือ (Literacy) (2) การรู้เรื่องจำนวน (Numeracy) (3) การใช้เหตุผล (Reasoning) 2) กลุ่ม 7C คือ ทักษะหลัก ดังนี้ (1) ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Creative Problem Solving Skills) (2) ทักษะการคิด (Critical Thinking Skills) (3) ทักษะการทำงานอย่างร่วมพลัง (Collaborative Skills) (4) ทักษะการสื่อสาร (Communicative Skill) (5) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ (Computing Skills) (6) ทักษะอาชีพและการใช้ชีวิต (Career and Life Skills) และ (7) ทักษะการใช้ชีวิตในวัฒนธรรมข้ามชาติ (Cross – cultural Skills)

3.9 องค์ประกอบตามแนวคิดของวิจารณ์ พานิช (2559, หน้า 16) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ได้ดังนี้ 1) 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) 2) 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้าน

ความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and Media Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) ทักษะการเปลี่ยนแปลง (Change) 3) 2Ls ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) และภาวะผู้นำ (Leadership)

3.10 องค์ประกอบตามแนวคิดของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า จ) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579) มีเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) คือมุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3RS8Cs) ประกอบด้วย ทักษะและคุณลักษณะต่อไปนี้ 1) 3Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) 2) 8Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications Information and Media Literacy) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion)

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน ได้ดังตาราง 10

ตาราง 10 การสังเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน

องค์ประกอบคุณภาพ ผู้เรียน	แหล่งข้อมูล											
	ครูพัฒน์ บุญมา (2554)	สุชีรา จันทร์พรม (2554)	สพฐ. (2554)	ภาคพร บุญเคส่า (2555)	สมศ. (2555)	สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558)	อรัญญา ชนะเพีย (2558)	พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ (2558)	วิจารณ์ พานิช (2559)	สกศ. (2560)	ความถี่	ร้อยละ
1. ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	/	/	/	/	/	/	/				7	70
2. ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม		/									1	10
3. คุณธรรมและจริยธรรม						/					1	10
4. ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม										/	1	10
5. ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	/	/	/	/							4	40
6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน			/				/				2	20
7. การมีความรู้ตามหลักสูตร และการประยุกต์ใช้ความรู้						/					1	10
8. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์	/	/		/							3	30
9. ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล			/								1	10

ตาราง 10 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน											
	ภูมิพัฒน์ บุญมา (2554)	สุชีรา จันทร์พรม (2554)	สพฐ. (2554)	ภัคพร บุญเคล้า (2555)	สมศ. (2555)	สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558)	อรัญญา ชนะเพีย (2558)	พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ (2558)	วิภาณีย์ วัฒนา (2559)	สภศ. (2560)	ความถี่
10. ทักษะทางการคิด						/					1
11. ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น					/						1
12. ผู้เรียนมีทักษะการคิดและทักษะการทำงาน							/				1
13. การรู้หนังสือ								/			1
14. การรู้เรื่องจำนวน								/			1
15. การใช้เหตุผล								/			1
16. ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์								/			1
17. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ								/			1

ตาราง 10 (ต่อ)

องค์ประกอบคุณภาพ ผู้เรียน	แหล่งข้อมูล										
	คู่มือพัฒนา (2554)	คู่มือพัฒนา (2554)	คู่มือพัฒนา (2554)	คู่มือพัฒนา (2555)	คู่มือพัฒนา (2555)	คู่มือพัฒนา (2558)	คู่มือพัฒนา (2558)	คู่มือพัฒนา (2558)	คู่มือพัฒนา (2559)	คู่มือพัฒนา (2560)	คู่มือพัฒนา (2560)
18. ทักษะการสื่อสาร								/			1
19. การอ่านออก									/	/	2
20. การเขียนได้									/	/	2
21. การคิดเลขเป็น									/	/	2
22. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา									/	/	2
23. ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม									/	/	2
24. ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	/	/	/	/							4

ตาราง 10 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบคุณภาพ ผู้เรียน												
	ภูมิพัฒน์ บุญมา (2554)	สุชีรา จันทพรม (2554)	สพฐ. (2554)	ภาคพร บุญเคล้า (2555)	สมศ. (2555)	สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558)	อรัญญา ชนะเพีย (2558)	พิมพ์นธ์ เดชะคุปต์ (2558)	วิจารณ์ พานิช (2559)	สกศ. (2560)	ความถี่	ร้อยละ
25. ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	/	/	/	/							4	40
26. ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดี และมีสุนทรียภาพ			/								1	10
41. ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี	/	/		/							3	30
27. ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา	/	/		/							3	30
28. ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					/		/				2	20
29. ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี					/		/				2	20
30. ทักษะทางสังคม						/					1	10
31. ทักษะการใช้เทคโนโลยี						/					1	10
32. ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์								/			1	10

ตาราง 10 (ต่อ)

แหล่งข้อมูล องค์ประกอบคุณภาพ ผู้เรียน												
	ภูมิพัฒนา บุญมา (2554)	สุธีรา จันทพรม (2554)	ลพฐ. (2554)	ภาคพร บุญเคล้า (2555)	สมศ. (2555)	สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558)	อรัญญา ชนะเพ็ญ (2558)	พิมพ์นัธ เดชะคุปต์ (2558)	วิจารณ์ พานิช (2559)	สกศ. (2560)	ความถี่	ร้อยละ
33. ทักษะการทำงานอย่างรวมพลัง								/			1	10
34. ทักษะอาชีพและทักษะการใช้ชีวิต								/			1	10
35. ทักษะการใช้ชีวิตในวัฒนธรรมข้ามชาติ								/			1	10
36. ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ									/	/	2	20
37. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์									/	/	2	20
38. ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ									/	/	2	20
39. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร									/	/	2	20
40. ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้									/	/	2	20
41. ทักษะการเปลี่ยนแปลง									/		1	10

จากผลการสังเคราะห์องค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน ในตาราง 10 พบว่า มีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 40 องค์ประกอบ ที่มีความถี่มากกว่าร้อยละ 50 ขึ้นไปโดยเรียงจากความถี่มากไปหาน้อย แต่เนื่องจากบางองค์ประกอบมีความหมายเดียวกัน แต่นักวิชาการเรียกชื่อต่างกัน ดังนั้น เพื่อให้องค์ประกอบมีความเหมาะสมผู้วิจัยจึงกำหนดชื่อองค์ประกอบขึ้นใหม่ที่มีลักษณะเป็นกลาง ให้เห็นความหมายเดียวกันและครอบคลุมองค์ประกอบอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน ดังนี้

1. การเป็นคนดี มีองค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกัน ได้แก่ ผู้เรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (ภุริพัฒน์ บุญมา, 2554) (สุชีรา จันทพรม, 2554) (สพฐ., 2554) (ภักพร บุญเคล้า, 2555) (สมศ., 2555) (อรัญญา ชนะเพีย, 2558) ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม (สุชีรา จันทพรม, 2554) คุณธรรมและจริยธรรม (สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ, 2558) ความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (สกศ., 2560)

2. การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร มีองค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกัน ได้แก่ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (ภุริพัฒน์ บุญมา, 2554) (สุชีรา จันทพรม, 2554) (สพฐ., 2554) (ภักพร บุญเคล้า, 2555) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (สมศ., 2555) (อรัญญา ชนะเพีย, 2558) การมีความรู้ตามหลักสูตร และการประยุกต์ใช้ความรู้ (สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ, 2558)

3. การมีความสามารถในการคิด มีองค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกัน ได้แก่ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์ (ภุริพัฒน์ บุญมา, 2554) (สุชีรา จันทพรม, 2554) (ภักพร บุญเคล้า, 2555) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล (สพฐ., 2554) ทักษะทางการคิด (สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ, 2558) ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น (สมศ., 2555) ผู้เรียนมีทักษะการคิดและทักษะการทำงาน (อรัญญา ชนะเพีย, 2558) การรู้หนังสือ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558) การรู้เรื่องจำนวน (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558) การใช้เหตุผล (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558) ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558) ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558) ทักษะการสื่อสาร (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558) การอ่านออก (วิจารณ์ พานิช, 2559) (สกศ., 2560) การเขียนได้ (วิจารณ์ พานิช, 2559) (สกศ., 2560) การคิดเลขเป็น (วิจารณ์ พานิช, 2559) (สกศ., 2560) ทักษะด้านการคิดอย่างมี

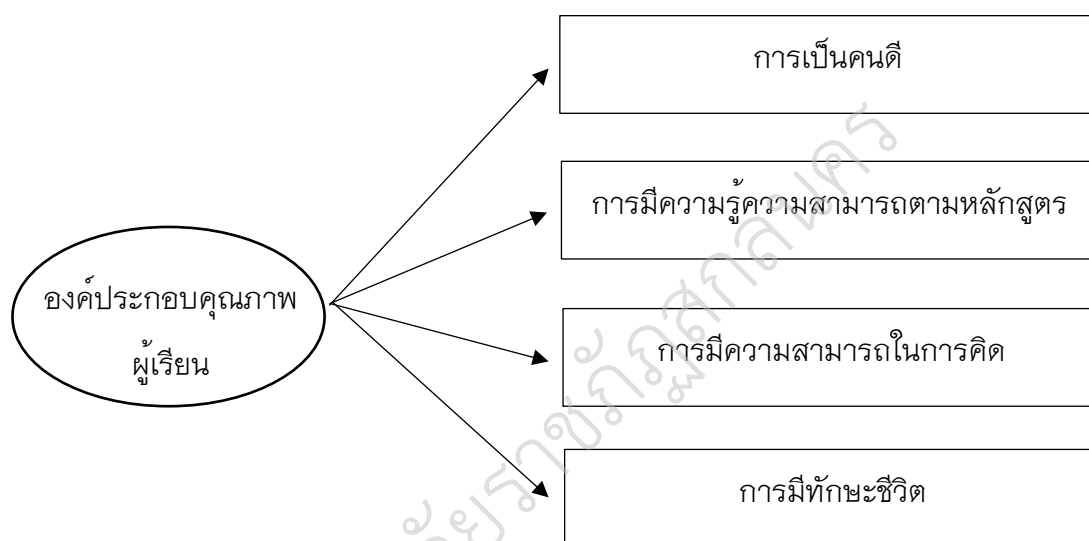
วิจารณ์ญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (วิจารณ์ พานิช, 2559) (สกศ. 2560) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (วิจารณ์ พานิช, 2559) (สกศ., 2560)

4. การมีทักษะชีวิต มีองค์ประกอบที่มีความหมายเดียวกัน ได้แก่ ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (ภูมิพัฒน์ บุญมา, 2554) (สุชีรา จันทพรม, 2554) (สพฐ., 2554) (ภัคพร บุญเคล้า, 2555) ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (ภูมิพัฒน์ บุญมา, 2554) (สุชีรา จันทพรม, 2554) (สพฐ., 2554) (ภัคพร บุญเคล้า, 2555) ผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดี และมีสุนทรียภาพ (สพฐ., 2554) ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี (ภูมิพัฒน์ บุญมา, 2554) (สุชีรา จันทพรม, 2554) (ภัคพร บุญเคล้า, 2555) ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และกีฬา (ภูมิพัฒน์ บุญมา, 2554) (สุชีรา จันทพรม, 2554) (ภัคพร บุญเคล้า, 2555) ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (สมศ.. 2555) (รัญญา ชนะเพีย, 2558) ผู้เรียนมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี (สมศ.. 2555) (อรัญญา ชนะเพีย, 2558) ทักษะทางสังคม (สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ, 2558) ทักษะการใช้เทคโนโลยี (สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ, 2558) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558) ทักษะการทำงานอย่างร่วมพลัง (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558) ทักษะอาชีพและทักษะการใช้ชีวิต (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558) ทักษะการใช้ชีวิตในวัฒนธรรมข้ามชาติ (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์, 2558) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (วิจารณ์ พานิช, 2559) (สกศ., 2560) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรมต่างกระบวนทัศน์ (วิจารณ์ พานิช, 2559) (สกศ., 2560) ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (วิจารณ์ พานิช, 2559) (สกศ., 2560) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (วิจารณ์ พานิช, 2559) (สกศ. 2560) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (วิจารณ์ พานิช, 2559) (สกศ., 2560) ทักษะการเปลี่ยนแปลง (วิจารณ์ พานิช, 2559)

จากตาราง 10 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบหลักของคุณภาพผู้เรียนพบว่า มีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี (Theoretical Framework) จำนวน 16 องค์ประกอบ แต่การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาจากความถี่ขององค์ประกอบที่นักวิชาการ นักการศึกษาส่วนใหญ่เลือกเป็นองค์ประกอบหลักของคุณภาพผู้เรียนในระดับสูง (ในที่นี้ คือ ความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไปหรือร้อยละ 50) พบว่าสามารถคัดสรรองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน ที่ใช้เป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัยได้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การเป็นคนดี
2. การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร
3. การมีความสามารถในการคิด
4. การมีทักษะชีวิต

จากองค์ประกอบข้างต้น สามารถสร้างโมเดลการวัดคุณภาพผู้เรียนเพื่อใช้ในการวิจัย
ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 โมเดลการวัดคุณภาพผู้เรียน

1.4 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบของ คุณภาพผู้เรียน

1.4.1 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการเป็นคนดี
ฐิติวรรณ สีพวนิช (2550, หน้า 9) และภัคพร บุญเคล้า (2555, หน้า 13) ให้นิยามการเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่ประสงค์ไว้ว่าหมายถึง นักเรียนแต่งกายถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน มีความรับผิดชอบ มีความกตัญญูกตเวทิตาเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 59 – 65) ได้ให้ความหมายของการเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ไว้ว่าหมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา สังคม และประเทศชาติ ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายทั้งด้านการเรียนครบถ้วน สังคม และประเทศชาติ ตามบทบาทหน้าที่จนสำเร็จ และดำเนินชีวิตตามหลักศาสนาที่ตนนับถือ

ผู้เรียนไม่นำทรัพย์สินและสิ่งของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยพลการ และปฏิบัติตนดีตรงตามความเป็นจริงทางกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น ผู้เรียนปฏิบัติตนในการเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือการกิจการงาน ประพฤติตนตามคำสั่งสอนที่ถูกต้องเหมาะสม ตอบแทนคุณของผู้มีพระคุณทั้งที่เป็นบุคคลและสถาบัน ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ช่วยเหลือผู้อื่น การรู้จักให้และการรับอย่างมีเหตุผล และเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม ผู้เรียนมีพฤติกรรมการใช้เวลา เงิน ทรัพย์สินทั้งส่วนตนและส่วนรวมตามความจำเป็นอย่างสมเหตุสมผล เกิดประโยชน์คุ้มค่า ผู้เรียนปฏิบัติตนตามประเพณี วัฒนธรรมไทย แสดงออกถึงความห่วงหาอาทร ความชื่นชม ความภาคภูมิใจ นุรักษ์และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทยให้ดำรงอยู่สืบไป สอดคล้องกับที่สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554, หน้า 30) ได้ให้คำอธิบาย ผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ไว้ว่า ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น กตัญญูต่อบุพการีและผู้มีพระคุณ ยอมรับความคิดและวัฒนธรรมที่แตกต่างเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความตระหนัก รู้คุณค่า ร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และเป็นคนดีของสังคม สอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555, หน้า 26) ให้คำอธิบายผู้เรียนเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ไว้ว่า หมายถึง ผู้เรียนเป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ หรือผู้ปกครองเป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน และเป็นคนดีของสังคม สอดคล้องกับสุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558, หน้า 66) ได้อธิบายคุณธรรมและจริยธรรมไว้ว่าหมายถึง นักเรียนมีความคิดและการกระทำในสิ่งที่ดีงาม ถูกต้องตามความมุ่งหวังของสังคม เช่น ความรับผิดชอบการรู้รับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความกล้าหาญ จริยธรรม การตัดสินใจเชิงจริยธรรมความกล้าเสี่ยงและความกระตือรือร้น และอริยฐานะเพีย (2558, หน้า 46) ให้คำอธิบายผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ไว้ว่า หมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน มีความรับผิดชอบมีความกตัญญูต่อบุพการีและผู้มีพระคุณ เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่หรือผู้ปกครองมีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น มีพฤติกรรมการใช้เวลา เงิน ทรัพย์สินทั้งส่วนตนและส่วนรวมตามความจำเป็นอย่างสมเหตุสมผล และเกิดประโยชน์คุ้มค่า มีความตระหนักรู้คุณค่าร่วมอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตนตามประเพณี วัฒนธรรมไทย และเป็นคนดีของสังคม

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ “การเป็นคนดี” ได้ว่าหมายถึง ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารี เห็นใจผู้อื่นไม่เห็นแก่ตัว มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1) ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน 2) ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีความซื่อสัตย์สุจริต 3) ผู้เรียนมีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารีเห็นใจผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว 4) ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม และ 5) ผู้เรียนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

1.4.2 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร สอนกศพร บุญเคส่า (2555, หน้า 14) ให้นิยามไว้ว่า หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และมีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาไทย ภาษาอังกฤษได้ สอดคล้องกับที่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555, หน้า 39) อธิบายไว้ว่า หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดีและมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สอดคล้องกับที่ สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554, หน้า 30) ให้นิยามไว้ว่า หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ มีผลการประเมินสมรรถนะสำคัญตามหลักสูตร และมีผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด รวมทั้งมีผลการทดสอบระดับชาติเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด สอดคล้องกับสุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558, หน้า 65) ให้นิยามว่าหมายถึง นักเรียนมีผลการเรียนผ่านเกณฑ์ทุกวิชาตามหลักสูตร รวมทั้งสามารถนำความรู้จากเรื่องที่เรียนไปประยุกต์ใช้ได้ในด้านสุขภาพความเป็นพลเมือง จิตสำนึกต่อโลกและสิ่งแวดล้อม และ ัญญา ชนะเพีย (2558, หน้า 49) ให้นิยามไว้ว่า หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และมีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษากำหนด รวมทั้งผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถสื่อความคิด ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ได้

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ "การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร" ได้ว่าหมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษากำหนด รวมทั้งผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถสื่อความคิดใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้ได้ ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1) ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด 2) ผู้เรียนมีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษากำหนด 3) ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ 4) ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อความคิดและการสื่อสารได้ และ 5) ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้

1.4.3 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการมี

ความสามารถในการคิด สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554, หน้า 30) ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบและคิดได้ตลอดแนว มีการจัดระเบียบ ความคิด ใช้เหตุและผลในการอ้างอิงแนวคิด สรุปความคิดจากเรื่องที่อ่าน ฟัง และดู สื่อสารโดยการพูดหรือเขียนตามความคิดของตนเอง นำเสนอวิธีคิด วิธีแก้ปัญหา ด้วยภาษาหรือวิธีการของตนเอง มีความคิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ผลงานด้วยความภาคภูมิใจ กำหนดเป้าหมาย คาดการณ์ และตัดสินใจแก้ปัญหาโดยมีเหตุผลประกอบ สอดคล้องกับภคพร บุญเคล้า (2555, หน้า 14) นิยาม ไว้ว่าหมายถึง ผู้เรียนสามารถจัดลำดับ จำแนกองค์ประกอบ เปรียบเทียบ ประเมินค่าข้อมูลและสามารถสรุปเนื้อหาสาระของข้อมูลเชื่อมโยงในการเขียนเรื่องได้ส่วนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555, หน้า 35) นิยามไว้ว่าหมายถึง ผู้เรียนที่มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์คิดเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคมสอดคล้องกับ สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ (2558, หน้า 68) ให้นิยามไว้ว่า หมายถึง นักเรียนมีความสามารถในการสื่อสารและการคิดแบบต่าง ๆ เช่น คิดวิเคราะห์ คิดวิพากษ์คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสังเคราะห์ คิดริเริ่ม คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา คิดตัดสินใจ คิดกว้าง สอดคล้องกับอรุณญา ชนะเพีย (2558, หน้า 48) ให้นิยามไว้ว่า หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ

มีความคิดสร้างสรรค์และคิดเป็นระบบ ส่วนพิมพ์ เดชะคุปต์ (2558 หน้า 1) ให้นิยามไว้ว่า หมายถึง ผู้เรียนรู้หนังสือ รู้เรื่องจำนวน มีการใช้เหตุผล มีทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและสอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2559, หน้า 16) ให้นิยามไว้ว่าหมายถึง ผู้เรียนอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น มีทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะในการแก้ปัญหา และทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ การมีความสามารถในการคิด ได้ว่าหมายถึง ผู้เรียนสามารถสรุปตีความในประเด็นที่อ่านและเขียนได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดเป็นระบบ คิดแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้ 1) ผู้เรียนสามารถสรุปตีความในประเด็นที่อ่านและเขียนได้เหมาะสมกับวัย 2) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็นระบบ และ 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา และสร้างสรรค์นวัตกรรม

1.4.4 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบการมีทักษะชีวิต สำนักทดสอบทางการศึกษา (2554, หน้า 17 – 30) นิยามไว้ว่าหมายถึง ผู้เรียนมีสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพ ออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีน้ำหนักส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน รู้จักป้องกันและหลีกเลี่ยงจากสิ่งเสพติดให้โทษ สภาวะที่เสี่ยงต่อความรุนแรงโรคภัย อุบัติเหตุและปัญหาทางเพศ เห็นคุณค่าในตนเอง มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและให้เกียรติผู้อื่น รวมทั้งแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในศิลปะอันงดงาม ความไพเราะน่ารื่นรมย์ของดนตรี พัฒนาฝึกฝนซึมซับจนเป็นนิสัยในชีวิตประจำวัน สามารถสร้างผลงานจากการเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ กีฬา นันทนาการตามจินตนาการได้ตามวัย และผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่านและแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุดแหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อการเรียนรู้ระหว่างกันและสามารถใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และนำเสนอผลงานสอดคล้องกับภาคพร บัญเคล้า (2555, หน้า 13 – 14) ได้ให้นิยามไว้ว่า ผู้เรียนมีจิตใจเร้าใจแจ่มใส มีสุขภาพแข็งแรง ออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความสนุกกับการเรียน และผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การใช้เทคโนโลยีแสวงหาความรู้ประสบการณ์ใหม่ ๆ ด้วยตนเองได้ สอดคล้องกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2555, หน้า 21 –

31) ให้คำนิยามไว้ว่า ผู้เรียนที่มีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ รวมทั้ง รู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย และผู้เรียนมีสุนทรียภาพ มีความซาบซึ้ง รับรู้ในคุณค่า หรือมีอารมณ์ความรู้สึกในสิ่งดีงาม รวมถึงผู้เรียนที่ค้นคว้าหาความรู้จากการอ่านใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ และผู้เรียน เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่น ทั้งในและนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับอรรถาธิบาย ชนะเพีย (2558, หน้า 45 – 50)

ให้คำนิยามไว้ว่าผู้เรียนรู้จักดูแลตนเองออกกำลังกายสม่ำเสมอ มีน้ำหนักส่วนสูง และมี สมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐานรู้จักดูแลตนเองให้ปลอดภัย มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้เหมาะสม มีสุนทรียภาพ มีความซาบซึ้งเห็นคุณค่าในศิลปะหรือสิ่งดีงาม รวมถึงผู้เรียนสนใจแสวงหาความรู้ด้วย ตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว และ วิจารย์ พานิช (2559, หน้า 16) ให้นิยามไว้ว่าหมายถึง ผู้เรียนมีทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะ ผู้นำมีทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร ทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ และทักษะการเปลี่ยนแปลง

ดังนั้น สามารถสรุปนิยามเชิงปฏิบัติการขององค์ประกอบ การมีทักษะ ชีวิต ได้ว่าหมายถึง ผู้เรียนรู้จักดูแลตนเองและออกกำลังกายสม่ำเสมอ รู้จักดูแลให้มี น้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน รู้จักดูแลตนเองให้ปลอดภัย มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้ เหมาะสม มีสุนทรียภาพ มีความซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในศิลปะหรือสิ่งดีงาม ผู้เรียนสนใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ รอบตัว มีทักษะด้าน ความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ และทักษะการเปลี่ยนแปลง ซึ่งนิยามดังกล่าวกำหนดตัวบ่งชี้ได้ดังนี้

- 1) ผู้เรียนรู้จักดูแลตนเองและออกกำลังกายสม่ำเสมอ
- 2) ผู้เรียนรู้จักดูแลให้มีน้ำหนัก ส่วนสูงและสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์มาตรฐาน
- 3) ผู้เรียนรู้จักดูแลตนเองให้ปลอดภัย
- 4) ผู้เรียนมีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและปฏิบัติตน ต่อผู้อื่นได้เหมาะสม
- 5) ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ มีความซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในศิลปะหรือสิ่งดี งาม
- 6) ผู้เรียนสนใจแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้และสื่อต่าง ๆ รอบตัว
- 7) ผู้เรียนมีทักษะในการทำความเข้าใจสิ่งที่แตกต่างจากความเคยชินของตนเอง เช่น ความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ และ
- 8) ผู้เรียนมีทักษะด้านการสื่อสาร

เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และทักษะการเปลี่ยนแปลง

สรุปนิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ การเป็นคนดี การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร การมีความสามารถในการคิด และการมีทักษะชีวิตในโมเดลการวัดคุณภาพผู้เรียน ดังตาราง 11

ตาราง 11 นิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบในโมเดลการวัดคุณภาพผู้เรียน

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การเป็นคนดี	ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา เข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี เห็นใจผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีความประหยัดและใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	1) ผู้เรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน 2) ผู้เรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีความซื่อสัตย์สุจริต 3) ผู้เรียนมีความเมตตากรุณาโอบอ้อมอารี เห็นใจผู้อื่นไม่เห็นแก่ตัว 4) ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม 5) ผู้เรียนใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า
การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร	ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด มีผล การทดสอบรวบยอดระดับชาติ เฉลี่ยตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา หรือเขตพื้นที่การศึกษากำหนด รวมทั้งผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถสื่อความคิด ใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารใช้เทคโนโลยี	1) ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถและมีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด 2) ผู้เรียนมีผลการทดสอบรวบยอดระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษากำหนด 3) ผู้เรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้

ตาราง 11 (ต่อ)

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
	สารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้	4) ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อความคิดและการสื่อสารได้ 5) ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้
การมีความสามารถในการคิด	ผู้เรียนสามารถสรุปตีความในประเด็นที่อ่านและเขียนได้ เหมาะสมกับวัยมี ความสามารถ ในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมี วิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ คิดเป็นระบบ คิดแก้ปัญหา และสร้างสรรค์นวัตกรรม	1) ผู้เรียนสามารถสรุปตีความในประเด็นที่อ่านและเขียนได้ เหมาะสมกับวัย 2) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์และ คิดอย่าง มีวิจารณญาณ 3) ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็นระบบ 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและ สร้างสรรค์นวัตกรรม

องค์ประกอบ	นิยามเชิงปฏิบัติการ	ตัวบ่งชี้
การมีทักษะชีวิต	ผู้เรียนรู้จักดูแลตนเอง ออกกำลังกายสม่ำเสมอ รู้จักดูแลให้มีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตาม เกณฑ์มาตรฐาน รู้จักดูแล ตนเองให้ปลอดภัย มีจิตใจ ร่าเริงแจ่มใส มีความมั่นคง ทางอารมณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดีปฏิบัติตนต่อผู้อื่นได้ เหมาะสมมีสุนทรียภาพ มี ความซาบซึ้งเห็นคุณค่าใน ศิลปะหรือสิ่งดีงามผู้เรียน สนใจแสวงหาความรู้ด้วย ตนเองจากห้องสมุด แหล่ง เรียนรู้และสื่อต่าง ๆ รอบตัวมี ทักษะด้านความเข้าใจต่าง วัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ ทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ และทักษะ การเปลี่ยนแปลง	1) ผู้เรียนรู้จักดูแลตนเองและออก กำลังกายสม่ำเสมอ 2) ผู้เรียนรู้จักดูแลให้มีน้ำหนัก ส่วนสูงและสมรรถภาพทางกายตาม เกณฑ์มาตรฐาน 3) ผู้เรียนรู้จักดูแลตนเองให้ ปลอดภัย 4) ผู้เรียนมีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และปฏิบัติตน ต่อผู้อื่นได้เหมาะสม 5) ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ มีความ ซาบซึ้งเห็นคุณค่าในศิลปะหรือ สิ่งดีงาม 6) ผู้เรียนสนใจแสวงหาความรู้ด้วย ตนเองจากห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ และสื่อต่าง ๆ รอบตัว 7) ผู้เรียนมีทักษะในการทำความเข้าใจ สิ่งที่แตกต่างจากความเคยชิน ของตนเองเช่น ความต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ 8) ผู้เรียนมีทักษะด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และทักษะการ เปลี่ยนแปลง

โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural equation modeling : SEM)

เป็นเทคนิคทางสถิติที่ใช้ทดสอบและประมาณค่าความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โดยการใช้การรวมข้อมูลทางสถิติกับข้อตกลงเบื้องต้นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ใช้วิเคราะห์เพื่อยืนยันโมเดลมากกว่าใช้วิเคราะห์เพื่อสำรวจหรือระบุโมเดล เหมาะสำหรับทดสอบทฤษฎีมากกว่าการสร้างทฤษฎี การวิเคราะห์ด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ซึ่งจะเริ่มจากสมมติฐานการวิจัยที่แสดงในรูปของโมเดล โดยโมเดลนั้นสามารถสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรที่อยู่ในโมเดลได้ แล้วตรวจสอบโมเดลว่าเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยหรือไม่ ข้อตกลงเบื้องต้นในโมเดลบางอย่างสามารถผ่อนคลายได้ในระหว่างการวิเคราะห์เพื่อยืนยัน โมเดลอาจมีการปรับโมเดลบ้างเพื่อให้สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูล แต่โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) มิได้เพื่อสร้างทฤษฎีใหม่โดยปราศจากทฤษฎีพื้นฐาน จุดแข็งของโมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) คือ การสร้างตัวแปรแฝง (latent variables) ซึ่งเป็นตัวแปรที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง โดยการประมาณค่าจากโมเดลด้วยตัวแปรสังเกตได้ (observed variables) ซึ่งเป็นตัวแปรที่วัดค่าได้ และยังสามารถประมาณค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงด้วย (สุภมาส อังคุโชติ, สมถวิล วิจิตรวรรณ และรัชนิกุล ภิญญานานูวัฒน์, 2557, หน้า 4) SEM เป็นเทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลหลายตัวแปรที่นำเอาเทคนิคการวิเคราะห์หลายตัวแปรหลาย ๆ เทคนิคมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน จึงเป็นเทคนิคที่สามารถหาความสัมพันธ์และสาเหตุได้นอกจากนั้นยังสามารถใช้วิเคราะห์ได้ทั้งตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variable) และตัวแปรแฝง (Latent or Unobserved Variable) (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2557, หน้า 1)

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสมการโครงสร้าง (Structural equation modeling : SEM)

วิโรจน์ สารรัตน์ (2556, หน้า 235 – 237) กล่าวว่า การสร้างโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM) เป็นเทคนิคทางสถิติหนึ่งที่ใช้การทดสอบ (testing) และประมาณค่า (estimate) ความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal relationship) ในการสร้างโมเดลสมการโครงสร้างนั้นมีได้ทั้งเพื่อการยืนยัน (Confirmation) หรือเพื่อสร้างทฤษฎี (theory building) กรณีการทดสอบทฤษฎี (theory testing) สร้างโมเดลด้วยวิธีการเชิงอนุมาน (deductive) หรือการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เริ่มต้นจากการศึกษาพฤติกรรมทฤษฎีและงานวิจัยเพื่อกำหนดโมเดลสมมติฐานที่

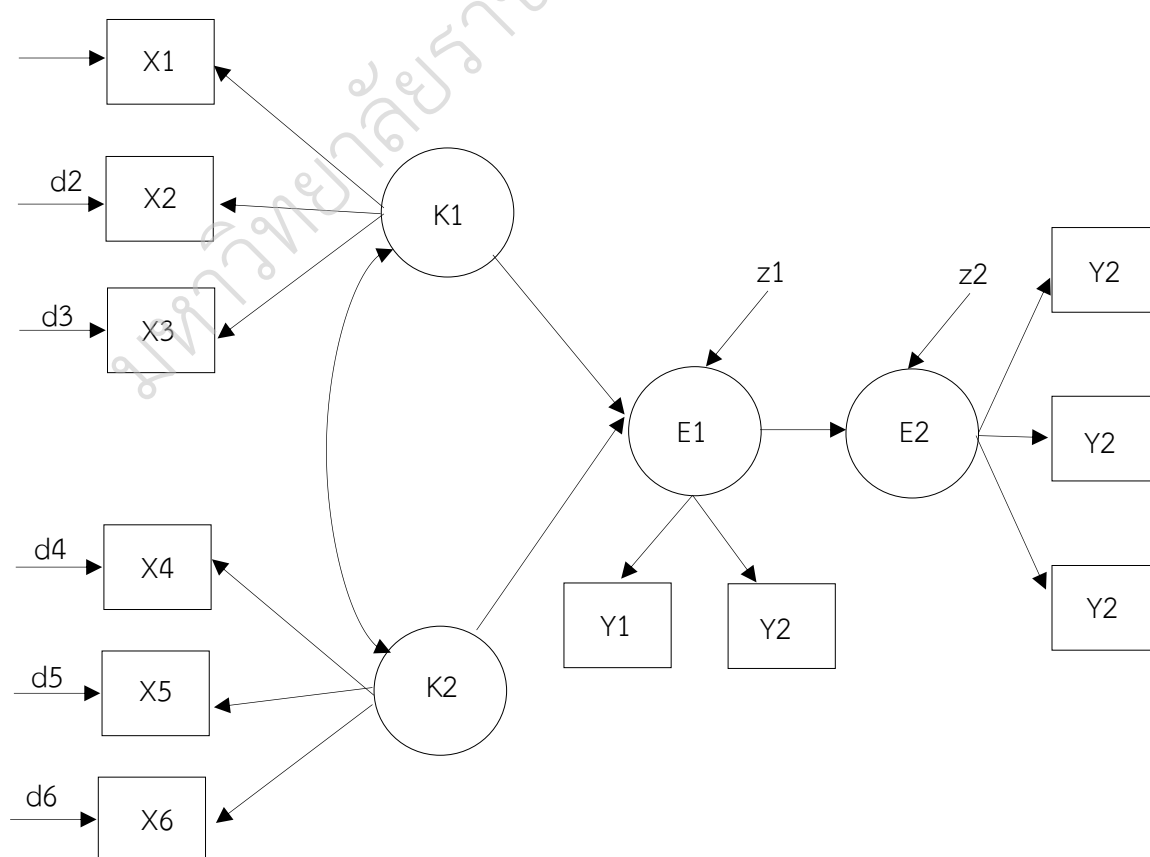
แสดงเป็นโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal model) ที่จะได้รับการทดสอบจากข้อมูล ที่รวบรวมได้มาว่ามีความสอดคล้อง (fit) กันหรือไม่ โดยการใช้วิเคราะห์ตัวแปรสังเกตเชิง ยืนยัน (confirmatory factor analysis) การสร้างทฤษฎี (theory building) สร้างโมเดล ด้วยวิธีการเชิงอุปมาน (inductive) หรือการวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) แล้วใช้ ข้อมูลประมาณค่าพารามิเตอร์อิสระ (free parameters) ซึ่งบ่อยครั้งที่สมมติฐานเบื้องต้น อาจมีการปรับโมเดลในกรณีเช่นนี้ใช้การวิเคราะห์ตัวแปรสังเกตเชิงสำรวจ (exploratory factor analysis)

จุดเด่นประการหนึ่งของโมเดลสมการโครงสร้าง คือ การสร้างโมเดล ที่มี ตัวแปรแฝง (latent or unobserved variables) ซึ่งเป็นตัวแปรที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง แต่ จะประมาณค่าได้จากตัวแปรสังเกตได้ (observed variables) ของแต่ละตัวแปรแฝง ดังนั้น โมเดลสมการโครงสร้างจะสะท้อนให้เห็นถึงทั้งการวิเคราะห์ตัวแปรสังเกต (factor analysis) และการวิเคราะห์เส้นทาง (path analysis) Bollen and Long ซึ่งให้เห็นด้วยว่าในการสร้าง โมเดลสมการโครงสร้าง ผู้สร้างโมเดลจะต้องคำนึงถึงตัวแปรที่แตกต่างกัน 2 ประเภท นั่นคือ ตัวแปรภายนอก (exogenous variables) และตัวแปรภายใน (endogenous variables) ตัวแปรภายนอกจะพิจารณาให้เป็นจุดเริ่มต้นของโมเดล เป็นจุดเริ่มต้นของหัวลูกศร ตัวแปรภายนอกจึงเป็นได้เฉพาะตัวแปรต้นตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรภายในเป็นได้ทั้ง ตัวแปรต้นตัวแปรอิสระ (independent variable) และตัวแปรตาม (dependent variable) ที่ถูกทำนายด้วยตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายในอื่น ๆ ซึ่งทุกตัวแปรต้องอยู่ภายใต้ ทฤษฎี ในการเชื่อมโยงกัน ซึ่งแตกต่างจากตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระและตัวแปรตามใน สมการถดถอย (regression) ซึ่งแสดงให้เห็นเฉพาะตัวแปรต้นและตัวแปรอิสระที่ส่งผลหรือ ทำนายตัวแปรตาม

ตัวแปรสังเกตที่สำคัญของโมเดลสมการโครงสร้าง คือ โมเดลโครงสร้าง และโมเดลสมการโครงสร้าง (Structural model/structural equation model) ซึ่งแสดงถึง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal relationship) ระหว่างตัวแปรภายนอกและตัวแปรภายใน (หรือระหว่างตัวแปรแฝง) ซึ่งอาจเป็นแบบทางเดียวและแบบเส้นเชิงบวก (recursive and linear additive) หรือแบบสองทางและแบบเส้นเชิงบวก (non – recursive and linear additive) และโมเดลการวัดตัวแปรสังเกตของโมเดลสมการโครงสร้างที่มีทั้งโมเดล โครงสร้างและโมเดลสมการดังกล่าว ทำให้แตกต่างจากโมเดลการวิเคราะห์ตัวแปรสังเกต (factor analysis model) ที่ประกอบด้วยเฉพาะโมเดลการวัด (measurement model) เท่านั้น

และแตกต่างจากโมเดลเส้นทาง (path diagram) ที่มีเฉพาะโมเดลโครงสร้าง (Structural model) เท่านั้น

การยืนยันหรือการทดสอบว่าโมเดลที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่นั้น มีสถิติการวัดความสอดคล้อง ดังนี้ เช่น 1) ค่าไค - สแควร์ (chi - square) ที่ไม่มีนัยสำคัญ คือ ค่า p - value สูงกว่า 0.05 2) ค่าสัดส่วนไค - สแควร์/ df มีค่าไม่ควรเกิน 2.00 3) ค่า goodness of fit index: GFI, adjusted goodness of fit index: AGFI, Comparative fit index: CFI มีค่าตั้งแต่ 0.90 - 1.00 4) ค่า Standardized root mean squared residual: standardized RMR, root mean squared of error approximation: RMSEA มีค่าต่ำกว่า 0.05 5) ค่า critical n: CN มีค่าเท่ากับหรือมากกว่า 200 ของกลุ่มตัวอย่าง 6) ค่า largest standardized residual มีค่า -2 ถึง 2 ความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ด้วยโมเดลสมการโครงสร้าง มีความสำคัญต่อนักวิจัยเพื่อใช้วิเคราะห์และเขียนแทนความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในโมเดล ดังภาพประกอบ 8 (สุภมาส อังศุโชติและคณะ, 2557, หน้า 5 - 7)

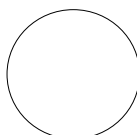

ภาพประกอบ 8 โมเดลสมการโครงสร้าง

ประกอบด้วยสัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

หมายถึง ตัวแปรสังเกตได้ (observed variables)

หมายถึง ตัวแปรแฝง (latent variable)

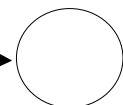

หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ หรือนำหน้าตัวแปรสังเกต

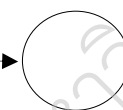
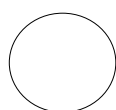

หมายถึง ความสัมพันธ์หรือความแปรปรวนร่วมของสองตัวแปร

ในการสร้างโมเดลการวิจัย ผู้วิจัยจะนำสัญลักษณ์เหล่านี้มาเขียนรวมกัน เพื่อใช้แทนความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ในโมเดล ดังนี้

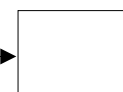

แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรสังเกตได้ บนตัวแปรแฝง
หรือ สัญลักษณ์ของตัวแปรสังเกต

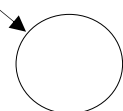

แทน สัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรสังเกตหนึ่งบนอีก
ตัวแปรสังเกตหนึ่ง หรือสัญลักษณ์ของความสัมพันธ์เชิง

สาเหตุ

แทน ความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรสังเกตได้

แทน ความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ตัวแปรสังเกต

ตัวแปรแฝงในโมเดลสมการโครงสร้างจะแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ตัวแปรแฝงที่เป็นสาเหตุ เรียกว่า ตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous Variables) (ในภาพ คือ K1 และ K2) ใช้สัญลักษณ์ K หรือ ξ (อ่านว่า KSI)
2. ตัวแปรแฝงที่เป็นผล เรียกว่า ตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous Variables) (ในภาพ คือ E1 และ E2) ใช้สัญลักษณ์ E หรือ η (อ่านว่า ETA)

ตัวแปรสังเกตได้ในสมการโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ตัวแปรสังเกตได้สำหรับวัดตัวแปรแฝงภายนอก ใช้สัญลักษณ์ X
2. ตัวแปรสังเกตได้สำหรับวัดตัวแปรแฝงภายใน ใช้สัญลักษณ์ Y

ความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรสังเกตได้ X ใช้สัญลักษณ์ d หรือ δ (อ่านว่า DELTA) ส่วนความคลาดเคลื่อนของการวัดตัวแปรสังเกตได้ Y ใช้สัญลักษณ์ e หรือ ϵ (อ่านว่า EPSILON) ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรแฝง E ใช้สัญลักษณ์ z หรือ ζ (อ่านว่า ZETA)

จากโมเดลในภาพ พบว่า

ตัวแปรแฝงภายนอก มี 2 ตัว คือ K1 และ K2

ตัวแปรแฝงภายใน มี 2 ตัว คือ E1 และ E2

ตัวแปรสังเกตได้ภายนอก 6 ตัว คือ X1 X2 X3 X4 X5 และ X6

โดยที่ X1 X2 และ X3 เป็นตัวแปรสังเกตได้ของ K1 X4 X5 และ X6 เป็นตัวแปรสังเกตได้ของ K2

ตัวแปรสังเกตได้ภายใน 5 ตัว คือ Y1 Y2 Y3 Y4 และ Y5 โดยที่ Y1 และ Y2 และ Y3 เป็นตัวแปรสังเกตได้ของ E1 Y3 Y4 และ Y5 เป็นตัวแปรสังเกตได้ของ E2

d1 d2 d3 d4 d5 และ d6 เป็นความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนของ X1 X2 X3 X4 X5 และ X6 ตามลำดับ

e1 e2 e3 e4 e5 เป็นความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนของ Y1 Y2 Y3 Y4 และ Y5 ตามลำดับ

z1 และ z2 เป็นความแปรปรวนของความคลาดเคลื่อนของ E1 และ E2 ตามลำดับ

ตัวแปรใน SEM สามารถแบ่งได้หลายลักษณะ แบ่งตามที่มาของตัวแปร ซึ่งแบ่งได้ 2 ประเภท คือ 1) ตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variable) หรือตัวแปรบ่งชี้ (Indicator Variable) บาคครั้ง เรียกว่า ตัวแปรวัด (Measurement Variable) หรือ Manifest

Variable หรือ Reference Variable เป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยสามารถเก็บหรือวัดได้โดยตรง เช่น คำถามในแบบสอบถามและนำมาสร้างเป็นตัวแปร จึงเรียกว่า ตัวแปรสังเกตได้และจะใช้สัญลักษณ์สี่เหลี่ยม (□) สำหรับตัวแปรสังเกตได้ 2) ตัวแปรแฝงหรือปัจจัยแฝง (Latent Variable) หรือ Unobserved Variable หรือ Constructed Variable หรือบางครั้งเรียกว่า Factor Variable เป็นตัวแปรที่ผู้วิจัยไม่สามารถเก็บหรือวัดได้โดยตรง โดยนำตัวแปรที่เป็นตัวแปรสังเกตได้มาเป็นตัวบ่งชี้ หรือเรียกว่าตัวแปรแฝงเป็นตัวแปรตัวแทนของตัวแปรบ่งชี้หลาย ๆ ตัว ดังนั้นจะพบว่ามันักวิจัย เรียกตัวแปรสังเกตได้ว่า ตัวแปรบ่งชี้ (Indicator Variable) เพราะตัวแปรสังเกตได้หลาย ๆ ค่า จะเป็นตัวแปรบ่งชี้ของตัวแปรแฝง เช่น การวัดพฤติกรรมการเสพติด ไม่อาจถามได้โดยตรงว่า “คุณติดยาเสพติดหรือไม่” จึงจำเป็นต้องใช้คำถามหลาย ๆ คำถาม เพื่อตรวจวัดว่าผู้ตอบติดยาเสพติดหรือไม่ โดยคำถามคำตอบที่ได้ คือ ตัวแปรสังเกตได้หรือการวัดประสิทธิภาพในการทำงาน จะต้องวัดด้วยปัจจัยหลายด้าน ตัวแปรของแต่ละด้านถือเป็นตัวแปรสังเกตได้ ส่วนประสิทธิภาพถือเป็นตัวแปรแฝง หรือ ปัจจัย (Factor) การแบ่งประเภทตัวแปรด้วยสถานะของตัวแปรเมื่อพิจารณาตัวแปรใน SEM ด้วยหน้าที่หรือสถานะของตัวแปรในโมเดลสมการโครงสร้างจะแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) ตัวแปรแฝงนอก (Exogenous Variable) เป็นตัวแปรแฝงใน SEM เป็นตัวแปรอิสระ เนื่องจากไม่มีตัวแปรต้นเหตุที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรภายนอกในโมเดล ถึงแม้ว่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่น ๆ นอกโมเดล 2) ตัวแปรภายใน (Endogenous Variable) และตัวแปรตาม (Dependent Variable) ซึ่งตัวแปรต้นกลางเป็นได้ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2557, หน้า 4 – 5)

2. ตัวแปรสังเกตของโมเดลโครงสร้าง

โมเดลสมการโครงสร้าง ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ โมเดลการวัด (measurement model) และโมเดลโครงสร้าง (Structural Model) (สุภมาส อังคุชิตี และคณะ, 2557, หน้า 7)

2.1 โมเดลการวัด (measurement model) เป็นโมเดลที่ระบุความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้ มี 2 ชนิด คือ โมเดลวัดสำหรับตัวแปรแฝงภายนอก และโมเดลวัดสำหรับตัวแปรแฝงภายใน หรือเป็นส่วนของการวิเคราะห์ตัวแปรสังเกตเชิงยืนยัน จากภาพมีโมเดลวัดตัวแปรแฝงภายนอก คือ โมเดลตัวแปรสังเกตของ K1 และ K2 และมีโมเดลวัดตัวแปรแฝงภายใน คือ โมเดลตัวแปรสังเกตของ ดE1 และ E2

2.2 โมเดลโครงสร้าง (Structural model) เป็นโมเดลระบุความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงกับตัวแปรแฝงจากภาพโมเดลโครงสร้าง คือ โมเดลที่ระบุความสัมพันธ์ระหว่าง K1 K2 กับ E1 กับ E2

เช่นเดียวกับแนวคิดของ กัลยา วาณิชย์บัญชา (2557, หน้า 186) โมเดลสมการโครงสร้างขั้นพื้นฐาน จะมีตัวแปรสังเกต 2 ส่วน คือ โมเดลการวัดและโมเดลโครงสร้าง ดังนี้

1. โมเดลการวัด (Measurement Model) เป็นโมเดลที่ผู้วิจัยต้องการยืนยันว่าตัวแปรสังเกตได้หลาย ๆ ตัวแปร สามารถเป็นตัวบ่งชี้ของตัวแปรแฝงได้หรือไม่ ในโมเดลการวัดมักจะใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

2. โมเดลโครงสร้าง (Structural Model) เป็นโมเดลการหาสาเหตุ ซึ่งจะใช้หลักการ การวิเคราะห์ความถดถอย ซึ่งอาจจะเป็นการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงเส้นอย่างง่ายหรือการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อน

3. ประเภทของโมเดลสมการโครงสร้าง

โดยทั่วไปสามารถแบ่งโมเดลสมการโครงสร้างออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้
1) การวิเคราะห์เส้นทาง 2) การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน 3) การวิเคราะห์สมการโครงสร้าง และ 4) โมเดลโค้งการพัฒนา (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2557, หน้า 82 – 85)

3.1 การวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) เป็นการศึกษาอิทธิพลเฉพาะตัวแปรสังเกตได้หรือแปรบ่งชี้ ดังนั้น จึงใช้เฉพาะรูปสี่เหลี่ยมเท่านั้นและเป็นเทคนิคที่ใช้หลักการของการวิเคราะห์ความถดถอย แต่สามารถหาอิทธิพลของตัวแปรทั้งทางตรงและทางอ้อม ในขณะที่การวิเคราะห์ความถดถอยจะหาได้เฉพาะอิทธิพลทางตรงเท่านั้น

3.2 การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis : CFA)
การวิเคราะห์ปัจจัยซึ่งจะมี 2 รูปแบบ คือ การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสำรวจ (EFA) และการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (CFA) เป็นกรณีพิเศษหรือประเภทหนึ่งของเทคนิคการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM)

3.2.1 CFA เป็นการวิเคราะห์หรือการสร้างปัจจัยที่ต้องมีทฤษฎีหรืองานวิจัยก่อนหน้านี้ที่เกี่ยวข้องมายืนยันความสัมพันธ์เพื่อหาคำทำนายปัจจัย ดังนั้น ผู้วิจัยต้อง 1) สามารถระบุได้ว่ามีตัวแปรสังเกตได้ตัวใดบ้างที่อยู่ในปัจจัยหรือตัวแฝงตัวเดียวกัน

2) ทราบจำนวนปัจจัยหรือตัวแปรแฝงมาก่อน 3) มีการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับน้ำหนักปัจจัย 4) มีการตรวจสอบความกลมกลืน (Goodness of Fit Test) ระหว่างโมเดลที่ผู้วิจัยคาดไว้กับข้อมูลที่เก็บได้จริงหรือที่เรียกว่าข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยโมเดลที่ผู้วิจัยคาดไว้จะศึกษาจากทฤษฎีและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง 5) CFA จะไม่มีการคำนวณคะแนนปัจจัย (Factor Score) ให้และ 6) ความคลาดเคลื่อนของตัวแปรมีความสัมพันธ์กันได้

3.2.2 EFA จะแตกต่าง คือ ไม่ทราบจำนวนปัจจัยมาก่อนไม่มีการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับน้ำหนักปัจจัย ไม่มีการตรวจสอบความกลมกลืนและความคลาดเคลื่อนของตัวแปรต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน EFA สามารถคำนวณคะแนนปัจจัยได้

3.3 โมเดลโครงสร้าง (Structural Regression Model : SR) เทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอยนั้นจะใช้เฉพาะกับตัวแปรสังเกตได้หรือตัวแปรบ่งชี้เท่านั้น คือ ตัวแปรอิสระทุกตัวและตัวแปรตามต้องเป็นตัวแปรสังเกตได้ และมีข้อสมมติว่าสามารถวัดตัวแปรอิสระได้โดยไม่มีความคลาดเคลื่อนจากการวัด สำหรับการหาสาเหตุหรือการหาอิทธิพลของ SEM ก็ใช้หลักการของวิเคราะห์ความถดถอยเช่นกัน แต่ตัวแปรที่ศึกษาส่วนใหญ่ทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตามเป็นปัจจัยแฝง นอกจากนั้นในเทคนิค SEM นั้นตัวแปรสังเกตได้มีความคลาดเคลื่อนจากการวัด และใน SEM ส่วนใหญ่จะเป็นการรวม CFA และ SR เข้าด้วยกัน ทำให้สามารถศึกษาถึงการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยันและการหาสาเหตุไปพร้อมกัน

3.4 โมเดลโค้งการพัฒนา (Latent Growth Model : LGM) หรือเรียกว่า โมเดลโค้งการเปลี่ยนแปลง (Latent Change Model : LCM) เป็นเทคนิคย่อยเทคนิคหนึ่งของ SEM ในปัจจุบันมีงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์และวิจัยทางการแพทย์ที่สนใจศึกษาการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มคนกลุ่มเดียว เมื่อเวลาผ่านไปหรือเรียกว่าการวัดซ้ำ (Repeated Measure) การวัดซ้ำเป็นการวัดที่ผู้วิจัยสนใจการเปลี่ยนแปลงของบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลหรือองค์การ เมื่อเวลาเปลี่ยนแปลงไป จึงต้องรวบรวมข้อมูลระยะยาว (Longitudinal data) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคคลเดิมหรือองค์การเดิมหลาย ๆ ครั้ง เมื่อเวลาเปลี่ยนไป ระยะเวลาเปลี่ยนไป ระยะเวลาในการศึกษาขึ้นอยู่กับผู้วิจัยและความเหมาะสมของเนื้อหาที่จะศึกษานานเป็นเวลาเท่าใด ระยะห่างของเวลาระยะห่างของเวลา (time interval) ของข้อมูลระยะยาวอาจจะเท่ากันหรือไม่เท่ากันก็ได้ การวัดซ้ำควรวัดมากกว่า 2 ครั้ง

4. ขั้นตอนการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดลสมการโครงสร้างมีขั้นตอนการดำเนินการ (สุภมาส อังคุโชติ และคณะ, 2557, หน้า 9 – 13) ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ความสำคัญของการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา นอกจากจะทำให้นักวิจัยสามารถพัฒนารอบแนวคิดของการวิจัยได้เหมาะสมแล้ว ยังช่วยให้นักวิจัยทราบว่าควรเลือกตัวแปรใดบ้างเข้ามาอยู่ในโมเดลและทำให้ทราบว่าตัวแปรที่เลือกมานั้นควรสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรเหล่านั้นอย่างไร

ขั้นที่ 2 การพัฒนาโมเดลการวิจัย หลักจากที่ศึกษาทฤษฎีอย่างดีพอแล้ว จะสามารถนำตัวแปรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยมาพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย และกำหนดให้เป็นโมเดลการวิจัยของนักวิจัย

ขั้นที่ 3 การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Model Identification) เป็นการศึกษาลักษณะการกำหนดค่าพารามิเตอร์ที่ยังไม่ทราบค่าในโมเดลการวิจัยว่าเป็นไปตามเงื่อนไขของการวิเคราะห์หรือไม่ โดยการเปรียบเทียบค่า $n(n+1)/2$ กับจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า (n แทน จำนวนตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล ทั้งตัวแปรสังเกตได้ X และ Y) โดยมีเงื่อนไขการพิจารณา ดังนี้

ถ้า $n(n+1)/2$ น้อยกว่าจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าเป็นภาวะ Under Identification โปรแกรมจะรายงานค่า df เป็นลบ ไม่มีการประมาณค่าพารามิเตอร์

ถ้า $n(n+1)/2$ เท่ากับ จำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าเป็นภาวะ Just Identification) โปรแกรมจะรายงานค่า df เป็น 0 (fit perfect) ไม่มีการรายงานค่า SE และ t -value

ถ้า $n(n+1)/2$ มากกว่า จำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่าเป็นภาวะ Over Identification โปรแกรมจะรายงานค่า df เป็นบวก (fit perfect) โปรแกรมจะทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ในโมเดล และรายงานค่า SE และ t - value

การระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดลนั้น โปรแกรมจะเป็นผู้ตรวจสอบแล้วรายงานให้ผู้วิจัยทราบ

ขั้นที่ 4 ประมาณค่าพารามิเตอร์ เมื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ค่าเดียวแล้วปรากฏอยู่ในภาวะ Over Identification โปรแกรมจะทำการประมาณค่าพารามิเตอร์ทุกค่า

ในโมเดลแล้วนำค่าพารามิเตอร์เหล่านั้นคำนวณกลับเป็นค่าความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมของตัวแปรสังเกตได้ในโมเดล แล้วแสดงในรูปของเมทริกซ์ เรียกเมทริกซ์นี้ว่า เมทริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่าตามโมเดล (Computed Covariance Matrix : Σ) ซึ่งในผลการวิเคราะห์จะแสดงเป็น Fitted Covariance Matrix

ขั้นที่ 5 การตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (Model Fit) โดยโปรแกรมจะนำ เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมจากการประมาณค่าตามโมเดล (Computed Covariance Matrix : Σ) ลบจาก เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของข้อมูลดิบ (Sample Covariance Matrix : S) เรียกเมทริกซ์ผลต่างนี้ว่า เมทริกซ์ส่วนเหลือ (Residual Covariance matrix) โปรแกรมจะใช้สถิติทดสอบ χ^2 – test ตรวจสอบว่า Computed Covariance Matrix (Σ) ต่างจาก Sample Covariance Matrix (S) หรือไม่ โดยตั้งสมมติฐานว่า $H_0 : S = \Sigma$ และสมมติฐานทางเลือก $H_1 : S \neq \Sigma$ ค่า χ^2 ที่ไม่นัยสำคัญจะแสดงว่าโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์สอดคล้องกลมกลืนกัน

ขั้นที่ 6 การปรับโมเดล ถ้าโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์ยังไม่สอดคล้องกลมกลืนกัน (χ^2 มีนัยสำคัญ) ผู้วิจัยต้องปรับโมเดลแล้วดำเนินการวิเคราะห์ใหม่จนกว่าโมเดลการวิจัยกับข้อมูลเชิงประจักษ์จะสอดคล้องกลมกลืนกัน จากนั้นจึงนำค่าพารามิเตอร์ต่าง ๆ ในโมเดลไปเขียนรายงานได้

4.1 ประเภทของพารามิเตอร์ในโมเดลสมการโครงสร้าง

พารามิเตอร์ในโมเดลสมการโครงสร้าง จำแนกได้ 3 ประเภท คือ พารามิเตอร์อิสระ (free parameter) (Joreskog & Sorbom, 1993, pp. 12 – 14)

1. พารามิเตอร์ (free parameter) หมายถึง พารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าและต้องการให้มีการประมาณค่า (Estimation) พารามิเตอร์เหล่านี้ ได้แก่ สัมประสิทธิ์ถดถอยในโมเดลโครงสร้าง หรือน้ำหนักตัวแปรสังเกตในโมเดลการวัดที่ผู้วิจัยต้องการทราบค่าในภาษาลิสเรลเรียกชื่อย่อ ๆ ว่า FR

2. พารามิเตอร์ (Fixed Parameter) มีได้ 2 แบบ แบบแรก คือ พารามิเตอร์ที่กรอบทฤษฎีหรือเอกสารงานวิจัยไม่ได้ระบุว่าค่าของพารามิเตอร์นี้หรือบอกได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมีค่าเป็นศูนย์ในกรณีเช่นนี้ ผู้วิจัยต้องกำหนดให้พารามิเตอร์เหล่านี้มีค่าเป็นศูนย์หรือไม่ต้องให้โปรแกรมประมาณค่าพารามิเตอร์เหล่านี้ในภาษา

ลิสเรล เรียกชื่อย่อ ๆ ว่า FI แบบที่สอง คือ พารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าแต่การประมาณค่าแล้วให้มีค่าเท่ากับตัวเลขตัวใดตัวหนึ่งไม่เท่าศูนย์ซึ่งเป็นค่าใด ๆ ก็ตามที่ผู้วิจัยต้องการ โดยใช้คำสั่ง VA

3. พารามิเตอร์บังคับ (Constrained Para) หมายถึง พารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าแต่ต้องการให้โปรแกรมลิสเรลประมาณค่าให้เท่ากับค่าพารามิเตอร์ตัวอื่นตามที่ผู้วิจัยระบุให้มีค่าเท่ากัน ด้วยการใช้คำสั่ง EQ (Equality Constrain) ซึ่งจะใช้มากในการวิเคราะห์โมเดลกลุ่มพหุ (Multiple Group) หรือการทดสอบโมเดลตั้งแต่ 2 โมเดลที่เหมือนกันตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป

4.2 ดัชนีที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การตรวจสอบความตรงของโมเดลในการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโปรแกรมลิสเรลจะประเมินความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แล้วรายงานค่าดัชนีต่าง ๆ ในรายงานผลการวิเคราะห์ (Print Out) ค่าดัชนีเหล่านั้นจะแสดงว่า โดยภาพรวมโมเดลสมการโครงสร้างสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใด ดัชนีที่ใช้บอกความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลหลายตัว แต่ไม่มีดัชนีตัวใดตัวหนึ่งที่ดีกว่าดัชนีตัวอื่น ๆ เพราะค่าดัชนีต่าง ๆ แต่ละตัวใช้ในแต่ละกรณี เช่น ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง วิธีการประมาณค่า ความซับซ้อนของโมเดล การเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการแจกแจงปกติพหุนาม (Multivariate Normal Distribution) จำนวนตัวแปรอิสระหรือหลาย ๆ กรณีรวมกัน ดัชนีเหล่านั้นประกอบด้วย (สุภมาส อังคุชิตี และคณะ, 2557, หน้า 24 – 29)

1. ค่าไค – สแควร์ (Chi – Square Statistics) เป็นดัชนีที่ใช้แพร่หลายในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยภาพรวมค่าไค – สแควร์ คำนวณจากผลคูณระหว่าง Minimum Fit Function Value (F_{min}) กับ $n-1$ เมื่อ n แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง มีชั้นความเป็นอิสระ (df) เท่ากับ $k(k+1)/2 - t$ เมื่อ k แทน จำนวนตัวแปรสังเกตได้ และ t แทน จำนวนพารามิเตอร์ในโมเดลที่ต้องประมาณค่า สมมติฐานของการทดสอบ คือ $H_0 : S = \sum$ เมื่อ S แทนเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนรวมของข้อมูลเชิงประจักษ์ และ $\sum$ แทนเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนรวมของตัวแปรสังเกตได้ ที่ประมาณมาจากโมเดลถ้าไค – สแควร์ มีนัยสำคัญแสดงว่าโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่สอดคล้องกลมกลืนกัน

การใช้ค่าไค - สแควร์ เป็นค่าสถิติทดสอบวัดความสอดคล้อง
 กลมกลืนต้องใช้ด้วยความระมัดระวัง เพราะค่าสถิติมีข้อตกลงเบื้องต้น 4 ประการ คือ
 1) ตัวแปรภายนอกสังเกตได้ต้องมีการแจกแจงปกติ 2) การวิเคราะห์ข้อมูล ต้องใช้เมทริกซ์
 ความแปรปรวน - ความแปรปรวนร่วม 3) ขนาดของกลุ่มตัวอย่างต้องมี ขนาดใหญ่
 (ไม่ต่ำกว่า 100 และอัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างจำนวนพารามิเตอร์ หรือ ตัวแปร
 ควรจะเป็น 20 ต่อ 1 และ 4) พังก์ชันความกลมกลืนมีค่าเป็นศูนย์จริงตามสมมติฐานที่ใช้
 ทดสอบ ไค - สแควร์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 53 - 54)

2. ค่า NCP (Non-Centrality Parameter) การทดสอบด้วยสถิติ
 ทดสอบ ไค - สแควร์ อาจปฏิเสธสมมติฐานศูนย์ เนื่องจากข้อมูลมิได้แจกแจงแบบไคส
 แควร์ แต่มีการแจกแจงเป็นแบบ Non - Central χ^2 (การแจกแจงแบบไค - สแควร์
 เป็นกรณีหนึ่งของการแจกแจงแบบ Non - Central χ^2) ซึ่งมีค่า non - centrality parameter
 เป็น λ โดยค่า λ จะแสดงความแตกต่างของ S กับ Σ ถ้า λ เท่ากับ 0 แสดงว่าโมเดล
 สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้าค่ายิ่งมากยิ่งมีโอกาสปฏิเสธสมมติฐานว่าง
 มาก โดยโปรแกรมจะแสดงค่า λ ในช่วงความเชื่อมั่น 90% ถ้าโปรแกรมไม่แสดง หมายถึง
 ค่า λ ใหญ่มากจนไม่สามารถประมาณค่าช่วงความเชื่อมั่นได้ (Diamantopoulos & Siguaw,
 2000, p. 85)

3. ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการ
 ประมาณค่า (Root Mean Square error of Approximation: RMSEA) ใช้ทดสอบ สมมติฐาน
 $H_0 : S = \Sigma$ แต่นำค่าองค์ความเป็นอิสระมาปรับแก้โดยมี สูตรการคำนวณดังนี้

$$RMSEA = (FO/df)^{1/2}$$

เมื่อ FO คือ population discrepancy function value หรือค่า
 พังก์ชันความกลมกลืนเมื่อโมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ถ้า FO เท่ากับ
 ศูนย์ RMSEA จะเท่ากับศูนย์แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ดีมาก
 ค่า RMSEA ที่ดีมาก ๆ ควรมีค่าน้อยกว่า 0.05 ค่าระหว่าง 0.05 - 0.08 หมายถึง โมเดล
 ค่อนข้างสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าระหว่าง 0.08 - 0.10 แสดงว่าโมเดล
 สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เล็กน้อยและค่าที่มากกว่า 0.10 แสดงว่า โมเดล
 ยังไม่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4. ค่า ECVI (Expected Cross - Validation Index) เป็นการ ทดสอบ
 ภาพรวมของความคลาดเคลื่อนระหว่าง S กับ Σ ถ้าโมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูล

เชิงประจักษ์ค่า ECVI ต้องน้อยกว่าค่า ECVI for Saturated Model และ ECVI for Independence Model

5. ค่า Model AIC (Akaike's information criterion) เป็นการ ทดสอบ ภาพรวมความคลาดเคลื่อนระหว่าง S กับ Σ เช่นเดียวกับค่า ECVI ถ้าโมเดลสอดคล้อง กลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ว่า Model AIC ต้องน้อยกว่าค่า Saturated AIC และเป็น ค่า AIC ที่ปรับแก้ด้วยขนาดของกลุ่มตัวอย่าง การแปลความหมายเหมือนค่า Model AIC

6. ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมบูรณ์ (absolute fit index) ที่นิยมใช้ มี 3 ดัชนี ได้แก่

GFI (Goodness of Fit) แสดงถึงปริมาณความแปรปรวนและความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้ด้วยโมเดล

AGFI (Adjusted Goodness of Fit) แสดงถึงปริมาณความแปรปรวนและความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้ด้วยโมเดลโดยปรับแก้ด้วยองศาความเป็นอิสระ

PGFI (Parsimony Goodness of Fit) แสดงถึงปริมาณความแปรปรวนและความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้ด้วยโมเดลที่ปรับแก้ด้วยความซับซ้อนของโมเดล

โดยทั่วไปค่า GFI และ AGFI มีค่าระหว่าง 0 ถึง 1 ค่า GFI และ AGF ที่ยอมรับได้ควรมีค่ามากกว่า 0.90 แต่ค่า PGF ควรมีค่าต่ำ คือ มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

7. ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Relative Fit Index) ได้แก่ NFI (Normed Fit Index) NNFI (Non- Normed Fit Index) PNFI (Parsimony Normed Fit Index) CFI (Comparative Fit Index) เป็นดัชนีที่บอกว่าโมเดลที่นำมาตรวจสอบ ดีกว่าโมเดลที่ตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กันเลย (baseline model) หรือ โมเดลอิสระ (Independence model) ค่าของดัชนีเหล่านี้มีค่าตั้งแต่ 0 ถึง 1 ยกเว้น NNE ที่อาจมีค่ามากกว่า 1.00 ได้ NFI และ CFI ที่ดีควรมีค่า 0.90 ขึ้นไป ค่า PNFI ควรมีค่าต่ำ ๆ

8. CN (Critical N) เป็นดัชนีที่แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ยอมรับดัชนีแสดงความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลได้ และ CN ควรมีค่ามากกว่า 200

9. ดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน มี 3 ตัว คือ RMR, Standardized Residual และ Standardized RMR

RMR (Root Mean Square Residual) เป็นค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนระหว่าง $S-\Sigma$ ค่าที่น้อยแสดงถึงโมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่ค่า RMR ขึ้นอยู่กับหน่วยของการวัดของตัวแปร เมื่อตัวแปรที่มีสเกลการวัดที่ต่างกันมาก ตัวแปรบางตัวที่มีสเกลการวัดกว้างจะทำให้ค่าเฉลี่ยของ residual บิดเบือนไป ทำให้ค่าที่ได้ผิดไปด้วย ดังนั้นจึงอาจพิจารณาพร้อมกับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized Residual) ซึ่งเป็นค่าของความคลาดเคลื่อนหารด้วยค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการประมาณค่า (estimate standard error) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานไม่ควรมีค่ามากกว่า 12.5811

ค่า Standardized RMR เป็นค่าสรุปของ Standardized Residual ควรมีค่าน้อยกว่า 0.05 จึงจะสรุปได้ว่าโมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.3 การประเมินโมเดลการวัด

โมเดลการวัด (measurement model) เป็นโมเดลที่ใช้ตัวแปรสังเกตได้วัดตัวแปรแฝง ดังนั้นในการแปลผลการวิเคราะห์ควรพิจารณาด้วยว่าตัวแปรสังเกตได้วัดตัวแปรแฝงได้มากน้อยเพียงใด การพิจารณาประสิทธิภาพของโมเดลการวัดพิจารณาทั้งทางตรง (validity) และความเที่ยง (reliability)

ความตรง (validity) หมายถึง ความสามารถของตัวแปรสังเกตได้หรือ ตัวบ่งชี้ที่ใช้วัดตัวแปรแฝงในโมเดล โดยพิจารณาจากความมีนัยสำคัญของน้ำหนักตัวแปรสังเกต (factor loading) ในเมทริกซ์ LX หรือ LY ค่าน้ำหนักตัวแปรสังเกตควรมีค่าสูงและมีนัยสำคัญทางสถิติ (t-value มากกว่า 1.961) นอกจากนี้สามารถเปรียบเทียบความสำคัญของตัวแปรว่าตัวแปรใดใช้วัดตัวแปรแฝงได้ดีที่สุด โดยการเปรียบเทียบค่าน้ำหนักตัวแปรสังเกตมาตรฐาน (Standardized loading) ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสำคัญมาก ๆ จะมีน้ำหนักตัวแปรสังเกตมาตรฐานสูง ๆ

ความเที่ยง (reliability) หมายถึง ความคงเส้นคงวาของการวัดหรือระดับที่ตัวแปรปราศจากความคลาดเคลื่อน การพิจารณาความเที่ยงของตัวแปรพิจารณาที่ผล การวิเคราะห์ในส่วนของ SQUARE MULTIPLE CORRELATION (RP) เป็นสัดส่วนความแปรปรวนของตัวแปรที่อธิบายได้โดยตัวแปรแฝงซึ่งมีค่าเท่ากับค่าการรวมกัน (Communality) ในการวิเคราะห์ตัวแปรสังเกตเชิงสำรวจ

4.4 การประเมินโมเดลโครงสร้าง

โมเดลโครงสร้างในโมเดลสมการโครงสร้างแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงในรูปสมการถดถอยระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม สิ่งที่ต้องประเมินประกอบด้วย

1. ทิศทางของสัมประสิทธิ์การถดถอย ควรมีทิศทางสอดคล้องกับทฤษฎี

2. สัมประสิทธิ์การถดถอยควรมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ควรมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายของสมการโครงสร้าง (R^2) มากกว่า 0.50

หากทิศทางของสัมประสิทธิ์การถดถอยมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ทิศทางตรงข้ามกับทฤษฎีที่เป็นฐานของการพัฒนาโมเดล ผู้วิจัยต้องอธิบายหรือนำไปอภิปรายผลที่เกิดขึ้นว่าเหตุใดผลของการวิจัยจึงขัดแย้งกับทฤษฎี

4.5 การปรับโมเดล

การปรับโมเดลจะใช้เมื่อโมเดลการวิจัยยังไม่สอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การปรับโมเดลจึงมีวัตถุประสงค์เพื่อจะให้มีการประมาณค่าพารามิเตอร์ขึ้นใหม่ โดยคาดหวังว่าจะทำให้ S กับ Σ มีค่าใกล้เคียงกันมากขึ้น จนกว่าโมเดลที่วิเคราะห์ใหม่จะสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการปรับโมเดลจะพิจารณาค่า Modification Index หรือ MI ในผลการวิเคราะห์ เพราะค่าของ MI จะแสดงให้เห็นอย่างคร่าว ๆ ว่าหากมีการเพิ่มพารามิเตอร์ในโมเดลและทำการวิเคราะห์ใหม่ค่า χ^2 จะลดลงเท่ากับค่าของ MI ทั้งนี้ควรเลือกปรับโมเดลที่ค่า MI มากที่สุด แต่ผู้วิจัยต้องมีเหตุผลในการปรับและสามารถอธิบายได้ว่าทำไมจึงต้องปรับพารามิเตอร์นั้น โดยค่า MI ที่มากกว่า 3.84 ถือว่ามาก เนื่องจาก 3.84 เป็นค่าวิกฤติของไค-สแควร์ ที่ $df=1$ $\alpha=.05$ อย่างไรก็ตามในการปรับโมเดลหากพิจารณาค่า MI เพียงอย่างเดียว อาจทำให้เกิดความผิดพลาดได้ เพราะจากการศึกษาพบว่า ค่า MI มักจะไม่ค้นหาโมเดลที่ถูกต้องได้ โดยมีหลักการปรับโมเดล ดังนี้

1. ต้องมีเหตุผลเชิงทฤษฎีและสามารถอธิบายได้ว่าทำไมจึงปรับโมเดล

2. ปรับที่ละ 1 พารามิเตอร์ และวิเคราะห์ใหม่

3. พิจารณารวม EPC (expected parameter change) ซึ่งเป็นค่าที่บอกขนาดและทิศทางของพารามิเตอร์ที่กำลังจะปรับพารามิเตอร์ที่ควรปรับควรมีค่า EPC สูง ๆ และมี MI สูง ๆ ด้วย

นอกจากนี้ยังมีดัชนีที่สามารถใช้พิจารณาในการปรับโมเดล โดยพิจารณาจากเมทริกซ์ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standardized residual) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานที่มากกว่า 2.58 เป็นพารามิเตอร์ที่ควรพิจารณาเพิ่มพารามิเตอร์นั้นแล้ววิเคราะห์ใหม่ แต่ถ้ามีค่าน้อยกว่า -2.85 ควรพิจารณาตัดเส้นนั้นออกจากโมเดลแล้ววิเคราะห์ใหม่

4.6 การประมาณค่าในโมเดลสมการโครงสร้าง โปรแกรมลิสเรลมีวิธีการประมาณค่า 7 วิธี ดังนี้

1. วิธีใช้ตัวแปรเป็นเครื่องมือ (Instrumental Variables: IV)
2. วิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้น (Two – Stage Least Squares: TSLS)
3. วิธีกำลังสองน้อยที่สุดไม่ถ่วงน้ำหนัก (Unweighted Least Squares: ULS)
4. วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักทั่วไป (Generalized Least Squares: GLS)
5. วิธีความน่าจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood: ML)
6. วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักทั่วไป (Generally Weighted Least Squares: WLS)
7. วิธีกำลังสองน้อยที่สุดถ่วงน้ำหนักแนวทแยง (Diagonal Weighted Least Squares: DWLS)

วิธีการประมาณค่าเหล่านี้ใช้เพื่อประมาณค่าพารามิเตอร์อิสระ และพารามิเตอร์บังคับของโมเดลจากเมทริกซ์ความแปรปรวน – ความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง (S)

จากรายละเอียดดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า SEM เป็นการรวมโมเดลทางสถิติหลาย ๆ โมเดล ที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรหลาย ๆ ตัวได้ในเวลาเดียวกัน หรือกล่าวได้ว่าเป็นการวิเคราะห์และตรวจสอบโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรหลาย ๆ ตัวในรูปแบบของชุดสมการ ซึ่งการศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์ คือ การศึกษาความแปรปรวนร่วม (Covariance) ระหว่างตัวแปร SEM เป็นเทคนิคที่รวมเทคนิค

หาสาเหตุการวิเคราะห์ความถดถอย และเทคนิคการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร (การวิเคราะห์ปัจจัย) ความแปรปรวนร่วม (covariance) และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) จึงทำให้ SEM เป็นได้ทั้งเทคนิคการหาสาเหตุและการหาความสัมพันธ์ นอกจากนั้นแล้ว SEM สามารถตรวจสอบสมการความสัมพันธ์เชิงสาเหตุได้หลายสมการในเวลาเดียวกัน โดยไม่ต้องทำการวิเคราะห์แยกเหมือนเทคนิคการวิเคราะห์ความถดถอย และตัวแปรใน SEM บางตัวเป็นได้ทั้งตัวแปรต้น และตัวแปรตามมีการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเส้นทางที่สร้างขึ้นกับข้อมูลของจริง โดยใช้สถิติหลาย ๆ ตัว ประกอบการตัดสินใจ

4. กำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเพื่อเป็นโมเดล สมมติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลถึงคุณภาพผู้เรียนที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา มีตัวแปรสังเกต 4 ตัวแปร ได้แก่ 1) การเป็นคนดี 2) การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร 3) การมีความสามารถในการคิด 4) การมีทักษะชีวิต โดยมีปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพผู้เรียนได้ 4 ปัจจัย คือ 1) กลยุทธ์ขององค์การ 2) สุขภาพองค์การ 3) ภาวะผู้นำทางวิชาการ 4) การจัดการกระบวนการเรียนรู้

จากปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ทั้ง 4 ปัจจัยนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในลักษณะเหตุและผล (Cause and effect) ซึ่งช่วยให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของปัจจัยที่มีอิทธิพลเพื่อนำไปสู่การกำหนดเส้นทางและยังพบว่าทั้ง 4 ปัจจัยมีตัวแปรสังเกตต่าง ๆ ดังนี้

1. กลยุทธ์ขององค์การ มีตัวแปรสังเกต 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) แผนกลยุทธ์ 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียน 3) การนิเทศการศึกษา
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการ มีตัวแปรสังเกต 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) การสร้างบรรยากาศ 2) การเรียนรู้ 3) เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) การพัฒนาครู 5) การพัฒนาหลักสูตร
3. สุขภาพองค์การ มีตัวแปรสังเกต 3 ตัวแปร ได้แก่ 1) การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) การจัดการความรู้ของครู 3) การวัดและประเมินผล

4. การจัดกระบวนการเรียนรู้ มีตัวแปรสังเกตได้ 3 ตัวแปร 1) การสนับสนุนทรัพยากร 2) ขวัญกำลังใจในการ 3) การมุ่งเน้นวิชาการ

เมื่อได้ตัวแปรสังเกตครบทุกตัวแปรแฝง และเส้นทางอิทธิพลแล้ว จึงนำมาสร้างเป็นโมเดลสมการโครงสร้างที่ ประกอบด้วยตัวแปรแฝง และตัวแปรสังเกตทุกตัวตามเส้นทางอิทธิพลของตัวแปรแฝงที่กำหนด เพื่อเป็นโมเดลสมมติฐานโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จะใช้เป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย (Conceptual framework) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ดังภาพประกอบ 9

หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินผล

1. ความหมายของการประเมินผล

ความหมายของการประเมินผล มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประเมินที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

กรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (2563, ออนไลน์) กล่าวว่า การประเมินผล หมายถึง การประเมิน (assessment) แผนงาน การดำเนินงาน และผลลัพธ์อย่างเป็นระบบและตามวัตถุประสงค์ของแผนงาน หรือโครงการที่กำลังดำเนินงานอยู่หรือเสร็จสมบูรณ์แล้ว โดยวัตถุประสงค์ของการประเมิน คือ เพื่อพิจารณาถึงความสอดคล้องและการบรรลุวัตถุประสงค์ ประสิทธิภาพของการพัฒนา ประสิทธิภาพ ผลกระทบ และความยั่งยืน

Alkin and Christie (2004, p. 42) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นการดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้สารสนเทศมาใช้ในการพิจารณาตัดสินใจเพื่อพัฒนาและปรับปรุงงาน

Stufflebeam and Shink field (2007, p. 16) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการที่เป็นระบบ ประกอบด้วย การทำความเข้าใจร่วมกันของผู้ประเมินและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการ (Delineating) การได้รับข้อมูลที่ถูกต้องตามระเบียบวิธี (Obtaining) การรายงานผลการประเมิน (Reporting) การเสนอแนะการนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ (Applying) และสุดท้ายการพรรณนาและตัดสินสารสนเทศที่ได้อย่างเป็นกัลยาณมิตร เพื่อการพัฒนา (Description and Judgmental Information) โดยยึดหลักความมีคุณค่า (Merit) ความคุ้มค่า (Worth) ความซื่อตรง (Probity) ความเป็นไปได้ (Feasibility) ความปลอดภัย (Safety) ความสำคัญ (Significance) และความยุติธรรม (Equity)

ผู้วิจัยมองว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการพิจารณาตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยใช้สารสนเทศที่ได้มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อช่วยในการตัดสินใจ

2. รูปแบบการประเมินผล

รูปแบบหรือแบบจำลองการประเมินมีหลากหลายรูปแบบแต่ในที่นี้ขอนำเสนอรูปแบบการประเมิน ซึ่งเป็นที่นิยมดังนี้

2.1 รูปแบบการประเมินของ Daniel L. Stufflebeam

Stufflebeam (1971, อ้างถึงใน พล เหลืองรังษี, 2563, หน้า 121 – 123) ได้เสนอรูปแบบประเมิน CIPP (Context-Input-Process Model) เป็นการประเมินที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง ซึ่งไม่เพียงแต่ประเมินว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้นแต่ยังเป็นการประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกเป้าหมาย การดำเนินงาน การกำหนดวิธีการ แผนงาน รวมทั้งการปรับเปลี่ยน ให้มีความเหมาะสม และการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนคง - ขยายยุบ - เลิกโครงการ โดยจะประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) จะช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์ โดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการและความจำเป็นกระแสทิศทางของสังคมและการเมือง สภาพเศรษฐกิจและปัญหาของชุมชน ตลอดจนนโยบายของหน่วยงานระดับบนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยวินิจฉัยปัญหาเพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การบรรยายและการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุเป้าหมาย ทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์โดยอาศัยการวินิจฉัยและการจัดเรียงลำดับปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการ วิธีการประเมินสภาวะแวดล้อมมี 2 วิธี

2.1.1.1 Contingency Mode เป็นการประเมินสภาวะแวดล้อมเพื่อหาโอกาสและแรงผลักดันจากภายนอกระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาพัฒนาส่งเสริมโครงการให้ดีขึ้น โดยใช้การสำรวจปัญหาภายใน ขอบเขตที่กำหนดอย่างกว้าง ๆ จะทำให้เกิดการค้นเกี่ยวกับอนาคตซึ่งมีประโยชน์ในการวางแผนโครงการต่อไป คำถามที่ใช้ในการประเมิน คือ คำถาม “ถ้า...แล้ว” เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของวัตถุประสงค์

2.1.1.2 Congruence Mode เป็นการประเมินโดยการเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทำให้ทราบว่าวัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ เป็นไปเพื่อการปรับปรุง

2.1.2 การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยป้อนเข้าของโครงการ หมายถึง การประเมินทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการนำมาใช้ในการดำเนินโครงการ เพื่อวิเคราะห์หาทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดกับทรัพยากรที่มีอยู่และเป็นทางเลือกที่มีโอกาสทำให้บรรลุวัตถุประสงค์โครงการได้มากที่สุด ซึ่งมักประเมินในด้านต่าง ๆ ได้แก่

2.1.2.1 ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดโครงการ

2.1.2.2 ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

2.1.2.3 การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่น หน่วยงานที่จะให้ความช่วยเหลือด้านเวลา เงินทุน อาคาร สถานที่ อุปกรณ์

2.1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เมื่อแผนดำเนินการได้รับการอนุมัติและลงมือทำการประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับชั้น เพื่อที่จะได้สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ทันท่วงที ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่

2.1.3.1 เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือการดำเนินการตามขั้นตอนที่วางไว้ ประเมินเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมของโครงการ การนำปัจจัยป้อนเข้ามาใช้เหมาะสมมากน้อยเพียงใดเป็นไปตามลำดับขั้นตอนหรือไม่ กิจกรรมที่จัดขึ้นจะก่อให้เกิดการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการหรือมีอุปสรรคใด ๆ เกิดขึ้น

2.1.3.2 เพื่อรวบรวมสารสนเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงาน นำผลการประเมินมาปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานให้รัดกุมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.1.3.3 เพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

2.1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) มีจุดมุ่งหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จ เป็นการประเมินเกี่ยวกับผลที่ได้รับทั้งหมดจากการดำเนินงานว่าได้ผลมากน้อยเพียงไรเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยนำผลที่วัดได้ มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ และแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานจากการประเมินสภาพแวดล้อม ปัจจัยกระบวนการร่วมด้วย เพื่อการตัดสินใจปรับปรุงขยายโครงการนำไปใช้ต่อเนื่องต่อไปและเพื่อลบล้างโครงการ

2.2 รูปแบบการประเมินของ Malcolm M. Provus

Provus (1971, อ้างถึงใน ศูนย์ทดสอบและประเมินเพื่อพัฒนา การศึกษาและวิชาชีพ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2562, หน้า 32) ได้เสนอ รูปแบบในการประเมินโครงการ ชื่อรูปแบบการประเมินความไม่สอดคล้องกัน (The Discrepancy Evaluation Model) ซึ่งหมายถึง การรวบรวมข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในความ ไม่สอดคล้องกันระหว่างส่วนประกอบแต่ละส่วนของโครงการที่เป็นจริง (Actual Program) กับโครงการเกณฑ์มาตรฐาน (Standard Criterion Program) เป็นรูปแบบการประเมิน โครงการในขณะที่โครงการกำลังดำเนินการอยู่ (Ongoing program) เพื่อการพัฒนาและ ประเมินโครงการไปในขณะเดียวกัน จุดมุ่งหมายของการประเมินเพื่อพิจารณาข้อมูลความ ไม่สอดคล้อง (Discrepancy information) นำไปสู่การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

2.2.1 ดำเนินการขั้นตอนต่อไป

2.2.2 ดำเนินการขั้นเดิมซ้ำหลังจากได้มีการเปลี่ยนแปลง

มาตรฐานของโครงการหรือวิธีการดำเนินการแล้ว

2.2.3 ดำเนินการขั้นที่ 1 ใหม่

2.2.4 ล้มเลิกหรือให้สิ้นสุดโครงการ

ลักษณะการประเมินความไม่สอดคล้องกันจะประกอบด้วย โครงการ 2 โครงการ คือ โครงการที่เป็นจริงและโครงการเกณฑ์มาตรฐานทั้ง 2 โครงการ จะประกอบด้วยส่วนย่อย ๆ เป็นปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ ผลผลิต ตามลำดับ ในการ ประเมินจะนำส่วนประกอบย่อยแต่ละส่วนตามลำดับของโครงการจริงไปเปรียบเทียบกับ โครงการเกณฑ์มาตรฐาน หากผลการเปรียบเทียบไม่สอดคล้องกันก็จะทำการปรับปรุง โครงการ โดยอาจปรับส่วนประกอบของโครงการเกณฑ์มาตรฐานหรือโครงการจริงในแต่ละ ส่วนก็ได้ การปรับปรุงโครงการเกณฑ์มาตรฐานอาจเป็นเพราะเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ในแต่ละ ส่วน สูงเกินไป หรือเป็นอุดมคติจนยากที่จะไปถึงได้ ซึ่งสามารถปรับเกณฑ์ให้ต่ำลงได้ แต่หากคิดว่าเกณฑ์มีความเหมาะสมแล้ว ก็ควรจะปรับโครงการจริงจึงจะเหมาะสมกว่า ในแต่ละขั้นตอนของการประเมินจะใช้วิธีการตั้งคำถามเพื่อแก้ปัญหาอย่างรอบคอบ ซึ่งจะมี อยู่ 3 คำถาม คือ ทำไมถึงเกิดความแตกต่างหรือความไม่สอดคล้อง แนวทางแก้ไขที่เป็นไปได้คืออะไร และวิธีที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหาคืออะไร ในการตอบปัญหาแต่ละข้อ จะต้อง พิจารณาองค์ประกอบที่จำเป็น 3 ประการ คือ เกณฑ์ข้อมูลใหม่ และการตัดสินใจ ที่จะเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติเมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แล้วเกิดความไม่สอดคล้องกัน

ขั้นตอนของการประเมินโครงการใด ๆ ซึ่งกำลังดำเนินอยู่จะผ่านขั้นตอนการพัฒนา 4 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ของการเปรียบเทียบ แต่ละขั้นตอนอาจเกี่ยวข้องกับสิ่งนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต กระบวนการเปรียบเทียบในขั้นตอนเหล่านี้ มีดังนี้

S (Standard) = มาตรฐาน

P (Performance) = ส่วนประกอบของโครงการ หรือการปฏิบัติจริง

C (Comparison) = การเปรียบเทียบ

D (Discrepancy) = สาเหตุแสดงถึงความไม่สอดคล้องกันช่วงห่าง (ความแตกต่าง)

A (Alternation) = การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

การประเมินโครงการตามแบบจำลองของ Provus มีการดำเนินงานในลักษณะขั้นการพัฒนาแบบเปรียบเทียบ 4 ขั้น (Development stages of comparison) ที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ส่วนขั้นที่ 5 เป็นการประเมินต้นทุน – กำไร เพื่อเป็นทางเลือกโครงการ ซึ่งต้องผ่านการปรับปรุงทั้ง 4 ขั้นตอนมาแล้ว และได้เกิดผลผลิตปลายทางมาแล้ว ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การออกแบบโครงการ (Program design)

ส่วนประกอบที่จะประเมินก็คือ แบบแผนของโครงการได้มาจากการบรรยายรายละเอียดต่าง ๆ ของโครงการ เป็นการเปรียบเทียบแบบแผนที่มีอยู่กับเกณฑ์ของแบบแผนโครงการ (program design criteria) ซึ่งประกอบด้วย รายการของส่วนประกอบโครงการ (program elements) ซึ่งครอบคลุมโครงการทางการศึกษาเป็นระบบสิ่งนำเข้า – ผลผลิต ที่มีลักษณะพลวัตร ซึ่งจะต้องกำหนดรายละเอียดของสิ่งนำเข้ากระบวนการผลผลิตที่จำเป็น และเพียงพอต่อแบบแผนของโครงการ จุดประสงค์ของการประเมินในขั้นที่ 1 ก็เพื่อให้ได้มาซึ่งแบบแผนโครงการและจะประเมินแบบแผนของโครงการในรูปของความครอบคลุม และความสอดคล้องคงที่ภายใน มาตรฐานในการตัดสินใจขั้นที่ 1 ก็คือ “เกณฑ์ของแบบแผน” แบบแผนที่สร้างขึ้นครั้งแรกมักจะขาดความเฉพาะเจาะจงและความสอดคล้องคงที่ภายใน การประเมินขั้นที่ 1 จะเป็นกลไกช่วยให้มีการกลั่นกรองและสมเหตุสมผลมากขึ้น

ขั้นที่ 2 การดำเนินโครงการ (Program operation) แบบแผนของโครงการซึ่งเป็นส่วนประกอบในขั้นที่ 1 กลายมาเป็นมาตรฐานที่จะใช้ตัดสินการดำเนินโครงการ ในการเปรียบเทียบระหว่างการดำเนินโครงการ (Program Operation)

ซึ่งเป็นส่วนประกอบการ (Performance) กับแบบแผนโครงการซึ่งเป็นมาตรฐานนั้น ผู้ประเมินจะดำเนินการที่จะข้อกระท้งจนตลอดโครงการ เป็นการพิจารณาสภาพความเป็นจริงที่มีอยู่ก่อนเปรียบเทียบกับมาตรฐานของโครงการ ถ้าหากเกิดความไม่สอดคล้อง ผู้ประเมินก็จะให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้จัดการโครงการ การดำเนินการในขั้นที่ 2 จะช่วยให้ ความสอดคล้องระหว่างแบบแผนโครงการกับการดำเนินการตามโครงการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีการปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้น เมื่อคณะทำงานเห็นว่าโครงการมีความคงตัวเพียงพอแล้วก็จะตัดสินใจดำเนินการตามขั้นที่ 3 ต่อไป

ขั้นที่ 3 กระบวนการโครงการ (Program process) ในขั้นที่ เป็นการประเมินโดยการเปรียบเทียบสาเหตุและผล (Cause and effect) เป็นครั้งแรก เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่จะเปลี่ยนจากสิ่งนำเข้าเป็นผลผลิตและกระบวนการ หรือทริทเมนต์ ที่ใช้ให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงนี้ มาตรฐานก็คือสิ่งพยากรณ์ไว้ในแบบแผน และส่วนประกอบการ คือ ผลที่ออกมาจริงจากแต่ละช่วงของกระบวนการ หรือ กล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินขั้นที่ 3 ก็เพื่อที่จะให้ข้อมูลที่ได้จากการประมาณผลของกระบวนการในแต่ละส่วนประกอบย่อย (หรือตัวแปรทริทเมนต์) ว่าให้ผลผลิตออกมาอย่างไร (หรือตัวแปรตาม) ในรูปฟังก์ชันของเวลา ในขั้นนี้จะมีการประเมินผลเบื้องต้น (Initial effect) ของบางส่วนของทริทเมนต์ (Partial treatment) ทำให้เกิดความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างผลของทริทเมนต์กับเงื่อนไขของการทดลองเพิ่มขึ้น กิจกรรมในขั้นที่เป็นระดับย่อย พิจารณาผลผลิตย่อยเป็นสิ่งสำคัญ

ขั้นที่ 4 ผลผลิตขั้นปลายทางของโครงการ (Program terminal product) เป็นการประเมินขั้นผลผลิตปลายทางของโครงการเพื่อตอบคำถามที่ว่า โครงการที่ดำเนินการอยู่นั้นบรรลุวัตถุประสงค์ปลายทางที่สำคัญหรือไม่ โดยการเปรียบเทียบผลผลิตปลายทางของโครงการที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการจริง ซึ่งถือเป็นส่วนประกอบกับวัตถุประสงค์ปลายทาง (Terminal objective) ของโครงการ ซึ่งถือเป็นมาตรฐานเป็นการประเมินโครงการในลักษณะรวบยอด

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ต้นทุน - กำไร (Cost - benefit) หลังจากที่ได้ประเมินแต่ละขั้นของโครงการแล้ว ก็สามารถวิเคราะห์ต้นทุนกำไรของทั้งโครงการได้ และเปรียบเทียบผลของการวิเคราะห์นั้น (ส่วนประกอบการ) กับผลการวิเคราะห์ต้นทุน - กำไรของโครงการอื่นที่ออกแบบให้บรรลุผลคล้ายคลึงกัน (มาตรฐาน) จุดมุ่งหมายของการเปรียบเทียบก็เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรให้มี

ประสิทธิผลสูงสุด เพื่อจะตอบคำถามที่ว่า ทั้งสองโครงการนี้ โครงการใดสามารถบรรลุเป้าหมายเดียวกันได้ โดยการลงทุนน้อยที่สุด

ธรรมชาติที่แท้จริงของการประเมินเป็นพลวัตร (The dynamics of Evaluation) ซึ่งมีการซ้อนเกย และเกี่ยวเนื่องระหว่างขั้นตอนต่าง ๆ ตลอดเวลา เพราะการประเมินมิได้เพียงแต่กระตุ้นการพัฒนาโครงการเท่านั้น แต่ยังคงดำเนินการประเมินในขณะที่โครงการเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยทางปฏิบัติจริงการประเมินโครงการจะมีการวนซ้ำขึ้นเดิมประเมินซ้ำบ่อยครั้ง ซึ่งเป็นผลจากการตัดสินใจของผู้ดำเนินโครงการหลังจากได้สารสนเทศแสดงความไม่สอดคล้องกันจากขั้นตอนต่าง ๆ ถ้าหากตัดสินใจที่จะปรับปรุงโครงการ จะมีผลกระทบทันทีต่อขั้นตอนการประเมินที่ตามมา โดยเฉพาะขั้นที่ 1 และ 2 จะมีโอกาสปรับปรุงโครงการได้มาก เพราะปัญหาของความไม่ครอบคลุม ไม่สอดคล้องคงที่ภายใน การประเมินบางขั้นเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน วงใหญ่แทนขั้นที่ 1 ขั้นที่ 2 กระทำขึ้นในขอบเขตของงานขั้นที่ 1 งานขั้นที่ 2 ดำเนินควบคู่ไปกับการตรวจสอบขั้นที่ 1, 2 และ 3 และทำงานขั้นที่ 5 โดยได้ผลจากขั้นที่ 4 และซ้อนเกยในช่วงเวลาที่กระทำการประเมินขั้นที่ 4 ซึ่งจะเห็นได้ว่า กระบวนการประเมินเป็นพลวัตร และดำเนินขึ้นต่อ ๆ มา มิใช่เป็นจากการดำเนินของโครงการเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงการด้วย เป็นกระบวนการที่ยาวนานและซับซ้อนแต่ก็คุ้มค่าเมื่อสามารถพัฒนาโปรแกรมให้มีประสิทธิภาพสูงได้ โดยการให้สารสนเทศเพื่อการตัดสินใจแก่ผู้ดำเนินโครงการอย่างครอบคลุม

2.3 มาตรฐานการประเมินผล

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีคุณภาพ รัชพล จอมไตรคุป (2563, หน้า 141 – 143) กล่าวถึง มาตรฐานการประเมิน (evaluation standards) ที่ได้รับการพัฒนาขึ้นโดยคณะกรรมการมาตรฐานสำหรับการประเมินทางการศึกษาโดยผู้วิจัยควรนำเอามาตรฐานนั้นมาใช้เป็นแนวทางในการประเมินด้วยใน 4 มาตรฐาน ดังนี้

1. อัตถประโยชน์ (utility) ประกอบด้วย 6 มาตรฐานย่อย ดังนี้

1.1 การระบุผู้มีส่วนได้เสียกับโครงการหรือองค์การ ครอบคลุมทุกกลุ่ม

1.2 นักประเมินมีศักยภาพน่าเชื่อถือ

1.3 ขอบข่ายสารสนเทศและขอบเขตการประเมินตรงตาม

คำถามการประเมิน

- 1.4 การระบุเกณฑ์การประเมินสำหรับการตัดสินคุณค่าโครงการหรือองค์การอย่างชัดเจน
- 1.5 รายงานการประเมินมีความสมบูรณ์ ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย
- 1.6 การประเมินมีผลกระทบทำให้ผู้มีส่วนได้เสียกับโครงการหรือองค์การนำไปใช้ประโยชน์ได้
2. ความเป็นไปได้ (feasibility) ประกอบด้วย 3 มาตรฐานย่อย คือ
- 2.1 กระบวนการประเมินใช้ปฏิบัติได้จริง และไม่ทำให้เกิดความแตกแยกในกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย
- 2.2 นักประเมินได้รับความร่วมมือจากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียโดยไม่มีอิทธิพลต่อการประเมิน
- 2.3 โครงการประเมินให้ผลประโยชน์คุ้มค่าการลงทุน
3. ความชอบธรรม (propriety) ประกอบด้วย 7 มาตรฐานย่อย คือ
- 3.1 การประเมินสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียกับโครงการ/องค์การ และของสังคม
- 3.2 นักประเมินและกลุ่มผู้เกี่ยวข้องมีการตกลงและทำสัญญาสำหรับการประเมินผล
- 3.3 มีการรักษาสีติของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน
- 3.4 มีการสำรวจวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของสิ่งที่ถูกประเมินอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
- 3.5 ผู้มีส่วนได้เสียกับโครงการองค์การทุกคนได้รับสิทธิในการเข้าถึงรายงานการประเมิน
- 3.6 หากมีการขัดผลประโยชน์ในกระบวนการประเมินต้องมีการแก้ปัญหาโดยเปิดเผยและซื่อสัตย์
- 3.7 การใช้จ่ายในการประเมินประหยัดและถูกต้องตามกฎหมายเกณฑ์
4. ความถูกต้อง (accuracy) ประกอบด้วย 12 มาตรฐานย่อย คือ
- 4.1 มีระบบเก็บเอกสารรายละเอียดสิ่งที่ถูกประเมินทุกเรื่องทุกประเด็น

- 4.2 มีการวิเคราะห์บริบทโครงการ/องค์การที่มีผลต่อการประเมินอย่างละเอียด
- 4.3 มีการบรรยายวัตถุประสงค์และกระบวนการประเมินอย่างละเอียด
- 4.4 มีการระบุแหล่งข้อมูล และข้อมูลมีรายละเอียดพอที่จะใช้ในการตัดสินใจคุณค่าโครงการ/องค์การ
- 4.5 ข้อมูลที่รวบรวมมาเหมาะสม สามารถตีความได้อย่างมีความตรง
- 4.6 กระบวนการรวบรวมข้อมูลเหมาะสมทำให้ได้ผลการประเมินที่มีความเที่ยง
- 4.7 การทบทวนและปรับแก้ข้อมูลสำหรับการประเมินในกรณีที่เป็น
- 4.8 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่สมบูรณ์และตีความได้ชัดเจน
- 4.9 มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่สมบูรณ์ และตีความได้ชัดเจน
- 4.10 นักประเมินสรุปผลการประเมินพร้อมทั้งให้เหตุผลที่สมเหตุสมผลในการสรุป
- 4.11 รายงานประเมินไม่ลำเอียง
- 4.12 การประเมินมีการประเมินอภิมานโดยใช้มาตรฐานทั้ง 4 มาตรฐาน

จากการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผล ผู้วิจัยจึงได้เลือกรูปแบบการประเมินเชิงระบบ CIPP ซึ่งเป็นรูปแบบการประเมินของ Stufflebeam มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) เป็นการหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Relationships) โดยมีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อพัฒนา และตรวจสอบตัวแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการนำข้อมูลเชิงประจักษ์จากปรากฏการณ์จริงมาทดสอบกับตัวแบบเชิงทฤษฎี ซึ่งมีการดำเนินการวิจัยอยู่ 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ประกอบด้วย
 - 1.1 การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 1.2 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
2. ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย ประกอบด้วย
 - 2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 2.5 การกำหนดค่าคะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย
3. ระยะที่ 3 ศึกษาแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย
 - 3.1 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
 - 3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 3.3 การประเมินผลแนวทางการพัฒนา

ระยะที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย

ในระยะนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน เพื่อสร้างโมเดลสมการโครงสร้างที่เป็นโมเดลการวิจัยหรือโมเดลสมมติฐาน โดยผลที่ได้จะเป็นร่างโมเดลสมมติฐานที่ประกอบด้วยโมเดลการวัดและโมเดลสมการโครงสร้างซึ่งเป็นร่างกรอบแนวคิดการวิจัย

2. การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 8 คน ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง โดยนำร่างกรอบแนวคิดเบื้องต้นจากการสรุปตามข้อ 1 มากำหนดเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ประเด็นตัวแปรเกี่ยวกับปัจจัยและคุณภาพผู้เรียน มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนทางการบริหารหรือวัดผลการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ได้แก่

2.1.1 รองศาสตราจารย์ ดร. ธวัชชัย โพธิ์ใส อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.2 ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษา ได้แก่

2.2.1 ดร.อดุลย์ ไพรสงค์ คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

2.2.2 ดร.นัยนา ฉายวงศ์ คีษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ที่มีประสบการณ์
การบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาเอก
ทางการบริหารการศึกษาหรือมีวิทยฐานะผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ได้แก่

2.3.1 ดร.อนุสิทธิ์ นามโยธา ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าแร่วิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.3.2 ดร.วรภรณ์ ชาเรืองเดช ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาล
นครพนม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

2.4 ครู จำนวน 2 คน ได้แก่ ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อย
กว่า 10 ปี มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท หรือมีวิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ ได้แก่

2.4.1 ดร.นิภาพร แสงเมือง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาล
สกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.4.2 นางรักคนา วะลับ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้าน
สนามบินสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.5 เครื่องมือในการสัมภาษณ์
การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลมี
ประเด็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผล
โดยตรงและปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อมต่อปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนใน
โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถามตามลำดับ ดังนี้

2.5.1 กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ในตัวปัจจัยต่าง ๆ
ที่ต้องการในแต่ละประเด็น

2.5.2 จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์และรายการข้อคำถามแต่ละ
ประเด็น

2.5.3 ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม โดยอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.5.4 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล

2.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือกับผู้ให้สัมภาษณ์โดยให้แต่ละคนเป็นผู้กำหนด วัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ แล้วส่งประเด็นสัมภาษณ์ล่วงหน้าประมาณ 2 สัปดาห์ การเก็บรวบรวมใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นและขออนุญาตบันทึกการสัมภาษณ์ด้วยเครื่องบันทึกเสียง จากนั้นนำมาถอดความเพื่อสรุปเรียบเรียงตามแต่ละประเด็นที่ได้กำหนดไว้

2.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำเนื้อหาที่ได้มาตรวจสอบให้ครบถ้วนตามประเด็นที่ต้องการ จากนั้นใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา สรุปสาระสำคัญที่เป็นความสอดคล้องของแนวคิดในภาพรวมมาเป็นแนวทางในการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุองค์ประกอบของโมเดล

ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย

ในขั้นตอนนี้จะทำการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนระหว่างโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปีการศึกษา 2567 จำนวน 2,464 โรงเรียนแยกเป็น ผู้บริการจำนวน 2,464 คน ครูจำนวน 52,875 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 360 แห่ง ปีการศึกษา 2567 โดยใช้เกณฑ์สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างประมาณ 20 แห่งต่อ 1 ตัวแปรสังเกตได้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2548, หน้า 53) โดยมีบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน นับเป็น 1 หน่วยวิเคราะห์ ดังนั้นผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 360 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา

จำนวน 360 คน และครู จำนวน 360 คน รวมครูและผู้บริหารเป็น 720 คน โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling)

1.3 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการพิจารณาข้อมูลการวิจัยจึงใช้สถิติขั้นสูง คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) จึงจำเป็นต้องกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้องกับการใช้สถิติแต่ละประเภทตามเหตุผลดังต่อไปนี้

1.3.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ด้วยเทคนิคการใช้หลักการของค่าประมาณความควรจะเป็นสูงสุด (Maximum Likelihood: ML) ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ ถ้าใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดต่ำกว่า 100 หน่วย จะมีโอกาสปฏิเสธสมมติฐานในการทดสอบไค – สแควร์ (Chi – Square) มากเพราะค่าไค – สแควร์มีแนวโน้มที่จะมีค่าสูงซึ่งได้มีข้อเสนอแนะเรื่องขนาดกลุ่มตัวอย่างว่าควรพิจารณาควบคู่ไปกับจำนวนพารามิเตอร์อิสระที่ต้องการประมาณค่า ถ้าพารามิเตอร์มีจำนวนมากควรจะต้องมีขนาดของกลุ่มตัวอย่างเพิ่มมากขึ้นโดยใช้กฎที่ว่าอัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์ควรจะเป็น 20 ต่อ 1 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2548, หน้า 53)

1.3.2 การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ เช่นเดียวกับการวิเคราะห์การถดถอย เกณฑ์สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างระบุขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นฟังก์ชันของจำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า คือ ต้องมีขนาดกลุ่มตัวอย่างประมาณ 20 คน ต่อ 1 พารามิเตอร์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2548, หน้า 53)

1.3.3 การวิเคราะห์ตัวแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น โดยใช้สถิติไค – สแควร์ (Chi – square statistics: χ^2) ที่ระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index: GFI) ระหว่างโมเดลสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งนักสถิติส่วนใหญ่กำหนดว่าขนาดกลุ่มตัวอย่างต้องมีขนาดใหญ่ เพราะฟังก์ชันความสอดคล้อง (Fit or Fitting Function) จะมีการแจกแจงแบบ ไค – สแควร์ กลุ่มตัวอย่างต้องมีขนาดใหญ่เท่านั้น Gold (1989, อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ได้เสนอแนะให้พิจารณาขนาดของกลุ่มตัวอย่างควบคู่ไปกับจำนวนพารามิเตอร์อิสระที่ต้องการประมาณค่า ถ้าพารามิเตอร์มีจำนวนมากควรจะต้องมีกลุ่มตัวอย่างเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยการใช้อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและ

จำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรควรเป็น 20 ต่อ 1 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2548, หน้า 53)

สรุปได้ว่าการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ด้วยสถิติขั้นสูงและมีโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพารามิเตอร์มีจำนวนมากและกลุ่มตัวอย่างต้องมีจำนวนมาก เพื่อความมั่นใจในการทดสอบ ควรใช้โดยการใช้อัตราส่วนระหว่างหน่วยตัวอย่างและจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรควรเป็น 20 ต่อ 1 ขึ้นไป ในการวิจัยครั้งนี้ ประเมินค่าพารามิเตอร์จากโมเดลสมมติฐานมีจำนวนพารามิเตอร์ทั้งสิ้น 18 พารามิเตอร์ ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 โรงเรียน

1.4 การเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage random Sampling) ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้

1.4.1 สุ่มจังหวัดในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 20 จังหวัด โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกทั้งหมด จำนวน 20 จังหวัด

1.4.2 แต่ละจังหวัดสุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกทั้งหมด จำนวน 61 เขต

1.4.3 สุ่มอย่างง่าย โรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 360 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียนมีจำนวน 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 720 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานในตำแหน่ง ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 คุณภาพผู้เรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดตอนที่ 3 – 6 เป็นคำถามเกี่ยวกับองค์ประกอบปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียน จำนวน 4 ด้านได้แก่ การเป็นคนดี การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร 3) การมีความสามารถในการคิด 4) การมีทักษะชีวิต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวปัจจัยเชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการ
2) กลยุทธ์ขององค์กร 3) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ 4) สุขภาพองค์กร

2.1 การสร้างและการหาประสิทธิภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัย
ดำเนินการสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบสอบถาม

2.2.1 ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้อง

2.2.2 สร้างข้อคำถามของแต่ละตัวแปรตามกรอบแนวคิดของ
การวิจัยและสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ

2.2.3 การหาประสิทธิภาพของแบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

2.2.3.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา
(Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน พิจารณา
ซึ่งประกอบด้วย

1) ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการด้านการบริหาร
การศึกษา จำนวน 2 คน ได้แก่

1.1) รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร
ประธานหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2) รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ
อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2) ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน
ได้แก่

2.1) ดร.อนุสรณ์ แสนเคน ผู้อำนวยการโรงเรียน
สุนทรวิจิตร

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1

2.2) ดร.ศรีทัศน์ วิธสวา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้าน
จันทร์เพ็ญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1

3) ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นครูผู้สอน จำนวน 1 คน คือนางพิมพ์พิมล แสนนาม ครู โรงเรียนบ้านหนองกอมป่ขาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

แล้วนำความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการและตัวบ่งชี้ (item-Objective Congruence: IOC) หากมีค่า IOC เท่ากับหรือสูงกว่า .50 ถือว่าเป็นคำถามที่ใช้ได้

2.2.3.2 การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คน และครู 30 คนรวม 60 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยวิธีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมในแต่ละด้าน (Item Total Correlation Coefficient) และคัดเลือกข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 130) จากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (item analysis) และค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถาม (reliability) โดยภาพรวม

ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก
1	0.61	24	0.79	47	0.70	70	0.82
2	0.67	25	0.76	48	0.68	71	0.70
3	0.49	26	0.69	49	0.75	72	0.69
4	0.55	27	0.68	50	0.80	73	0.64
5	0.64	28	0.73	51	0.84	74	0.68
6	0.65	29	0.78	52	0.85	75	0.62
7	0.60	30	0.69	53	0.82	76	0.64
8	0.72	31	0.78	54	0.83	77	0.66
9	0.77	32	0.67	55	0.82	78	0.66
10	0.79	33	0.68	56	0.71	79	0.72
11	0.71	34	0.73	57	0.75	80	0.66
12	0.74	35	0.84	58	0.65	81	0.63
13	0.67	36	0.63	59	0.69	82	0.64
14	0.79	37	0.79	60	0.76	83	0.60
15	0.68	38	0.78	61	0.69	84	0.58
16	0.71	39	0.82	62	0.73	85	0.65
17	0.71	40	0.73	63	0.66	86	0.54
18	0.83	41	0.67	64	0.70	87	0.54
19	0.76	42	0.62	65	0.77	88	0.51
20	0.75	43	0.74	66	0.77	89	0.56
21	0.63	44	0.79	67	0.74	90	0.55
22	0.80	45	0.73	68	0.84		
23	0.75	46	0.67	69	0.81		

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98

2.2.4 จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อใช้ขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามถึงสถานศึกษาทางไปรษณีย์ พร้อมแนบซองติดแสตมป์เพื่อให้ตอบกลับทางไปรษณีย์

3.3 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบและคัดแยกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

3.4 ในกรณีที่ยังไม่ได้รับคืน ผู้วิจัยดำเนินการติดตามโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์สอบถามและติดตามด้วยตนเอง ส่งแบบสอบถามไปให้ใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างและตัวแปร

4.1.1 การวิเคราะห์คุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างเบื้องต้น ได้แก่ ค่าความถี่และค่าร้อยละ

4.1.2 การวิเคราะห์การแจกแจงของตัวแปรที่นำมาศึกษา ได้แก่ ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ และค่าความโด่ง

4.1.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกต โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

4.2 การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน

ขนาดเล็กในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้สถิติวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Model: SEM) ซึ่งเป็นการ บูรณาการของสถิติวิเคราะห์ที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) เพื่อศึกษาปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนตามข้อมูลเชิงประจักษ์ และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล (Path Analysis) เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปร ศึกษาอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมระหว่างตัวแปร และวิเคราะห์ตรวจสอบความตรงของทฤษฎีหรือทดสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ดังนี้

4.2.1 การประมาณค่าพารามิเตอร์ เพื่อกำหนดข้อมูลจำเพาะโมเดล (Specification of the Model) ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาว่าตัวแปรสาเหตุตัวแปรใดบ้างที่ส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อคุณภาพนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ประกอบด้วย ตัวแปรแฝง และตัวแปรสังเกต โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นของโมเดลว่า ความสัมพันธ์ของโมเดลทั้งหมดเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง (Linear) เป็นความสัมพันธ์เชิงบวก (Additive) และเป็นความสัมพันธ์ทางเดียว (Recursive Model) ระหว่างตัวแปรภายนอก (Exogenous Variables) และตัวแปรภายใน (Endogenous Variables) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 45)

4.2.2 การประมาณค่าพารามิเตอร์เพื่อระบุค่าความเป็นไปได้ค่าเดียวของโมเดล (Identification of the Model) โดยใช้เงื่อนไขกฎที่ (t - rule) นั่นคือ จำนวนพารามิเตอร์ที่ไม่ทราบค่าจะต้องน้อยกว่าหรือเท่ากับจำนวนสมมาตรในเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ตรวจสอบโดยจะให้จำนวนพารามิเตอร์ที่ต้องการประมาณค่า (t) และจำนวนตัวแปรสังเกต (NI) ซึ่งนำมาคำนวณหาจำนวนสมมาตรในเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมได้ กฎที่กล่าวว่าแบบจำลองจะระบุค่าได้พอดีเมื่อ $t \leq (1/2)(NI)(NI+1)$ และใช้กฎความสัมพันธ์ทางเดียว (Recursive Rule) เพื่อตรวจสอบเงื่อนไขพอเพียง (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 45)

4.2.3 การประมาณค่าพารามิเตอร์ของโมเดล (Parameter Estimation from the Model) ผู้วิจัยใช้การประมาณค่าโดยใช้วิธี ML (Maximum Likelihood) ซึ่งเป็นวิธีที่แพร่หลายที่สุด เนื่องจากมีความคงเส้นคงวา (Consistency) มีประสิทธิภาพและความเป็นอิสระจากมาตรวัด (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 53) ผลที่ได้จะแสดงให้เห็น

ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงและตัวแปรประจักษ์ ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงในด้วยกัน (Beta, β) ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรแฝงภายใน (Gamma, γ) ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R) ของสมการโครงสร้าง และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R') ของตัวแปรประจักษ์ของตัวแปรแฝงภายใน และตัวแปรแฝงภายนอก

4.2.4 การตรวจสอบความสอดคล้องกลไกของโมเดล (Goodness – of Fit Measures) เพื่อศึกษาภาพรวมว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใดโดยใช้ค่าสถิติที่จะตรวจสอบ ดังนี้

4.2.4.1 ค่าไค – สแควร์ (Chi – Square Statistics) เป็นค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานทางสถิติว่าฟังก์ชันความสอดคล้องมีค่าเป็นศูนย์ ถ้าค่าไค – สแควร์มีค่าต่ำมากหรือยิ่งเข้าใกล้ศูนย์มาก หรือค่าไค – สแควร์ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 53) หรือมีค่า p – value มากกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.2.4.2 ค่าสัดส่วน χ^2/df เนื่องจากเมื่อจำนวนกลุ่มตัวอย่างมากค่าไค-สแควร์ ก็จะมีสูงมากจนอาจทำให้สรุปผลได้ไม่ถูกต้อง ดังนั้นจึงแก้ไขโดยพิจารณาว่า χ^2/df ซึ่งควรมีค่าไม่เกิน 2.00

4.2.4.3 ดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness-of-Fit Index: GFI) ซึ่งเป็นอัตราส่วนของผลต่างระหว่างฟังก์ชันความสอดคล้องจากโมเดลก่อนและหลังปรับโมเดลฟังก์ชัน ความสอดคล้องก่อนปรับโมเดล ค่า GFI หากมีค่าตั้งแต่ 0.90 – 1.00 แสดงว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 54)

4.2.4.4 ดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness-of-Fit Index: AGFI) ซึ่งนำ GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดของอิสระ df ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดกลุ่มตัวอย่าง หากค่า AGFI มีค่าตั้งแต่ 0.90 – 1.00 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 54)

4.2.4.5 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI) ใช้เปรียบเทียบผลเชิงสมมติฐานการวิจัยว่ามีความสอดคล้องสูงกว่าข้อมูลเชิงประจักษ์มากน้อยเพียงใด ถ้ามีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป แสดงว่า โมเดล

มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (สุวิมล ตีรกันันท์, 2553, หน้า 246)

4.2.4.6 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน(Standardized Root Mean Squared Residual: Standardized RMR) เป็นดัชนีที่วัดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่คลาดเคลื่อนไปจากโมเดลทางทฤษฎี มีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (สุวิมล ตีรกันันท์, 2553, หน้า 243)

4.2.4.7 ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Residual Error of Approximation: RMSEA) เป็นค่าที่บ่งบอกความไม่สอดคล้องของโมเดลที่สร้างขึ้นกับเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมของประชากร ถ้าค่า RMSEA เข้าใกล้ศูนย์ โดยถ้ามีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนดีมาก ถ้าค่าที่ได้สูงขึ้นถึง 0.08 แสดงว่าเกิดความคลาดเคลื่อนขึ้นในการประมาณค่าประชากร (สุวิมล ตีรกันันท์, 2553, หน้า 243)

4.2.4.8 ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤติ (Critical N: CN) เป็นดัชนีที่แสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีแสดงความสอดคล้องของโมเดลได้ และค่า CN ควรค่ามากกว่า 200 (สุวิมล ตีรกันันท์, 2553, หน้า 248)

4.2.4.9 การปรับโมเดล (Model Modification Index: MI) ผู้วิจัยปรับโมเดลบนพื้นฐานของทฤษฎีและงานวิจัยเป็นหลัก โดยมีการดำเนินการคือจะตรวจสอบผลการประมาณค่าพารามิเตอร์ว่ามีความสมเหตุสมผลหรือไม่ มีค่าใดแปลกเกินความเป็นจริงหรือไม่ และพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เชิงพหุยกกำลังสอง (Square Multiple Correlation) ให้มีความเหมาะสม รวมทั้งพิจารณาค่าความสอดคล้องรวม (Overall Fit) ของโมเดลว่า โดยภาพรวมแล้วโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์เพียงใด และจะหยุดปรับโมเดลเมื่อพบว่าค่าสูงสุดของเศษเหลือในรูปคะแนนมาตรฐานต่ำกว่า 2.00 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 57)

5. การกำหนดค่าคะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย

5.1 การกำหนดค่าคะแนน

ในการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยกำหนดค่าคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 107 – 108)

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	ให้ค่าคะแนน 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	ให้ค่าคะแนน 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	ให้ค่าคะแนน 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	ให้ค่าคะแนน 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนน 1 คะแนน

5.2 การแปลผลคะแนน

การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน เกี่ยวกับองค์ประกอบของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 107 – 108)

4.51 – 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายถึง ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5.3 เกณฑ์ในการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติและเกณฑ์การแปลผล ดังตาราง 13

ตาราง 13 ค่าดัชนีที่นิยมใช้ในการพิจารณาความสอดคล้องของโมเดลกับ
ข้อมูลเชิงประจักษ์

ดัชนีความ กลมกลืน	เกณฑ์	อ้างอิง
χ^2 -test	ไม่มีนัยสำคัญ ($p < 0.05$)	Diamantopoulos และ Siguaw, 2000, p. 83
GFI (Goodness of Fit)	≥ 0.95 สอดคล้องกลมกลืนดี 0.90 – 0.95 สอดคล้องกลมกลืน พอใช้ได้	Diamantopoulos และ Siguaw, 2000, p. 87
AGFI (Adjusted Goodness of Fit)	≥ 0.95 สอดคล้องกลมกลืนดี 0.90 – 0.95 สอดคล้องกลมกลืน พอใช้ได้	Diamantopoulos และ Siguaw, 2000, p. 85
RMSEA (Root Mean Square error of Approximation)	< 0.05 สอดคล้องกลมกลืนดี 0.05 – 0.08 สอดคล้อง กลมกลืนพอใช้ได้ 0.08 – 0.10 สอดคล้องกลมกลืน ไม่ค่อยดี > 0.10 สอดคล้องกลมกลืนไม่ดี	Diamantopoulos และ Siguaw, 2000, p. 85

ระยะที่ 3 แนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนขนาดเล็ก

1. ประมวลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) และการวิเคราะห์ตัวแบบเชิงเส้น โดยใช้สถิติ ไค – สแควร์ (chi – square) นำปัจจัยที่ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กมาจัดทำแบบสัมภาษณ์การหาแนวทางพัฒนาและเตรียมงานเพื่อศึกษาข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ

2. เตรียมการในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการยกระดับปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กเชิงลึก จำนวน 10 คน ประกอบด้วย

2.1 คณาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาที่มีประสบการณ์ด้านการสอนทางการบริหารการศึกษา ซึ่งไม่น้อยกว่า 10 ปี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

2.1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตรครุศาสตรดุขุฎิบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย โพธิ์ใส อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุขุฎิบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.1.3 รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุขุฎิบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่ทำงานในตำแหน่งการบริหารการศึกษาระดับนโยบายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 2 ท่าน ได้แก่

2.2.1 นายชัชวาล อารามฤทธิ์ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2.2.2 นายชัยณรงค์ ฤทธิวงศ์ รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2.3 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทางการบริหารไม่น้อยกว่า 10 ปี วิชฐานะเชี่ยวชาญหรือชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน ได้แก่ นายสุชาติ เทียมกัน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านห้วยผึ้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2.4 ศึกษาวิเคราะห์ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่น้อยกว่า 10 ปี
วิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน ได้แก่ นายเสกสรรค์
มีสารพันธ์ ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

2.5 ครูผู้สอนระดับโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีประสบการณ์สอนไม่
น้อยกว่า 10 ปี วุฒิการศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโททางด้านการจัดการเรียนการสอน
หรือหลักสูตร วิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือชำนาญการพิเศษขึ้นไป จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

2.5.1 ดร.นิภาพร แสงเมือง ครู วิทยฐานะครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
อนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.5.2 นายภูวินทร์ รักษ์พงศ์ ครู วิทยฐานะครู ชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.5.3 นางสมคิด เหล่าพรม ครู วิทยฐานะครู ชำนาญการพิเศษ โรงเรียน
บ้านหนองกอมป่่าขาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

3. เครื่องมือในการสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล มีประเด็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น
และข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพ
ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวิธีการสร้างแบบสอบถาม
ตามลำดับดังนี้

3.1 กำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์ในตัวปัจจัยต่าง ๆ ที่ต้องการใน
แต่ละประเด็น

3.2 จัดทำร่างแบบสัมภาษณ์และรายการข้อคำถามแต่ละประเด็น

3.3 ตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม โดยอาจารย์ที่ปรึกษา
วิทยานิพนธ์ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.4 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือกับผู้ให้สัมภาษณ์โดยให้แต่ละคนเป็นผู้กำหนด
วัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ แล้วส่งประเด็นสัมภาษณ์ล่วงหน้าประมาณ 2 สัปดาห์
การเก็บรวบรวมใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นและอนุญาตบันทึกการสัมภาษณ์ด้วยเครื่อง
บันทึกเสียง จากนั้นนำมาถอดความเพื่อสรุปเรียบเรียงตามแต่ละประเด็นที่ได้ กำหนดไว้

5. การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำเนื้อหาที่ได้มาตรวจสอบให้ครบถ้วนตามประเด็นที่ต้องการ จากนั้นใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา สรุปสาระสำคัญที่เป็นความสอดคล้องของแนวคิดในภาพรวมมาเป็นแนวทางในการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุองค์ประกอบของโมเดล

6. ประเมินผลแนวทางในการพัฒนา

การประเมินผลแนวทางการพัฒนาของปัจจัยเชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกับที่สัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางพัฒนา รูปแบบการประเมินได้เลือกใช้มาตรฐาน 4 ข้อมาใช้ในการประเมินผลดังนี้

6.1 ความถูกต้องครอบคลุม ของแนวทางในการพัฒนาปัจจัยเชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิความถูกต้องครอบคลุมตามหลักวิชาการที่จะนำไปใช้ปฏิบัติ

6.2 ความเหมาะสม ของแนวทางในการพัฒนาปัจจัยเชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิมีความเหมาะสมตามหลักวิชาการและในการนำไปปฏิบัติ

6.3 ความเป็นไปได้ ของแนวทางในการพัฒนาปัจจัยเชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ

6.4 ความเป็นประโยชน์ ของแนวทางในการพัฒนาปัจจัยเชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่ได้รับจากผู้ทรงคุณวุฒิมีความเป็นประโยชน์ในการนำไปปฏิบัติ

7. การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นด้วยการใช้สถิติบรรยาย ได้แก่ ความถี่และร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพผู้เรียน
3. ผลการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหาร

ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ผลการวิเคราะห์ค่าความเบ้ ความโด่ง ของตัวแปรสังเกตได้
2. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้
3. ผลการวิเคราะห์รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอก และตัวแปรแฝงภายใน
4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงและการวิเคราะห์ค่าอิทธิพล

ตอนที่ 3 แนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กจากผู้ทรงคุณวุฒิ
2. ผลการประเมินผลแนวทางในการพัฒนาปัจจัยเชิงสาเหตุต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากผู้ทรงคุณวุฒิ

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร

1.1.1 ตัวแปรแฝงภายนอก (Exogenous Variable)

STRA แทน กลยุทธ์ขององค์การ

วัดจากตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variable) 3 ตัว คือ

PLST แทน แผนกลยุทธ์

EFSC แทน ประสิทธิภาพของโรงเรียน

EDSU แทน การนิเทศการศึกษา

ACLD แทน ภาวะผู้นำทางวิชาการ

วัดจากตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variable) 5 ตัว คือ

ACAT แทน การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ

LEAR แทน การเรียนรู้

INTE แทน เทคโนโลยีสารสนเทศ

TEDE แทน การพัฒนาครู

CUDE แทน การพัฒนาหลักสูตร

1.1.2 ตัวแปรแฝงภายใน (Endogenous Variable)

LEMA แทน การจัดการกระบวนการเรียนรู้

วัดจากตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variable) 3 ตัว คือ

STCE แทน การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

KNMA แทน การจัดการความรู้ของครู

ASSE แทน การวัดและประเมินผล

HEOR แทน สุขภาพองค์การ

วัดจากตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variable) 3 ตัว คือ

RESU แทน การสนับสนุนทรัพยากร

MOWO แทน ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน

FOAC แทน การมุ่งเน้นวิชาการ

STQU แทน คุณภาพผู้เรียน

วัดจากตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variable) 4 ตัว คือ

GOPE	แทน	การเป็นคนดี
KNST	แทน	การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร
THAB	แทน	การมีความสามารถในการคิด
LISK	แทน	การมีทักษะชีวิต

1.2 สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
C.V.	แทน	สัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variance)
S.E.	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)
Skew	แทน	ความเบ้ (Skewness)
Kur	แทน	ความโด่ง (Kurtosis)
χ^2	แทน	ค่าสถิติ ไค-สแควร์ (Chi-square)
df	แทน	องศาอิสระ (Degree of Freedom)
χ^2/df	แทน	อัตราส่วนไค-สแควร์สัมพัทธ์
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
R^2	แทน	ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณยกกำลังสอง (Square Multiple Correlation) หรือสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
p-value	แทน	ค่าความน่าจะเป็น หรือระดับนัยสำคัญทางสถิติ
GFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (Goodness of Fit Index)
AGFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index)
RMSEA	แทน	ค่าประมาณความคลาดเคลื่อนของรากกำลังสองเฉลี่ย (Root Mean Square Error of Approximation)
CN	แทน	ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤติ (Critical N)
CFI	แทน	ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index)

RMR	แทน	ดัชนีของรากกำลังสองเฉลี่ยของเศษ (Root Mean Square Residual)
γ	แทน	สัมประสิทธิ์อิทธิพลจากตัวแปรแฝงภายนอกไปยัง ตัวแปรแฝงภายใน
β	แทน	สัมประสิทธิ์อิทธิพลจากตัวแปรแฝงภายในไปยังตัวแปร แฝงภายใน
DE	แทน	อิทธิพลทางตรง (Direct Effects)
IE	แทน	อิทธิพลทางอ้อม (Indirect Effects)
TE	แทน	อิทธิพลรวม (Total Effects) (เท่ากับ DE + IE)

1.3 สัญลักษณ์ที่ใช้ในโมเดล

○	แทน	ตัวแปรแฝง (Latent Variable)
□	แทน	ตัวแปรสังเกตได้ (Observed Variable)
→	แทน	เส้นทางการส่งผลกระทบระหว่างตัวแปร โดยตัวแปรที่อยู่ ปลายลูกศรส่งผลต่อตัวแปรที่อยู่หัวลูกศร
↔	แทน	เส้นแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

**ตอนที่ 1 ผลการศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหาร
ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียน
ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 360 แห่ง
โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 720 คน โดยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย
สถานภาพตำแหน่ง วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ ผลการ
วิเคราะห์ดังตาราง 14

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่ และร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานภาพตำแหน่ง		
1.1 ผู้บริหาร	360	50
1.2 ครู	360	50
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด		
2.1 ปริญญาตรี	236	32.80
2.2 ปริญญาโท	413	57.40
2.3 ปริญญาเอก	71	9.90
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการ		
3.1 น้อยกว่า 10 ปี	164	22.80
3.2 ตั้งแต่ 10 – 20 ปี	390	54.20
3.3 มากกว่า 20 ปี	166	23.10
รวม	720	100

จากตาราง 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 720 คน ดำรงตำแหน่ง
ผู้บริหารและ ครู จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนมากสำเร็จการศึกษาสูงสุด

ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 57.40 และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติราชการระหว่าง 10 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 69.55

2. ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพผู้เรียน

การวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อตรวจสอบลักษณะการแจกแจงของคุณภาพผู้เรียนของในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคุณภาพผู้เรียนของในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คุณภาพผู้เรียนของในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การเป็นคนดี			
1.1 ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา	4.72	0.64	มากที่สุด
1.2 มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีความซื่อสัตย์สุจริต	4.76	0.53	มากที่สุด
1.3 มีความเมตตา กรุณา โอบอ้อมอารีเห็นใจผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว	4.78	0.52	มากที่สุด
1.4 จิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม	4.74	0.61	มากที่สุด
1.5 ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า	4.73	0.57	มากที่สุด
รวม	4.74	0.52	มากที่สุด
2. การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร			
2.1 การมีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด	4.73	0.58	มากที่สุด
2.2 มีผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษา กำหนด	4.69	0.61	มากที่สุด
2.3 มีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	4.72	0.58	มากที่สุด

ตาราง 15 (ต่อ)

คุณภาพผู้เรียนของในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.4 สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อความคิดและการสื่อสาร ได้อย่างเหมาะสม	4.75	0.55	มากที่สุด
2.5 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และ การประยุกต์ใช้ความรู้	4.71	0.59	มากที่สุด
รวม	4.72	0.53	มากที่สุด
3.การมีความสามารถในการคิด			
3.1 สามารถสรุปตีความในประเด็นที่อ่านและเขียนได้ เหมาะสมกับวัย	4.69	0.61	มากที่สุด
3.2 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และคิดอย่างมี วิจารณญาณ	4.70	0.63	มากที่สุด
3.3 มีความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็นระบบ	4.73	0.57	มากที่สุด
3.4 มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา	4.71	0.59	มากที่สุด
3.5 มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคม	4.74	0.57	มากที่สุด
รวม	4.71	0.55	มากที่สุด
4.การมีทักษะชีวิต			
4.1 รู้จักดูแลตนเองและออกกำลังกายสม่ำเสมอ	4.72	0.63	มากที่สุด
4.2 รู้จักดูแลตนเองให้ปลอดภัย	4.76	0.54	มากที่สุด
4.3 มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์	4.78	0.52	มากที่สุด
4.4 มีสุนทรียภาพ มีความซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในศิลปะหรือ สิ่งดีงาม	4.75	0.54	มากที่สุด
4.5 มีทักษะด้านการสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะ อาชีพ ทักษะการเรียนรู้และทักษะการเปลี่ยนแปลง	4.71	0.61	มากที่สุด
รวม	4.74	0.51	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.73	0.50	มากที่สุด

จากตาราง 15 คุณภาพผู้เรียนของในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า การเป็นคนดีและการมีทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา คือ การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร ($\bar{X} = 4.72$) เจต และการมีความสามารถในการคิด ($\bar{X} = 4.71$) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหาร

3.1 การวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อตรวจสอบลักษณะการแจกแจงปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกลยุทธ์ขององค์กร ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 16

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกลยุทธ์ขององค์กร

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกลยุทธ์ขององค์กร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. แผนกลยุทธ์			
1.1 การสร้างจุดเน้น พันธกิจ และทิศทางองค์กร	4.67	0.71	มากที่สุด
1.2 ใช้กระบวนการอย่างรอบคอบ ชาญฉลาด มีลักษณะเป็นขั้นตอน	4.64	0.69	มากที่สุด
1.3 มีความยืดหยุ่น พลิกแพลงได้ตามสถานการณ์	4.73	0.60	มากที่สุด
1.4 การดำเนินงานสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นมาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้	4.67	0.63	มากที่สุด
1.5 การกำหนดกรอบหรือขอบเขตการดำเนินงานให้ครอบคลุม	4.71	0.63	มากที่สุด
รวม	4.68	0.57	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกลยุทธ์ขององค์กร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน			
2.1 การจัดการเรียนการสอนของครูได้คุณภาพมีสื่อ การเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.73	0.58	มากที่สุด
2.2 การสร้างความรู้สึกรักพอใจชอบและอยากทำงานใน โรงเรียน มีความทุ่มเท และเสียสละในการทำงาน	4.72	0.58	มากที่สุด
2.3 การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้	4.72	0.60	มากที่สุด
2.4 มีการควบคุม กำกับดูแล ให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์	4.69	0.66	มากที่สุด
2.5 การดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	4.70	0.61	มากที่สุด
รวม	4.71	0.53	มากที่สุด
3. การนิเทศการศึกษา			
3.1 การร่วมมือทำงานของ บุคลากรทางการศึกษาใน การปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน	4.69	0.64	มากที่สุด
3.2 ส่งเสริมให้มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยใช้ รูปแบบการนิเทศที่หลากหลายและเป็นกัลยาณมิตร	4.69	0.64	มากที่สุด
3.3 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะครู	4.74	0.60	มากที่สุด
3.4 การอำนวยความสะดวก กระตุ้น แนะนำ ให้ คำปรึกษา	4.72	0.59	มากที่สุด
3.5 การสร้างความเข้าใจในงานให้กับครู	4.68	0.70	มากที่สุด
รวม	4.70	0.58	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.70	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 16 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านกลยุทธ์ขององค์กร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมา คือ การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.70$) และแผนกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.68$) ตามลำดับ

3.2 การวิเคราะห์ค่าสถิติเพื่อตรวจสอบลักษณะการแจกแจงของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 17

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้นำทางวิชาการ

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้นำทางวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การจัดบรรยากาศ			
1.1 การสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจถึงเป้าหมายและความคาดหวังที่ชัดเจน	4.72	0.61	มากที่สุด
1.2 การร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้	4.75	0.55	มากที่สุด
1.3 การสนับสนุนและช่วยเหลือบุคลากรในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ	4.68	0.67	มากที่สุด
1.4 การสนับสนุนการจัดบริการเสริมทางวิชาการ	4.68	0.68	มากที่สุด
1.5 การให้ขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียน	4.71	0.64	มากที่สุด
รวม	4.70	0.58	มากที่สุด
2. ด้านการเรียนรู้			
2.1 การบริหารการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.75	0.61	มากที่สุด
2.2 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.71	0.62	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้นำทางวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.3 การส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการ เรียนรู้	4.66	0.74	มากที่สุด
2.4 การตรวจสอบความก้าวหน้า	4.66	0.70	มากที่สุด
2.5 การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร	4.70	0.63	มากที่สุด
รวม	4.69	0.60	มากที่สุด
3. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ			
3.1 ความสามารถในการสืบค้นเพื่อแสวงหาคำตอบ โดยรู้แหล่งที่ใช้สำหรับการสืบค้น	4.66	0.70	มากที่สุด
3.2 ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ จากแหล่ง สารสนเทศที่หลากหลาย	4.69	0.68	มากที่สุด
3.3 การจัดหาจัดเก็บ การบันทึก การประมวลผล และ แปลงข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ	4.69	0.66	มากที่สุด
3.4 ความสามารถในการใช้สารสนเทศที่ต้องการอย่างมี ประสิทธิภาพ	4.69	0.63	มากที่สุด
3.5 การพิจารณาการประเมินสารสนเทศและแหล่ง สารสนเทศ จากความน่าเชื่อถือ ความเที่ยงตรง ความ ถูกต้อง และความทันสมัย	4.67	0.62	มากที่สุด
รวม	4.68	0.60	มากที่สุด
4. การพัฒนาครู			
4.1 การแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กรที่มี ต่อความสำเร็จของบุคลากร	4.72	0.65	มากที่สุด
4.2 การยกย่องชมเชย	4.75	0.56	มากที่สุด
4.3 การสนับสนุนการพัฒนาและความก้าวหน้าของ บุคลากร	4.76	0.54	มากที่สุด
4.4 การแบ่งปันความรู้ขององค์กรเพื่อให้บุคลากร สามารถให้บริการกับผู้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น	4.72	0.61	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้นำทางวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
4.5 การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้บุคลากรกล้าคิด กล้าทำและมีนวัตกรรม	4.72	0.57	มากที่สุด
รวม	4.73	0.53	มากที่สุด
5. การพัฒนาหลักสูตร			
5.1 การสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร	4.63	0.76	มากที่สุด
5.2 การพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	4.70	0.60	มากที่สุด
5.3 การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม	4.73	0.60	มากที่สุด
5.4 การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร	4.70	0.61	มากที่สุด
5.5 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร	4.69	0.66	มากที่สุด
รวม	4.69	0.59	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.70	0.56	มากที่สุด

จากตาราง 17 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านผู้นำทางวิชาการ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.70$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า การพัฒนาครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมา คือ การจัดบรรยากาศ ($\bar{X} = 4.70$) การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.69$) การพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.69$) และ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.68$) ตามลำดับ

3.3 การวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อตรวจสอบลักษณะการแจ่มแจ้งของ
ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้
ประกอบด้วยค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 18

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ด้านการกระบวนการเรียนรู้

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการกระบวนการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
1.1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่าง ระหว่างบุคคล	4.74	0.57	มากที่สุด
1.2 จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้าง ความรู้ด้วยตัวเอง	4.75	0.54	มากที่สุด
1.3 จัดสภาพการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และทำให้ ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข	4.75	0.57	มากที่สุด
1.4 ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ	4.74	0.55	มากที่สุด
1.5 เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก สะดวกในการเรียนรู้	4.74	0.55	มากที่สุด
รวม	4.74	0.51	มากที่สุด
2. การจัดการความรู้ของครู			
2.1 การพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ขึ้นได้ด้วยวิธีการและ รูปแบบที่หลากหลาย	4.74	0.61	มากที่สุด
2.2 แสวงหาความรู้ที่มีประโยชน์และมีผลต่อการจัด กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งต่าง	4.70	0.66	มากที่สุด

ตาราง 18 (ต่อ)

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการกระบวนการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2.3 การจัดความรู้ไว้เป็นหมวดหมู่อย่างเหมาะสม	4.70	0.61	มากที่สุด
2.4 การแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ต่อกัน	4.73	0.56	มากที่สุด
2.5 การนำความรู้ไปใช้จนเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่	4.72	0.61	มากที่สุด
รวม	4.71	0.55	มากที่สุด
3. การวัดและประเมินผล			
3.1 กำหนดขอบเขตการประเมินให้สอดคล้องและครอบคลุมตัวชี้วัด	4.73	0.56	มากที่สุด
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย พัฒนาการ ความก้าวหน้าของผู้เรียน	4.73	0.60	มากที่สุด
3.3 ใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย	4.73	0.59	มากที่สุด
3.4 กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินผลการประเมินอย่างชัดเจน	4.75	0.59	มากที่สุด
3.5 การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน	4.73	0.57	มากที่สุด
รวม	4.73	0.55	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.73	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 18 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.73$) และการจัดการความรู้ของครู ($\bar{X} = 4.71$) ตามลำดับ

3.4 การวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อตรวจสอบลักษณะการแจกแจงของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านสุขภาพองค์กร ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตาราง 19

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ด้านสุขภาพองค์กร

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านสุขภาพองค์กร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การสนับสนุนทรัพยากร			
1.1 การจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม และเพียงพอต่อความต้องการ	4.68	0.67	มากที่สุด
1.2 การกำหนดกิจกรรม รายละเอียดของงานและเงื่อนไขเวลาในการปฏิบัติ	4.71	0.63	มากที่สุด
1.3 การจัดสรรบุคลากรให้กับโครงการต่าง ๆ ขององค์การอย่างเหมาะสม	4.71	0.63	มากที่สุด
1.4 การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.73	0.62	มากที่สุด
1.5 การติดตามดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ไขปัญหา	4.74	0.55	มากที่สุด
รวม	4.71	0.56	มากที่สุด
2. ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน			
2.1 มีความรู้สึกไว้วางใจในการทำงาน	4.71	0.64	มากที่สุด
2.2 ความเชื่อมั่นในการทำงาน	4.72	0.61	มากที่สุด
2.3 มีความกระตือรือร้นในการทำงาน	4.73	0.60	มากที่สุด
2.4 ความพึงพอใจและมีความผูกพันต่อโรงเรียน	4.74	0.61	มากที่สุด
2.5 ความภาคภูมิใจในโรงเรียนรวมทั้งความสำเร็จจากงาน	4.75	0.57	มากที่สุด
รวม	4.72	0.56	มากที่สุด
3. การมุ่งเน้นวิชาการ			
3.1 การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนมุ่งเน้นให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ	4.69	0.67	มากที่สุด

ตาราง 19 (ต่อ)

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านสุขภาพองค์กร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3.2 การกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนสูง	4.72	0.63	มากที่สุด
3.3 การจัดสภาพการเรียนรู้การสอน และบรรยากาศที่ดี	4.75	0.57	มากที่สุด
3.4 สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นระเบียบ เรียบร้อย	4.71	0.66	มากที่สุด
3.5 นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้ เพิ่มเติม	4.74	0.57	มากที่สุด
รวม	4.72	0.54	มากที่สุด
รวมทั้งหมด	4.72	0.53	มากที่สุด

จากตาราง 19 ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน
ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ด้านสุขภาพองค์กร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) เมื่อพิจารณาราย
องค์ประกอบ พบว่า ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและการมุ่งเน้นวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด
($\bar{X} = 4.72$) รองลงมา คือ การสนับสนุนทรัพยากร ($\bar{X} = 4.71$) ตามลำดับ

**ตอนที่ 2 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ
ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินการดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ค่า ความเบ้ ความโด่ง ของตัวแปรสังเกตได้

การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรแฝง จำนวน 5 ตัวแปร และตัวแปรสังเกตได้จำนวน 18 ตัวแปร โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อตรวจสอบลักษณะการแจกแจงของตัวแปร ประกอบด้วย ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปรสังเกตได้ ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 20

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ค่าความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปร สังเกตได้ก่อนแปลงคะแนน

ประเภทตัวแปร		Skewness		Kurtosis	
ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
STRA	PLST	-2.02	.091	3.88	.182
	EFSC	-2.01	.091	3.61	.182
	EDSU	-2.19	.091	4.23	.182
ACLD	ACAT	-2.12	.091	3.91	.182
	LEAR	-2.11	.091	3.88	.182
	INTE	-2.12	.091	4.59	.182
	TEDE	-2.19	.091	4.32	.182
	CUDE	-2.18	.091	4.71	.182

ตาราง 20 (ต่อ)

ประเภทตัวแปร		Skewness		Kurtosis	
ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	Statistic	Std. Error	Statistic	Std. Error
LEMA	STCE	-2.14	.091	3.865	.182
	KNMA	-2.06	.091	3.592	.182
	ASSE	-2.35	.091	5.565	.182
STQU	GOPE	-2.264	.091	4.657	.182
	KNST	-1.946	.091	2.951	.182
	THAB	-1.891	.091	2.457	.182
	LISK	-2.220	.091	4.501	.182

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ภายหลังการแปลงคะแนนของตัวแปรสังเกตได้พบว่า ค่าความเบ้ (Skewness) และความโด่ง (Kurtosis) มีค่าไม่เท่ากับศูนย์ต้องปรับคะแนนมาตรฐานข้อมูลจึงเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น

2. ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ ผู้วิจัยพิจารณาจากลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดในโมเดล เป็นความสัมพันธ์แบบเส้น (linear) เชิงบวก (additive) และเป็นความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (causal relationships) ซึ่งผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 18 ตัวแปร ซึ่งเป็นองค์ประกอบของตัวแปรแฝงทั้งหมด 5 ตัว ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 21

ตาราง 21 เมทริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

ตัวแปร	PLST	EFSC	EDSU	ACAT	LEAR	INTE	TEDE	CUDE	STCE	KNMA	ASSE	RESU	MOWO	FOAC	GOPE	KNST	THAB	LISK
PLST	1.00																	
EFSC	0.83**	1.00																
EDSU	0.83**	0.90**	1.00															
ACAT	0.86**	0.87**	0.88**	1.00														
LEAR	0.82**	0.85**	0.88**	0.93**	1.00													
INTE	0.83**	0.83**	0.81**	0.91**	0.89**	1.00												
TEDE	0.83**	0.81**	0.84**	0.91**	0.87**	0.90**	1.00											
CUDE	0.81**	0.82**	0.84**	0.89**	0.89**	0.89**	0.90**	1.00										
STCE	0.83**	0.81**	0.81**	0.88**	0.87**	0.90**	0.90**	0.89**	1.00									
KNMA	0.81**	0.80**	0.81**	0.88**	0.89**	0.90**	0.88**	0.89**	0.93**	1.00								
ASSE	0.83**	0.81**	0.83**	0.89**	0.88**	0.88**	0.89**	0.84**	0.92**	0.90**	1.00							
RESU	0.78**	0.81**	0.85**	0.87**	0.86**	0.83**	0.88**	0.88**	0.86**	0.84**	0.87**	1.00						
MOWO	0.77**	0.80**	0.85**	0.85**	0.83**	0.79**	0.86**	0.86**	0.81**	0.80**	0.83**	0.92**	1.00					
FOAC	0.78**	0.77**	0.81**	0.82**	0.81**	0.81**	0.87**	0.87**	0.86**	0.85**	0.74**	0.85**	0.87**	1.00				
GOPE	0.74**	0.72**	0.77**	0.80**	0.82**	0.80**	0.80**	0.79**	0.82**	0.83**	0.85**	0.80**	0.77**	0.82**	1.00			
KNST	0.71**	0.73**	0.76**	0.79**	0.82**	0.79**	0.81**	0.83**	0.83**	0.83**	0.81**	0.82**	0.78**	0.82**	0.82**	1.00		
THAB	0.74**	0.71**	0.75**	0.80**	0.80**	0.82**	0.81**	0.81**	0.82**	0.84**	0.84**	0.81**	0.75**	0.79**	0.83**	0.90**	1.00	
LISK	0.69**	0.69**	0.76**	0.76**	0.78**	0.77**	0.80**	0.78**	0.82**	0.80**	0.81**	0.79**	0.73**	0.80**	0.83**	0.85**	0.89**	1.00

หมายเหตุ ; ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p < 0.01$)

จากตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวของตัวแปรแฝง กลยุทธ์ขององค์การ (STRA) ภาวะผู้นำทางวิชาการ (ACLD) การจัดกระบวนการเรียนรู้ (LEMA) สุขภาพองค์การ (HEOR) และคุณภาพผู้เรียน (STQU) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่าง 0.69 – 0.93 หากมีค่าความสัมพันธ์ทางบวกตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไปอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (Hinkle, et al., 1982, p. 110) ซึ่งคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด 2 อันดับแรก คือ การเรียนรู้ (LEAR) กับการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ (ACAT) และการจัดการความรู้ของครู (KNMA) การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (STCE) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.93 ส่วนคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุดคือ การมีทักษะชีวิต (LISK) กับแผนกลยุทธ์ (PLST) และการมีทักษะชีวิต (LISK) กับประสิทธิผลของโรงเรียน (EFSC) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.38

3. ผลการวิเคราะห์รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอก และรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายใน

การวิเคราะห์รูปแบบการวัดจำแนกออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอก และ 2) รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายใน โดยรูปแบบการวัดทั้ง 2 นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้กับตัวแปรแฝง ซึ่งใช้หลักการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis)

3.1 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอก กลยุทธ์ขององค์การ (STRA)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกกลยุทธ์ขององค์การ (STRA) จากตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้ แผนกลยุทธ์ (PLST) ประสิทธิผลของโรงเรียน (EFSC) และการนิเทศการศึกษา (EDSU) ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 22

ตาราง 22 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกกลยุทธ์ขององค์การ ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

ตัวแปร สังเกตได้	ตัวแปรแฝงตามสมรรถนะส่วนบุคคล		
	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ	S.E.	t
PLST	0.50	0.01	29.51**
EFSC	0.51	0.01	33.77**
EDSU	0.55	0.01	33.81**

ผลการทดสอบความกลมกลืน Chi-square = 0 df = 0 p-value = 1.00
 $\chi^2/df = 0$ GFI = 1.00 AGFI = .99 RMSEA = 0.000

หมายเหตุ : ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p < 0.01$) ,

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$)

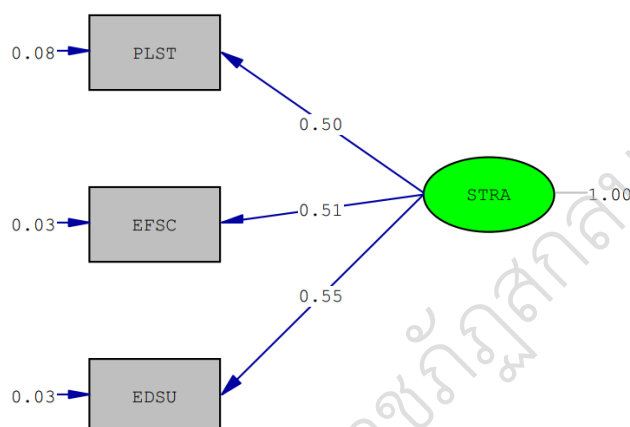
จากตาราง 22 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรม LISREL for Windows เพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกกลยุทธ์ขององค์การ ซึ่งให้เห็นว่ารูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากดัชนีวัดความกลมกลืนของรูปแบบทุกตัว เช่น ค่าไค - สแควร์ (Chi - square) เท่ากับ 0 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 0 และมีความน่าจะเป็น (p - value) เท่ากับ 1.00 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานและมีความน่าจะเป็นวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.99 แสดงว่ารูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกกลยุทธ์ขององค์การมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

นอกจากนี้ ค่าไค - สแควร์ลัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 0 ซึ่งถ้าหากค่านี้มีค่าเท่ากับ 2 หรือน้อยกว่า ถือว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่น่าพอใจค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัว แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้สามารถวัดตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำของผู้บริหารได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาในส่วนของตัวแปรแฝงกลยุทธ์ขององค์การ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดทุกตัวมีคุณสมบัติวัดตัวแปรแฝงได้เป็นอย่างดี พิจารณาได้จากค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้ แผนกลยุทธ์ (PLST) ประสิทธิภาพ

ของโรงเรียน (EFSC) และการนิเทศการศึกษา (EDSU) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.50, 0.51, และ 0.55 ตามลำดับ

จากผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอก
ภาวะผู้นำของผู้บริหาร สามารถเขียนเป็นแผนภาพแสดงรูปแบบการวัดตัวแปรแฝง
ภายนอกได้ดังภาพประกอบ 10

Chi-Square=0.00, df=0, P-value=1.00000, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 10 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกกลยุทธ์ขององค์การ
ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

หมายเหตุ ; $\leftarrow$ หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปร หรือน้ำหนักองค์ประกอบ

$\curvearrowright$ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้

3.2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการ (ACLD) จากตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้ การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ (ACAT) การเรียนรู้ (LEAR) เทคโนโลยีสารสนเทศ (INTE) การพัฒนาครู (TEDE) และ การพัฒนาหลักสูตร (CUDE) ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 23

ตาราง 23 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

ตัวแปรสังเกตได้	ตัวแปรแฝงด้านสมรรถนะส่วนบุคคล		
	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	S.E.	t
ACAT	0.56	0.02	35.11**
LEAR	0.57	0.04	33.30**
INTE	0.57	0.04	34.21**
TEDE	0.51	0.03	34.41**
CUDE	0.56	0.04	33.81**

ผลการทดสอบความกลมกลืน Chi-square = 0.52 df = 1 p-value = 0.47

χ^2/df = 0.52 GFI = 1.00 AGFI = 0.99 RMSEA = 0.00

หมายเหตุ : ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p < 0.01$) , * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

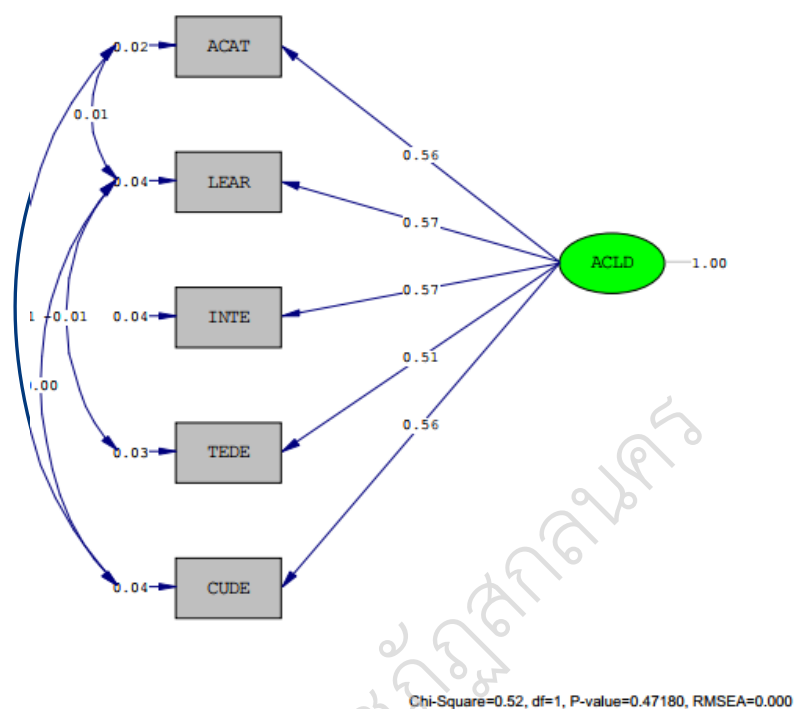
($p < 0.05$)

จากตาราง 23 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยใช้โปรแกรม LISREL for Windows เพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการ ซึ่งให้เห็นว่ารูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากดัชนีวัดความกลมกลืนของรูปแบบทุกตัว เช่น ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.52 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 1 และมีความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.47 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานและมีความน่าจะเป็นระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.99 ซึ่งเป็นค่าสูงสุด แสดงว่ารูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการ มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

นอกจากนี้ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 0.52 ซึ่งถ้าหากค่านี้มีค่าเท่ากับ 2 หรือน้อยกว่าถือว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ในระดับที่น่าพอใจค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัว แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ตัวแปรสังเกตได้สามารถวัดตัวแปรแฝงภายนอกสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาในส่วนของตัวแปรแฝงภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดทุกตัวมีคุณสมบัติวัดตัวแปรแฝงได้เป็นอย่างดี พิจารณาได้จากค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 5 ตัว แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้ทางการเรียนรู้ (LEAR) และ เทคโนโลยีสารสนเทศ (INTE) มีความสำคัญสูงสุด รองลงมาคือ ทางวิชาการ (ACAT) และ การพัฒนาหลักสูตร (CUDE) และต่ำที่สุดคือการพัฒนาครู (TEDE) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.57, 0.57, 0.56, 0.56 และ 0.51 ตามลำดับ

จากผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการ สามารถเขียนเป็นแผนภาพแสดงรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกได้ ดังภาพประกอบ 11

ภาพประกอบ 11 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

หมายเหตุ ; ← หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปร หรือนำหน้าองค์ประกอบ

↺ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้

3.3 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ (LEMA) จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ (LEMA) จากตัวแปรสังเกตได้ ดังนี้ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (STCE) การจัดการความรู้ของครู (KNMA) และ การวัดและประเมินผล (ASSE) ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 24

ตาราง 24 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

ตัวแปรสังเกตได้	ตัวแปรแฝงตามสมรรถนะส่วนบุคคล		
	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	S.E.	t
STCE	0.97	0.06	35.69**
KNMA	0.96	0.08	34.77**
ASSE	0.95	0.10	34.29**

ผลการทดสอบความกลมกลืน Chi-square = 0.00 df = 0 p-value = 1.00
 $\chi^2/df = 0.00$ GFI = 0.00 AGFI = 0.00 RMSEA = 0.00

หมายเหตุ ; ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p < 0.01$) ,

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$)

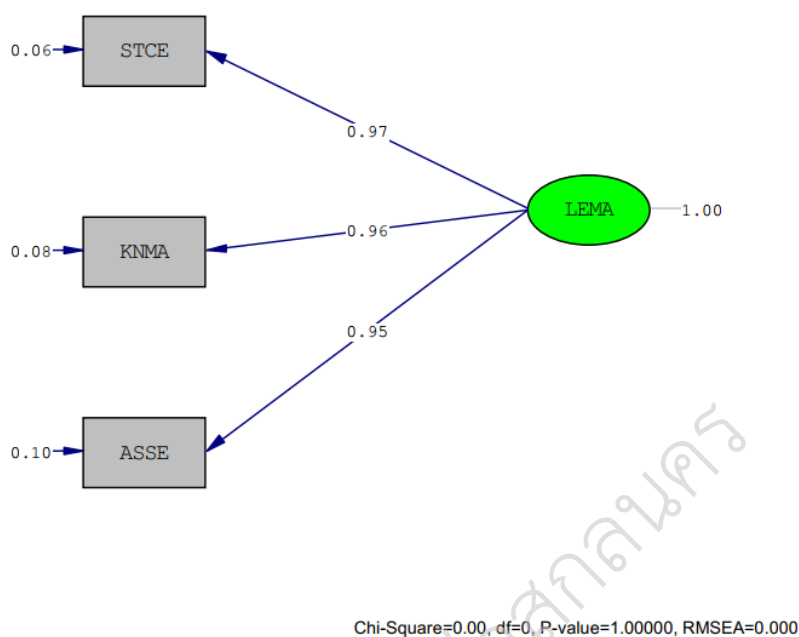
จากตาราง 24 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยการใช้โปรแกรม LISREL for Windows เพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงในการจัดการการเรียนรู้ ซึ่งให้เห็นว่ารูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากดัชนีวัดความกลมกลืนของรูปแบบทุกตัว เช่น ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.00 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 0 และมีความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 1.00 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.00 แสดงว่ารูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในในการจัดการการเรียนรู้มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

นอกจากนี้ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 0.00 ซึ่งถ้าหากค่านี้มีค่าเท่ากับ 2 หรือน้อยกว่าถือว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่น่าพอใจค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัว

แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้สามารถวัดตัวแปรแฝงภายในการจัดการเรียนรู้ ได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาในส่วนของตัวแปรแฝงการจัดการเรียนรู้ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดทุกตัวมีคุณสมบัติวัดตัวแปรแฝงได้เป็นอย่างดี พิจารณาได้จากค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (STCE) มีความสำคัญสูงสุด รองลงมาคือ การจัดการความรู้ของครู (KNMA) และการวัดและประเมินผล (ASSE) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.97, 0.96, และ 0.95 ตามลำดับ

จากผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในการจัดการเรียนรู้ สามารถเขียนเป็นแผนภาพแสดงรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในได้ ดังภาพประกอบ 12

ภาพประกอบ 12 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการ
ตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

หมายเหตุ ; ← หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปร หรือนำหน้าองค์ประกอบ

↺ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้

3.4 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในสุขภาพองค์การ

(HEOR)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายใน
สุขภาพองค์การ (HEOR) จากตัวแปรสังเกตได้ การสนับสนุนทรัพยากร (RESU) ขวัญ
กำลังใจในการปฏิบัติงาน (MOWO) และ การมุ่งเน้นวิชาการ (FOAC) ผลการวิเคราะห์
ดังตาราง 25

ตาราง 25 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในสุขภาพ
องค์การ เรียนรู้ทางวิชาชีพด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

ตัวแปรสังเกตได้	ตัวแปรแฝงด้านสมรรถนะส่วนบุคคล		
	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ	S.E.	t
RESU	0.54	0.03	34.12**
MOWO	0.55	0.02	35.76**
FOAC	0.49	0.06	31.21**

ผลการทดสอบความกลมกลืน Chi-square = 0.00 df = 0 p-value = 1.000
 $\chi^2/df = 0$ GFI = 1.00 AGFI = 1.00 RMSEA = 0.000

หมายเหตุ ; ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p < 0.01$),

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$)

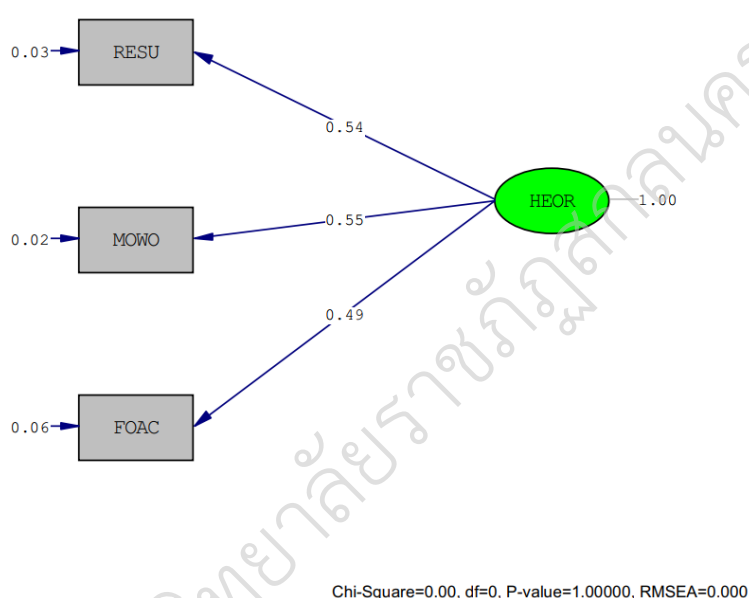
จากตาราง 25 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยการใช้โปรแกรม LISREL for Windows เพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในสุขภาพองค์การ ซึ่งให้เห็นว่ารูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากดัชนีวัดความกลมกลืนของรูปแบบทุกตัว เช่น ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.00 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 0 และมีความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.00 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน และมีค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 1.00 แสดงว่ารูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในสุขภาพองค์การ มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

นอกจากนี้ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 0.00 ซึ่งถ้าหากค่านี้มีค่าเท่ากับ 2 หรือน้อยกว่าถือว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่น่าพอใจค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัว แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้สามารถวัดตัวแปรแฝงภายในสุขภาพองค์การ ได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาในส่วนของตัวแปรแฝงสุขภาพองค์การ พบว่า ตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดทุกตัวมีคุณสมบัติวัดตัวแปรแฝงได้เป็นอย่างดี พิจารณาได้จากค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัว แตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติค่า

น้ำหนักองค์ประกอบแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน (MOWO) มีความสำคัญสูงสุด รองลงมา คือ การสนับสนุนทรัพยากร (RESU) และการมุ่งเน้นวิชาการ (FOAC) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.55, 0.54, และ 0.49 ตามลำดับ

จากผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในสุขภาพองค์การ สามารถเขียนเป็นแผนภาพแสดงรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในได้ดังภาพประกอบ 13

ภาพประกอบ 13 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในสุขภาพองค์การ
ที่ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

หมายเหตุ ; ← หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปร หรือน้ำหนักองค์ประกอบ

↺ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้

3.5 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในคุณภาพผู้เรียน (STQU)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในคุณภาพผู้เรียน (STQU) จากตัวแปรสังเกตได้ การเป็นคนดี (GOPE) การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร (KNST) การมีความสามารถในการคิด (THAB) และการมีทักษะชีวิต (LISK) ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 26

ตาราง 26 ผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในคุณภาพผู้เรียน ด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

ตัวแปรสังเกตได้	ตัวแปรแฝงตามสมรรถนะส่วนบุคคล		
	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	S.E.	t
GOPE	0.46	0.06	16.65**
KNST	0.50	0.04	21.44**
THAB	0.52	0.03	21.41**
LISK	0.49	0.03	14.03**
ผลการทดสอบความกลมกลืน Chi-square = 0.00 df = 0.00 p-value = 1.00			
$\chi^2/df = 0.00$ GFI = 0.00 AGFI = 0.00 RMSEA = 0.00			

หมายเหตุ ; ** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($p < 0.01$) ,

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p < 0.05$)

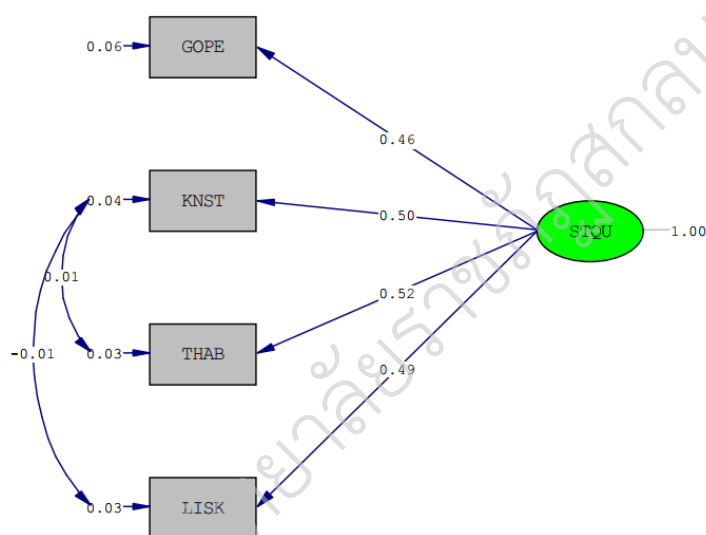
จากตาราง 26 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน โดยการใช้โปรแกรม LISREL for Windows เพื่อตรวจสอบรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในคุณภาพผู้เรียน ซึ่งให้เห็นว่ารูปแบบการวัดมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาได้จากดัชนีวัดความกลมกลืนของรูปแบบทุกตัว เช่น ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 0.00 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 0.00 และมีความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 1.00 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน และมีความดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.00 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.00 แสดงว่ารูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในคุณภาพผู้เรียนมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

นอกจากนี้ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 0.00 ซึ่งถ้าหากค่านี้มีค่าเท่ากับ 2 หรือน้อยกว่าถือว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับที่น่าพอใจค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้สามารถวัดตัวแปรแฝงภายในคุณภาพผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

เมื่อพิจารณาในส่วนของตัวแปรแฝงคุณภาพผู้เรียนพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้วัดทุกตัวมีคุณสมบัติวัดตัวแปรแฝงได้เป็นอย่างดี พิจารณาได้จาก

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 4 ตัว แตกต่างจากศูนย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบแสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตการณ์มีความสามารถในการคิด (THAB) มีความสำคัญสูงสุด รองลงมา คือ การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร (KNST) ทักษะชีวิต (LISK) และทักษะชีวิต (LISK) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.52, 0.50, 0.49, และ 0.46 ตามลำดับ

จากผลการตรวจสอบความตรงของรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในคุณภาพผู้เรียน สามารถเขียนเป็นแผนภาพแสดงรูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในได้ ดังภาพประกอบ 14

Chi-Square=0.00, df=0, P-value=1.00000, RMSEA=0.000

ภาพประกอบ 14 รูปแบบการวัดตัวแปรแฝงภายในคุณภาพผู้เรียน

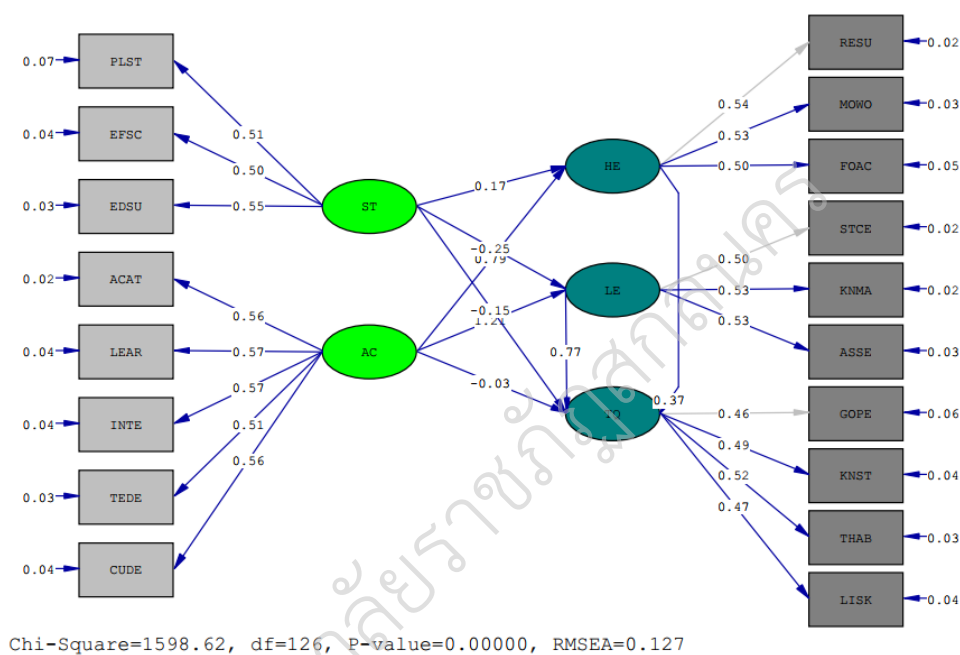
ได้จากการตรวจสอบด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

หมายเหตุ ; ← หมายถึง ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปร หรือน้ำหนักองค์ประกอบ

↔ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นตรงและการวิเคราะห์ค่าอิทธิพล

4.1 การวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัย
คัตสรรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน โดยใช้โปรแกรม LISREL for Windows ดังตาราง 25

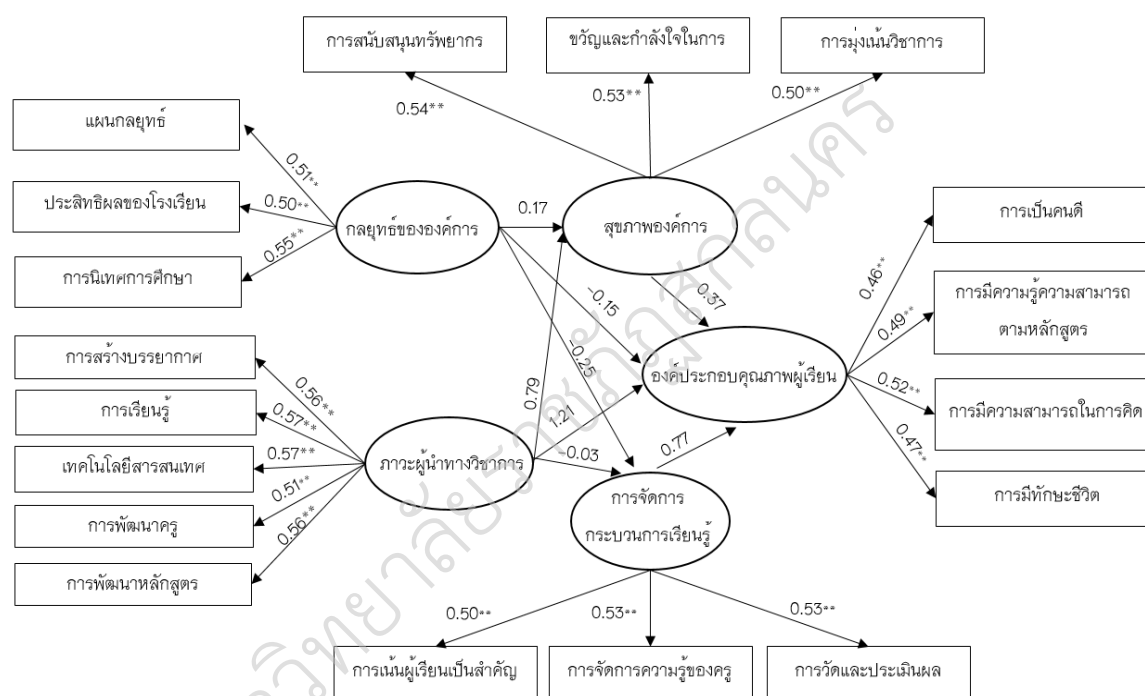

ภาพประกอบ 15 ผลการวิเคราะห์รูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนปรับ

ตาราง 26 ค่าสถิติวัดความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนปรับ

ดัชนี	ระดับการยอมรับ	ค่าสถิติที่ได้	ผลการพิจารณา
1. ค่าไค-สแควร์ (Chi-square)	p-value > .05	$\chi^2=1598.62$ P = 0.0	ไม่ผ่านเกณฑ์
2. ค่าไค-สแควร์สัมพันธ์ (χ^2/df)	<2.00	12.68	ไม่ผ่านเกณฑ์
3. ค่า (GFI)	>.90	0.80	ไม่ผ่านเกณฑ์
4. ค่า (AGFI)	>.90	0.73	ไม่ผ่านเกณฑ์
5. ค่า RMSEA	< .08	0.12	ไม่ผ่านเกณฑ์
6. ค่า RMR	< .08	0.007	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 26 พบว่า ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นของปัจจัย
 คัดสรรที่ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน พบว่า รูปแบบสมมติฐานยังไม่สอดคล้องกับข้อมูล
 เชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 1598.62 ที่องศาอิสระ 126 ค่า
 ความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.0000 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 12.68
 ค่า GFI เท่ากับ 0.80 ค่า AGFI เท่ากับ 0.73 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.12 ค่า RMR เท่ากับ
 0.007 ซึ่งยังมีค่าดัชนีอีก 5 ค่า ไม่ผ่านเกณฑ์ดังภาพประกอบ 16

ภาพประกอบ 16 ผลการวิเคราะห์รูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ก่อนปรับ

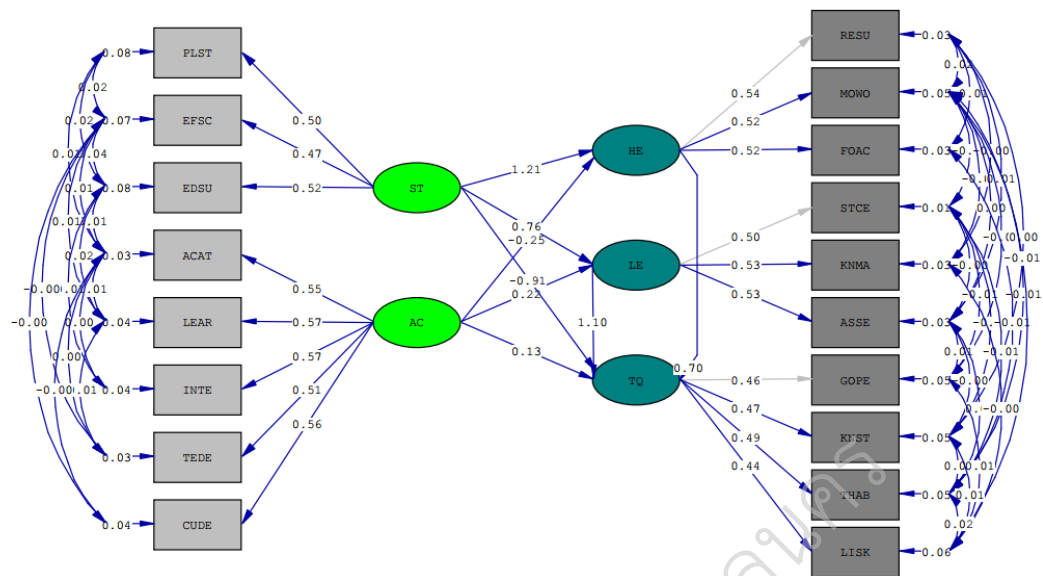
ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับรูปแบบโดยมีขั้นตอนการปรับค่าสั่งในการ
 วิเคราะห์ข้อมูล โดยพิจารณาความเป็นไปได้เชิงทฤษฎีและอาศัยดัชนีปรับโมเดล (Model
 Modification Indices : MI) เป็นการปรับค่าที่โปรแกรมเสนอแนะหรือค่ามากที่สุดก่อน
 ซึ่งเป็นค่าสถิติเฉพาะของพารามิเตอร์อิสระ หรือมีการผ่อนคลายเงื่อนไขบังคับของ
 พารามิเตอร์นั้น ด้วยการกำหนดความคลาดเคลื่อนในการวัดตัวแปรสังเกตและความ
 คลาดเคลื่อนให้มีความสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยได้ปรับรูปแบบโดยการใส่คำสั่งเข้าไปในโปรแกรม
 วิเคราะห์ให้เพิ่มเส้นความสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยได้ปรับรูปแบบโดยการใส่คำสั่งเข้าไปใน
 โปรแกรมวิเคราะห์ให้เพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อนของตัวแปรสังเกตได้

จำนวน 150 เส้น และหยุดปรับรูปแบบเมื่อได้ค่าสถิติตามเกณฑ์ดัชนีความสอดคล้องของรูปแบบ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาความกลมกลืน ดังตาราง 27

ตาราง 27 ค่าสถิติวัดความสอดคล้องของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับ

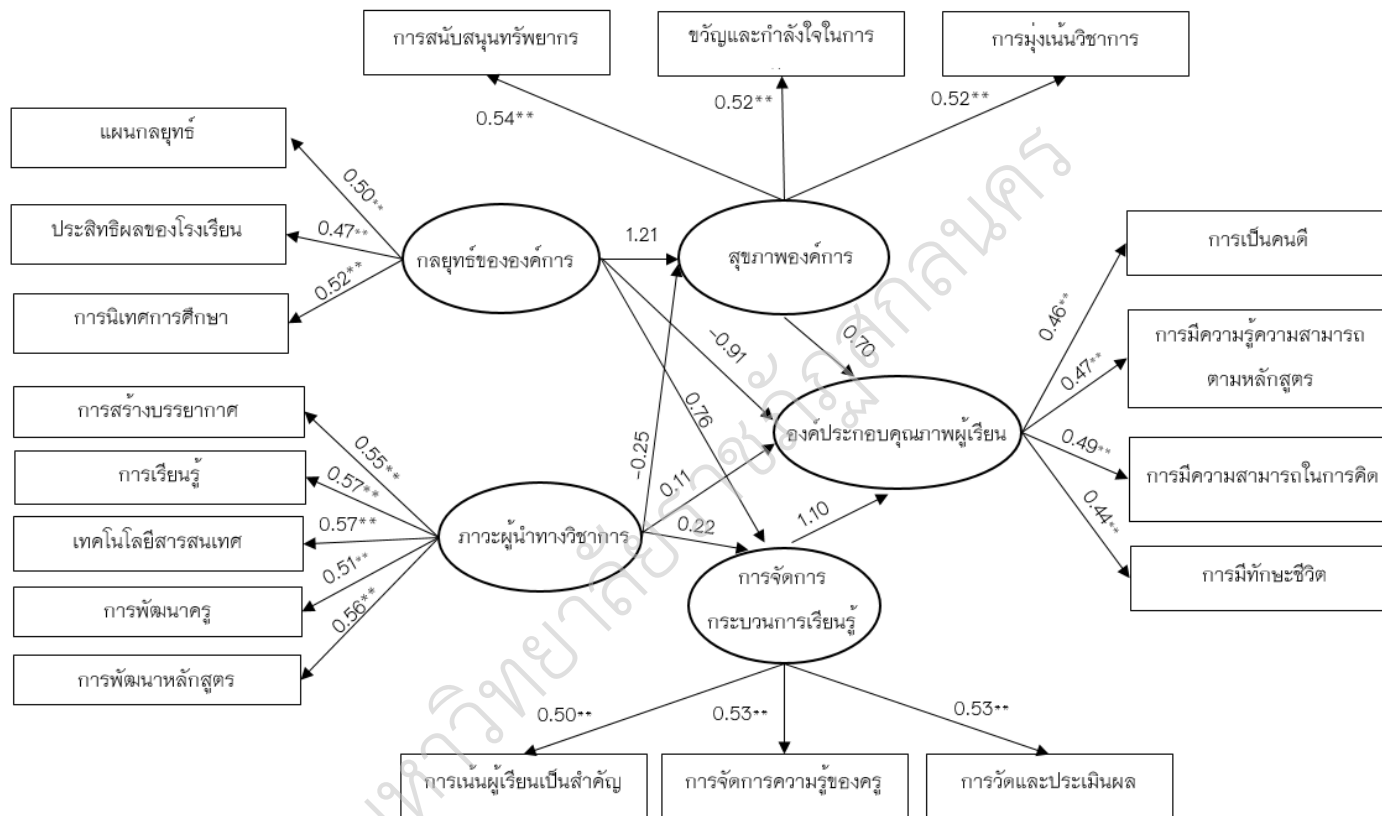
ดัชนี	ระดับการยอมรับ	ค่าสถิติที่ได้	ผลการพิจารณา
1. ค่าไค-สแควร์ (Chi-square)	p-value > .05	$\chi^2 = 66.58$ P = 0.15	ผ่านเกณฑ์
2. ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df)	<2.00	1.18	ผ่านเกณฑ์
3. ค่า (GFI)	>.90	0.99	ผ่านเกณฑ์
4. ค่า (AGFI)	>.90	0.96	ผ่านเกณฑ์
5. ค่า RMSEA	< .08	0.016	ผ่านเกณฑ์
6. ค่า RMR	< .08	0.001	ผ่านเกณฑ์

จากตาราง 27 พบว่า ผลการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์เชิงเส้นของปัจจัยคัตสรรที่ ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน พบว่า รูปแบบสมมติฐานยังสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 66.58 ที่องศาอิสระ 56 ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.15 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.18 ค่า GFI เท่ากับ 0.99 ค่า AGFI เท่ากับ 0.96 ค่า RMSEA เท่ากับ 0.016 ค่า RMR เท่ากับ 0.001 ซึ่งดังภาพประกอบ 17

Chi-Square=66.58, df=56, P-value=0.15735, RMSEA=0.016

ภาพประกอบ 17 ผลการวิเคราะห์รูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์หลังปรับ

Chi-square = 66.58, df = 56, p-value = 0.15735, RMSEA = 0.016, GFI = .99, AGFI = .96

ภาพประกอบ 18 ผลการวิเคราะห์รูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากภาพประกอบ 18 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งได้มาจากผลการวิเคราะห์ทางสถิติกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่กำหนดไว้ คือโมเดลที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ตรงกับสมมติฐาน ปัจจัยเชิงสาเหตุมีอิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวมต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่กำหนดไว้

4.2 การวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อมและอิทธิพลรวมของความสัมพันธเชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า ค่าไค - สแควร์ (Chi - square) เท่ากับ 66.58 ที่องศาอิสระ (Degree of Freedom : df) เท่ากับ 56 ค่าความน่าจะเป็น (p - value) เท่ากับ 0.15735 มีค่ามากกว่า .05 แสดงว่ามีความสอดคล้องกันสนิท (Close fit) ค่าไค - สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.18 ค่า RMSEA เท่ากับ .016 ค่า Goodness of Fit Index (GFI) เท่ากับ .99 ค่า Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) เท่ากับ .96 แสดงว่ารูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์อิทธิพลระหว่างตัวแปร มีรายละเอียดดังนี้

1) ตัวแปรกลยุทธ์ขององค์การ พบว่า มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก (-0.91) ในทิศทางลบแต่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรสุขภาพองค์การ (0.76) ในทิศทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีอิทธิพลรวมเท่ากับ 1.68 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ของกลยุทธ์ขององค์การ พบว่าทุกตัวแปร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย แผนกลยุทธ์ (PLST) ประสิทธิภาพของโรงเรียน (EFSC) การนิเทศการศึกษา (EDSU) โดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ .50, .47, และ.52, ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (R²) ระหว่าง .46 ถึง .51

2) ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก (0.11) ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยังพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านตัวแปรการจัดกระบวนการเรียนรู้ (0.24) ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผ่านทางสุขภาพ

องค์การ (-0.17) ในทิศทางลบ โดยมีอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.067 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ของภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่าทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย การสร้างบรรยากาศ (ACAT) การเรียนรู้ (LEAR) เทคโนโลยีสารสนเทศ (INTE) การพัฒนาครู (TEDE) การพัฒนาหลักสูตร (CUDE) โดยมีค่าน้ำหนัก เท่ากับ .55, .57, .57, .51, และ .56 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R2) ระหว่าง .51 ถึง .57

3) ตัวแปรสุขภาพองค์การ พบว่า มีอิทธิพลทางตรงต่อ ต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก (0.70) ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ ของสุขภาพองค์การ ทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย การสนับสนุนทรัพยากร (RESU) ขวัญและกำลังใจในการ (MOWO) การมุ่งเน้นวิชาการ (FOAC) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .54, .52 และ .52 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R2) ระหว่าง .85 ถึง .89

4) ตัวแปรการจัดการกระบวนการเรียนรู้ พบว่ามีอิทธิพลทางตรงต่อ ต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก (1.10) ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ ของการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (STCE) การจัดการความรู้ของครู (KNMA) การวัดและประเมินผล (ASSE) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .50, .53, และ .53 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R2) ระหว่าง .91 ถึง .94

5) ตัวแปรองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย การเป็นคนดี (GOPE) การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร (KNST) การมีความสามารถในการคิด (THAB) การมีทักษะชีวิต (LISK) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ เท่ากับ .46, .47, .49, และ .44 ตามลำดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R2) ระหว่าง .78 ถึง .83

ตาราง 28 ผลการวิเคราะห์หัตถิพระหว่างตัวแปรสาเหตุและตัวแปรผลในภาพรวม

ตัวแปรผล	ตัวแปรเหตุ											
	STRA			ACLD			LEMA			HEOR		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
LEMA	0.76 (0.400)	-	0.76 (0.400)	0.22 (0.398)	-	0.22 (0.398)	-	-	-	-	-	-
HEOR	1.21 (0.69)	-	1.21 (0.69)	-0.25 (0.68)	-	-0.25 (0.68)	-	-	-	-	-	-
STQU	0.77 (0.62)	1.68 (0.81)	-0.90 (0.51)	0.19 (0.62)	0.067 (0.78)	0.11 (0.64)	1.10 (0.16)	-	1.10 (0.16)	0.70 (0.16)	-	0.70 (0.16)
ค่าสถิติ												
Chi-square = 66.58			df = 56		p-value = 0.15735			RMSEA = 0.016		GFI = .99		AGFI = .96
ตัวแปรสังเกตได้		PLST	EFSC	EDSU	ACAT	LEAR	INTE	TEDE	CUDE			
R ²		0.75	0.75	0.78	0.90	0.88	0.90	0.90	0.90			
ตัวแปรสังเกตได้		STCE	KNMA	ASSE	RESU	MOWO	FOAC	GOPE	KNST	THAB	LISK	
R ²		0.94	0.91	0.91	0.89	0.85	0.89	0.82	0.82	0.83	0.78	
ตัวแปรแฝง		LEMA	HEOR	STQU								
R ²		0.86	0.76	0.72								
เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร												
ตัวแปรแฝง	STRA	ACLD	LEMA		HEOR		STQU					
STRA	1.00											
ACLD	0.99	1.00										
LEMA	0.97	0.98	1.00									
HEOR	0.95	0.96	0.93	1.00								
STQU	0.97	0.97	0.99	0.97	1.00							

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (p < .01)

จากตาราง 28 การทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ในการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 66.58 องศาอิสระเท่ากับ 56 ความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.15735 ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ χ^2/df เท่ากับ 1.18 นั่นคือโมเดลมีความกลมกลืนดี แสดงว่ายอมรับสมมติฐานหลักที่ว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.96 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือ (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.016 ซึ่งเข้าใกล้ศูนย์

อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม พบว่า ตัวแปรแฝงภายนอกกลยุทธ์ขององค์การ (STRA) มีอิทธิพลทางตรง (-0.91) ทางอ้อม (0.70) ผ่านทางสุขภาพองค์การ (HEOR) และ (0.83) ผ่านทางการจัดการกระบวนการเรียนรู้ (LEMA) ต่อองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน (STQU) ตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการ (ACLD) มีอิทธิพลทั้งทางตรง (0.11) และทางอ้อม (0.24) ต่อองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน (STQU) ตัวแปรภายในสุขภาพองค์การ (HEOR) มีอิทธิพลทางตรง (0.70) ต่อองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน (STQU) ตัวแปรแฝงภายในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ (LEMA) มีอิทธิพลทางตรง (1.10) ต่อองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน (STQU)

เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อตัวแปรประสิทธิผลโรงเรียน (E3) ในภาพรวม พบว่า ตัวแปรแฝงภายนอกกลยุทธ์ขององค์การ (STRA) มีอิทธิพลรวมสูงสุด มีค่าเท่ากับ 1.68 รองลงมา คือ ตัวแปรแฝงภายนอกการจัดการกระบวนการเรียนรู้ (LEMA) มีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 1.10 ตัวแปรแฝงภายนอกองค์สุขภาพองค์การ (HEOR) มีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.70 และตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการ (ACLD) มีค่าอิทธิพล 0.067 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงมีค่าอยู่ระหว่าง .93 – .99 โดยตัวแปรทุกคู่มีความสัมพันธ์เป็นแบบทิศทางเดียวกัน คือ มีค่าความสัมพันธ์เป็นทางบวก ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงสุด เท่ากับ .99 ตัวแปรแฝงกลยุทธ์ขององค์การ (STRA) กับตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการ (ACLD) และการจัดการกระบวนการเรียนรู้ (LEMA) กับตัวแปรองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน (STQU)

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาของปัจจัยเชิงสาเหตุของประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากผู้เชี่ยวชาญ

1. ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุของคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 4 ปัจจัย คือ 1) กลยุทธ์ขององค์การ (STRA) 2) ภาวะผู้นำทางวิชาการ (ACLD) 3) สุขภาพองค์การ (HEOR) และ 4) การจัดการกระบวนการเรียนรู้ (LEMA) ผู้วิจัยจึงศึกษาแนวทางในการพัฒนาปัจจัยเชิงสาเหตุทั้ง 4 ด้าน โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์เนื้อหาเสนอเป็นแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1.1 กลยุทธ์ขององค์การ (STRA)

“...การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร ควรเริ่มจากการพัฒนาให้ผู้บริหารมีความรู้เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มีความฉลาดทางอารมณ์ กล้าคิด กล้าเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำพาโรงเรียนไปในทางที่ถูกต้อง และเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นผู้นำ...”

(นิภาพร แสนเมือง, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2568)

“...ผู้บริหารและครูต้องร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาของ
องค์การที่หลากหลายและเหมาะสมกับบริบทขององค์การ และสถานการณ์โลกที่
เปลี่ยนแปลงโดยยึดความเห็นพ้องต้องกัน...”

(ธวัชชัย โพธิ์ใส, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2568)

“...ต้องมีเป้าหมายในระบบอย่างชัดเจน กำหนดแนวทางขอบเขตที่แน่
ชัด มีข้อตกลงที่แน่ชัดและ แสดงให้เห็นถึงการแข่งขันภายในองค์การ...”

(สายันต์ บุญใบ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2568)

“...วิสัยทัศน์คือภาพระยะยาวที่องค์กรต้องการจะเป็น พันธกิจคือ
เป้าประสงค์หลักของการดำเนินงาน และค่านิยมคือหลักการพื้นฐานที่ชี้นำพฤติกรรมของ
บุคลากร การมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมที่ชัดเจนจะช่วยสร้างทิศทางและแรงบันดาลใจ
ให้กับทุกคนในองค์กร...”

(ชัชวาล อารามภรณ์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...ทบทวนและปรับปรุงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมให้สอดคล้อง
กับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย...”

(ชัยณรงค์ ฤทธิรงค์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...กลยุทธ์ขององค์การที่ดีเริ่มต้นจากการมีทิศทางที่ชัดเจน
การกำหนดวิสัยทัศน์ (สิ่งที่มุ่งหวังในอนาคต) พันธกิจ (ขอบเขตการดำเนินงาน) ปรัชญา
(หลักการพื้นฐาน) และเป้าหมาย (สิ่งที่คาดหวังให้บรรลุ) ที่สอดคล้องกันจะช่วยให้้องค์การ
มีจุดมุ่งหมายร่วมกันและสามารถวางแผนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

(ราไฟ ไชยยนต์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...แผนกลยุทธ์คือเครื่องมือสำคัญในการนำวิสัยทัศน์และเป้าหมาย
ไปสู่การปฏิบัติ แผนที่ดีควรมีขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน มีความยืดหยุ่นและสามารถ
ปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ การกำหนดเป้าหมาย ภาระงาน วัตถุประสงค์ และวิธีการ

ดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์อย่างมีประสิทธิภาพจะนำไปสู่ความสำเร็จตามทิศทางที่กำหนด...”

(เสกสรรค์, มีสารพันธ์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...การกำหนดวิธีการหรือแผนงานการดำเนินงานในระดับปฏิบัติที่ชัดเจนและสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์เป็นสิ่งสำคัญ วิธีปฏิบัติกลยุทธ์ที่ดีควรผ่านการวิเคราะห์บริบทและมีการคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ...”

(พิมพ์พิมล แสนนาม, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2568)

“...แผนกลยุทธ์และวิธีปฏิบัติกลยุทธ์จะประสบความสำเร็จได้ด้วยการมีโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมและมีรายละเอียดในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โครงการเหล่านี้ควรมีวิธีการดำเนินงานที่เป็นระบบ มีงบประมาณและระยะเวลาที่กำหนด...”

(สมคิด เหล่าพรม, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2568)

“...หาจุดแข็งของโรงเรียนขนาดเล็กอย่างเช่นความใกล้ชิดระหว่างครูและนักเรียน ความเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง การจัดอบรม สัมมนา หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาศักยภาพครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน...”

(ไชยา ภวะบุตร, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2568)

1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ (ACLD)

“...พัฒนาครูเป็นผู้นำทางวิชาการอย่างเข้มแข็ง การจัดโครงการและบรรลุกิจกรรม พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยยึดธรรมชาติของวิชากลุ่มสาระการเรียนรู้ การบรรยายที่มุ่งเน้นความสำเร็จจะกระตุ้นให้เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและผลงานทางวิชาการของทั้งครูและนักเรียน...”

(นิภาพร แสนเมือง, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2568)

“...ผู้บริหารและครูต้องร่วมกันกำหนดแนวทางเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ในการจัดโครงการและบรรลุกิจกรรม พัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยยึดธรรมชาติ ของวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้...”

(ธวัชชัย โพธิ์ไธ, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2568)

“...สร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พัฒนาครูเป็น ผู้นำทางวิชาการอย่างเข้มแข็ง มีการสร้างและรักษาเอกลักษณ์ที่ดี ให้ชุมชนมีส่วนร่วม กับโรงเรียน...”

(สายันต์ บุญใบ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2568)

“...ผู้บริหารควรสร้างแรงจูงใจและพัฒนาบรรยากาศของโรงเรียนที่ ทำให้ทั้งครูและนักเรียนมีความเอาใจใส่ต่อการทำงาน และบรรยากาศที่มุ่งเน้นความสำเร็จ จะกระตุ้นให้เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองและผลงานทางวิชาการของทั้งครูและ นักเรียน...”

(ชัชวาล อารามภรณ์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...ผู้บริหารควรสร้างเสริมบรรยากาศองค์การที่มุ่งความสำเร็จ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ดี และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียนที่มี ความก้าวหน้าหรือประสบผลสำเร็จ เมื่อมีขวัญกำลังใจที่ดีจะส่งผลให้ครูและนักเรียนมี ความสุขในการทำงานและการเรียนรู้ และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง...”

(ชัยณรงค์ ฤทธิวงศ์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...ผู้บริหารต้องมีมุมมองที่กว้างไกล สามารถมองเห็นโอกาสและ ความท้าทายในอนาคต และถ่ายทอดวิสัยทัศน์ให้ทุกคนเข้าใจและเห็นพ้องต้องกัน มีการ สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตร ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน และมี การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ...”

(ราไฟ ไชยยนต์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญในการเพิ่มโอกาสการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21...”
(เสกสรรค์ มีสารพันธ์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและนโยบายทางวิชาการ สร้างเวทีสำหรับการสื่อสารและการปรึกษาหารือ สร้างความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินงานประกันคุณภาพ และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงาน...”

(พิมพ์พิมล แสนนาม, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2568)

“...ผู้บริหารควรสร้างเสริมขวัญกำลังใจที่ดีจะส่งผลให้ครูและนักเรียนมีความสุขในการทำงานและการเรียนรู้ และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง มีการนิเทศจะช่วยให้ครูได้ทราบจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง ...”

(สมคิด เหล่าพรม, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2568)

“...ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนขนาดเล็กที่อาจมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรและบุคลากร การเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียน การแบบอย่างในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ เช่น เทคนิคการสอน การวัดและประเมินผล ...”

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2568)

1.3 สุขภาพองค์การ (HEOR)

“...โรงเรียนควรมีกลไกในการรับฟังความคิดเห็น ให้การยกย่องชมเชยเมื่อบุคลากรทำงานได้ดี และจัดสวัสดิการที่เหมาะสมเพื่อสร้างความรู้สึกรักผูกพันต่อองค์กร การจัดสรรทรัพยากรทั้งด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศให้เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการในการจัดการเรียนการสอน ...”

(นิภาพร แสนเมือง, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2568)

“...ผู้บริหารและครูร่วมกันหาแนวทางในการปฏิบัติงานที่เน้นการมีส่วนร่วม การแสวงหาความรู้ทักษะ คุณธรรมจริยธรรม และการมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เน้นความรักสามัคคี และการแบ่งปัน ...”

(ธวัชชัย โพธิ์ไธสง, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2568)

“...โรงเรียนควรสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานร่วมกัน และการพัฒนาตนเองของบุคลากร พัฒนาคุณภาพผู้เรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสร้างความร่วมมือและความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครอง และชุมชน ...”

(สายันต์ บุญใบ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2568)

“...ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างและให้การสนับสนุนครูในการพัฒนาการเรียนการสอนและนำนวัตกรรมมาใช้ จัดให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์การ ให้ความสำคัญกับความรู้ลึกและความพึงพอใจของบุคลากร จัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการจัดการศึกษา การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีบทบาท ...”

(ชัชวาล อารามบุรี, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...การแสดงความชื่นชมในผลงาน การให้รางวัลกับครู การให้ความสำคัญกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของบุคลากรทุกระดับ เน้นนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง ...”

(ชัยณรงค์ ฤทธิ์วงศ์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...การจัดสรรทรัพยากรโดยคำนึงถึงความจำเป็นและความเหมาะสมของแต่ละบุคคล การสร้างบรรยากาศที่บุคลากรมีความรู้สึกเป็นทีมและพร้อมที่จะสนับสนุนกัน ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิต...”

(ราไฟ ไชยยนต์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...การส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้สึกร่วมกันและมีความภาคภูมิใจ
ในโรงเรียน การสร้างบรรยากาศที่บุคลากรมีความเชื่อมั่นในการทำงานร่วมกัน และ
สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระและพร้อมที่จะรับฟังข้อเสนอแนะ
เพื่อการพัฒนา ...”

(เสกสรรค์ มีสารพันธ์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...การส่งเสริมให้บุคลากรทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกัน
การให้ความสำคัญกับการพัฒนาทั้งทักษะทางวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะทางสังคม และ
ทักษะในการใช้เทคโนโลยี และมีการทำงานที่ชัดเจนและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตาม
สถานการณ์...”

(พิมพ์มล แสนนาม, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2568)

“...การส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้สึที่ดีและมีความผูกพันกับ
โรงเรียน เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรได้เข้ามามีบทบาทในการวางแผนและตัดสินใจใน
งานของโรงเรียน...”

(สมคิด เหล่าพรม, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2568)

“...ในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก ที่อาจมีความใกล้ชิดและ
ความสัมพันธ์แบบครอบครัวสูง การดูแลสภาพองค์การจึงยังมีความสำคัญเป็นพิเศษ
การที่ผู้บริหารมีการสื่อสารที่เปิดกว้าง ตรงไปตรงมา และรับฟังความคิดเห็นของบุคลากร
ทุกระดับอย่างตั้งใจ จะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและความรู้สึกปลอดภัยให้บุคลากรรู้สึก
สามารถแสดงความคิดเห็นหรือข้อกังวลได้อย่างอิสระโดยไม่ต้องกลัวผลกระทบที่จะ
เกิดขึ้น...”

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2568)

1.4 การจัดการกระบวนการเรียนรู้ (LEMA)

“...การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง พิจารณาความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน การจัดการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับครู และผู้เรียนกับแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้และประสบการณ์เดิม การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ...”

(นิภาพร แสนเมือง, สัมภาษณ์, 15 มกราคม 2568)

“...ครูควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียนด้วยความเข้าใจ การออกแบบหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและตอบสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน การสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่ปลอดภัย เป็นกันเอง และส่งเสริมการเรียนรู้ ...”

(ธวัชชัย ไพใหญ่, สัมภาษณ์, 25 มกราคม 2568)

“...ครูควรมีระบบการจัดการความรู้ที่ดี สามารถเข้าถึง แลกเปลี่ยน การจัดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การสนับสนุนให้ทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อศึกษาปัญหา สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างครูในโรงเรียนเดียวกันหรือต่างโรงเรียน ...”

(สายนต์ บุญใบ, สัมภาษณ์, 26 มกราคม 2568)

“...โรงเรียนควรมีระบบการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ครูในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้และทักษะ การปลูกฝังจิตสำนึกที่ดี การมีคุณธรรมจริยธรรม ...”

(ชัชวาล อารามภู่, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...การส่งเสริมสุขภาวะทางกายและจิตของผู้เรียน การสร้างความสุขในการเรียนรู้ และการพัฒนาทักษะชีวิตที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต ...”

(ชัยณรงค์ ฤทธิวงศ์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน บ้าน และชุมชน เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน...”

(ร่ำไพ ไชยยนต์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...การใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่ทันสมัย การพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีของผู้เรียนและครูในการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ที่ผู้เรียนต้องการ และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ออนไลน์ที่หลากหลาย...”

(เสกสรรค์ มีสารพันธ์, สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2568)

“...การบริหารจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน ...”

(พิมพ์มล แสนนาม, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2568)

“...การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน การกระตุ้นความสนใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และการให้รางวัลหรือการเสริมแรงเชิงบวก ...”

(สมคิด เหล่าพรม, สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2568)

“... โรงเรียนขนาดเล็ก ที่อาจมีข้อจำกัดด้านทรัพยากร แต่ก็สามารถสร้างความโดดเด่นและคุณภาพได้ด้วยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับบริบทของตนเอง การวิเคราะห์ผู้เรียน ทำความเข้าใจความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ความสนใจ ความถนัด การออกแบบกิจกรรม การบูรณาการเนื้อหาสาระต่าง ๆ การส่งเสริม Active Learning สุดท้ายแล้วคือการ การวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ...”

(ไชยา ภาวะบุตร, สัมภาษณ์, 20 เมษายน 2568)

ตาราง 29 การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน

แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	นิภาพร แสงเมือง (2568)	สายนต์ บุญใบ (2568)	ธวัชชัย โพธิ์ทะเล (2568)	ชัชวาล อารามมูล (2568)	ชัยณรงค์ ฤทธิ์วงศ์ (2568)	ราฟา ไชยยนต์ (2568)	เสกสรรค์ มีสารพันธ์ (2568)	พิมพิมล แสงนาม (2565)	สมคิด เหล่าพรม (2568)	ไชยาภา ภาวะบุตร (2568)	ความถี่	ร้อยละ
1. กลยุทธ์ขององค์การ												
1.1 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญของการมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมที่ชัดเจน			✓	✓	✓	✓		✓			5	50
1.2 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญความสำคัญของแผนกลยุทธ์และการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม							✓		✓	✓	3	40
1.3 การพิจารณาบริบทและการวิเคราะห์อย่างรอบคอบในการกำหนดกลยุทธ์และวิธีปฏิบัติ				✓				✓		✓	4	40
1.4 ความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง		✓		✓			✓			✓	4	40
1.5 ความสำคัญของการมีเป้าหมายและขอบเขตที่ชัดเจน รวมถึงการแข่งขันภายในองค์กร				✓			✓			✓	3	40

ตาราง 30 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	นิภาพร แสงเสื่อง (2568)	สายนต์ บุญใบ (2568)	ไพรัช ไพลีผล (2568)	ชัชวาล อารามภักดิ์ (2568)	ชัยณรงค์ ฤทธิวงศ์ (2568)	รพี ไชยยนต์ (2568)	ศุภมาส ธรรมสกล (2568)	พนมพิมล (2565)	สมคิด เหลลาพรม (2568)	ไชยา ภาณุบุตร (2568)	ปริมาณ	ผลรวม
2. ภาวะผู้นำทางวิชาการ												
2.1 การพัฒนาครูให้เป็นผู้นำทางวิชาการอย่างเข้มแข็ง	✓	✓		✓			✓			✓	5	50
2.2 การสร้างบรรยากาศที่มุ่งเน้นความสำเร็จและเอื้อต่อการเรียนรู้	✓			✓	✓	✓				✓	5	50
2.3 การมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายทางวิชาการ			✓	✓				✓	✓	✓	5	50
2.4 การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน	✓				✓	✓	✓				4	40
2.5 การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและนักเรียน					✓				✓		2	20

ตาราง 30 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	นิภาพร แสงเสื่อง (2568)	สายันต์ บุญใบ (2568)	ธวัชชัย ไพลไพล (2568)	ชัชวาล อารามบุรี (2568)	ชัยณรงค์ ฤทธิวงศ์ (2568)	ราพี ไชยยนต์ (2568)	เสกสรรค์ มีสารพันธ์ (2568)	พิมพ์มล แสงนาม (2565)	สมคิด เหลลาพรม (2568)	ไชยา ภาวะบุตร (2568)	ความถี่	ร้อยละ
3. สุขภาพองค์การ												
3.1 การให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นและการยกย่องชมเชยบุคลากร	✓				✓					✓	3	30
3.2 การสร้างบรรยากาศที่ดี เน้นการมีส่วนร่วม ความรักสามัคคี และการทำงานร่วมกัน		✓	✓			✓	✓	✓			5	50
3.3 การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสม	✓			✓		✓					2	30
3.4 การให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิต				✓		✓		✓			3	30

ตาราง 30 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	ละออง	ปุ๋ยคอก	(8952) ระดับเบ	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว
	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว	(8952) มะพร้าว
3. สภาพองค์การ (ต่อ)													
3.5 การสร้างความรู้สึกรักผูกพันและความภาคภูมิใจในองค์กร และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	✓			✓			✓		✓		4	40	
4. การจัดการกระบวนการเรียนรู้													
4.1 การจัดการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก โดยพิจารณาความแตกต่างด้านความสนใจ ความถนัด ความต้องการ	✓			✓				✓		✓	4	40	
4.2 บทบาทของครูในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ออกแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น และสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยและส่งเสริมการเรียนรู้			✓			✓					2	20	

ตาราง 30 (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน	นิภาพร แสงเสื่อง (2568)	สายันต์ บุญใบ (2568)	ธวัชชัย ไพลไพล (2568)	ชัชวาล อารามบุรี (2568)	ชัยณรงค์ ฤทธิ์วงศ์ (2568)	ราไฟ ไชยยนต์ (2568)	เสกสรรค์ มีสารพันธ์ (2568)	พิมพ์มิล แสงนาม (2565)	สมคิด เหลลาพรม (2568)	ไชยา ภาชนะบุตร (2568)	ความถี่	ร้อยละ
4. การจัดการกระบวนการเรียนรู้ (ต่อ)												
4.3 การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	✓			✓			✓				3	30
4.4 การพัฒนาระบบการนิเทศภายในและการจัดการความรู้ของครู		✓		✓							2	20
4.5 การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สุขภาวะ และทักษะชีวิตของผู้เรียน				✓	✓						2	20

จากตาราง 29 แนวทางการพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยนำรายการที่มีความถี่สูงสุด 5 ลำดับแรกของแต่ละด้านมาสรุปเป็นแนวทางพัฒนาเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินเกี่ยวกับความถูกต้องครอบคลุม ความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางพัฒนา ดังนี้

1. ด้านกลยุทธ์ขององค์กร

- 1.1 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญของการมีวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมที่ชัดเจน
- 1.2 การพิจารณาบริบทและการวิเคราะห์อย่างรอบคอบในการกำหนดกลยุทธ์และวิธีปฏิบัติ
- 1.3 ความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- 1.4 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญของแผนกลยุทธ์และการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม
- 1.5 ความสำคัญของการมีเป้าหมายและขอบเขตที่ชัดเจน รวมถึงการแข่งขันภายในองค์กร

2. ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ

- 2.1 การพัฒนาครูให้เป็นผู้นำทางวิชาการอย่างเข้มแข็ง
- 2.2 การสร้างบรรยากาศที่มุ่งเน้นความสำเร็จและเอื้อต่อการเรียนรู้
- 2.3 การมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายทางวิชาการ
- 2.4 การสนับสนุนและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

2.5 การสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและนักเรียน

3. สุขภาพองค์กร

- 3.1 การสร้างบรรยากาศที่ดี เน้นการมีส่วนร่วม ความรักสามัคคี และการทำงานร่วมกัน

3.2 การสร้างความรู้สึกรักผูกพันและความภาคภูมิใจในองค์กร และเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3.3 การให้ความสำคัญกับการรับฟังความคิดเห็นและการยกย่องชมเชยบุคลากร

3.4 การให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านความรู้คุณธรรม จริยธรรม และทักษะชีวิต

3.5 การจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอและเหมาะสม

4. การจัดการกระบวนการเรียนรู้

4.1 การจัดการเรียนรู้ควรให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก โดยพิจารณาความแตกต่างด้านความสนใจ ความถนัด ความต้องการ

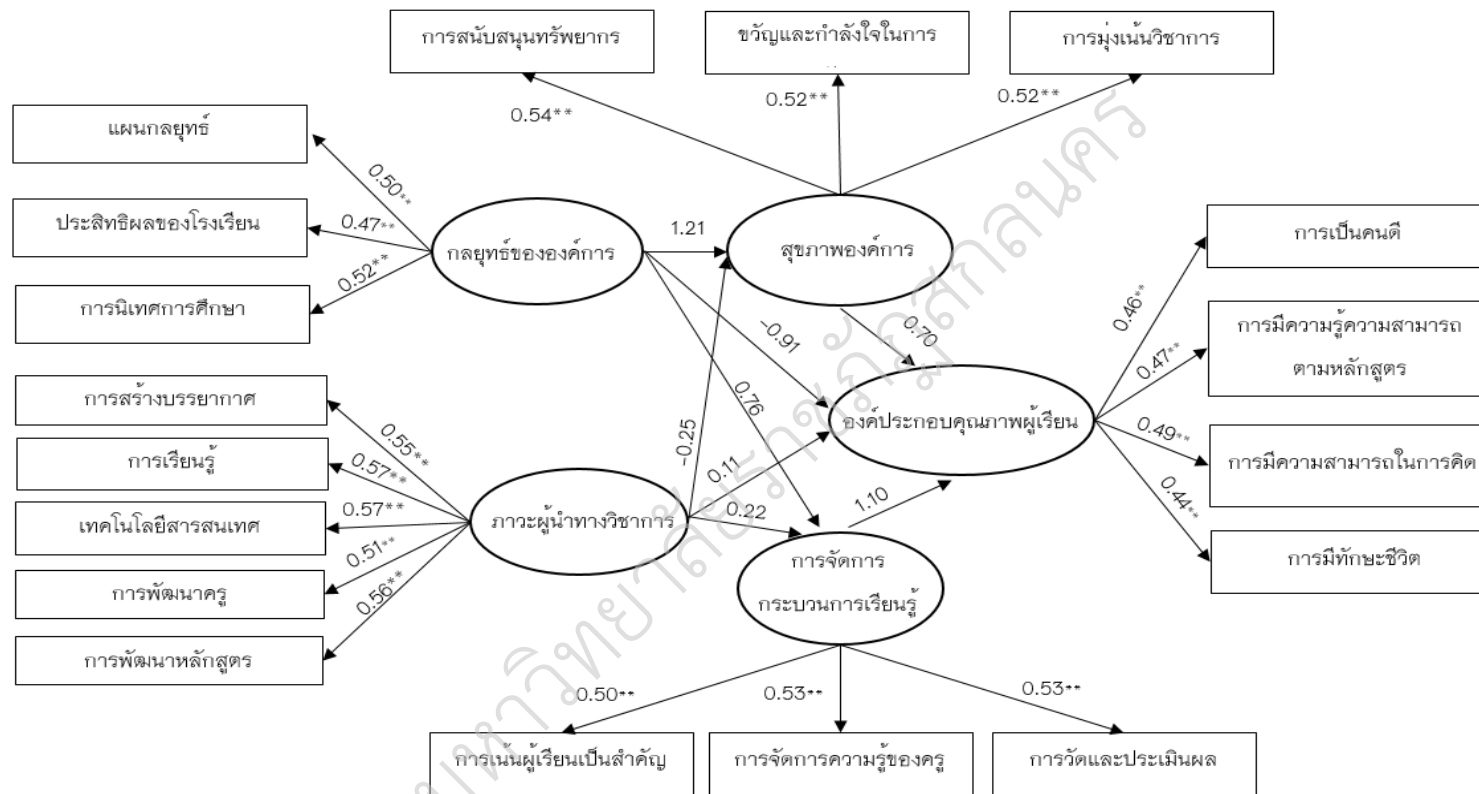
4.2 การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

4.3 บทบาทของครูในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ออกแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น และสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัยและส่งเสริมการเรียนรู้

4.4 การพัฒนาระบบการนิเทศภายในและการจัดการความรู้ของครู

4.5 การส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สุขภาวะ และทักษะชีวิตของผู้เรียน

สามารถสรุปโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังภาพประกอบ 19

Chi-square = 66.58, df = 56, p-value = 0.15735, RMSEA = 0.016, GFI = .99, AGFI = .96

ภาพประกอบ 19 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและขอเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) เพื่อสร้างโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่สร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) เพื่อหาแนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 การกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) การวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ 2) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 2 การตรวจสอบสมมติฐานการวิจัย การตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยสร้างแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด โดยสร้างข้อความ (items) ขึ้นจากตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบของตัวแปรและการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อความของแบบสอบถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการจากผู้ทรงคุณวุฒิ (rating scale) นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (Index of congruence : IOC) จำนวน 5 คน รวมทั้งขอเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงข้อคำถาม จากพิจารณาค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญและคัดข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 มาเป็นข้อคำถาม จำนวน 100 ข้อ มาจัดพิมพ์เป็นแบบ สอบถาม การตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) โดยผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้จริง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 30 คน และครูจำนวน 30 คน ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กใน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 โรงเรียน รวมเป็น 60 คน วิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (item analysis) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (item- total correlation) แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.23 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99) ซึ่งมีผลการหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยภาพรวม มีค่าเท่ากับ 0.24 – 0.89 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 116) ค่าความเชื่อมั่นที่เหมาะสมอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 (กรีซ แรงสูงเนิน, 2554, หน้า 92) ผลการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยภาพรวม มีค่าเท่ากับ 0.99 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการหาประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำนวนประชากรได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 360 แห่ง ปีการศึกษา 2567 โดยใช้เกณฑ์สำหรับการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างประมาณ 20 แห่งต่อ 1 ตัวแปรสังเกตได้ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2548, หน้า 53) โดยมีบุคลากรผู้ตอบแบบสอบถาม โรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 1 คน นับเป็น 1 หน่วยวิเคราะห์ ดังนั้นผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนทั้งสิ้น 360 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 360 คน และครู จำนวน 360 คน รวมครูและผู้บริหาร เป็น 720 คน โดยผู้วิจัยใช้การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Random Sampling)

ระยะที่ 3 ศึกษาแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) และการวิเคราะห์ตัวแบบเชิงเส้น โดยใช้สถิติ ไค-สแควร์ (chi-square) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS และโปรแกรมสำเร็จรูป LISRELL ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยสถิติขั้นสูงและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 คน เพื่อหาแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากนั้นจะประเมินผลแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดียวกับที่สัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางพัฒนา รูปแบบการประเมินได้เลือกใช้มาตรฐาน 4 ข้อ มาใช้ในการประเมินผล ได้แก่ 1) ความถูกต้องครอบคลุม 2) ความ

เหมาะสม 3) ความเป็นไปได้ 4) ความเป็นประโยชน์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

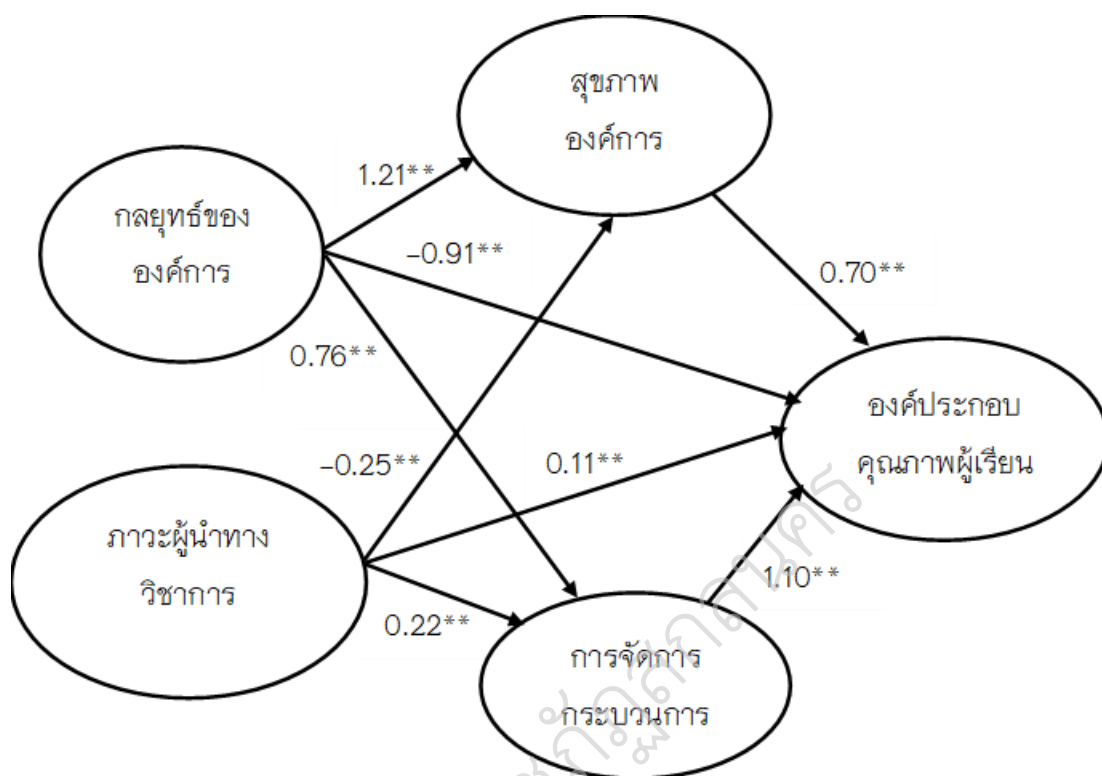
1. ผลการตรวจสอบระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำมาศึกษา พบว่า คุณภาพผู้เรียนของในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า การเป็นคนดีและการมีทักษะชีวิต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา คือ การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร ($\bar{X} = 4.20$) และการมีความสามารถในการคิด ($\bar{X} = 4.71$) ตามลำดับ

2. ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.73$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมา คือ การวัดและประเมินผล ($\bar{X} = 4.73$) และการจัดการความรู้ของครู ($\bar{X} = 4.71$) ตามลำดับ รองลงมาคือ ด้านสุขภาพองค์กร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.72$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานและการมุ่งเน้นวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.72$) รองลงมา คือ การสนับสนุนทรัพยากร ($\bar{X} = 4.71$) ตามลำดับ และด้านกลยุทธ์ขององค์กร กับด้านผู้นำทางวิชาการ มีระดับเท่ากันอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$) โดยด้านกลยุทธ์ขององค์กร เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมา คือ การนิเทศการศึกษา ($\bar{X} = 4.70$) และแผนกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.68$) ตามลำดับ และด้านผู้นำทางวิชาการ เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า การพัฒนาครู มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.73$) รองลงมา คือ การจัดบรรยากาศ ($\bar{X} = 4.70$) การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.69$) การพัฒนาการพัฒนาหลักสูตร ($\bar{X} = 4.69$) และ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.68$) ตามลำดับ

3. ผลการตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติวัดความกลมกลืนของรูปแบบ ค่าไค-สแควร์ (Chi-square) เท่ากับ 66.58 ที่องศาอิสระ (Degree of Freedom : df) เท่ากับ 56 ค่าความน่าจะเป็น (p-value) เท่ากับ 0.15735 มีค่ามากกว่า .05 แสดงว่ามีความสอดคล้องกันสนิท (Close fit) ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ (χ^2/df) เท่ากับ 1.18 ค่า RMSEA เท่ากับ .016 ค่า Goodness of Fit Index (GFI) เท่ากับ .99 ค่า Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) เท่ากับ .96 แสดงว่ารูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตัวแปรแฝงภายนอกมีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อม พบว่า ตัวแปรแฝงภายนอกกลยุทธ์ขององค์การ (STRA) มีอิทธิพลทางตรง (-0.91) และทางอ้อม (0.70) ต่อตัวแปรองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน (STQU) ตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการ (ACLD) มีอิทธิพลทั้งทางตรง (0.11) และทางอ้อม (0.06) ต่อตัวแปรองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน (STQU) ตัวแปรภายในสุขภาพองค์การ (HEOR) มีอิทธิพลทางตรง (0.70) ต่อตัวแปรองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน (STQU) ตัวแปรแฝงภายในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ (LEMA) มีอิทธิพลทางตรง (1.10) ต่อองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน (STQU)

อิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อตัวแปรประสิทธิผลโรงเรียน (E3) ในภาพรวม พบว่า ตัวแปรแฝงภายนอกกลยุทธ์ขององค์การ (STRA) มีอิทธิพลรวมสูงสุด มีค่าเท่ากับ 1.68 รองลงมา คือ ตัวแปรแฝงภายในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ (LEMA) มีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 1.10 ตัวแปรแฝงภายในองค์สุขภาพองค์การ (HEOR) มีค่าอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.70 และตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการ (ACLD) มีค่าอิทธิพล 0.19 ตามลำดับ ตามลำดับ ดังภาพประกอบ 20

ภาพประกอบ 20 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ทรงคุณวุฒินำเสนอ ดังนี้

3.1 แนวทางการพัฒนากลยุทธ์ขององค์การ การพัฒนากลยุทธ์ขององค์การสถานศึกษาต้องเริ่มที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่ทันต่อสถานการณ์ ร่วมกับครูในการกำหนดทิศทางที่ชัดเจน มีเป้าหมาย ข้อตกลงร่วมกัน และวิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยมที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง โดยวางแผนกลยุทธ์และวิธีปฏิบัติที่นำไปสู่การปฏิบัติจริงผ่านโครงการที่ชัดเจน พร้อมทั้งใช้จุดแข็งและพัฒนาบุคลากรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเพื่อความสำเร็จขององค์การ

3.2 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ การพัฒนาครูให้เป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง ผ่านการจัดโครงการ กิจกรรมที่สอดคล้องกับธรรมชาติวิชาและ

พัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยผู้บริหารต้องร่วมกับครูกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แรงจูงใจ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง และสร้างขวัญกำลังใจเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.3 แนวทางการพัฒนาสุขภาพองค์การ ผู้บริหารควรสร้างความผูกพันในองค์กรผ่านการรับฟัง ยกย่อง จัดสวัสดิการ และจัดสรรทรัพยากรที่เพียงพอ ผู้บริหารและครูควรร่วมมือปฏิบัติงาน ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาตนเอง สนับสนุนการสอนด้วยนวัตกรรม ให้ความสำคัญกับความรู้สึบบุคลากร เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม สร้างบรรยากาศเป็นทีม เชื้อมนั่น และภาคภูมิใจร่วมกัน รวมถึงการสื่อสารที่เปิดกว้างและรับฟังความคิดเห็น

3.4 แนวทางการพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ครูต้องจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ ใช้เทคโนโลยี และเชื่อมโยงประสบการณ์เดิม ครูควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ออกแบบหลักสูตรยืดหยุ่น สร้างบรรยากาศปลอดภัย มีระบบจัดการความรู้ นิเทศภายใน พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ส่งเสริมสุขภาวะ สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน บริหารจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างแรงจูงใจ และวัดประเมินผลเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถนำมาอภิปรายผลตามความมุ่งหมายดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับคุณภาพผู้เรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและปัจจัยเชิงสาเหตุที่นำมาศึกษา ซึ่งประกอบด้วย กลยุทธ์ขององค์การ ภาวะผู้นำทางวิชาการ สุขภาพองค์การ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ สามารถนำเสนอในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 การศึกษาคุณภาพของผู้เรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นเพราะผู้บริหารได้สังเกตเห็นคุณภาพของผู้เรียนที่สมบูรณ์ ประกอบด้วยองค์ประกอบที่บูรณาการเข้าด้วยกัน ทั้ง ทักษะชีวิต ที่ทำให้เป็นคนดีและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ความสามารถในการคิด ที่ทำให้เป็นคนเก่งและแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ และ ความรู้ความสามารถตามหลักสูตร ที่เป็นรากฐานทางวิชาการสำหรับการประกอบอาชีพและการพัฒนาตนเองต่อไป การมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพในมิติเหล่านี้้อย่างรอบด้าน จึงเป็นการลงทุนที่สำคัญที่สุดสำหรับการสร้าง ทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ ซึ่งเป็นพลังขับเคลื่อนความเจริญของสังคมและประเทศชาติในระยะยาว

พงศกร โมงขุนทด (2560, หน้า 64) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณภาพผู้เรียน ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานยังคงยึดการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งสามารถจัดออกเป็น 3 ด้านคือ 1) ด้านความดี คือ เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 2) ด้านความเก่ง คือ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีทักษะในการทำงาน 3) ด้านความสุข คือ มีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ รักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต สอดคล้องกับ

กุลนรี ธนอมสุข (2552, หน้า ง) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์อิทธิพล ทางตรงและทางอ้อมของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของครูที่มีต่อคุณภาพนักเรียนได้สรุป คุณภาพนักเรียนตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษาได้กำหนด มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยคุณภาพนักเรียนพิจารณาจาก มาตรฐานด้านผู้เรียนที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง จำนวน 7 มาตรฐาน 32 ตัวบ่งชี้ (มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนา ตนเองอย่างต่อเนื่อง มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีสุนทรีย์ สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี และ มาตรฐานที่ 7 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและกีฬา สอดคล้องกับ อรัญญา ชนะเพีย (2558, หน้า 17) ได้ให้ความหมายคุณภาพผู้เรียนไว้ว่าหมายถึง คุณลักษณะของ ผู้เรียนที่มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์มีความรู้ ทักษะการคิด และทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีสุขภาพกายและ

สุขภาพจิตที่ดี 2) ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ 3) ผู้เรียนมีทักษะการคิดและทักษะการทำงาน 4) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และ 5) ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับเดชะคุปต์ (2558, หน้า 1 – 3) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ ทักษะศตวรรษที่ 21 ของเด็กไทย คือ เด็กไทยต้องเป็นพลเมืองไทย พลเมืองอาเซียน และพลโลกที่มีคุณภาพ และต้องมีทักษะสำคัญที่จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกยุคปัจจุบันอย่างมีความสุขด้วยความมีคุณธรรมและจริยธรรม เป็น Ethical Person ด้วยทักษะ 2 กลุ่มที่มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ 1) กลุ่ม 4R เมื่อมีการจัดกลุ่มย่อย จะแบ่งเป็น 3 ทักษะหลักที่ควรเน้น คือ (1) การรู้หนังสือ (Literacy) (2) การรู้เรื่องจำนวน (Numeracy) (3) การใช้เหตุผล (Reasoning) 2) กลุ่ม 7C คือ ทักษะหลัก ดังนี้ (1) ทักษะการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Creative Problem Solving Skills) (2) ทักษะการคิด (Critical Thinking Skills) (3) ทักษะการทำงานอย่างร่วมพลัง (Collaborative Skills) (4) ทักษะการสื่อสาร (Communicative Skill) (5) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ (Computing Skills) (6) ทักษะอาชีพและการใช้ชีวิต (Career and Life Skills) และ (7) ทักษะการใช้ชีวิตในวัฒนธรรมข้ามชาติ (Cross – cultural Skills)

1.2 ปัจจัยเชิงสาเหตุทางการบริหารด้านกลยุทธ์ขององค์การ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีความใฝ่รู้และทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีความฉลาดทางอารมณ์ และ กล้าเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำพาองค์กรไปในทิศทางที่ถูกต้องอย่างเป็นแบบอย่างที่ดี นอกจากนี้ยังต้องเป็นผู้ที่เปิดโอกาสให้บุคลากรเป็นผู้ร่วมการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายที่ชัดเจน ทบทวนปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ พร้อมทั้ง วางแผนกลยุทธ์และนำไปปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ผ่านโครงการที่เป็นรูปธรรม โดย ใช้จุดแข็งขององค์กรและส่งเสริมการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างความสำเร็จอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อรัญญา ชนะเพีย (2558, หน้า 21) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กลยุทธ์ขององค์การ กระบวนการของการกำหนดทิศทางระยะยาวและการดำเนินงานต่อเนื่องกัน โดยพิจารณาสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การ แล้วนำมากำหนดกลวิธีที่เหมาะสม ปฏิบัติงานตามกลวิธีที่กำหนดไว้ และการติดตามกำกับ ควบคุมและประเมินผลการดำเนินการตามกลยุทธ์เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์การบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงามทิพย์ มิตรสุภาพ (2559, หน้า 23) ได้ให้ความหมายว่า กระบวนการวางแผนและการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ขององค์กร สอดคล้องกับ

ศิริลักษณ์ ทิพน้อม (2559, หน้า 107) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กระบวนการบริหารที่มีการกำหนดแนวทางและปฏิบัติตามด้วย ชั้นเชิงที่เหนือกว่าเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ สัมฤทธิ์ ต้นสวรรค์ (2559, หน้า 34) ได้ให้ความหมายไว้ว่าคือ วิธีการที่มั่นใจได้ว่าองค์การจะสามารถการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่องค์การตั้งไว้ สอดคล้องกับ เศกสรรค์ สกนธวัฒน์ (2560, หน้า 64 – 65) กล่าวว่า กลยุทธ์คือการมุ่งสู่ความสำเร็จขององค์การด้วยวิธีดำเนินการที่มุ่งไปข้างหน้าหรือเชิงรุก เริ่มตั้งแต่การวางแผน การหาทางเลือกที่ดีที่สุด การระดมและจัดสรรทรัพยากร การปฏิบัติงานให้ได้เปรียบคู่แข่ง การลดความเสี่ยงต่อองค์การให้น้อยที่สุด สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและตลาด และมีการคำนึงถึงปรัชญาและจุดมุ่งหมายของการจัดตั้งองค์การการวางแผนในภาพรวมขององค์การที่เป็นกระบวนการเพื่อพัฒนาองค์การที่ต่อเนื่องในช่วงเวลาต่าง ๆ โดยคำนึงถึงองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมภายในขององค์การและสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาองค์การเพื่อให้ดำเนินการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางเอาไว้ ชัยวัฒน์ วาทะวัฒน์ (2562, หน้า 42) กล่าวว่า แผนงานสำคัญที่องค์การกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบรรลุเป้าหมายหลักขององค์การ โดยใช้กระบวนการอย่างรอบคอบ ชาญฉลาด มีลักษณะเป็นขั้นตอน มีความยืดหยุ่น พลิกแพลงได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ พิชิต โกพล (2558, หน้า 12) กล่าวว่าประสิทธิผลโรงเรียนคือ ความสำเร็จในการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยพิจารณาจากความสามารถ 4 ประการ

- 1) ความสามารถในการพัฒนานักเรียน ผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนสามารถร่วมกันจัดการบริหาร และจัดการเรียนสอน จนทำให้นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับหนึ่งเป็นที่พอใจ
- 2) บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ จัดให้บริการด้านสาธารณูปโภคและอุปโภค
- 3) การแก้ปัญหาภายใน ความสามารถของผู้บริหารและบุคลากรในโรงเรียนที่ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีระบบ
- 4) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

บุคลากรมีความรู้สึกพอใจชอบและอยากทำงานในโรงเรียน มีความทุ่มเท และเสียสละในการทำงาน ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเต็มใจ จนสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ จิตรลดา แจกเผือกหอม (2566, หน้า 28) ได้สรุปไว้ว่า การวางแผนกลยุทธ์เป็นงานหลักและสำคัญในการบริหารของหน่วยงานในทุกระดับ เนื่องจากเป็นตัวกำหนดทิศทาง เป้าหมายวิธีดำเนินการ ที่จะทำให้องค์การดำเนินงานดำเนินได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุ

ตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการการวางแผนกลยุทธ์จึงเท่ากับการสร้างโอกาสให้องค์กรได้
 คาดคิดล่วงหน้าเกี่ยวกับข้อจำกัดหรืออุปสรรคที่จะเกิดขึ้น หรือช่วยให้องค์กรเกิดความคิด
 ใหม่ที่ช่วยให้หน่วยงานพัฒนาตนเองได้ทันกับสภาพการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมและ
 สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในอนาคตที่สุด สอดคล้องกับ ชีระนันต์ โมธรรม (2566,
 หน้า 58)สรุปได้ว่า กลยุทธ์เป็นวิธีการหรือแนวทางสำคัญในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุ
 วัตถุประสงค์ที่วางไว้ เริ่มตั้งแต่การวางแผน การหาทางเลือกที่ดีที่สุด การระดมและจัดสรร
 ทรัพยากร การปฏิบัติงานให้ได้เปรียบคู่แข่ง โดยคำนึงถึงองค์ประกอบด้าน
 สภาพแวดล้อมภายในขององค์การและสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนา
 องค์การ สอดคล้องกับ วัฒนา สายเชื้อ (2561, หน้า 192) ที่ได้ศึกษาผลการใช้กระบวนการ
 นิเทศภายในแบบมีส่วนร่วมที่มีต่อการพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้ของครู พบว่า
 ผลสำเร็จเกิดจากการร่วมพัฒนาจัดการเรียนการสอนของคณะครู เนื่องมาจากผู้บริหาร
 ส่งเสริมการร่วมกันทำงานแบบกัลยาณมิตรทำให้ครูพร้อมที่จะพัฒนากิจการกรมการจัดการ
 จัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นในกระบวนการนิเทศแบบกัลยาณมิตรมีการคิด
 วางแผนร่วมกันซึ่งเปิดโอกาสให้ครูผู้รับการนิเทศที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ดีอยู่แล้ว
 ได้มีโอกาสแสดงศักยภาพได้เต็มความสามารถส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงคุณภาพสูงขึ้นใน
 ด้านแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้รูปแบบกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้การสร้าง
 บรรยากาศการเรียนรู้และบุคลิกภาพส่งเสริมการเรียนรู้ สอดคล้องกับ เพ็ญจันทร์ อุปพงษ์
 (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนอนุบาลเอกชนสู่
 ความเป็นเลิศ พบว่า ได้รูปแบบการบริหารจัดการ โดยรวมในระดับมาก 7 องค์ประกอบ
 ทั้งดังนี้ การวางแผนกลยุทธ์, การนำองค์การ, การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล, การจัดการ
 กระบวนการ, ผลลัพธ์การดำเนินการ, การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ และ
 การมุ่งเน้นผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

1.3 ปัจจัยเชิงสาเหตุทางการบริหารด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ ภาพรวม
 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเน้นบทบาทของ
 ผู้บริหารในการเป็นผู้นำทางวิชาการและ พัฒนาครูให้เข้มแข็ง ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์และ
 ร่วมกับครูกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจน การ สร้างบรรยากาศที่มุ่งเน้นความสำเร็จ และให้
 ขวัญกำลังใจ จะกระตุ้นการพัฒนาตนเองของทั้งครูและนักเรียน นอกจากนี้ การพัฒนา
 หลักสูตรที่สอดคล้องกับธรรมชาติของวิชา และประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ในการเรียนการสอน
 ก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่สำคัญคือการ เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชน ได้มีส่วน

ร่วมในการกำหนดทิศทางและการดำเนินงาน เพื่อนำผลประเมินมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน สอดคล้องกับ สุริโย ปุริโส (2562, หน้า 53) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้นั้นต้องเป็นผู้มี ศักยภาพสูงโดยจะต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) กำหนด ได้แก่ สมรรถนะประจำสายงานและสมรรถนะหลัก อีกทั้งต้องสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ให้ เกิดขึ้นในสถานศึกษาได้อย่างถาวรเพื่อบุคลากรมีวิถีชีวิตของการเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน ร่วมกันด้วยความรักสามัคคีอย่างกลมเกลียวกัน ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สอดคล้องกับณรินดา เวชญาลักษณ์ (2564, หน้า 4) ได้กล่าวว่า บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากองค์การให้มีบทบาทในการตัดสินใจ มีบุคลิกภาพ ความสามารถเหนือบุคคลทั่วไป มีความสามารถชักจูงให้ผู้อื่นปฏิบัติตามที่ต้องการได้ และได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้ามีอิทธิพลต่อหน้าที่และกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม มีบทบาทสำคัญในการนำกลุ่ม ให้สามารถดำเนินงานจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการบังคับบัญชาผู้อื่น โดยได้รับการยอมรับและ ยกย่องจากบุคคลอื่น สอดคล้องกับ ชัยวัฒน์ วาทะวิริยะ (2562, หน้า 67) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมของผู้บริหารที่ชี้แนะ ส่งเสริม สนับสนุน และโน้มน้าวจิตใจครูและบุคลากร ให้เกิด ความตระหนักในการรวมพลังและประสานสัมพันธ์เพื่อพัฒนางานวิชาการ โดยการสร้าง เสริมบรรยากาศองค์การที่มุ่งความสำเร็จ สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ที่ดีแก่ ครูและนักเรียน และสร้างขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียนที่มีความก้าวหน้าหรือประสบ ความสำเร็จ วิไลลักษณ์ โกคาพานิชย์ (2562, หน้า 8) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความสามารถของผู้นำ ที่มีในการบริหารตนเองและผู้อื่น สามารถครองใจผู้ใต้บังคับบัญชา สร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุน โน้มน้าวจิตใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมมือในการ ปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานให้สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่มีการกำหนดไว้ สอดคล้องกับ จำรัส กุลพันธ์ (2563, หน้า 14) พฤติกรรมการปฏิบัติงานและการบริหาร จัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการนำและสั่งการ ตลอดจน การปรับปรุงและส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษา ปฏิบัติงานจนบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย Kaiser (2000, p. 74) กล่าวว่า ผู้นำทางวิชาการด้านการบริหารการสอนและการเรียนรู้ในโรงเรียนจะต้องเป็นผู้ที่ มีความรู้ความเข้าใจในทฤษฎี ปรัชญาของหลักสูตรต่าง ๆ ที่ใช้ในโรงเรียน มีความรู้ความ

เข้าใจในวิธีการสอนแบบต่าง ๆ สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมการสอนเป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียนส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นิเทศกำกับให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ พิศุทธิ์ กิติศรีวรพันธ์ (2555, หน้า 21) ได้กล่าวว่า บทบาทของภาวะผู้นำทางวิชา การผู้บริหารโรงเรียนต้องแสดงออก ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการโรงเรียนโดยการนำเอาความรู้ความสามารถ แนวคิด เทคนิควิธีการที่มีประสิทธิภาพต่อการศึกษามาใช้ในการบริหารจัดการด้านวิชาการให้เจริญก้าวหน้า และมีการส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน และสมโชค มีเสียง (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร (X) ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน (Y) ได้แก่ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ด้านความสามารถ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการนิเทศ และด้านการวางแผนงานวิชาการโดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 86.10 ($R^2 = 86.10$) และสามารถเขียนเป็นสมการวิเคราะห์การถดถอย

1.4 ปัจจัยเชิงสาเหตุทางการบริหารด้านสุขภาพองค์การ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการสร้างองค์การการศึกษาที่มีคุณภาพนั้น ต้องอาศัยการบริหารจัดการที่เน้น การพัฒนาบุคลากร และ สร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี ผู้บริหารควรรับฟังความคิดเห็น ให้การยกย่องชมเชย และจัดสวัสดิการที่เหมาะสม เพื่อให้บุคลากรมีความผูกพันและภาคภูมิใจในองค์กร การส่งเสริมให้เกิดการทำงานร่วมกัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องก็เป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้ การจัดสรรทรัพยากร ทั้งงบประมาณและเทคโนโลยีให้เพียงพอ และการ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมถึงชุมชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ จะช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้อง การศึกษาของ อรัญญา ชนะเพีย (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์การ การบริหารเชิงกลยุทธ์ สุขภาพองค์การ และพฤติกรรม การสอนของครู คุณภาพผู้เรียน ประกอบด้วย ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีทักษะการคิดเป็นและทักษะการทำงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และผู้เรียนมีความใฝ่รู้และเรียนรู้อย่างต่อเนื่องโดยมีค่าสถิติดังนี้ $\chi^2 = 36.36$, $df = 79$, $p\text{-value} = 1.00$, $\chi^2/df = 0.46$, RMSEA

= 0.00, GFI = 0.99, AGFI = 0.98, Largest Standardized Residual = 1.85 ค่าอิทธิพลของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดลำดับดังนี้ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพผู้เรียนมากที่สุด รองลงมา คือ วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กร พฤติกรรมการสอนของครู การบริหารเชิงกลยุทธ์ และสุขภาพองค์กร วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กร มีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพผู้เรียนมากที่สุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สุขภาพองค์กร และการบริหารเชิงกลยุทธ์ วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กรมีอิทธิพลรวมต่อคุณภาพผู้เรียนมากที่สุด รองลงมา คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการสอนของครู การบริหารเชิงกลยุทธ์ และสุขภาพองค์กร เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (R^2) ของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กร การบริหารเชิงกลยุทธ์ สุขภาพองค์กร และพฤติกรรมการสอนของครู สามารถรวมกันอธิบายคุณภาพผู้เรียนได้ร้อยละ 62 สอดคล้องกับ อัญรินทร์ แก้วอินธิ (2566, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและพบว่า ปัจจัยทางการบริหารที่สัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนมีหลายปัจจัย แต่ที่เป็นปัจจัยสำคัญ 5 ปัจจัยแรกคือ ปัจจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ปัจจัยวัฒนธรรมการเรียนรู้ขององค์กร ปัจจัยการบริหารเชิงกลยุทธ์ ปัจจัยสุขภาพองค์กร และปัจจัยพฤติกรรมการสอนของครู ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเชิงระบบจัดเส้นทางอิทธิพลทางตรง บุคคลที่มีความสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่เอื้อไว้ก็คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาด้านบริหาร โดยมุ่งที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และผลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นข้อมูลสารสนเทศในการบริหาร การพัฒนา ทั้งเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายส่งเสริมสนับสนุน นิเทศ ติดตาม พัฒนา ปรับปรุงแก้ไข การบริหารและคุณภาพผู้เรียนของสถานศึกษาของตนเองให้มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมเพื่อให้การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.5 ปัจจัยเชิงสาเหตุทางการบริหารด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ความรู้ความสามารถของครูและกระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงประสิทธิผลของ

โรงเรียนทั้งสิ้น ซึ่งหากทั้งสามส่วนที่กล่าวมามีการพัฒนาปรับประยุกต์ให้เข้าถึงผู้เรียน ให้ทันต่อสถานการณ์และบริบทของโรงเรียนแล้วย่อมทำให้เกิดการพัฒนาต่อคุณภาพ การศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ ปาริชาติ เกสัชชา (2558, หน้า 97) กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาทุกระดับต้องเน้นให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงอาทิการ คิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา การคิดแบบวิจารณ์ญาณ รวมถึงการพัฒนาทักษะการ สื่อสารเพื่อเป็นเครื่องมือเพื่อแสวงหาความรู้ ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการ สื่อสารทำให้ผู้เรียนสามารถค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากแหล่งต่าง ๆ มากมายและ ตลอดเวลาที่ต้องการ ดังนั้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารจึงกลายเป็น สมรรถนะที่ครูต้องมีและต้องใช้ใน ศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถพัฒนาทักษะ สำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการศึกษาของ อธิพิพล พลเยี่ยมหาญ (2562, หน้า 373 – 374) พบว่า การจัดการเรียนการสอนเป็น องค์ประกอบที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนการสอนเป็น กิจกรรมที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนโดยตรง ซึ่งครูเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญในการ จัดการเรียนการสอนและครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมากที่สุดในช่วงเวลาที่นักเรียนอยู่ โรงเรียน การที่ครูจะจัดการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพต่อนักเรียนนั้นครูจะต้องคำนึงถึง ความพร้อมของนักเรียนและการสร้างบรรยากาศที่ดีการมีปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างครูกับ นักเรียนด้วย การเตรียมการสอนของครูทั้งในเรื่องการออกแบบการสอนการเตรียมเนื้อหา การเตรียมสื่อการสอนจะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ และการวัดผล ประเมินผลนั้นจะทำให้ทราบว่าจัดการเรียนการสอนสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียน ได้ตามจุดมุ่งหมายหรือไม่ซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุงหรือพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไปสอดคล้องกับ การศึกษาของ นเรศ ปุ่บุตรชา (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้าง เชิงเส้นของสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ คือ สมรรถนะส่วนบุคคล สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ สมรรถนะด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ สมรรถนะด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสถิติ ดังนี้ $\chi^2 = 100.47$, $P\text{-value} = 0.97030$ $df = 129$, $\chi^2 / df = 0.7788$, $RMSEA = 0.000$, $GFI = 0.99$, $AGFI = 0.97$, $CN = 999.16$, $CFI = 1.00$ $RMR = 0.0058$ เมื่อ พิจารณาค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ (R^2) ของสมรรถนะทั้ง 5 สมรรถนะ พบว่า สามารถ

ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 79

2. ผลการตรวจสอบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ คือ ตัวแปรแฝงภายนอกกลยุทธ์ขององค์การ มีอิทธิพลทางตรง และทางอ้อม ต่อตัวแปรองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน ตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการ มีอิทธิพลทั้งทางตรง และทางอ้อม องค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน ตัวแปรภายในสุขภาพองค์การ มีอิทธิพลทางตรง ต่อองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน ตัวแปรแฝงภายในการจัดการกระบวนการเรียนรู้ มีอิทธิพลทางตรง ต่อองค์ประกอบคุณภาพผู้เรียน ในการพิจารณาอิทธิพลรวมที่ส่งผลต่อตัวแปรคุณภาพผู้เรียน ในภาพรวม พบว่า ตัวแปรแฝงภายนอกกลยุทธ์ขององค์การ มีอิทธิพลรวมสูงสุด รองลงมา คือ ตัวแปรแฝงภายนอกการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ตัวแปรแฝงภายนอกองค์สภาพองค์การ และตัวแปรแฝงภายนอกภาวะผู้นำทางวิชาการ ตามลำดับ สามารถอภิปรายได้ดังนี้ คือ

2.1 ปัจจัยด้านกลยุทธ์ขององค์การ มีตัวแปรสังเกตดังนี้ คือ ประสิทธิภาพของโรงเรียน การนิเทศการศึกษา และแผนกลยุทธ์ ด้านกลยุทธ์ขององค์การมีอิทธิพลทางตรงเป็นลบต่อคุณภาพผู้เรียน (-0.91) และมีอิทธิพลทางอ้อมเป็นบวกต่อคุณภาพผู้เรียน (0.76) ทั้งนี้เพราะกลยุทธ์ขององค์การเป็นการบริหารงานเชิงนโยบายขององค์การที่ดำเนินงานผ่าน ครูและผู้บริหารไปสู่ตัวนักเรียนผ่านทางด้านสุขภาพองค์การ โดยที่หากหากผู้บริหารโรงเรียน มีทักษะในการแสวงหาเพิ่มพูนความรู้ ความฉลาดทางอารมณ์ และความกล้าเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อนำพาทิศทางการได้อย่างถูกต้อง ผู้บริหารและบุคลากรควรร่วมกันกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม และเป้าหมาย ที่ชัดเจนและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง เพื่อสร้างจุดมุ่งหมายร่วมกัน จากนั้นจึงนำไปสู่การจัดทำ แผนกลยุทธ์ ที่มีขั้นตอนปฏิบัติชัดเจน ยึดหยุ่น และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบท พร้อมทั้งกำหนด วิธีการและโครงการปฏิบัติ ที่เป็นรูปธรรม มีงบประมาณและระยะเวลาที่กำหนดไว้ชัดเจน โดยเฉพาะองค์กรขนาดเล็ก ควรใช้ จุดแข็ง ด้านความสัมพันธ์ และความเป็นชุมชนที่เข้มแข็ง รวมถึงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เพื่อขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จสอดคล้องกับ อรรถาธิบาย ชนะเพีย (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพบว่ากลยุทธ์มีอิทธิพลทางตรงใน ทิศทางบวกเท่ากับ 0.10 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับแนวคิดของสอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ ทิพน้อม (2559,

หน้า 107) ได้สรุปไว้ว่า กระบวนการบริหารที่มีการกำหนดแนวทางและปฏิบัติตามด้วย
 ชั้นเชิงที่เหนือกว่าเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย สอดคล้องกับ สัมฤทธิ์ ต้นสวรรค์ (2559,
 หน้า 34) ได้สรุปไว้ว่าคือ วิธีการที่มั่นใจได้ว่าองค์การจะสามารถการดำเนินงานเพื่อให้
 บรรลุความสำเร็จตามจุดประสงค์ที่องค์การตั้งไว้ ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ (2562, หน้า 42)
 กล่าวไว้ว่าแผนงานสำคัญที่องค์การกำหนดขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบรรลุเป้าหมาย
 หลักขององค์การ โดยใช้กระบวนการอย่างรอบคอบ ชาญฉลาด มีลักษณะเป็นขั้นตอน
 มีความยืดหยุ่น พลิกแพลงได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป จนสามารถบรรลุ
 เป้าหมายที่ต้องการ

2.2 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ มีตัวแปรสังเกตดังนี้ คือการสร้าง
 บรรยากาศทางวิชาการ การเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาครู และการพัฒนา
 หลักสูตร พบว่ามีอิทธิพลทางตรงต่อและทางอ้อมคุณภาพผู้เรียนในทิศทางบวกอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติที่ และยังพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ มีอิทธิพลทางตรง (0.22) กับการ
 จัดกระบวนการเรียนรู้ ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการ
 พัฒนา ภาวะผู้นำทางวิชาการ จำเป็นอย่างยิ่งต่อคุณภาพสถานศึกษา ผู้บริหารควรเน้น
 พัฒนาครูให้เข้มแข็ง และ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่มุ่งสู่ความสำเร็จ เพื่อกระตุ้น
 ศักยภาพทั้งครูและนักเรียน โดยร่วมกัน กำหนดเป้าหมายและวิสัยทัศน์ทางวิชาการ อย่าง
 ชัดเจน นอกจากนี้ การมี มุมมองกว้างไกล การสนับสนุน เทคโนโลยี และการเปิดโอกาสให้
 บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางเป็นสิ่งสำคัญ การ ให้ขวัญกำลังใจ และ นิเทศงาน
 อย่างต่อเนื่องจะส่งผลให้ครูมีความสุขในการทำงานและพัฒนาตนเองได้ดียิ่งขึ้น ซึ่ง
 สอดคล้องกับวิไลลักษณ์ โกคาพานิชย์(2562, หน้า 8) พฤติกรรมที่แสดงออกถึง
 ความสามารถของผู้นำ ที่มีในการบริหารตนเองและผู้อื่น สามารถครองใจผู้ใต้บังคับบัญชา
 สร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุน โน้มน้าวจิตใจผู้ใต้บังคับบัญชาให้ร่วมมือในการ
 ปฏิบัติงานเพื่อให้การปฏิบัติงานให้สำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่มีการกำหนดไว้
 สอดคล้องกับ จำรัส กุลพันธ์ (2563, หน้า 14) พฤติกรรมการปฏิบัติงานและการบริหาร
 จัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงการนำและสั่งการ ตลอดจน
 การปรับปรุงและส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษา
 ปฏิบัติงานจนบรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพประกอบด้วย พิศุทธิ์ กิตติศรีวรพันธ์
 (2555, หน้า 21) บทบาทของภาวะผู้นำทางวิชา การผู้บริหารโรงเรียนต้องแสดงออก
 ซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการในการบริหารจัดการโรงเรียนโดยการนำเอาความรู้ความสามารถ

แนวคิด เทคนิควิธีการที่มีประสิทธิภาพต่อการศึกษามาใช้ในการบริหารจัดการด้านวิชาการให้เจริญก้าวหน้า และมีการส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพของบุคลากรทุกคนในโรงเรียน เจริญพร คำจารย์ (2558, หน้า 24) การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งการจัดการนั้น ๆ จะต้องครอบคลุมถึงการศึกษาลักษณะหรือแนวการจัดประสบการณ์ การจัดตารางกิจกรรมประจำวัน การนิเทศ และการประเมินความพร้อม

2.3 ปัจจัยด้านสุขภาพองค์การ มีตัวแปรสังเกตตั้งนี้คือ การสนับสนุนทรัพยากร ขวัญในการปฏิบัติงาน การมุ่งเน้นวิชาการ มีอิทธิพลทางตรงต่อ ต่อคุณภาพผู้เรียน ในทิศทางบวก (0.70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากผู้บริหารมี กลไกรับฟังความคิดเห็น และ ยกย่องชมเชยผลงาน เพื่อสร้างความผูกพัน การจัดสวัสดิการและทรัพยากร ให้เพียงพอ รวมถึงเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจและวางแผนงานก็จำเป็น นอกจากนี้ ควรเน้นการ สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้การทำงานร่วมกัน และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการสนับสนุนและพัฒนาบุคลากรทุกด้าน พร้อมทั้งมีการ นิเทศ ติดตาม และประเมินผล เพื่อการปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ ราไฟ ไชยยนต์ (2565, หน้า 265 – 266) ผู้บริหารโรงเรียน ครูรับรู้ เข้าใจค่านิยมและลักษณะเฉพาะของโรงเรียนร่วมกัน มีการประพฤติปฏิบัติร่วมกันอย่างเป็นระบบตามนโยบายและเป้าหมายของโรงเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการแสดงความคิดเห็นและยอมรับในความแตกต่างของแต่ละคนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของโรงเรียน ซึ่งวัฒนธรรมของโรงเรียนเช่นนี้จะมีส่วนสำคัญซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้บุคลากรมีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนและความพอใจที่จะอยู่ในโรงเรียน และสวนันท์ ชัยวร (2559, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษา พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อสุขภาพองค์การของสถานศึกษาเป็นตัวพยากรณ์ พบว่าปัจจัยด้านการจูงใจ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ และปัจจัยด้านบรรยากาศในสถานศึกษา เป็นตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .736 สามารถสร้างสมการพยากรณ์สุขภาพองค์การของสถานศึกษาได้ร้อยละ 54.1

2.4 ปัจจัยด้านจัดการกระบวนการเรียนรู้ มีตัวแปรสังเกตตั้งนี้คือ การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการความรู้ของครู การวัดและประเมินผล มีอิทธิพลทางตรง

(1.10) ต่อคุณภาพผู้เรียน ในทิศทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรสังเกตได้ เพราะว่าผู้บริหารและครูมีการจัดการกระบวนการเรียนรู้เน้น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยคำนึงถึงความแตกต่างและความสนใจเฉพาะบุคคล ครูควร สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และ บรรยากาศที่ปลอดภัย พร้อมส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครูและแหล่งเรียนรู้ การใช้ เทคโนโลยี และ การจัดการความรู้ เพื่อให้ครูเข้าถึงและแลกเปลี่ยนวิธีการสอนเป็นสิ่งสำคัญ โรงเรียนต้องมี ระบบนิเทศที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนครู รวมถึงการ สร้างแรงจูงใจ และ เสริมแรงเชิงบวกแก่ผู้เรียน. การ ปลุกฝังคุณธรรมและทักษะชีวิต ควบคู่กับการ มีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน จะช่วยให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างสมบูรณ์และฉวีวรรณ แผ้วตะคุ (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนประถม ศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเป็นเลิศของการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก ประกอบด้วย กระบวนการเรียนการสอน ทรัพยากรวัสดุ เทคโนโลยีและงบประมาณ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โครงสร้างองค์การ ลักษณะครูและบุคลากร ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน และบรรยากาศโรงเรียนโดยเรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) อิทธิพลทางตรง คือ กระบวนการเรียนการสอนและโครงสร้างองค์การมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.76 และ 0.24 ตามลำดับ 2) อิทธิพลทางอ้อม คือ ทรัพยากรวัสดุเทคโนโลยีและงบประมาณ ภาวะผู้นำของผู้บริหารและลักษณะครูและบุคลากรมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.68, 0.53 และ - 0.25 ตามลำดับ 3) อิทธิพลรวม คือ กระบวนการเรียนการสอน ทรัพยากรวัสดุเทคโนโลยีและงบประมาณ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โครงสร้างองค์การและลักษณะครูและบุคลากรมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลเท่ากับ 0.76, 0.52, 0.40, 0.24 และ -0.19 สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธัญชนก ยอดสวัสดิ์ (2561, หน้า 219) ยังได้สรุปไว้ว่า การที่โรงเรียนจะมีประสิทธิผลตัวบ่งชี้ที่สำคัญคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและความสามารถในการพัฒนานักเรียน

3. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ทรงคุณวุฒินำเสนอ ดังนี้

3.1 การพัฒนากลยุทธ์ขององค์การ ผู้บริหารควร พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ในด้านความรู้ ความฉลาดทางอารมณ์ และทักษะผู้นำการเปลี่ยนแปลง พร้อมทั้ง

นำการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายขององค์กรอย่างมีส่วนร่วม กับบุคลากร เพื่อสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นเจ้าของร่วมกัน จากนั้น วางแผนและนำการปฏิบัติกลยุทธ์ให้เป็นรูปธรรม โดยสื่อสารให้ทุกคนเข้าใจบทบาทของตน และ ส่งเสริมวัฒนธรรมการมีส่วนร่วม และการพัฒนาศักยภาพบุคลากร อย่างสม่ำเสมอ สุดท้าย ผู้บริหารควร สร้างความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งกับชุมชน เพื่อดึงศักยภาพและทรัพยากรจากภายนอกมาสนับสนุนองค์กร การดำเนินการเหล่านี้จะช่วยให้องค์กรพัฒนากลยุทธ์ได้อย่างยั่งยืนและประสบความสำเร็จ

3.2 การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารควร ลงทุนในการพัฒนาครูให้เป็นผู้นำทางวิชาการ อย่างจริงจัง โดยจัดอบรม สัมมนา และกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะ และองค์ความรู้ที่จำเป็น ควบคู่ไปกับการ สร้างบรรยากาศองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความสำเร็จ ซึ่งรวมถึงการให้ขวัญกำลังใจและสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสม ผู้บริหารต้อง กำหนดและสื่อสารวิสัยทัศน์ทางวิชาการที่ชัดเจน โดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนด เป้าหมาย และสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรและการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ ที่สำคัญคือต้อง เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการวางแผนและตัดสินใจด้านวิชาการ พร้อมทั้ง เป็นแบบอย่างที่ดี ในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน

3.3 การพัฒนาสุขภาพองค์กร ผู้บริหารควร สร้างและรักษา สภาพแวดล้อมการทำงานที่เป็นบวกและเปิดกว้าง โดยจัดให้มีกลไกการรับฟังความคิดเห็น อย่างสม่ำเสมอ และให้การยกย่องชมเชยผลงานของบุคลากรอย่างเหมาะสม เพื่อสร้างความผูกพันและความภาคภูมิใจในองค์กร ควบคู่ไปกับการ จัดสรรและบริหารจัดการ ทรัพยากร ทั้งงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศให้เพียงพอ คุ่มค่า และสอดคล้องกับความต้องการ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาบุคลากร นอกจากนี้ ผู้บริหารต้อง เป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาตนเอง และ สนับสนุน การพัฒนาศักยภาพของบุคลากร อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านการเรียนการสอนและนวัตกรรม จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ความสำคัญกับการนิเทศเพื่อปรับปรุงการทำงาน ผู้บริหารควร ส่งเสริมการทำงานร่วมกันและสร้างวัฒนธรรมการเป็นทีม ที่เน้นความรัก ความสามัคคี และการแบ่งปัน รวมถึงการ เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับมีส่วนร่วม ในการวางแผนและตัดสินใจ เพื่อให้ทุกคนมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

และพร้อมที่จะร่วมกันพัฒนาให้โรงเรียนมีคุณภาพที่ดีอย่างยั่งยืน

3.4 การพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารควร ส่งเสริมให้ครูเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยสนับสนุนการออกแบบหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน พร้อมทั้ง สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการเรียนรู้และพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ ควร สร้างและพัฒนาระบบนิเวศภายใน ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้คำปรึกษาและสนับสนุนครูในการจัดการเรียนรู้ และ ส่งเสริมให้ครูมีการจัดการความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารควร สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เน้นการสร้างแรงจูงใจและให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้เรียน พร้อมทั้ง ส่งเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและทักษะชีวิต ควบคู่ไปกับการพัฒนาความรู้ ผู้บริหารต้อง สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสุดท้ายควร เป็นแบบอย่างในการบริหารจัดการชั้นเรียน และส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองความต้องการที่แตกต่างกันของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ทราบระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนและได้โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนที่ได้รับการตรวจสอบด้วยกระบวนการทางการวิจัยและการยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีผลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าอิทธิพลทางตรงของตัวแปรที่สามารถนำไปใช้ในพัฒนาคุณภาพผู้เรียนจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ตัวแปรกลยุทธ์ขององค์การ ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการ ตัวแปรสุขภาพองค์การ และตัวแปรการจัดการกระบวนการเรียนรู้การตามลำดับ โดยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ ดังนี้

1.1 ผู้บริหารควร จัดเวทีระดมสมอง เพื่อร่วมกันกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม และเป้าหมาย ขององค์การให้ชัดเจนและสื่อสารให้ทุกคนเข้าใจ นอกจากนี้ ต้องสร้างแผนกลยุทธ์ที่เป็นรูปธรรม มีขั้นตอนชัดเจน ยืดหยุ่น และพร้อมปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ พร้อมทั้ง ส่งเสริมการแข่งขันเชิงบวก และการพัฒนาตนเองของบุคลากร เพื่อให้องค์กรมีทิศทางที่เข้มแข็งและขับเคลื่อนไปข้างหน้า

1.2 ผู้บริหารควร พัฒนาครูให้เป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง ผ่านโปรแกรมอบรมและสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนความรู้ สร้างบรรยากาศแห่งความสำเร็จ และเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้ง สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี และการพัฒนาหลักสูตรที่ยืดหยุ่น เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

1.3 ผู้บริหารควร สร้างกลไกรับฟังความคิดเห็น และสื่อสารอย่างโปร่งใส เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและผูกพันในองค์กร ดูแลสวัสดิการ และให้การยกย่องชมเชยเพื่อสร้างขวัญกำลังใจที่ดี รวมถึง บริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และ ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน แบบทีมเวิร์ค โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เพื่อให้โรงเรียนเป็นองค์กรที่มีความสุขและมีประสิทธิภาพ

1.4 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครู เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยออกแบบกิจกรรมที่หลากหลายตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และ ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ในการจัดการเรียนรู้ นอกจากนี้ ต้อง สร้างบรรยากาศในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เน้นการสร้างแรงจูงใจและให้ขวัญกำลังใจ พร้อมทั้ง สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนเป็นไปอย่างรอบด้านและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลของตัวแปรอื่น ๆ นอกเหนือจากกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ทั้งนี้เนื่องจากมีตัวแปรจำนวนมากที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ที่ยังไม่ได้นำมาศึกษา

2.2 องค์ความรู้ที่เป็นภาพรวมสำหรับเป็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนควรนำผลการศึกษาที่ได้นำไปพัฒนาเพื่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียน

2.3 ควรทำวิจัยโดยใช้วิธีการทางการวิจัยในลักษณะอื่น เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้สารสนเทศที่หลากหลายและหารูปแบบจากปรากฏการณ์จริงของการบริหารโรงเรียนที่มีคุณภาพ

2.4 ควรทำวิจัยในเรื่องนี้ โดยทำกับโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษในภูมิภาคอื่น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 - 2564*. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ; สำนักงาน.
- _____. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ)
- กาญจนา วันเสนและ นิรดา เวชญาลักษณ์. (2564). การศึกษาเปรียบเทียบ สภาพการดำเนินงานตามแนวทางชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*
- กุลนรี ธนอมสุข. (2552). การวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของครูที่มีต่อคุณภาพนักเรียน. *วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น*.
- กมลาคัน ศรีประสิทธิ์. (2553). การพัฒนาเครื่องมือตรวจวัดสุขภาพองค์การของโรงเรียนประถมศึกษา. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, 2(1), 33 – 43.
- แก้วขวัญ เอียดศิริพันธ์. (2552). *การพัฒนาตัวบ่งชี้สุขภาพองค์การของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำรง เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ
- งามทิพย์ มิตรสุภาพ. (2560). *รูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จันทร์จิรา จุมพลหล้า. (2557). *กรณีศึกษา: รูปแบบความสำเร็จการจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- จิระศักดิ์ สร้อยคำ. (2561). การพัฒนารูปแบบการจัดการเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการของโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกจนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จำรัส กุลพันธ์. (2563). รูปแบบสมการโครงสร้างเชิงเส้นประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกจนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จุฑารัตน์ เนียมกลาง. (2558). การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชนเพื่อป้องกันความเสี่ยงในการเป็นแม่เลี้ยงเดี่ยวของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เจริญพร คำจารย์. (2558). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกจนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ฉัตรชัย จูมวงศ์. (2558). รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกจนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ฉัตรชัย กิตติรุ่งสุวรรณ์. (2545). ปัจจัยทางการบริหารของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับคุณภาพนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏจอมบึง.
- ไชยา ภาวะบุตร. (2560). หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. สกจนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชวนะ ทวีอุทิศ. (2558). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกจนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ชัยวัฒน์ วาทะวัฒนะ. (2562). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทิวากร คนสันต์. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการสร้างทีมงานของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- ธเนศ ขำเกิด. (2555). การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/23950>
- นเรศ ปุบุตรชา. (2559). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นันทนา เทพิน. (2556). ปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นพรัตน์ ศรีสุวรรณ. (2562). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). โมเดลลิสเรล สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงครัตย์ เคนไชยวงศ์. (2561). กลยุทธ์การจัดการศึกษาแบบเรียนรวมอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- บุญธรรม อ้วนกันยา. (2563). กลยุทธ์การบริหารงานการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ประวิดา มีเปี่ยมสมบูรณ์. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อมาตรฐานคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ประไพลิน จันทน์หอม. (2559). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
ความสามารถในการถ่ายโยงองค์ความรู้ทางศิลปะของนักศึกษาศิลปศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- เปรมชัย สโรบล. (2550) *ปัจจัยการบริหารที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน
นายร้อยพระจุลจอมเกล้า. มหาวิทยาลัยศิลปากร: กรุงเทพฯ.*
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 . (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- พัชรินทร์ พันธุ์โตดี. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผล
การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- พัฒนาะ สีหาม. (2553). *รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.*
- พิศุทธิ์ กิตติศรีวรพันธุ์. (2555). *การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของ
ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- พัฒนพร ศิลาวงษ์. (2556). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผล
การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม:
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- พิชิต โกพล. (2559). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*

- พิสิษฐ์ คงผดุง. (2556). รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พงศกร โมงขุนทด. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พงษ์นิมิตร พงษ์ภิญโญ. (2557). กรณีศึกษา: รูปแบบความสำเร็จการจัดการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- พรทิพา หล้าศักดิ์. (2557). กรณีศึกษา: รูปแบบความสำเร็จการจัดการศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- เพ็ญจันทร์ อุปพงษ์. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนอนุบาลเอกชนสู่ความเป็นเลิศ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ภารดี อนันต์นารี. (2555). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภานุพงษ์ คำภูษา (2562) รูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ภัคพร บุญเคล้า. (2555). ยุทธวิธีพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในเขตตรวจราชการที่ 13. ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ภูริพัฒน์ บุญมา. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างสุขภาพองค์การกับคุณภาพผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุราษฎร์ธานี เขต 2. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ, 4(1), 124 – 133

- ภูมิภัทร กลางโคตร. (2560). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้แบบมืออาชีพสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ป.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ภัคพร บุญเคล้า. (2555). ยุทธวิธีพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็ก โดยใช้ปัจจัยด้านการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในเขตตรวจราชการที่ 13. วิทยานิพนธ์ ป.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2553). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2553). คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้. พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์เทียนวัฒนา พรินท์ติ้ง
- รัชดาพร วรรณจันทร์. (2557). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิชญ์ ทศตะ. (2561). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ป.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิไลลักษณ์ โภคาพานิชย์. (2562). โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิจารณ์ พานิช. (2559). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์
- วุฒิพร ประทุมพงษ์. (2556). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- วันเพ็ญ นันทะศรี. (2555). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครูปฐมวัย
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วาลิกา อัครนิตย. (2562). กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อพัฒนาโรงเรียน
ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปึงกาฬ. วิทยานิพนธ์ ค.ด.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- วัฒนา สายเชื้อ. (2561). กลยุทธ์การใช้หลักธรรมมาภิบาลในงานวิชาการของโรงเรียน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสกลนคร.
- วิมล ศรีขาว. (2560). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนพระราชรัฐ
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุตรธานี:
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2548). การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาองค์กรตาม
รัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- ศักดิ์ชัย ทองนุ้ม. (2548). ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ
ข้าราชการทหารชั้นประทวนสังกัดจังหวัดทหารบกสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
- ศิริลักษณ์ ทิพน้อม. (2559). การพัฒนารูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). แผนพัฒนา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (2560 – 2564). กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษา
ขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตตั้ง
- _____. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙. กรุงเทพฯ:
บริษัท พรักหวานกราฟฟิค จำกัด

สำนักทดสอบทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561).

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). การจัดทำ แผนพัฒนา

การจัดการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด
เอ็น.เอ. รัตนะเทรตดิ้ง

_____. (2560). การวางแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์การศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักวิชาการและมาตรฐาน. (2553 ก). นิยามคำศัพท์หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร
แห่งประเทศไทย.

สุทธิชัย ผ่านสุวรรณ. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยคุณภาพครูที่
ส่งผลต่อคุณลักษณะของนักเรียนในช่วงต้นของศตวรรษที่ 21. วิทยานิพนธ์
ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สมทรง สรรพสาร. (2557). การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนบ้านคูเต่า อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมโชค มีเสียง (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนใน
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.

สุชีรา จันทพรหม. (2553). การศึกษาอิทธิพลภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ
คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา

สุรศักดิ์ อดาณศักดิ์. (2561). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
โรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร:
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ลัมฤทธิ์ กางเพ็ง. (2551). ปัจจัยทางการบริหารที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน:
การพัฒนาและการตรวจสอบความตรงของตัวแบบ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ด.
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น

- ลัมฤทธิ์ ต้นสวรรค์. (2558). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
เขตตรวจราชการที่ 11. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร.
- สุริยา กลิ่นบานชื่น. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้พลศึกษาตามแนว
คอนสตรัคติวิสต์ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการ
แก้ปัญหา สำหรับนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรัชดา จิงสุทธีวงษ์. (2560). รูปแบบการบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ โรงเรียนสังกัด
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ด.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุดาพร ทองสวัสดิ์ และสุจิตรา จรจิตร. (2556). ทักษะทางวิทยาศาสตร์ของผู้บริหารที่
ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ ป.ด. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สุชีรา จันทพรหม. (2554). การศึกษาอิทธิพลภาวะผู้นำเชิงรุกของผู้บริหารที่ส่งผลต่อ
คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุริโย ปุริโส. (2562). การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติเป็นเลิศเขตตรวจราชการที่
12 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน: พหุกรณีศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ลัมมา รณินัย. (2560). หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ขั้วฟ้าง
- สิริญาพร มุกดา. (2558). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ
บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครปฐม.
- อิทธิพล พลเยี่ยมหาญ. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดเล็กที่มีประสิทธิผล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สกลนคร

- อภินันท์ชัย แกะระหัน. (2562). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 – 2579).
วิทยานิพนธ์ ค.ศ สกจนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- อรัญญา ชนะเพีย. (2558). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยทางการบริหารที่
ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อังสนา เข้มไคร. (2559). รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยทางการบริหารของ
ผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ ปร.ด.
สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- Bollen. KA. (1989). *Structual equations with latent variables*. New York: John Wiley &
Sons.
- Breivik & Gee (1989). *Information Literacy : Revolution in theLibrary*. New York:
McMillan
- Doyle, M.E. & Rice, D.M. (2002). *A model for instructional leadership*. Principal
Leadership
- Gold hammer, R. Anderson, R.H. and Krajewski, R.J. (1980). *Clinical Supervision*.
2nd ed. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Hoy, A. W. & Hoy, W.K. (2003). *Instructional Leadership: A Leeming-centered Guide*.
MA: Allyn & Bacon
- Hoy, W. K. & Forsyth, P.B. (1986). *Effective Supervision : Theory to Practice*.
New York: Random House.
- Hoy, W. K. & Feldman, J. A. (1987). “Organizational Health: The Concept a nd Its
Measure.” *Journal of Research and Development in Education*. 20(4).
30–37.
- Hoy, W. K. & Sabo, D.J. (1998). *Quality Middle Schools: Open and Healthy*.
California: Corwin Press.

- Hallinger, P & Murphy, J. (1985). *Assessing the Instructional Management Behaviors of Principals*. The Elementary School Journal,
- Hills, P.J.A. (1982). *Dictionary of education*. New York: McGraw-Hill.
- Kaiser, S.M. (2000). *Mapping the learning organization: Exploring a model of organizational learning*. Ph.D. Dissertation, Louisiana State University, U.S.A.
- Krug, S.E. (1992). *Instructional Leadership: A Constructivist Perspective*. Educational Administration Quarterly
- Mortimore, P. (1988). "School matters – The Junior year" *Open Book*. In Woods, D., & Orlik, S, *School Review and Inspection*. London: Biddles Ltd. Guildford and King's Lynn.
- Miles, B. (1965). *Changes Process in the Public School. Eugen Oregon*. Center for The Advanced Study of Educational Administration
- Nigro Felix A. (1959). *Public Personnel Administration*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Owens, R.G. (1991). *Organization Behavior in Education. 4th ed*. New Jersey: PrenticeHall.
- Steers, R.M. (1991). *Organizational effectiveness: A behavioral view*. California: Goodyear.
- Webb, D.L. et al. (1987). *Personnel Administration in Education*. London: Merrill.
- Weber, J. (1996). *The Theory of Social and Economic Organizations*. New York: Free Press.
- Wood, D., & Orlik, S. (1994). *School Review and Inspection*. London: Biddles Ltd. Guildford and King's Lynn.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิชชัย โพธิ์ใส
อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ
อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ดร.อดุลย์ ไพรสมนธ์
ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนครพนม เขต 1
4. ดร.นัยนา ฉายวงศ์
ศึกษานิเทศก์ ชำนาญการพิเศษ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนครพนม เขต 1
5. ดร.อนุสิทธิ์ นามโยธา
ผู้อำนวยการโรงเรียนท่าแร่วิทยา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
6. ดร.วราภรณ์ ขาเรืองเดช
ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลนครพนม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนครพนม เขต 1
7. ดร.นิภาพร แสนเมือง
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาล
สกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
8. นางรักคณา วะลัป
ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านสนามบิน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 5 คน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
3. ดร.อนุสรณ์ แส่นเคน ผู้อำนวยการโรงเรียนสุนทรวิจิตร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานครพนม เขต 1
4. ดร.ศรีทัศน์ วีรสวา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านจันทร์เพ็ญ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
5. นางพิมพ์พิมล แส่นนาม ครู โรงเรียนบ้านหนองกอมป้าขาว
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูล

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๗๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย ไพไพหล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมัทนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วโร เพ็งสวัสดิ์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๗๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ
เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ
สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายณพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมทนา หาญสุริย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วโร เพ็งสวัสดิ์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๗๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.อดุลย์ ไพรสมนต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมิทธา หาญสุริย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วโร เพ็งสวัสดิ์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๗๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.นัยนา ฉายวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมัทนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วโร เพ็งสวัสดิ์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๗๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.อนุสิทธิ์ นามโยธา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายณพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมัทนา หาญสุริย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วโร เพ็งสวัสดิ์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๗๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.วรารณ ชำเรืองเดช

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุเมธนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วโร เพ็งสวัสดิ์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๗๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.นิภาพร แสนเมื่อ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุเมธนา หาญสุริย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วโร เพ็งสวัสดิ์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๗๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางรักคณา วะลั๊บ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมิทธา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ผู้สัมภาษณ์จะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วโร เพ็งสวัสดิ์)
รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.กรุณา โถขาริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมัทนา หาญสุริย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.นิภาพร แสนเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุ่มทนา หาญสุริย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุมัติคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

๒. เครื่องมือการวิจัย

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุ่มทนา หาญสุริย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุมัติครุภัณฑ์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุเมธนา หาญสุริย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๘๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม

อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ดร.ศรียศน์ วิรัสวา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ

นางพิมพ์พิมล แสนนาม

๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายณพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมัทนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)

ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ ยว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๓๘๗

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตยืมเครื่องมือทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนเชิงเครือราษฎร์รังสรรค์

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมัทนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอยืมทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบยกเว้น (Exemption Review) จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๓๕/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวในหน่วยงานสังกัดท่านด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๓๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิติโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๓๐ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุมัติโครงการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุมัทนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขออนุมัติโครงการจากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบยกเว้น (Exemption Review) จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยสากล เลขที่ใบรับรอง ๐๓๕/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณ ในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุมัทนา หาญสุริย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.รัชชัย โพไพล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุ่มทนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุมัทนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายชัชวาล อาราชภู่

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมัทนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายชัยณรงค์ ฤทธิวงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายณพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมัทนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๓.๑๒/ว ๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายสุชาติ เทียมกัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมัทนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม

อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายเสกสรรค์ มีสารพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สุเมธนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน ดร.นิภาพร แสนเมือง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมัทนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๔๗ ๐๒๒๔

โทรสาร ๐ ๔๒๔๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถนนิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นายภูวินทร์ รักษ์พงศ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายนพพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมัทนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน - เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายนพพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน นางสาวสมคิด เหล่าพรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๓๖๓๒๒๕๐๑๑๑ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ดร.สมัทนา หาญสุรีย์ เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙

โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒

ผู้ประสานงาน นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๘ ๐๐๐๗ ๘๐๕๐

ภาคผนวก ค

- แบบตรวจสอบคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถามการวิจัย
- แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
- แบบยืนยันโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

แบบตรวจสอบคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ
การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์
 (Index of Item Objective Congruence: IOC)
ของแบบสอบถามการวิจัย

ชื่อเรื่อง

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพ
 ผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค
 ตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัย

นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล
 ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์	ประธานกรรมการ
ดร.สุมัทนา หาญสุริย์	กรรมการ

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ – นามสกุล

ตำแหน่ง.....

วุฒิการศึกษา.....

สถานที่ทำงาน.....

ลงชื่อ.....
 (.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

**แบบตรวจสอบคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ
การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์**

(Index of Item Objective Congruence: IOC)

ของแบบสอบถามการวิจัย

**เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ**

วัตถุประสงค์

แบบตรวจสอบนี้เป็นแบบตรวจสอบสำหรับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อใช้ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามการวิจัย เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามการวิจัย เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อวิเคราะห์หาค่า IOC โดยแบ่งเนื้อหาที่ต้องการประเมิน ดังนี้

- 1.1 กลยุทธ์ขององค์การ
- 1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ
- 1.3 การจัดการกระบวนการเรียนรู้
- 1.4 สุขภาพองค์กร
- 1.5 คุณภาพผู้เรียน

2. ขอความกรุณาท่านผู้เชี่ยวชาญได้โปรดเขียนผลการพิจารณาของท่านโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “ความสอดคล้อง” ตามความคิดเห็นของท่านดังนี้

+1	หมายถึง	สอดคล้อง
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
-1	หมายถึง	ไม่สอดคล้อง

ตัวอย่าง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น			หมายเหตุ
	+1	0	-1	
ด้านกลยุทธ์ขององค์การ				
1. แผนกลยุทธ์				
1.1 การสร้างจุดเน้น พันธกิจ และทิศทางองค์การ	✓			
1.2 ใช้กระบวนการอย่างรอบคอบ ชาญฉลาด มีลักษณะเป็นขั้นตอน			✓	

จากคำถามข้อ 1 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าเนื้อหาสอดคล้อง
กับที่ระบุได้จริง

จากคำถามข้อ 2 แสดงว่า ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจว่าเนื้อหาไม่สอดคล้อง
กับที่ระบุได้จริง

3. หากท่านมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โปรดระบุลงในช่อง
“ข้อเสนอแนะ” ที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้ผู้วิจัยได้นำไปปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

ผลการวิเคราะห์และพิจารณาของท่านผู้เชี่ยวชาญจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง
ต่อการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ เพื่อการวิจัยในครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายพนพล ศุภวิทยาเจริญกุล

นักศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบตรวจสอบคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญ
การหาความสัมพันธ์ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์
(Index of Item Objective Congruence: IOC)
ของแบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหาร
ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องด้าน
ขวามือของแต่ละข้อ

ข้อที่	ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผล ต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก	ระดับความ สอดคล้อง		
		-1	0	1
ด้านกลยุทธ์ขององค์การ				
1. แผนกลยุทธ์				
1	การสร้างจุดเน้น พันธกิจ และทิศทางองค์การ			
2	ใช้กระบวนการอย่างรอบคอบ ชาญฉลาด มีลักษณะเป็น ขั้นตอน			
3	มีความยืดหยุ่น พลิกแพลงได้ตามสถานการณ์			
4	การดำเนินงานสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นมาเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายที่วางไว้			
5	การกำหนดกรอบหรือขอบเขตการดำเนินงานให้ครอบคลุม			

ข้อที่	ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผล ต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก	ระดับความ สอดคล้อง		
		-1	0	1
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน				
6	การจัดการเรียนการสอนของครูได้คุณภาพมีสื่อการเรียนรู้ ที่เหมาะสม			
7	การสร้างความรู้สึกรักพอใจชอบและอยากทำงานในโรงเรียน มีความทุ่มเท และเสียสละในการทำงาน			
8	การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการ เรียนรู้			
9	มีการควบคุม กำกับดูแล ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์			
10	การดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้			
3. การนิเทศการศึกษา				
11	การร่วมมือทำงานของ บุคลากรทางการศึกษาในการ ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน			
12	ส่งเสริมให้มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการ นิเทศที่หลากหลายและเป็นกัลยาณมิตร			
13	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะครู			
14	การอำนวยความสะดวก กระตุ้น แนะนำ ให้คำปรึกษา			
15	การสร้างความเข้าใจในงานให้กับครู			

ข้อที่	ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก	ระดับความสอดคล้อง		
		-1	0	1
ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ				
1. การจัดบรรยากาศ				
1	การสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจถึงเป้าหมายและความคาดหวังที่ชัดเจน			
2	การร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องของจัดภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อ และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้			
3	การสนับสนุนและช่วยเหลือบุคลากรในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ			
4	การสนับสนุนการจัดบริการเสริมทางวิชาการ			
5	การให้ขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียน			
2.ด้านการเรียนรู้				
6	การบริหารการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
7	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา			
8	การส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้			
9	การตรวจสอบความก้าวหน้า			
10	การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร			
3.ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ				
11	ความสามารถในการสืบค้นเพื่อแสวงหาคำตอบ โดยรู้แหล่งที่ใช้ สำหรับการสืบค้น			
12	ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศ จากแหล่งสารสนเทศที่ หลากหลาย			
13	การจัดหาจัดเก็บ การบันทึก การประมวลผล และแปลงข้อมูล ให้เป็นสารสนเทศ			
14	ความสามารถในการใช้สารสนเทศที่ต้องการอย่างมี ประสิทธิภาพ			
15	การพิจารณาการประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ จาก ความน่าเชื่อถือ ความเที่ยงตรง ความถูกต้อง และความทันสมัย			

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความสอดคล้อง		
		-1	0	1
4. การพัฒนาครู				
16	การแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของผู้อำนวยการที่มีต่อความสำเร็จของบุคลากร			
17	การยกย่องชมเชย			
18	การสนับสนุนการพัฒนาและความก้าวหน้าของบุคลากร			
19	การแบ่งปันความรู้ขององค์กรเพื่อให้บุคลากรสามารถให้บริการกับผู้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น			
20	การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้บุคลากรกล้าคิดกล้าทำ และมีนวัตกรรม			
5. การพัฒนาการพัฒนาหลักสูตร				
21	การสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร			
22	การพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง			
23	การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม			
24	การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร			
25	การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร			
6. การนิเทศการศึกษา				
26	ร่วมวางแผนกับครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามนโยบาย			
27	จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้			
28	เสนอแนะพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาที่เหมาะสมและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ			
29	การสาธิต วิธีการจัดการกระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา			
30	มีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลการศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้			

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความสอดคล้อง		
		-1	0	1
ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้				
1. การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ				
1	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล			
2	จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตัวเอง			
3	จัดสภาพการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข			
4	ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ			
5	เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้			
2. การจัดการความรู้ของครู				
6	การพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ขึ้นได้ด้วยวิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย			
7	แสวงหาความรู้ที่มีประโยชน์และมีผลต่อการจัดกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งต่าง			
8	การจัดความรู้ไว้เป็นหมวดหมู่อย่างเหมาะสม			
9	การแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ต่อกัน			
10	การนำความรู้ไปใช้จนเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่			
3. การวัดและประเมินผล				
11	กำหนดขอบเขตการประเมินให้สอดคล้องและครอบคลุมตัวชี้วัด			
12	การเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอย พัฒนาการ ความก้าวหน้าของผู้เรียน			
13	ใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย			
14	กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินผลการประเมินอย่างชัดเจน			
15	การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน			

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความสอดคล้อง		
		-1	0	1
ด้านสุขภาพองค์กร				
1. การสนับสนุนทรัพยากร				
1	การจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม และเพียงพอกับความต้องการ			
2	การกำหนดกิจกรรม รายละเอียดของงานและเงื่อนไขเวลาในการปฏิบัติ			
3	การจัดสรรบุคลากรให้กับโครงการต่าง ๆ ขององค์การอย่างเหมาะสม			
4	การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด			
5	การติดตามดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ไขปัญหา			
2. ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน				
6	มีความรู้สึกไว้วางใจในการทำงาน			
7	ความเชื่อมั่นในการทำงาน			
8	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน			
9	ความพึงพอใจและมีความผูกพันต่อโรงเรียน			
10	ความภาคภูมิใจในโรงเรียนรวมทั้งความสำเร็จจากงาน			
3.การมุ่งเน้นวิชาการ				
11	การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนมุ่งเน้นให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ			
12	การกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง			
13	การจัดสภาพการเรียนรู้การสอน และบรรยากาศที่ดี			
14	สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย			
15	นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม			

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความสอดคล้อง		
		-1	0	1
ด้านคุณภาพผู้เรียน				
1. การเป็นคนดี				
1	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา			
2	มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีความซื่อสัตย์สุจริต			
3	มีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารีเห็นใจผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว			
4	จิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม			
5	ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า			
2. การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร				
6	การมีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด			
7	มีผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษากำหนด			
8	มีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้			
9	สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อความคิดและการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม			
10	ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้			
3. การมีความสามารถในการคิด				
11	สามารถสรุปตีความในประเด็นที่อ่านและเขียนได้เหมาะสมกับวัย			
12	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ			
13	มีความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็นระบบ			
14	มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา			
15	มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคม			
4. การมีทักษะชีวิต				
16	รู้จักดูแลตนเองและออกกำลังกายสม่ำเสมอ			
17	รู้จักดูแลตนเองให้ปลอดภัย			

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความสอดคล้อง		
		-1	0	1
18	มีจิตใจเราแรงแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์			
19	มีสุนทรียภาพ มีความซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในศิลปะหรือสิ่งดีงาม			
20	มีทักษะด้านการสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้และทักษะการเปลี่ยนแปลง			

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

รหัส

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลด้านปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยเท่านั้น และผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน หากขาดส่วนใดส่วนหนึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์

2. แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลสภาพการดำเนินงาน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

3. การตอบแบบสอบถามฉบับนี้ผู้วิจัยให้คำรับรองว่าจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์เป็นภาพรวมในงานวิจัยเท่านั้นจึงไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถาม จึงขอความกรุณาจากท่านตอบตามความเป็นจริงหรือความรู้สึกที่เป็นจริงแต่ละข้อการตอบแบบสอบถามฉบับนี้เป็นสิ่งที่มีคุณค่า และมีความสำคัญต่อการวิจัยเป็นอย่างยิ่ง จึงขอความกรุณาตอบให้ครบทุกข้อตามสภาพที่เป็นจริง หรือตรงกับความรู้สึกที่เป็นจริงมากที่สุดเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลเกี่ยวกับท่านโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความตามสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1.1 สถานภาพตำแหน่ง

- () ผู้บริหารสถานศึกษา
- () ครูผู้สอน

1.2 วุฒิการศึกษาสูงสุด

- () ปริญญาตรี
- () ปริญญาโท
- () ปริญญาเอก

1.3 ประสบการณ์ทำงาน

- () น้อยกว่า 10 ปี
- () ระหว่าง 10 - 20 ปี
- () มากกว่า 20 ปี

ตอนที่ 2 ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องด้านขวามือของแต่ละข้อ

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก						
ด้านกลยุทธ์ขององค์กร						
1. แผนกลยุทธ์						
1	การสร้างจุดเน้น พันธกิจ และทิศทางองค์กร					
2	ใช้กระบวนการอย่างรอบคอบ ชาญฉลาด มีลักษณะเป็นขั้นตอน					
3	มีความยืดหยุ่น พลิกแพลงได้ตามสถานการณ์					
4	การดำเนินงานสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นมาเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้					
5	การกำหนดกรอบหรือขอบเขตการดำเนินงานให้ครอบคลุม					
2. ประสิทธิภาพของโรงเรียน						
6	การจัดการเรียนการสอนของครูได้คุณภาพมีสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม					
7	การสร้างความรู้สึกรักพอใจชอบและอยากทำงานในโรงเรียน มีความทุ่มเท และเสียสละในการทำงาน					
8	การจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้					
9	มีการควบคุม กำกับดูแล ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์					
10	การดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้					

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3. การนิเทศการศึกษา						
11	การร่วมมือทำงานของ บุคลากรทางการศึกษาในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอน					
12	ส่งเสริมให้มีการนิเทศการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการนิเทศที่หลากหลายและเป็นกัลยาณมิตร					
13	การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างคณะครู					
14	การอำนวยความสะดวก กระตุ้น แนะนำ ให้คำปรึกษา					
15	การสร้างความเข้าใจในงานให้กับครู					
ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ						
1. การจัดบรรยากาศ						
1	การสื่อสารให้เป็นที่เข้าใจถึงเป้าหมายและความคาดหวังที่ชัดเจน					
2	การร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องของจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้					
3	การสนับสนุนและช่วยเหลือบุคลากรในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ					
4	การสนับสนุนการจัดบริการเสริมทางวิชาการ					
5	การให้ขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียน					
2.ด้าน การเรียนรู้						
6	การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
7	การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
8	การส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้					
9	การตรวจสอบความก้าวหน้า					
10	การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร					

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3.ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ						
11	ความสามารถในการสืบค้นเพื่อแสวงหาคำตอบ โดยรู้แหล่งที่ใช้สำหรับการสืบค้น					
12	ความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศที่หลากหลาย					
13	การจัดหาจัดเก็บ การบันทึก การประมวลผล และแปลงข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ					
14	ความสามารถในการใช้สารสนเทศที่ต้องการอย่างมีประสิทธิภาพ					
15	การพิจารณาการประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ จากความน่าเชื่อถือ ความเที่ยงตรง ความถูกต้อง และความทันสมัย					
4. การพัฒนาครู						
16	การแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของผู้นำองค์กรที่มีต่อความสำเร็จของบุคลากร					
17	การยกย่องชมเชย					
18	การสนับสนุนการพัฒนาและความก้าวหน้าของบุคลากร					
19	การแบ่งปันความรู้ขององค์กรเพื่อให้บุคลากรสามารถให้บริการกับผู้รับบริการได้ดียิ่งขึ้น					

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
20	การสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้บุคลากรกล้าคิดกล้าทำและมีนวัตกรรม					
5. การพัฒนาการพัฒนาหลักสูตร						
21	การสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร					
22	การพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง					
23	การดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม					
24	การวางแผนดำเนินการใช้หลักสูตร					
25	การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร					
6. การนิเทศการศึกษา						
26	ร่วมวางแผนกับครูเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามนโยบาย					
27	จัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้					
28	เสนอแนะพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาที่เหมาะสมและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
29	การสาธิต วิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา					
30	มีส่วนร่วมในการวัดผลและประเมินผลการศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้					

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดการกระบวนการเรียนรู้						
1. การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
1	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล					
2	จัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตัวเอง					
3	จัดสภาพการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข					
4	ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ					
5	เปลี่ยนบทบาทเป็นผู้ชี้แนะ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้					
2. การจัดการความรู้ของครู						
6	การพัฒนาและสร้างความรู้ใหม่ขึ้นได้ด้วยวิธีการและรูปแบบที่หลากหลาย					
7	แสวงหาความรู้ที่มีประโยชน์และมีผลต่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้จากแหล่งต่าง					
8	การจัดความรู้ไว้เป็นหมวดหมู่อย่างเหมาะสม					
9	การแลกเปลี่ยนและแบ่งปันความรู้ต่อกัน					
10	การนำความรู้ไปใช้จนเกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ใหม่					

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3. การวัดและประเมินผล						
11	กำหนดขอบเขตการประเมินให้สอดคล้องและครอบคลุมตัวชี้วัด					
12	การเก็บรวบรวมข้อมูล ร่องรอยพัฒนาการ ความก้าวหน้าของผู้เรียน					
13	ใช้วิธีการและเครื่องมือการประเมินอย่างหลากหลาย					
14	กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินผลการประเมินอย่างชัดเจน					
15	การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน					
ด้านสุขภาพองค์กร						
1. การสนับสนุนทรัพยากร						
1	การจัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสม และเพียงพอกับความต้องการ					
2	การกำหนดกิจกรรม รายละเอียดของงาน และเงื่อนไขเวลาในการปฏิบัติ					
3	การจัดสรรบุคลากรให้กับโครงการต่าง ๆ ขององค์การอย่างเหมาะสม					
4	การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด					
5	การติดตามดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ไขปัญหา					

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
2. ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน						
6	มีความรู้สึกไว้วางใจในการทำงาน					
7	ความเชื่อมั่นในการทำงาน					
8	มีความกระตือรือร้นในการทำงาน					
9	ความพึงพอใจและมีความผูกพันต่อโรงเรียน					
10	ความภาคภูมิใจในโรงเรียนรวมทั้งความสำเร็จจากงาน					
3.การมุ่งเน้นวิชาการ						
11	การปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนมุ่งเน้นให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ					
12	การกำหนดเป้าหมายให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง					
13	การจัดสภาพการเรียนรู้การสอน และบรรยากาศที่ดี					
14	สิ่งแวดล้อมทางการเรียนรู้ของโรงเรียนเป็นระเบียบเรียบร้อย					
15	นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม					

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านคุณภาพผู้เรียน						
1. การเป็นคนดี						
1	ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานศึกษา					
2	มีวินัย มีความรับผิดชอบ และมีความซื่อสัตย์สุจริต					
3	มีความเมตตากรุณา โอบอ้อมอารีเห็นใจผู้อื่น ไม่เห็นแก่ตัว					
4	จิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม					
5	ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า					
2. การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร						
6	การมีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด					
7	มีผลการทดสอบระดับชาติเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษากำหนด					
8	มีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้					
9	สามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อความคิดและการสื่อสารได้อย่างเหมาะสม					
10	ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้ความรู้					

ข้อที่	ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
3. การมีความสามารถในการคิด						
11	สามารถสรุปตีความในประเด็นที่อ่านและเขียนได้เหมาะสมกับวัย					
12	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
13	มีความคิดสร้างสรรค์ คิดเป็นระบบ					
14	มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหา					
15	มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคม					
4.การมีทักษะชีวิต						
16	รู้จักดูแลตนเองและออกกำลังกายสม่ำเสมอ					
17	รู้จักดูแลตนเองให้ปลอดภัย					
18	มีจิตใจเราแข็งแรงแจ่มใส มีความมั่นคงทางอารมณ์					
19	มีสุนทรียภาพ มีความซาบซึ้ง เห็นคุณค่าในศิลปะหรือสิ่งดีงาม					
20	มีทักษะด้านการสื่อสารเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะอาชีพ ทักษะการเรียนรู้ และทักษะการเปลี่ยนแปลง					

แบบยืนยันโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

ชื่อเรื่อง

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียน
ขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัย

นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ ประธานกรรมการ
ดร.สุมัทนา หาญสุริย์ กรรมการ

ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เชี่ยวชาญ

ชื่อ – นามสกุล
ตำแหน่ง
วุฒิการศึกษา
สถานที่ทำงาน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

แบบยืนยันโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ
เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค
ตะวันออกเฉียงเหนือ

วัตถุประสงค์

แบบยืนยันโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุนี้เป็นแบบยืนยันโมเดลจากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อยืนยันว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ แล้ว ผ่านการใช้สถิติขั้นสูงในการหาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของโมเดลมีความถูกต้อง เหมาะสม และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาต่อไป

คำชี้แจง

1. แบบยืนยันโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อยืนยัน ตัวแปรแฝง จำนวน 5 ตัวแปร และตัวแปรสังเกตได้ จำนวน 18 ตัวแปร ดังนี้

1.1 กลยุทธ์ขององค์การ

1.1.1 แผนกลยุทธ์

1.1.2 ประสิทธิภาพของโรงเรียน

1.1.3 การนิเทศการศึกษา

1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการ

1.2.1 การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ

1.2.2 การเรียนรู้

1.2.3 เทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2.4 การพัฒนาครู

1.2.5 การพัฒนาหลักสูตร

1.3 การจัดกระบวนการเรียนรู้

1.3.1 การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.3.3 การวัดและประเมินผล

1.4 สุขภาพองค์การ

1.4.1 การสนับสนุนทรัพยากร

1.4.2 ขวัญในการปฏิบัติงาน

1.4.3 การมุ่งเน้นวิชาการ

1.5 คุณภาพผู้เรียน

1.5.1 การเป็นคนดี

1.5.2 การมีความรู้ความสามารถตามหลักสูตร

1.5.3 การมีความสามารถในการคิด

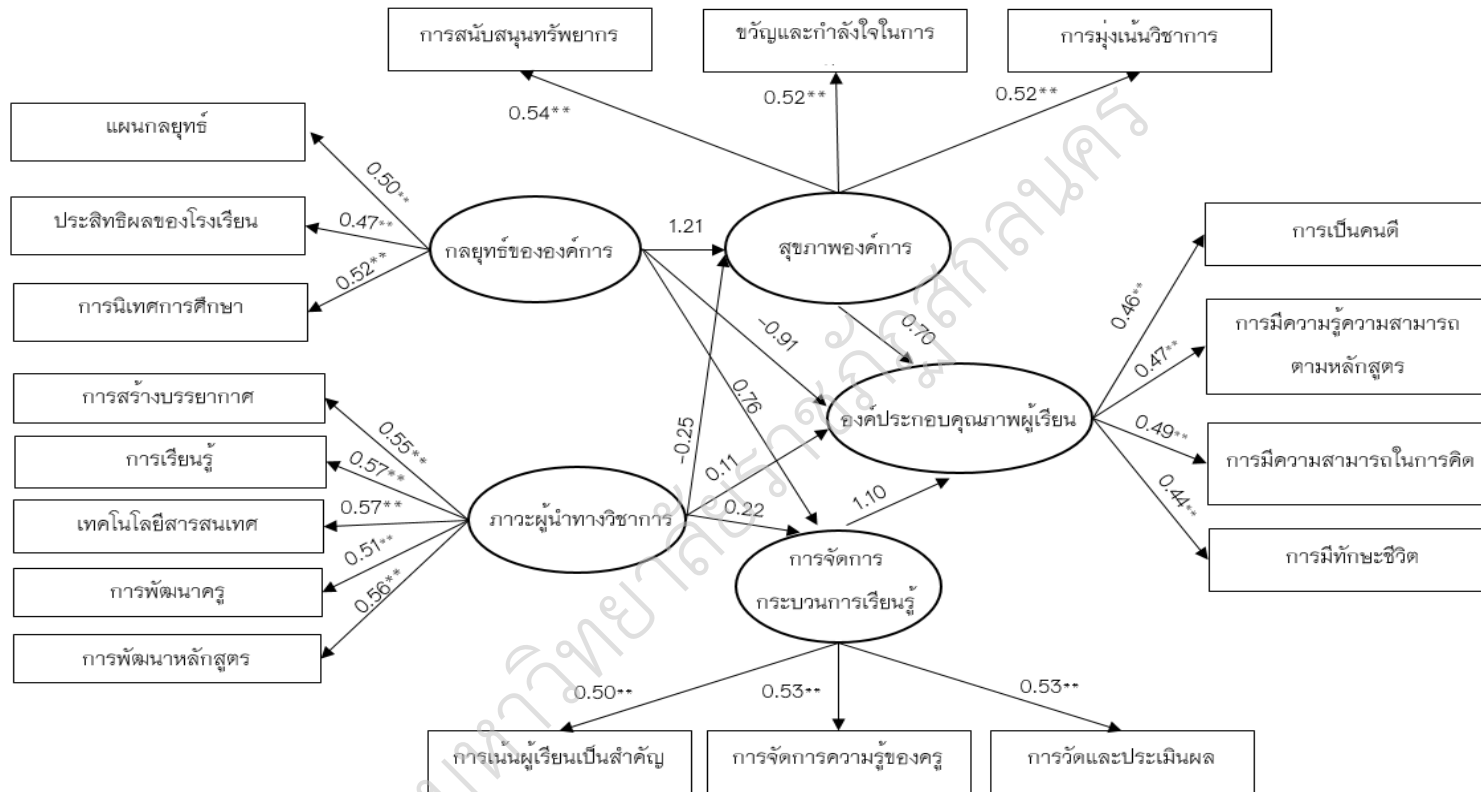
1.5.4 การมีทักษะชีวิต

2. ขอความกรุณาท่านผู้เกี่ยวข้องได้โปรดเขียนผลการพิจารณาของท่านโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง “เห็นด้วย” หรือ “ไม่เห็นด้วย” พร้อมระบุเหตุผล และเสนอแนะแนวทางการนำโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุไปใช้ในการพัฒนาในการศึกษา ในครั้งต่อไป ผลการพิจารณาของท่านผู้เกี่ยวข้องจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายพพล ศุภวิทยาเจริญกุล

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Chi-square = 66.58, df = 56, p-value = 0.15735, RMSEA = 0.016, GFI = .99, AGFI = .96

ภาพประกอบ โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

แบบยืนยันโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ

เรื่อง โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือ

1. จากภาพโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อ
คุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาใน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อพิจารณาเส้นอิทธิพลทางตรงและทางอ้อม ท่านมีความคิด
เห็นอย่างไรในประเด็นดังต่อไปนี้

1.1 ตัวแปรแฝงภายนอกตัวแปรกลยุทธ์ขององค์การ พบว่า มีอิทธิพล
ทางตรงต่อ ต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก (-0.91) โดยอิทธิพลทางอ้อมผ่านทาง
2 เส้นทาง ดังนี้

- เส้นทางที่ 1 ผ่านทางตัวแปรสุขภาพองค์การ (0.70)
- เส้นทางที่ 2 ผ่านทางตัวแปรการจัดกระบวนการเรียนรู้ (1.10)

☐ เห็นด้วย

.....

.....

.....

☐ ไม่เห็นด้วย เพราะ

.....

.....

.....

1.2 ตัวแปรแฝงภายนอกตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการ พบว่า มีอิทธิพล
ทางตรงต่อ ต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีค่าอิทธิพล เท่ากับ (0.13)

☐ เห็นด้วย

.....

.....

.....

☐ ไม่เห็นด้วย เพราะ

.....

.....

.....

1.3 ตัวแปรแฝงภายในตัวแปรสุขภาพองค์การ พบว่า มีอิทธิพลทางตรงต่อ
ต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีค่าอิทธิพล เท่ากับ (0.70)

☐ เห็นด้วย

.....

.....

.....

☐ ไม่เห็นด้วย เพราะ

.....

.....

.....

1.4 ตัวแปรแฝงภายในตัวแปรการจัดการกระบวนการเรียนรู้ พบว่ามี
อิทธิพลทางตรงต่อ ต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมีค่าอิทธิพล เท่ากับ
(1.10)

☐ เห็นด้วย

.....

.....

.....

☐ ไม่เห็นด้วย เพราะ

.....

.....

.....

2. ท่านเห็นด้วยกับโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือในภาพรวมหรือไม่อย่างไร

☐ เห็นด้วย

.....

.....

.....

☐ ไม่เห็นด้วย เพราะ

.....

.....

.....

3. ท่านมีวิธีการหรือแนวทางการนำโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปใช้ในการพัฒนาการศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้หรือไม่อย่างไร

3.1 การพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร ทางด้านแผนกลยุทธ์ ประสิทธิภาพของโรงเรียน การนิเทศการศึกษา และการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหาร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.2 พัฒนาครูเป็นผู้นำทางวิชาการอย่างเข้มแข็งทางด้าน การสร้าง
บรรยากาศการเรียนรู้ เทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาครู และการพัฒนาหลักสูตร

[illegible]

3.3 การเป็นแบบอย่างและการส่งเสริมให้การสนับสนุนทางด้าน การสนับสนุนทรัพยากร ขวัญและกำลังใจในการ และการมุ่งเน้นวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

3.4 การทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพสูงขึ้นในด้าน
การเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการความรู้ของครู และการวัดและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3.5 การทำให้เกิดคุณภาพผู้เรียน ในด้านการเป็นคนดี
การมีความสามารถในการคิด และการมีทักษะชีวิต

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญมา ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก ง

- ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ (item-objective congruence: IOC)
- ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (item analysis) และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยภาพรวม

ตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ
(item – objective congruence: IOC)

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
2	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
3	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
4	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
5	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
7	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
8	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
9	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
10	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
11	+1	0	0	+1	+1	3	0.60	ใช้ได้
12	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
14	+1	+1	0	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
15	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
19	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
20	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
21	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
22	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
24	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
28	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
34	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
35	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
36	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
39	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
44	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
47	+1	+1	+1	+1	-1	3	0.60	ใช้ได้
48	+1	0	+1	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
49	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
50	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
51	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
52	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
53	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
54	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
55	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
56	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
57	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
58	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
59	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
61	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
62	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
63	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
64	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
65	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
66	+1	0	+1	+1	0	3	0.60	ใช้ได้

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
67	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
68	+1	0	+1	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
69	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
70	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
71	+1	0	+1	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
72	+1	0	+1	+1	0	3	0.60	ใช้ได้
73	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
74	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
75	+1	+1	+1	+1	0	4	0.80	ใช้ได้
76	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
77	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
78	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
79	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
80	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
81	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
82	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
83	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
84	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
85	+1	0	+1	+1	0	3	0.60	ใช้ได้

ตาราง 30 (ต่อ)

ข้อที่	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
86	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
87	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
88	+1	0	+1	+1	+1	4	0.80	ใช้ได้
89	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้
90	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.00	ใช้ได้

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (item analysis) และค่าความเชื่อมั่นของ
แบบสอบถาม (reliability) โดยภาพรวม

ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก
1	0.61	24	0.79	47	0.70	70	0.82
2	0.67	25	0.76	48	0.68	71	0.70
3	0.49	26	0.69	49	0.75	72	0.69
4	0.55	27	0.68	50	0.80	73	0.64
5	0.64	28	0.73	51	0.84	74	0.68
6	0.65	29	0.78	52	0.85	75	0.62
7	0.60	30	0.69	53	0.82	76	0.64
8	0.72	31	0.78	54	0.83	77	0.66
9	0.77	32	0.67	55	0.82	78	0.66
10	0.79	33	0.68	56	0.71	79	0.72
11	0.71	34	0.73	57	0.75	80	0.66
12	0.74	35	0.84	58	0.65	81	0.63
13	0.67	36	0.63	59	0.69	82	0.64
14	0.79	37	0.79	60	0.76	83	0.60
15	0.68	38	0.78	61	0.69	84	0.58
16	0.71	39	0.82	62	0.73	85	0.65
17	0.71	40	0.73	63	0.66	86	0.54
18	0.83	41	0.67	64	0.70	87	0.54
19	0.76	42	0.62	65	0.77	88	0.51
20	0.75	43	0.74	66	0.77	89	0.56
21	0.63	44	0.79	67	0.74	90	0.55
22	0.80	45	0.73	68	0.84		
23	0.75	46	0.67	69	0.81		

ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98

ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อ ที่	ค่าอำนาจ จำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจ จำแนก
ดานกลยุทธ์ขององค์การ							
1	0.67	5	0.76	9	0.82	13	0.62
2	0.66	6	0.65	10	0.81	14	0.76
3	0.51	7	0.55	11	0.69	15	0.72
4	0.70	8	0.77	12	0.73		
ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94							
ดานภาวะผู้นำทางวิชาการ							
1	0.75	8	0.78	15	0.68	22	0.81
2	0.72	9	0.80	16	0.84	23	0.77
3	0.87	10	0.76	17	0.67	24	0.77
4	0.81	11	0.76	18	0.68	25	0.77
5	0.80	12	0.71	19	0.72		
6	0.61	13	0.76	20	0.84		
7	0.81	14	0.78	21	0.65		
ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97							
ดานการจัดการกระบวนการเรียนรู้							
1	0.71	5	0.81	9	0.81	13	0.81
2	0.71	6	0.75	10	0.89	14	0.79
3	0.75	7	0.79	11	0.87	15	0.87
4	0.83	8	0.74	12	0.87		
ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96							

ภาคผนวก จ

ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยการบริหาร
ที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็ก

DATE: 10/17/2024

TIME: 14:48

L I S R E L 8.52

BY

Karl G. Jöreskog & Dag Sörbom

This program is published exclusively by
Scientific Software International, Inc.

7383 N. Lincoln Avenue, Suite 100

Lincolnwood, IL 60712, U.S.A.

Phone: (800)247-6113, (847)675-0720, Fax: (847)675-2140

Copyright by Scientific Software International, Inc., 1981-2002

Use of this program is subject to the terms specified in the
Universal Copyright Convention.

Website: www.ssicentral.com

The following lines were read from file C:\NOBPOL\NOBPOL.SPJ:

TI

Raw Data from file 'C:\NOBPOL\NOBPOL.psf'

Sample Size = 360

Latent Variables HE LE TQ ST AC

Relationships

$$\text{RESU} = 0.54 * \text{HE}$$

$$\text{MOWO} = \text{HE}$$

$$\text{FOAC} = \text{HE}$$

$$\text{STCE} = 0.50 * \text{LE}$$

$$\text{KNMA} = \text{LE}$$

$$\text{ASSE} = \text{LE}$$

$$\text{GOPE} = 0.46 * \text{TQ}$$

$$\text{KNST} = \text{TQ}$$

$$\text{THAB} = \text{TQ}$$

$$\text{LISK} = \text{TQ}$$

$$\text{PLST} = \text{ST}$$

$$\text{EFSC} = \text{ST}$$

$$\text{EDSU} = \text{ST}$$

$$\text{ACAT} = \text{AC}$$

$$\text{LEAR} = \text{AC}$$

$$\text{INTE} = \text{AC}$$

$$\text{TEDE} = \text{AC}$$

$$\text{CUDE} = \text{AC}$$

$$\text{TQ} = \text{HE LE}$$

$$\text{HE} = \text{ST AC}$$

$$\text{LE} = \text{ST AC}$$

$$\text{TQ} = \text{ST AC}$$

Set the Variance of ST to 1.00

Set the Variance of AC to 1.00

Set error covariance of LEAR and TEDE free

Set error covariance of RESU and FOAC free

Set error covariance of ASSE and CUDE free

Set error covariance of RESU and FOAC free

Set error covariance of LEAR and ACAT free

Set error covariance of EDSU and INTE free
Set error covariance of MOWO and STCE free
!Set error covariance of EFSC and EDSU free
!Set error covariance of GOPE and THAB free
Set error covariance of THAB and INTE free
!Set error covariance of EFSC and EDSU free
Set error covariance of KNST and THAB free
Set error covariance of THAB and LISK free
Set error covariance of EFSC and EDSU free
Set error covariance of FOAC and ACAT free
Set error covariance of FOAC and LEAR free
Set error covariance of ASSE and THAB free
Set error covariance of LISK and EDSU free
Set error covariance of ACAT and CUDE free
Set error covariance of LISK and ACAT free
Set error covariance of EDSU and LEAR free
Set error covariance of RESU and INTE free
!Set error covariance of MOWO and KNMA free
!Set error covariance of ASSE and GOPE free
Set error covariance of KNST and PLST free
Set error covariance of MOWO and KNMA free
Set error covariance of MOWO and LISK free
Set error covariance of ASSE and GOPE free
Set error covariance of GOPE and CUDE free
!Set error covariance of STCE and ACAT free
Set error covariance of FOAC and INTE free
Set error covariance of MOWO and INTE free
Set error covariance of RESU and MOWO free
!Set error covariance of FOAC and MOWO free
Set error covariance of KNMA and LISK free

Set error covariance of RESU and KNMA free
!Set error covariance of STCE and ACAT free
Set error covariance of STCE and EDSU free
Set error covariance of STCE and ACAT free
Set error covariance of STCE and LEAR free
Set error covariance of MOWO and EDSU free
Set error covariance of RESU and EDSU free
Set error covariance of PLST and EFSC free
Set error covariance of THAB and EFSC free
Set error covariance of GOPE and EDSU free
Set error covariance of FOAC and THAB free
Set error covariance of RESU and ASSE free
Set error covariance of MOWO and THAB free
Set error covariance of EFSC and TEDE free
!Set error covariance of EDSU and TEDE free
Set error covariance of EDSU and ACAT free
!Set error covariance of EFSC and ACAT free
!Set error covariance of LISK and TEDE free
!Set error covariance of KNMA and INTE free
!Set error covariance of GOPE and LEAR free
Set error covariance of MOWO and LEAR free
!Set error covariance of PLST and ACAT free
!Set error covariance of EFSC and CUDE free
Set error covariance of EFSC and ACAT free
!Set error covariance of PLST and ACAT free
!Set error covariance of EFSC and LEAR free
Set error covariance of EFSC and CUDE free
!Set error covariance of PLST and ACAT free
Set error covariance of EFSC and LEAR free
!Set error covariance of PLST and ACAT free

Set error covariance of FOAC and EFSC free
!Set error covariance of PLST and ACAT free
Set error covariance of KNMA and INTE free
Set error covariance of STCE and THAB free
!Set error covariance of PLST and ACAT free
Set error covariance of LISK and TEDE free
!Set error covariance of PLST and ACAT free
Set error covariance of STCE and CUDE free
!Set error covariance of PLST and ACAT free
Set error covariance of KNMA and LEAR free
!Set error covariance of PLST and ACAT free
Set error covariance of GOPE and LEAR free
Set error covariance of KNST and LISK free
!Set error covariance of KNST and LEAR free
!Set error covariance of RESU and PLST free
Set error covariance of STCE and GOPE free
Set error covariance of GOPE and LISK free
Set error covariance of STCE and KNST free
Set error covariance of PLST and ACAT free
!Set error covariance of PLST and LEAR free
!Set error covariance of KNST and LEAR free
!Set error covariance of MOWO and ASSE free
!Set error covariance of PLST and RESU free
!Set error covariance of KNMA and CUDE free
!Set error covariance of KNMA and TEDE free
!Set error covariance of KNST and ACAT free
Set error covariance of PLST and EDSU free
!Set error covariance of KNST and LEAR free
!Set error covariance of KNMA and TEDE free
Set error covariance of PLST and RESU free

Set error covariance of MOWO and ASSE free
 Set error covariance of STCE and ASSE free
 !Set error covariance of INTE and ACAT free
 !Set error covariance of TEDE and CUDE free
 Set error covariance of RESU and KNST free
 Set error covariance of KNST and LEAR free
 !Set error covariance of KNST and CUDE free
 Set error covariance of MOWO and EFSC free
 Set error covariance of ACAT and INTE free
 !Set error covariance of ACAT and TEDE free
 !Set error covariance of TEDE and CUDE free
 Set error covariance of KNST and CUDE free
 Set error covariance of ASSE and KNST free
 Set error covariance of TEDE and ACAT free
 Set error covariance of MOWO and GOPE free
 Set error covariance of RESU and EFSC free
 Path Diagram
 LISREL OUTPUT: ME=ML RS EF SS SE TV FS SC ND=3 MI AD=OFF
 End of Problem

TI

Covariance Matrix

	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
RESU	0.321					
MOWO	0.295	0.317				
FOAC	0.265	0.271	0.299			
STCE	0.253	0.235	0.244	0.265		

KNMA	0.265	0.249	0.258	0.264	0.305	
ASSE	0.273	0.260	0.258	0.261	0.276	0.303
GOPE	0.242	0.231	0.237	0.224	0.242	0.250
KNST	0.251	0.238	0.243	0.230	0.247	0.242
THAB	0.257	0.238	0.242	0.237	0.258	0.259
LISK	0.234	0.215	0.227	0.220	0.230	0.233
PLST	0.256	0.250	0.247	0.246	0.259	0.264
EFSC	0.249	0.244	0.228	0.226	0.239	0.240
EDSU	0.284	0.280	0.259	0.245	0.263	0.267
ACAT	0.289	0.279	0.263	0.264	0.285	0.286
LEAR	0.295	0.282	0.270	0.272	0.297	0.293
INTE	0.285	0.271	0.271	0.282	0.302	0.297
TEDE	0.268	0.261	0.258	0.250	0.261	0.264
CUDE	0.298	0.289	0.284	0.275	0.294	0.277

Covariance Matrix

	GOPE	KNST	THAB	LISK	PLST	EFSC
-----	-----	-----	-----	-----	-----	
GOPE	0.279					
KNST	0.233	0.288				
THAB	0.244	0.270	0.309			
LISK	0.230	0.238	0.259	0.269		
PLST	0.225	0.220	0.237	0.209	0.330	
EFSC	0.207	0.213	0.213	0.194	0.257	0.289
EDSU	0.239	0.239	0.246	0.231	0.279	0.283
ACAT	0.247	0.249	0.262	0.230	0.290	0.275
LEAR	0.261	0.265	0.270	0.244	0.287	0.277
INTE	0.258	0.258	0.279	0.244	0.292	0.272
TEDE	0.229	0.233	0.244	0.225	0.257	0.236

CUDE	0.249	0.266	0.270	0.243	0.280	0.264

Covariance Matrix

	EDSU	ACAT	LEAR	INTE	TEDE	CUDE
EDSU	0.341					
ACAT	0.300	0.338				
LEAR	0.311	0.327	0.364			
INTE	0.288	0.322	0.326	0.366		
TEDE	0.265	0.286	0.282	0.293	0.288	
CUDE	0.295	0.309	0.323	0.322	0.288	0.354

TI

Parameter Specifications

LAMBDA-Y	HE	LE	TQ
RESU	0	0	0
MOWO	1	0	0
FOAC	2	0	0
STCE	0	0	0
KNMA	0	3	0
ASSE	0	4	0
GOPE	0	0	0
KNST	0	0	5

THAB	0	0	6
LISK	0	0	7

LAMBDA-X

	ST	AC
	-----	-----
PLST	8	0
EFSC	9	0
EDSU	10	0
ACAT	0	11
LEAR	0	12
INTE	0	13
TEDE	0	14
CUDE	0	15

BETA

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
HE	0	0	0
LE	0	0	0
TQ	16	17	0

GAMMA

	ST	AC
	-----	-----
HE	18	19
LE	20	21

TQ	22	23				
PHI						
	ST	AC				
	-----	-----				
ST	0					
AC	24	0				
PSI						
	HE	LE	TQ			
	-----	-----	-----			
	25	26	27			
THETA-EPS						
	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
	-----	-----	-----	-----	-----	
RESU	28					
MOWO	29	30				
FOAC	31	0	32			
STCE	0	33	0	34		
KNMA	35	36	0	0	37	
ASSE	38	39	0	40	0	41
GOPE	0	42	0	43	0	44
KNST	46	0	0	47	0	48
THAB	0	50	51	52	0	53
LISK	0	56	0	0	57	0

THETA-EPS

	GOPE	KNST	THAB	LISK
	-----	-----	-----	-----
GOPE	45			
KNST	0	49		
THAB	0	54	55	
LISK	58	59	60	61

THETA-DELTA-EPS

	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PLST	62	0	0	0	0	0
EFSC	65	66	67	0	0	0
EDSU	71	72	0	73	0	0
ACAT	0	0	79	80	0	0
LEAR	0	86	87	88	89	0
INTE	96	97	98	0	99	0
TEDE	0	0	0	0	0	0
CUDE	0	0	0	109	0	110

THETA-DELTA-EPS

	GOPE	KNST	THAB	LISK
	-----	-----	-----	-----
PLST	0	63	0	0
EFSC	0	0	68	0
EDSU	74	0	0	75
ACAT	0	0	0	81

LEAR	90	91	0	0
INTE	0	0	100	0
TEDE	0	0	0	104
CUDE	111	112	0	0

THETA-DELTA

	PLST	EFSC	EDSU	ACAT	LEAR	INTE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PLST	64					
EFSC	69	70				
EDSU	76	77	78			
ACAT	82	83	84	85		
LEAR	0	92	93	94	95	
INTE	0	0	101	102	0	103
TEDE	0	105	0	106	107	0
CUDE	0	113	0	114	0	0

THETA-DELTA

	TEDE	CUDE
	-----	-----
TEDE	108	
CUDE	0	115

TI

Number of Iterations = 41

LISREL Estimates (Maximum Likelihood)

LAMBDA-Y			
	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
RESU	0.540	--	--
MOWO	0.523	--	--
	(0.008)		
	62.825		
FOAC	0.522	--	--
	(0.011)		
	45.554		
STCE	--	0.500	--
KNMA	--	0.525	--
		(0.008)	
		67.060	
ASSE	--	0.526	--
		(0.008)	
		63.720	
GOPE	--	--	0.460
KNST	--	--	0.466
		(0.012)	
		39.078	

THAB	--	--	0.488
			(0.012)
			39.788

LISK	--	--	0.441
			(0.011)
			40.243

LAMBDA-X

	ST	AC
	-----	-----
PLST	0.501	--
	(0.017)	
	29.441	

EFSC	0.466	--
	(0.016)	
	29.160	

EDSU	0.517	--
	(0.017)	
	30.059	

ACAT	--	0.553
		(0.016)
		34.396

LEAR	--	0.567
		(0.017)

33.783

INTE - - 0.574

(0.017)

34.255

TEDE - - 0.511

(0.015)

34.453

CUDE - - 0.565

(0.016)

34.301

BETA

	HE	LE	TQ
HE	--	--	--
LE	--	--	--
TQ	0.701	1.103	--
	(0.163)	(0.167)	
	4.306	6.595	

GAMMA

	ST	AC
	-----	-----

HE 1.209 -0.249

(0.691) (0.689)

1.751 -0.362

LE 0.759 0.219

(0.400) (0.398)

1.899 0.550

TQ -0.909 0.128

(0.518) (0.642)

-1.753 0.200

Covariance Matrix of ETA and KSI

	HE	LE	TQ	ST	AC
HE	0.984				
LE	0.939	1.006			
TQ	0.979	1.004	1.081		
ST	0.958	0.979	0.973	1.000	
AC	0.968	0.983	0.977	1.007	1.000

PHI

	ST	AC
ST	1.000	
AC	1.007	1.000

(0.005)

197.096

PSI

Note: This matrix is diagonal.

HE	LE	TQ
-----	-----	-----
0.067	0.047	0.045
(0.013)	(0.006)	(0.018)
4.992	7.426	2.542

Squared Multiple Correlations for Structural Equations

HE	LE	TQ
-----	-----	-----
0.932	0.953	0.958

Squared Multiple Correlations for Reduced Form

HE	LE	TQ
-----	-----	-----
0.932	0.953	0.874

Reduced Form

	ST	AC
-----	-----	-----
HE	1.209	-0.249
	(0.691)	(0.689)

	1.751	-0.362				
LE	0.759	0.219				
	(0.400)	(0.398)				
	1.899	0.550				
TQ	0.776	0.195				
	(0.625)	(0.626)				
	1.242	0.312				
THETA-EPS						
	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
	-----	-----	-----	-----	-----	
RESU	0.033					
	(0.003)					
	9.876					
MOWO	0.016	0.045				
	(0.003)	(0.003)				
	5.640	15.342				
FOAC	-0.014	--	0.030			
	(0.002)		(0.002)			
	-6.899		12.368			
STCE	--	-0.010	--	0.014		
		(0.001)		(0.001)		
		-7.571		9.823		
KNMA	0.000	-0.008	--	--	0.027	

	(0.002)	(0.002)		(0.002)		
	-0.239	-4.826		16.110		
ASSE	0.007	0.003	--	-0.003	--	0.026
	(0.002)	(0.002)		(0.001)		(0.002)
	4.851	1.468		-2.346		13.032
GOPE	--	-0.003	--	-0.006	--	0.007
		(0.002)		(0.002)		(0.002)
		-1.846		-4.275		4.092
KNST	0.004	--	--	-0.005	--	-0.004
	(0.002)			(0.002)		(0.002)
	2.936			-3.366		-2.033
THAB	--	-0.011	-0.010	-0.008	--	0.002
		(0.002)	(0.002)	(0.001)		(0.002)
		-6.300	-6.613	-6.001		1.271
LISK	--	-0.011	--	--	-0.001	--
		(0.002)			(0.001)	
		-6.038			-0.587	

THETA-EPS

	GOPE	KNST	THAB	LISK
	-----	-----	-----	-----
GOPE	0.049			
	(0.003)			
	14.578			

KNST -- 0.052
 (0.004)
 14.247

THAB -- 0.024 0.052
 (0.003) (0.004)
 7.770 13.740

LISK 0.009 0.012 0.025 0.058
 (0.002) (0.003) (0.003) (0.004)
 4.105 4.453 8.164 14.963

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
-----	-----	-----	-----	-----	-----
0.896	0.856	0.899	0.948	0.912	0.914

Squared Multiple Correlations for Y - Variables

GOPE	KNST	THAB	LISK
-----	-----	-----	-----
0.823	0.820	0.833	0.784

THETA-DELTA-EPS

	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PLST	-0.003	--	--	--	--	--
	(0.002)					

-1.592

EFSC	0.008	0.010	-0.004	--	--	--
	(0.003)	(0.003)	(0.002)			
	2.906	3.687	-2.120			

EDSU	0.015	0.018	--	-0.006	--	--
	(0.003)	(0.002)		(0.001)		
	5.980	7.676		-5.147		

ACAT	--	--	-0.016	-0.008	--	--
			(0.002)	(0.001)		
			-9.781	-7.165		

LEAR	--	-0.004	-0.017	-0.007	0.003	--
		(0.001)	(0.002)	(0.001)	(0.001)	
		-2.677	-9.035	-5.442	2.531	

INTE	-0.014	-0.019	-0.018	--	0.006	--
	(0.002)	(0.002)	(0.002)		(0.001)	
	-8.233	-9.754	-9.883		4.300	

TEDE	--	--	--	--	--	--

CUDE	--	--	--	-0.003	--	-0.017
				(0.001)		(0.001)
				-2.574		-11.290

THETA-DELTA-EPS

GOPE	KNST	THAB	LISK

PLST	--	-0.007	--	--
		(0.002)		
		-3.492		
EFSC	--	--	-0.007	--
			(0.001)	
			-4.911	
EDSU	0.009	--	--	0.012
	(0.002)			(0.002)
	4.420			7.172
ACAT	--	--	--	-0.005
				(0.001)
				-3.684
LEAR	0.006	0.007	--	--
	(0.002)	(0.001)		
	3.761	4.597		
INTE	--	--	0.008	--
			(0.001)	
			5.620	
TEDE	--	--	--	0.006
				(0.001)
				4.632
CUDE	-0.007	0.006	--	--
	(0.002)	(0.002)		
	-3.618	3.910		

THETA-DELTA

	PLST	EFSC	EDSU	ACAT	LEAR	INTE
	-----	-----	-----	-----	-----	
PLST	0.080					
	(0.005)					
	17.211					
EFSC	0.024	0.071				
	(0.003)	(0.004)				
	6.979	16.597				
EDSU	0.022	0.043	0.075			
	(0.003)	(0.004)	(0.004)			
	6.722	11.443	17.080			
ACAT	0.009	0.014	0.013	0.031		
	(0.002)	(0.002)	(0.002)	(0.002)		
	4.716	6.514	6.219	13.159		
LEAR	--	0.010	0.016	0.013	0.041	
		(0.002)	(0.002)	(0.002)	(0.002)	
		4.670	7.169	7.303	16.690	
INTE	--	--	-0.011	0.004	--	0.037
			(0.002)	(0.001)		(0.002)
			-6.800	2.450		16.770
TEDE	--	-0.003	--	0.003	-0.008	--
		(0.002)		(0.001)	(0.001)	

		-1.786		2.228		-5.901
CUDE	--	-0.001	--	-0.005	--	--
		(0.002)		(0.001)		
		-0.712		-3.411		

THETA-DELTA

	TEDE	CUDE
	-----	-----
TEDE	0.027	
	(0.002)	
	16.835	

CUDE	--	0.035
		(0.002)
		17.166

Squared Multiple Correlations for X - Variables

PLST	EFSC	EDSU	ACAT	LEAR	INTE
-----	-----	-----	-----	-----	-----
0.758	0.753	0.780	0.907	0.887	0.900

Squared Multiple Correlations for X - Variables

TEDE	CUDE
-----	-----
0.906	0.901

Goodness of Fit Statistics

Degrees of Freedom = 56

Minimum Fit Function Chi-Square = 68.872 (P = 0.116)

Normal Theory Weighted Least Squares Chi-Square = 66.585 (P = 0.157)

Estimated Non-centrality Parameter (NCP) = 10.585

90 Percent Confidence Interval for NCP = (0.0 ; 35.206)

Minimum Fit Function Value = 0.0958

Population Discrepancy Function Value (F0) = 0.0147

90 Percent Confidence Interval for F0 = (0.0 ; 0.0490)

Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA) = 0.0162

90 Percent Confidence Interval for RMSEA = (0.0 ; 0.0296)

P-Value for Test of Close Fit (RMSEA < 0.05) = 1.00

Expected Cross-Validation Index (ECVI) = 0.412

90 Percent Confidence Interval for ECVI = (0.398 ; 0.447)

ECVI for Saturated Model = 0.476

ECVI for Independence Model = 106.913

Chi-Square for Independence Model with 153 Degrees of Freedom = 76834.643

Independence AIC = 76870.643

Model AIC = 296.585

Saturated AIC = 342.000

Independence CAIC = 76971.069

Model CAIC = 938.199

Saturated CAIC = 1296.052

Normed Fit Index (NFI) = 0.999

Non-Normed Fit Index (NNFI) = 1.00

Parsimony Normed Fit Index (PNFI) = 0.366

Comparative Fit Index (CFI) = 1.00

Incremental Fit Index (IFI) = 1.00

Relative Fit Index (RFI) = 0.998

Critical N (CN) = 872.856

Root Mean Square Residual (RMR) = 0.00163

Standardized RMR = 0.00528

Goodness of Fit Index (GFI) = 0.990

Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.969

Parsimony Goodness of Fit Index (PGFI) = 0.324

TI

Fitted Covariance Matrix

	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
RESU	0.320					
MOWO	0.294	0.315				
FOAC	0.264	0.269	0.298			
STCE	0.253	0.236	0.245	0.265		
KNMA	0.266	0.250	0.257	0.264	0.305	
ASSE	0.274	0.261	0.258	0.262	0.278	0.305
GOPE	0.243	0.232	0.235	0.224	0.243	0.250
KNST	0.251	0.239	0.238	0.229	0.246	0.243
THAB	0.258	0.239	0.239	0.237	0.258	0.260

LISK	0.233	0.215	0.225	0.221	0.232	0.233
PLST	0.256	0.251	0.250	0.245	0.258	0.258
EFSC	0.249	0.243	0.229	0.228	0.240	0.240
EDSU	0.283	0.277	0.258	0.247	0.266	0.266
ACAT	0.289	0.280	0.264	0.265	0.286	0.286
LEAR	0.296	0.283	0.269	0.272	0.296	0.293
INTE	0.286	0.271	0.272	0.282	0.302	0.297
TEDE	0.267	0.258	0.258	0.251	0.264	0.264
CUDE	0.295	0.286	0.285	0.275	0.292	0.275

Fitted Covariance Matrix

	GOPE	KNST	THAB	LISK	PLST	EFSC
GOPE	0.278					
KNST	0.232	0.287				
THAB	0.243	0.270	0.309			
LISK	0.228	0.234	0.257	0.268		
PLST	0.224	0.220	0.238	0.215	0.331	
EFSC	0.209	0.211	0.214	0.200	0.257	0.289
EDSU	0.240	0.234	0.245	0.234	0.281	0.284
ACAT	0.249	0.252	0.264	0.233	0.288	0.274
LEAR	0.261	0.265	0.270	0.244	0.286	0.277
INTE	0.258	0.261	0.281	0.247	0.289	0.269
TEDE	0.229	0.232	0.243	0.226	0.258	0.237
CUDE	0.247	0.263	0.269	0.243	0.285	0.264

Fitted Covariance Matrix

EDSU	ACAT	LEAR	INTE	TEDE	CUDE

EDSU	0.343					
ACAT	0.301	0.338				
LEAR	0.311	0.327	0.363			
INTE	0.287	0.321	0.326	0.366		
TEDE	0.266	0.286	0.282	0.293	0.288	
CUDE	0.294	0.308	0.320	0.324	0.288	0.354

Fitted Residuals

	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
RESU	0.001					
MOWO	0.001	0.002				
FOAC	0.002	0.002	0.001			
STCE	0.000	0.000	-0.001	-0.001		
KNMA	-0.001	-0.001	0.000	0.000	0.000	
ASSE	-0.001	-0.001	0.001	0.000	-0.002	-0.001
GOPE	-0.001	-0.001	0.002	0.000	-0.001	-0.001
KNST	0.000	0.000	0.005	0.001	0.001	-0.001
THAB	-0.001	-0.002	0.003	0.000	0.000	0.000
LISK	0.001	0.000	0.002	-0.001	-0.001	0.000
PLST	0.000	-0.001	-0.003	0.001	0.001	0.005
EFSC	0.000	0.001	-0.001	-0.002	-0.001	0.000
EDSU	0.001	0.002	0.001	-0.002	-0.003	0.001
ACAT	0.000	-0.001	-0.001	0.000	0.000	0.000
LEAR	-0.002	-0.001	0.000	0.000	0.001	0.000
INTE	-0.001	-0.001	-0.001	0.000	0.000	0.000
TEDE	0.001	0.002	0.000	-0.001	-0.003	0.000
CUDE	0.003	0.003	-0.001	0.000	0.002	0.001

Fitted Residuals

	GOPE	KNST	THAB	LISK	PLST	EFSC
	-----	-----	-----	-----	-----	
GOPE	0.000					
KNST	0.001	0.001				
THAB	0.001	0.000	0.000			
LISK	0.002	0.003	0.002	0.002		
PLST	0.001	0.000	-0.001	-0.006	-0.001	
EFSC	-0.002	0.002	-0.001	-0.006	-0.001	0.000
EDSU	0.000	0.005	0.001	-0.002	-0.003	-0.001
ACAT	-0.002	-0.002	-0.002	-0.003	0.001	0.001
LEAR	0.000	0.000	0.000	0.000	0.001	0.001
INTE	0.000	-0.003	-0.002	-0.003	0.002	0.003
TEDE	0.000	0.001	0.001	-0.001	0.000	-0.001
CUDE	0.001	0.003	0.001	0.000	-0.005	0.000

Fitted Residuals

	EDSU	ACAT	LEAR	INTE	TEDE	CUDE
	-----	-----	-----	-----	-----	
EDSU	-0.002					
ACAT	0.000	0.001				
LEAR	0.000	0.000	0.001			
INTE	0.001	0.001	0.000	0.000		
TEDE	-0.001	0.000	0.000	0.000	0.000	
CUDE	0.001	0.001	0.002	-0.002	-0.001	0.000

Summary Statistics for Fitted Residuals

Smallest Fitted Residual = -0.006

Median Fitted Residual = 0.000

Largest Fitted Residual = 0.005

Stemleaf Plot

```

- 6|1
- 5|8
- 4|7
- 3|2200
- 2|765553320
- 1|887766555444433322110000
- 0|99998887666666655554444443322222111111111100000000
0|11111122223334445555555666666777888889999
1|0011112224455566778
2|11111223578
3|024
4|67
5|4

```

Standardized Residuals

	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
RESU	1.605					
MOWO	1.875	2.025				
FOAC	2.008	1.878	1.381			
STCE	-0.153	-0.179	-0.476	-1.777		
KNMA	-1.484	-1.190	0.187	-0.144	0.470	

ASSE	-1.185	-0.879	0.358	-0.541	-2.047	-2.241
GOPE	-0.821	-1.032	0.956	-0.040	-0.427	-0.764
KNST	-0.243	-0.199	2.766	0.751	0.704	-1.218
THAB	-0.772	-0.959	1.979	0.579	0.272	-0.341
LISK	0.300	0.164	1.171	-1.277	-1.402	-0.034
PLST	0.180	-0.274	-1.641	0.465	0.692	3.011
EFSC	0.021	0.425	-0.990	-1.966	-0.627	0.003
EDSU	1.158	1.616	0.631	-1.844	-1.589	0.506
ACAT	0.023	-0.631	-0.939	-0.307	-0.365	-0.389
LEAR	-1.101	-1.038	0.382	0.557	0.856	-0.140
INTE	-1.004	-0.723	-1.849	0.115	-0.025	-0.097
TEDE	0.884	1.550	0.056	-1.709	-3.089	0.024
CUDE	2.183	2.197	-0.680	-0.113	1.956	2.688

Standardized Residuals

	GOPE	KNST	THAB	LISK	PLST	EFSC
GOPE	0.717					
KNST	0.680	1.593				
THAB	0.926	-0.140	-0.381			
LISK	1.470	2.903	1.399	1.614		
PLST	0.330	-0.040	-0.216	-2.234	-1.767	
EFSC	-0.788	0.662	-0.619	-2.324	-0.751	0.312
EDSU	-0.154	1.896	0.260	-1.241	-1.929	-1.222
ACAT	-0.957	-1.361	-1.282	-1.984	1.518	1.576
LEAR	-0.101	0.269	0.031	0.046	0.294	0.518
INTE	0.090	-1.591	-1.373	-1.218	1.196	1.852
TEDE	-0.142	0.461	0.356	-0.738	-0.286	-0.684
CUDE	1.559	1.830	0.538	-0.045	-2.725	0.187

Standardized Residuals

	EDSU	ACAT	LEAR	INTE	TEDE	CUDE
EDSU	-1.567					
ACAT	-0.136	0.913				
LEAR	0.036	-0.091	0.957			
INTE	0.524	1.456	0.393	0.975		
TEDE	-0.564	0.086	-0.671	0.382	-1.451	
CUDE	0.544	0.907	1.720	-1.496	-0.854	-0.196

Summary Statistics for Standardized Residuals

Smallest Standardized Residual = -3.089

Median Standardized Residual = -0.025

Largest Standardized Residual = 3.011

Stemleaf Plot

- 3|1
 - 2|7
 - 2|322000
 - 1|9888876666555
 - 1|444332222221000000
 - 0|9998888877777666655
 - 0|4444333322222211111110000000000000
 0|111112222333333444444
 0|555555566677777899999
 1|00022244

1|555666666789999

2|000022

2|789

3|0

Largest Negative Standardized Residuals

Residual for TEDE and KNMA -3.089

Residual for CUDE and PLST -2.725

Largest Positive Standardized Residuals

Residual for KNST and FOAC 2.766

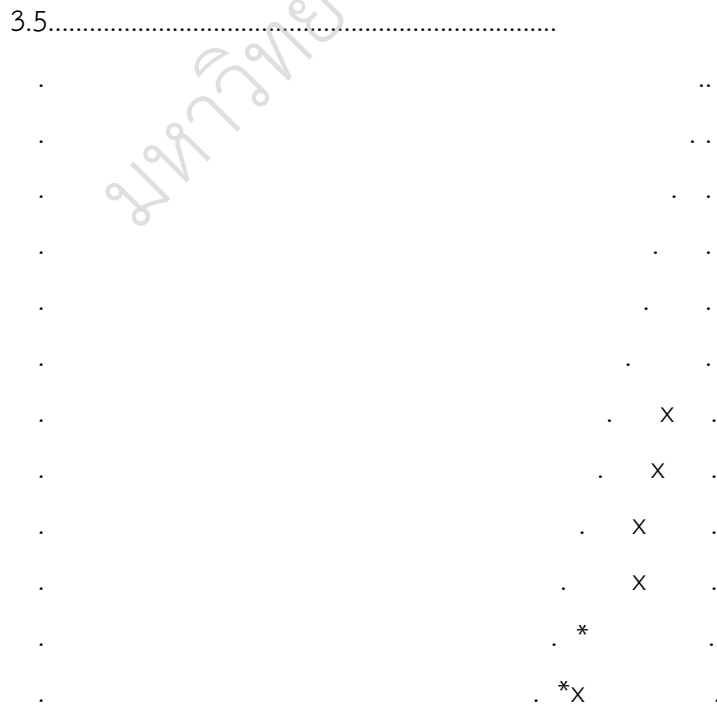
Residual for LISK and KNST 2.903

Residual for PLST and ASSE 3.011

Residual for CUDE and ASSE 2.688

TI

Qplot of Standardized Residuals

.	.	*X	.
.	.	X X	.
N	.	*	.
o	.	X *XX	.
r	.	XX *	.
m	.	*XXX	.
a	.	X*X	.
l	.	X*	.
.	.	*XX	.
Q	.	X*	.
u	.	XX	.
a	.	XX	.
n	.	XX*X	.
t	.	*XX	.
i	.	XX*X	.
l	.	XX*	.
e	.	**X.	.
s	.	*XX.	.
.	.	X*X.	.
.	.	*X.	.
.	.	X.	.
.	.	XX.	.
.	.	X.	.
.	.	X.	.
.	X.	.	.
.	X.	.	.
.	.	.	.
.	.	.	.
.	.	.	.
.	.	.	.

Standardized Residuals

-3.5

3.5

Standardized Residuals

TI

Modification Indices and Expected Change

Modification Indices for LAMBDA-Y

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
RESU	--	0.012	0.027
MOWO	--	2.233	2.531
FOAC	--	0.022	2.842
STCE	0.025	--	0.106
KNMA	0.770	--	0.328
ASSE	0.196	--	0.044
GOPE	0.004	0.083	--
KNST	0.020	0.043	--
THAB	0.287	0.195	--
LISK	0.252	1.225	--

Expected Change for LAMBDA-Y

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
RESU	--	0.008	-0.008
MOWO	--	-0.634	-0.082

FOAC	--	0.011	0.082
STCE	-0.005	--	-0.013
KNMA	0.042	--	0.027
ASSE	-0.015	--	-0.010
GOPE	0.004	0.023	--
KNST	0.006	0.011	--
THAB	-0.023	0.023	--
LISK	0.029	-0.070	--

Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
RESU	--	0.008	-0.008
MOWO	--	-0.636	-0.086
FOAC	--	0.011	0.086
STCE	-0.005	--	-0.013
KNMA	0.042	--	0.028
ASSE	-0.015	--	-0.010
GOPE	0.004	0.023	--
KNST	0.006	0.011	--
THAB	-0.023	0.023	--
LISK	0.028	-0.070	--

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-Y

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
RESU	--	0.014	-0.014
MOWO	--	-1.134	-0.153

FOAC	--	0.020	0.157
STCE	-0.009	--	-0.026
KNMA	0.075	--	0.050
ASSE	-0.027	--	-0.018
GOPE	0.007	0.043	--
KNST	0.011	0.020	--
THAB	-0.042	0.041	--
LISK	0.055	-0.136	--

Modification Indices for LAMBDA-X

	ST	AC
	-----	-----
PLST	--	0.465
EFSC	--	3.332
EDSU	--	0.273
ACAT	0.798	--
LEAR	2.189	--
INTE	0.468	--
TEDE	0.462	--
CUDE	0.831	--

Expected Change for LAMBDA-X

	ST	AC
	-----	-----
PLST	--	0.178
EFSC	--	-0.665
EDSU	--	0.138
ACAT	-0.403	--

LEAR	0.339	--
INTE	-0.158	--
TEDE	0.131	--
CUDE	-0.175	--

Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	ST	AC
	-----	-----
PLST	--	0.178
EFSC	--	-0.665
EDSU	--	0.138
ACAT	-0.403	--
LEAR	0.339	--
INTE	-0.158	--
TEDE	0.131	--
CUDE	-0.175	--

Completely Standardized Expected Change for LAMBDA-X

	ST	AC
	-----	-----
PLST	--	0.309
EFSC	--	-1.237
EDSU	--	0.235
ACAT	-0.694	--
LEAR	0.562	--
INTE	-0.261	--
TEDE	0.243	--
CUDE	-0.295	--

No Non-Zero Modification Indices for BETA

No Non-Zero Modification Indices for GAMMA

No Non-Zero Modification Indices for PHI

No Non-Zero Modification Indices for PSI

Modification Indices for THETA-EPS

	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
RESU	--					
MOWO	--	--				
FOAC	--	--	--			
STCE	0.021	--	0.007	--		
KNMA	--	--	0.625	0.198	--	
ASSE	--	--	0.674	--	0.198	--
GOPE	0.090	--	0.000	--	0.020	--
KNST	--	2.489	2.169	--	0.014	--
THAB	0.983	--	--	--	0.049	--
LISK	1.094	--	0.034	0.186	--	0.212

Modification Indices for THETA-EPS

	GOPE	KNST	THAB	LISK
	-----	-----	-----	-----
GOPE	--			
KNST	0.073	--		

THAB	0.073	--	--
LISK	--	--	--

Expected Change for THETA-EPS

	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----
RESU	--					
MOWO	--	--				
FOAC	--	--	--			
STCE	0.000	--	0.000	--		
KNMA	--	--	0.001	0.001	--	
ASSE	--	--	-0.001	--	-0.001	--
GOPE	-0.001	--	0.000	--	0.000	--
KNST	--	-0.004	0.003	--	0.000	--
THAB	-0.002	--	--	--	0.000	--
LISK	0.002	--	0.000	-0.001	--	0.001

Expected Change for THETA-EPS

	GOPE	KNST	THAB	LISK
-----	-----	-----	-----	-----
GOPE	--			
KNST	-0.001	--		
THAB	0.001	--	--	
LISK	--	--	--	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE

RESU	--					
MOWO	--	--				
FOAC	--	--	--			
STCE	0.001	--	0.000	--		
KNMA	--	--	0.004	0.002	--	
ASSE	--	--	-0.004	--	-0.002	--
GOPE	-0.002	--	0.000	--	-0.001	--
KNST	--	-0.012	0.010	--	-0.001	--
THAB	-0.006	--	--	--	0.001	--
LISK	0.006	--	0.001	-0.003	--	0.003

Completely Standardized Expected Change for THETA-EPS

	GOPE	KNST	THAB	LISK
GOPE	--			
KNST	-0.002	--		
THAB	0.002	--	--	
LISK	--	--	--	--

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
PLST	--	0.127	0.254	0.265	0.044	2.585
EFSC	--	--	--	1.980	0.128	0.030
EDSU	--	--	0.837	--	3.400	0.577
ACAT	2.842	1.464	--	--	1.768	0.545
LEAR	3.978	--	--	--	--	0.219

INTE	--	--	--	0.453	--	1.199
TEDE	0.224	0.473	0.446	0.037	7.433	0.331
CUDE	0.108	2.184	3.930	--	5.330	--

Modification Indices for THETA-DELTA-EPS

	GOPE	KNST	THAB	LISK
	-----	-----	-----	-----
PLST	0.101	--	0.128	2.394
EFSC	0.076	1.118	--	1.859
EDSU	--	2.751	0.436	--
ACAT	0.047	1.259	0.017	--
LEAR	--	--	0.043	0.706
INTE	0.671	1.325	--	0.004
TEDE	0.057	0.212	0.259	--
CUDE	--	--	0.012	0.022

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PLST	--	-0.001	-0.001	0.001	0.000	0.003
EFSC	--	--	--	-0.002	0.001	0.000
EDSU	--	--	0.002	--	-0.003	0.001
ACAT	0.002	-0.002	--	--	0.002	-0.001
LEAR	-0.003	--	--	--	--	0.001
INTE	--	--	--	0.001	--	-0.001
TEDE	-0.001	0.001	0.001	0.000	-0.003	0.001
CUDE	0.000	0.002	-0.003	--	0.003	--

Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	GOPE	KNST	THAB	LISK
	-----	-----	-----	-----
PLST	0.001	--	0.001	-0.003
EFSC	-0.001	0.002	--	-0.003
EDSU	--	0.003	-0.001	--
ACAT	0.000	-0.001	0.000	--
LEAR	--	--	0.000	0.001
INTE	0.001	-0.002	--	0.000
TEDE	0.000	0.001	0.001	--
CUDE	--	--	0.000	0.000

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PLST	--	-0.003	-0.003	0.003	0.001	0.008
EFSC	--	--	--	-0.008	0.002	-0.001
EDSU	--	--	0.007	--	-0.009	0.004
ACAT	0.006	-0.006	--	--	0.006	-0.003
LEAR	-0.010	--	--	--	--	0.002
INTE	--	--	--	0.003	--	-0.004
TEDE	-0.002	0.003	0.004	-0.001	-0.011	0.002
CUDE	0.001	0.007	-0.011	--	0.011	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA-EPS

	GOPE	KNST	THAB	LISK
	-----	-----	-----	-----

PLST	0.002	--	0.002	-0.011
EFSC	-0.002	0.007	--	-0.010
EDSU	--	0.009	-0.004	--
ACAT	-0.001	-0.005	-0.001	--
LEAR	--	--	0.001	0.005
INTE	0.005	-0.006	--	0.000
TEDE	-0.001	0.002	0.002	--
CUDE	--	--	0.001	0.001

Modification Indices for THETA-DELTA

	PLST	EFSC	EDSU	ACAT	LEAR	INTE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PLST	--					
EFSC	--	--				
EDSU	--	--	--			
ACAT	--	--	--	--		
LEAR	0.077	--	--	--	--	
INTE	0.021	3.316	--	--	0.066	--
TEDE	0.050	--	0.088	--	--	3.481
CUDE	1.903	--	0.002	--	1.044	3.891

Modification Indices for THETA-DELTA

	TEDE	CUDE
	-----	-----
TEDE	--	
CUDE	0.203	--

Expected Change for THETA-DELTA

	PLST	EFSC	EDSU	ACAT	LEAR	INTE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PLST	--					
EFSC	--	--				
EDSU	--	--	--			
ACAT	--	--	--	--		
LEAR	-0.001	--	--	--	--	
INTE	0.000	0.004	--	--	0.000	--
TEDE	0.000	--	-0.001	--	--	0.003
CUDE	-0.003	--	0.000	--	0.002	-0.003

Expected Change for THETA-DELTA

	TEDE	CUDE
	-----	-----
TEDE	--	
CUDE	-0.001	--

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

	PLST	EFSC	EDSU	ACAT	LEAR	INTE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PLST	--					
EFSC	--	--				
EDSU	--	--	--			
ACAT	--	--	--	--		
LEAR	-0.002	--	--	--	--	
INTE	0.001	0.012	--	--	-0.001	--
TEDE	0.001	--	-0.002	--	--	0.009

CUDE -0.008 - - 0.000 - - 0.005 -0.009

Completely Standardized Expected Change for THETA-DELTA

TEDE CUDE

TEDE - -

CUDE -0.002 - -

Maximum Modification Index is 7.43 for Element (7, 5) of THETA DELTA-
EPSILON

TI

Factor Scores Regressions

ETA

RESU MOWO FOAC STCE KNMA ASSE

HE 0.615 0.164 0.856 0.154 -0.151 -0.443

LE -0.371 0.285 -0.091 0.839 0.176 0.423

TQ -0.085 0.427 0.168 0.785 0.138 -0.103

ETA

GOPE KNST THAB LISK PLST EFSC

HE 0.054 -0.222 0.245 0.042 -0.015 -0.034

LE 0.099 0.015 0.171 -0.029 -0.052 -0.057

TQ	0.416	0.106	0.428	0.102	-0.021	0.024
ETA						
	EDSU	ACAT	LEAR	INTE	TEDE	CUDE
	-----	-----	-----	-----	-----	
HE	-0.272	0.244	0.373	0.495	-0.057	-0.223
LE	0.035	0.236	0.032	-0.105	-0.010	0.329
TQ	-0.184	0.229	-0.025	-0.065	-0.229	-0.037
KSI						
	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
	-----	-----	-----	-----	-----	
ST	0.001	0.058	0.285	0.315	-0.145	0.143
AC	0.101	0.095	0.363	0.378	-0.054	0.102
KSI						
	GOPE	KNST	THAB	LISK	PLST	EFSC
	-----	-----	-----	-----	-----	
ST	-0.038	-0.129	0.077	-0.049	-0.027	-0.060
AC	-0.051	-0.130	0.112	-0.072	0.028	-0.025
KSI						
	EDSU	ACAT	LEAR	INTE	TEDE	CUDE
	-----	-----	-----	-----	-----	
ST	-0.008	0.263	0.321	0.287	0.236	0.290
AC	0.035	0.169	0.252	0.280	0.111	0.156

TI

Standardized Solution

LAMBDA-Y

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
RESU	0.536	--	--
MOWO	0.519	--	--
FOAC	0.518	--	--
STCE	--	0.501	--
KNMA	--	0.527	--
ASSE	--	0.528	--
GOPE	--	--	0.478
KNST	--	--	0.485
THAB	--	--	0.508
LISK	--	--	0.458

LAMBDA-X

	ST	AC
	-----	-----
PLST	0.501	--
EFSC	0.466	--
EDSU	0.517	--
ACAT	--	0.553
LEAR	--	0.567
INTE	--	0.574

TEDE -- 0.511
 CUDE -- 0.565

BETA

	HE	LE	TQ
HE	--	--	--
LE	--	--	--
TQ	0.669	1.064	--

GAMMA

	ST	AC
HE	1.219	-0.251
LE	0.757	0.218
TQ	-0.874	0.123

Correlation Matrix of ETA and KSI

	HE	LE	TQ	ST	AC
HE	1.000				
LE	0.944	1.000			
TQ	0.949	0.963	1.000		
ST	0.966	0.976	0.935	1.000	
AC	0.976	0.980	0.939	1.007	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
	0.068	0.047	0.042

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	ST	AC
	-----	-----
HE	1.219	-0.251
LE	0.757	0.218
TQ	0.746	0.188

TI

Completely Standardized Solution

LAMBDA-Y

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
RESU	0.947	--	--
MOWO	0.925	--	--
FOAC	0.948	--	--
STCE	--	0.974	--
KNMA	--	0.955	--
ASSE	--	0.956	--
GOPE	--	--	0.907
KNST	--	--	0.906

THAB	--	--	0.912
LISK	--	--	0.886

LAMBDA-X

	ST	AC
	-----	-----
PLST	0.871	--
EFSC	0.868	--
EDSU	0.883	--
ACAT	--	0.953
LEAR	--	0.942
INTE	--	0.949
TEDE	--	0.952
CUDE	--	0.949

BETA

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
HE	--	--	--
LE	--	--	--
TQ	0.669	1.064	--

GAMMA

	ST	AC
	-----	-----
HE	1.219	-0.251
LE	0.757	0.218

TQ -0.874 0.123

Correlation Matrix of ETA and KSI

	HE	LE	TQ	ST	AC
HE	1.000				
LE	0.944	1.000			
TQ	0.949	0.963	1.000		
ST	0.966	0.976	0.935	1.000	
AC	0.976	0.980	0.939	1.007	1.000

PSI

Note: This matrix is diagonal.

HE	LE	TQ
0.068	0.047	0.042

THETA-EPS

	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
RESU	0.104					
MOWO	0.050	0.144				
FOAC	-0.044	--	0.101			
STCE	--	-0.035	--	0.052		
KNMA	-0.001	-0.027	--	--	0.088	
ASSE	0.024	0.009	--	-0.011	--	0.086
GOPE	--	-0.012	--	-0.024	--	0.026

KNST	0.015	--	--	-0.019	--	-0.012
THAB	--	-0.035	-0.034	-0.030	--	0.006
LISK	--	-0.037	--	--	-0.003	--

THETA-EPS

	GOPE	KNST	THAB	LISK
	-----	-----	-----	-----
GOPE	0.177			
KNST	--	0.180		
THAB	--	0.081	0.167	
LISK	0.033	0.044	0.086	0.216

THETA-DELTA-EPS

	RESU	MOWO	FOAC	STCE	KNMA	ASSE
	-----	-----	-----	-----	-----	-----
PLST	-0.010	--	--	--	--	--
EFSC	0.025	0.032	-0.014	--	--	--
EDSU	0.046	0.056	--	-0.021	--	--
ACAT	--	--	-0.049	-0.025	--	--
LEAR	--	-0.012	-0.052	-0.023	0.010	--
INTE	-0.041	-0.057	-0.054	--	0.017	--
TEDE	--	--	--	--	--	--
CUDE	--	--	--	-0.010	--	-0.051

THETA-DELTA-EPS

	GOPE	KNST	THAB	LISK
	-----	-----	-----	-----

PLST	--	-0.023	--	--
EFSC	--	--	-0.024	--
EDSU	0.028	--	--	0.041
ACAT	--	--	--	-0.016
LEAR	0.020	0.021	--	--
INTE	--	--	0.023	--
TEDE	--	--	--	0.022
CUDE	-0.021	0.019	--	--

THETA-DELTA

	PLST	EFSC	EDSU	ACAT	LEAR	INTE
PLST	0.242					
EFSC	0.076	0.247				
EDSU	0.067	0.137	0.220			
ACAT	0.027	0.045	0.037	0.093		
LEAR	--	0.032	0.045	0.037	0.113	
INTE	--	--	-0.032	0.010	--	0.100
TEDE	--	-0.009	--	0.010	-0.024	--
CUDE	--	-0.004	--	-0.014	--	--

THETA-DELTA

	TEDE	CUDE
TEDE	0.094	
CUDE	--	0.099

Regression Matrix ETA on KSI (Standardized)

	ST	AC
	-----	-----
HE	1.219	-0.251
LE	0.757	0.218
TQ	0.746	0.188

TI

Total and Indirect Effects

Total Effects of KSI on ETA

	ST	AC
	-----	-----
HE	1.209	-0.249
	(0.691)	(0.689)
	1.751	-0.362
LE	0.759	0.219
	(0.400)	(0.398)
	1.899	0.550
TQ	0.776	0.195
	(0.625)	(0.626)
	1.242	0.312

Indirect Effects of KSI on ETA

ST	AC

	-----	-----
HE	--	--
LE	--	--
TQ	1.685	0.067
	(0.810)	(0.789)
	2.079	0.085

Total Effects of ETA on ETA

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
HE	--	--	--
LE	--	--	--
TQ	0.701	1.103	--
	(0.163)	(0.167)	
	4.306	6.595	

Largest Eigenvalue of $B*B'$ (Stability Index) is 1.709

Total Effects of ETA on Y

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
RESU	0.540	--	--
MOWO	0.523	--	--

	(0.008)		
	62.825		
FOAC	0.522	--	--
	(0.011)		
	45.554		
STCE	--	0.500	--
KNMA	--	0.525	--
	(0.008)		
	67.060		
ASSE	--	0.526	--
	(0.008)		
	63.720		
GOPE	0.323	0.508	0.460
	(0.075)	(0.077)	
	4.306	6.595	
KNST	0.327	0.514	0.466
	(0.076)	(0.078)	(0.012)
	4.309	6.603	39.078
THAB	0.342	0.539	0.488
	(0.079)	(0.082)	(0.012)
	4.314	6.605	39.788
LISK	0.309	0.486	0.441
	(0.072)	(0.073)	(0.011)
	4.306	6.621	40.243

Indirect Effects of ETA on Y			
	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
RESU	--	--	--
MOWO	--	--	--
FOAC	--	--	--
STCE	--	--	--
KNMA	--	--	--
ASSE	--	--	--
GOPE	0.323	0.508	--
	(0.075)	(0.077)	
	4.306	6.595	
KNST	0.327	0.514	--
	(0.076)	(0.078)	
	4.309	6.603	
THAB	0.342	0.539	--
	(0.079)	(0.082)	
	4.314	6.605	
LISK	0.309	0.486	--
	(0.072)	(0.073)	
	4.306	6.621	

Total Effects of KSI on Y

	ST	AC
	-----	-----
RESU	0.653	-0.135
	(0.373)	(0.372)
	1.751	-0.362
MOWO	0.632	-0.130
	(0.361)	(0.360)
	1.751	-0.362
FOAC	0.631	-0.130
	(0.360)	(0.359)
	1.750	-0.362
STCE	0.379	0.110
	(0.200)	(0.199)
	1.899	0.550
KNMA	0.399	0.115
	(0.210)	(0.209)
	1.900	0.550
ASSE	0.399	0.115
	(0.210)	(0.209)
	1.900	0.550
GOPE	0.357	0.090
	(0.287)	(0.288)

	1.242	0.312
KNST	0.362	0.091
	(0.291)	(0.292)
	1.242	0.312
THAB	0.379	0.095
	(0.305)	(0.305)
	1.242	0.312
LISK	0.342	0.086
	(0.275)	(0.276)
	1.242	0.312
TI		
Standardized Total and Indirect Effects		
Standardized Total Effects of KSI on ETA		
	ST	AC
	-----	-----
HE	1.219	-0.251
LE	0.757	0.218
TQ	0.746	0.188
Standardized Indirect Effects of KSI on ETA		
	ST	AC
	-----	-----

HE	--	--
LE	--	--
TQ	1.620	0.064

Standardized Total Effects of ETA on ETA

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
HE	--	--	--
LE	--	--	--
TQ	0.669	1.064	--

Standardized Total Effects of ETA on Y

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
RESU	0.536	--	--
MOWO	0.519	--	--
FOAC	0.518	--	--
STCE	--	0.501	--
KNMA	--	0.527	--
ASSE	--	0.528	--
GOPE	0.320	0.509	0.478
KNST	0.324	0.516	0.485
THAB	0.339	0.540	0.508
LISK	0.306	0.488	0.458

Completely Standardized Total Effects of ETA on Y

HE	LE	TQ

	-----	-----	-----
RESU	0.947	--	--
MOWO	0.925	--	--
FOAC	0.948	--	--
STCE	--	0.974	--
KNMA	--	0.955	--
ASSE	--	0.956	--
GOPE	0.607	0.965	0.907
KNST	0.606	0.964	0.906
THAB	0.610	0.971	0.912
LISK	0.592	0.942	0.886

Standardized Indirect Effects of ETA on Y

	HE	LE	TQ
	-----	-----	-----
RESU	--	--	--
MOWO	--	--	--
FOAC	--	--	--
STCE	--	--	--
KNMA	--	--	--
ASSE	--	--	--
GOPE	0.320	0.509	--
KNST	0.324	0.516	--
THAB	0.339	0.540	--
LISK	0.306	0.488	--

Completely Standardized Indirect Effects of ETA on Y

HE	LE	TQ

	-----	-----	-----
RESU	--	--	--
MOWO	--	--	--
FOAC	--	--	--
STCE	--	--	--
KNMA	--	--	--
ASSE	--	--	--
GOPE	0.607	0.965	--
KNST	0.606	0.964	--
THAB	0.610	0.971	--
LISK	0.592	0.942	--

Standardized Total Effects of KSI on Y

	ST	AC
	-----	-----
RESU	0.653	-0.135
MOWO	0.632	-0.130
FOAC	0.631	-0.130
STCE	0.379	0.110
KNMA	0.399	0.115
ASSE	0.399	0.115
GOPE	0.357	0.090
KNST	0.362	0.091
THAB	0.379	0.095
LISK	0.342	0.086

Completely Standardized Total Effects of KSI on Y

ST	AC

```
-----
RESU    1.154   -0.238
MOWO    1.128   -0.233
FOAC    1.156   -0.238
STCE    0.737    0.213
KNMA    0.722    0.209
ASSE    0.723    0.209
GOPE    0.677    0.170
KNST    0.676    0.170
THAB    0.681    0.171
LISK    0.661    0.166
```

Time used: 0.031 Seconds

ภาคผนวก ง

ภาพประกอบการทำวิจัย

ภาพประกอบ 20 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาแนวทางพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์
เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาพประกอบ 20 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อหาแนวทางพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์
เชิงสาเหตุของปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน
ในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ต่อ)

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นายณพพล ศุภวิทยาเจริญกุล
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 19 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2534
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 227 ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร 47000
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู ชำนาญการ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านหนองกอมเป่าขาว อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2546	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชนตโยเซฟท่าแร่ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2552	ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร
พ.ศ. 2553	ปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาวัฒนธรรม และคอมพิวเตอร์ศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2560	ปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2568	ปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2560	ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านดงหลวง อำเภอดงหลวง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร
พ.ศ. 2564	ครู โรงเรียนบ้านหนองกอมเป่าขาว อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1
พ.ศ. 2568	ครูชำนาญการ โรงเรียนบ้านหนองกอมเป่าขาว อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1